

ΣΗΜΕΡΑ

Ο Κ. ΟΖΕΡΣΑΪ ΣΤΗΝ «Κ»

Ομοσπονδία με δύο ιδρυτικά κράτη

Ο Τ/κ διαπραγματευτής δηλώνει ότι και η ε/κ πλευρά είναι δεσμευμένη σε Ομοσπονδία δύο ιδρυτικών κρατών διά του Κοινού Ανακωνωθέντος. Ισχυρίζεται ότι η τ/κ πλευρά είναι έτοιμη για λύση, ενώ η ε/κ ασκολεείται με άλλα ζητήματα. Αποκαλύπτει τέλος ότι η τ/κ πλευρά θα ζητήσει από τον νέο Ειδικό Σύμβουλο του γ.γ. να πλαισιώσει τη διαδικασία και να επιβάλει πειθαρχία. **Σελ. 4**

ΤΥΜΠΟΥ

Ταξίδια 2 εκατ. ευρώ από τα Κατεχόμενα

Η «Κ» βρέθηκε στο παράνομο αεροδρόμιο Ερτζάν της Τύμπου όπου συνάντησε Ελληνοκύπριους, οι οποίοι, αγνοώντας τις υποδείξεις και προτροπές των Αρχών της Δημοκρατίας, ταξίδεψαν από τον αερολιμένα του ψευδοκράτους. **Σελ. 13**

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Η τρέλα με την Αμφίπολη

Δύο καθηγητές πανεπιστημίου ερμηνεύουν το φαινόμενο του τελευταίου μήνα, αναλύοντας τους λόγους για τους οποίους ο τύμβος προκαλεί τόσο μεγάλο ενθουσιασμό εντός και εκτός του ελλαδικού χώρου. **Ζωή, σελ. 3**

Φαντομάς της Τράπεζας Κύπρου ο Aristo

Δεν εμφανιζόταν σε καμιά λίστα οφειλετών, ενώ η διοίκηση κρατούσε στο σκοτάδι το Δ.Σ. παρά τη μεγάλη έκθεση

Εκτός της λίστας των «special attention», και με μηδενικές προβλέψεις, ο Όμιλος Aristo Developers είχε τεθεί, εν έτει 2012 και αρχάς του 2013, εκτός των «ειδικών καταλόγων» της Τράπεζας Κύπρου, οι οποίοι δίνονταν στο Διοικητικό Συμβούλιο για

ενημέρωση. Ο Όμιλος ήταν ένας εκ των μεγαλύτερων πελατών της Τράπεζας Κύπρου, όπως προκύπτει από την έκθεση Τσολάκη, ενώ αντιμετώπιζε και προβλήματα στην εξυπηρέτηση των υποχρεώσεών του. Παρά το ότι είχε συζητηθεί στην Τράπεζα

η ανάληψη προσωπικών εγγυήσεων από τον Θεόδωρο Αριστοδήμου, αυτό δεν έγινε. Ο κ. Αριστοδήμου, πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας Κύπρου, ήταν άμεσα συνδεδεμένος με τον Όμιλο Aristo ως μεγαλομέτοχος της Dolphin Ca-

pital, μητρικής της Aristo Developers και CEO της δεύτερης. Η παραχώρηση δανείων, αλλά και η διαχειριστή τους από την ΤΚ, εγείρει σοβαρότατα ερωτήματα, καθόλου άσχετα και με τις έρευνες για την οικονομική κρίση. **Οικονομική, σελ. 4, 5**

Ψηφίζει η Σκωτία, φοβάται η Ευρώπη

Ο φόβος του Λονδίνου για ένα «ΝΑΙ» την Πέμπτη στη Σκωτία συνέχει και τη Γηραιά Ήπειρο, η οποία ανησυχεί πως ενδεχόμενη νίκη των αυτονομιστών με τα γκιλτ θα ενισχύσει τις αποσχιστικές τάσεις και αλλού. Η οικονομική κρίση μοιραία αφυπνίζει παλιά πάθη, αποκρυσταλλώνοντας γρήγορα εθνικές ταυτότητες. **Σελ. 20**

Αρχίζει ο πόλεμος του Ομπάμα

Εναντίον των τζιχαντιστών

Δεκατρία χρόνια μετά την 11η Σεπτεμβρίου, ο Αμερικανός πρόεδρος, που άρχισε να υλοποιεί τη σταδιακή απόσυρση των αμερικανικών δυνάμεων από το Ιράκ και το Αφγανιστάν, αναγκάζεται να κηρύξει τον δικό του πόλεμο κατά της τρομοκρατίας, ο οποίος, αντί να οδεύει προς τη λήξη του, αναζωπυρώνεται. **Σελ. 22**

Αναζητείται χρυσή τομή στην Ουκρανία

Δοκιμάζεται η εκκευρία

Η εφαρμογή της εύθραυστης εκκευρίας στην ανατολική Ουκρανία ενδέχεται να μπει σε νέες περιπέτειες μετά το νέο πακέτο μέτρων από την Ευρωπαϊκή Ένωση κατά της Ρωσίας. Ποροσένκο και Πούτιν επιχειρούν, για τους δικούς τους λόγους ο καθένας, να τηρηθεί με σχετική ευλάβεια η ειρηνευτική διαδικασία. **Σελ. 23**

Μπρα ντε φερ Ελλάδας-δανειστών

Αναζητείται «λυδία λίθος» για αναστροφή του κλίματος

Τον τρόπο που θα μεταβάλει το πολιτικό κλίμα, θα κατευθάσει τις αντιδράσεις των βουλευτών της Νέας Δημοκρατίας και θα ανοίξει τον δρόμο για τη διαμόρφωση προεδρικής πλειοψηφίας, αναζητεί το Μέγαρο Μαξίμου. Ο πρωθυπουργός της Ελλάδας Αντώνης Σαμαράς επενδύει, πέραν

των φοροελαφρύνσεων που θα ενσωματωθούν στο προσέδριο του προϋπολογισμού, στην έξοδο της χώρας από το Μνημόνιο. Η Αθήνα έχει διατυπώσει τη θέση ότι είναι δυνατή η κάλυψη των χρηματοδοτικών αναγκών χωρίς νέο δάνειο από τους εταίρους. **Σελ. 4-5**

Στέγη έρευνας και πολιτισμού

300 χρόνια νεότερης κυπριακής ιστορίας, περισσότερα από 1000 έργα τέχνης και πάνω από 6000 σπάνιες εκδόσεις θα στεγάξει το νεότευκτο Κέντρο Εικαστικών Τεχνών και Έρευνας της οδού Ερμού στην Παλιά Λευκωσία που εγκαινιάζεται αύριο από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. **Ζωή, σελ. 1**

ΙΑΤΡΕΙΑ ΔΩΡΕΑΝ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ

Σε παγκύπρια βάση

Σήμερα λειτουργούν σε ολόκληρη την Κύπρο έξι Κοινωνικά Ιατρεία, που επανδρώνονται με πάνω από 70 γιατρούς και νοσηλευτές, οι οποίοι εργάζονται αφιλοκερδώς παρέχοντας δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη σε ευπαθείς κοινωνικές ομάδες συμπατριωτών μας. Ο μέσος αριθμός των ασθενών που εξυπηρετούνται μηνιαίως είναι περίπου 500, στην πλειοψηφία τους Κύπριοι. **Σελ. 14**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Στη δωδεκάτη

Η αποστροφή κατά του πολιτικού, κοινωνικού και οικονομικού «συστήματος» ήταν για ένα μεγάλο διάστημα χαρακτηριστικό απόμνημο που χαρακτηριζόταν από περιθωριακό έως και γραφικό. Αυτό που πλέον αλλάζει με την οικονομική κρίση είναι πως το «κυρίως ρεύμα» δεν έχει πλέον τη διάθεση να ανέχεται κεκτημένα μιας τάξης που δεν θεωρεί ως πρωταρχικό της μέλημα το καλό του τόπου. Δικαστές που αλλάζουν άποψη όταν ανέβουν σε υψηλότερη έδρα και υψηλόβαθμοι δημοσιοί λειτουργοί που όταν φορέσουν υψηλότερο καπέλο λησμονούν όσα προηγουμένως διακήρυτταν, πολιτικοί που λαϊκίζουν ακόμα και τις πιο δύσκολες ώρες της χώρας, δεν μπορούν να είναι ανεκτοί για πάντα. Η κοινωνία, με το κυρίως ρεύμα να ογκούται σταδιακά, ξεπερνά πλέον το στάδιο της αποστροφής και δείχνει πως δεν θα ανέχεται την κατάσταση για πολύ. Μοναδική επιλογή για ορισμένους να αλλάξουν μυαλά, πριν να εκραγεί στα χέρια τους η κοινωνική οργή.

Η ΜΕΓΑΛΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ **DISNEY**

ΠΕΡΑΣΑΝ ΟΙ ΔΙΑΚΟΠΕΣ ΚΑΙ ΤΩΡΑ; ΘΑ ΤΟ ΡΙΣΟΥΜΕ ΣΤΟ ΔΙΑΒΑΣΜΑ.

Σελ. 24

Ο 13^{ος} ΤΟΜΟΣ ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 21 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ «Κ»

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΟ K SPORTS

ΑΠΟΕΛ
Το παραμύθι του Τσάμπιονς Λιγκ
Το όνειρο ξεκινά από το Καμπ Νου, με τον αγώνα με την Λαμπαρσελόνα να ξυπνά μνήμες «Μπερναμπέου» στους πρωταθλητές.

ΑΠΟΛΛΩΝΑΣ
Η υπέρβαση περνά από τη Ζυρίχη
Οι μπλε της Λεμεσού υποδέχονται την Πέμπτη στο ΓΣΠ την FC Ζυρίχη και γνωρίζουν πως για να έρθει η πρόκριση, είναι απαραίτητο οι βαθμοί.

ΕΥΡΩΠΗ
Το σεντόνι των δισεκατομμυρίων
Το Τσάμπιονς Λιγκ ξεκινά την Τρίτη, με τη γιορτή να είναι πιο λαμπερή και πολυδάπανη. Στο Γιουρόπα Λιγκ η Ελλάδα συμμετέχει με τρεις ομάδες.

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ
Ενώνει Λευκωσία το Ράλι Κύπρος
Ιστορικής σημασίας η διέλευση της σούπερ ειδικής διαδρομής από ελεύθερη και κατεχόμενη Λευκωσία. Όλες οι λεπτομέρειες του αγώνα.

“Ένα λεπτό,,

winbank

ΛΕΦΤΑ ΣΤΟ ΛΕΠΤΟ

Μάθε πώς!
www.leftastolepto.com

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Γράφει ο ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ

Ένοχες σιωπές

Το ότι είναι ζήτημα μείζονος σημασίας για ένα ευνομούμενο κράτος να επιπρέπει έστω και σκιά επί ενός ανεξάρτητου αξιωματούχου, όπως η Διοικήτρια της Κεντρικής Τράπεζας, θεωρούμε ότι είναι αυτονόητο. Ιδιαίτερα σε ένα ζήτημα που ενδεχομένως προκύπτει σύγκρουση συμφερόντων μεταξύ Διοικήτριας και προσώπου, με συγγένεια πρώτου βαθμού, όπως είναι στην προκειμένη περίπτωση η θυγατέρα της κ. Χρυστάλλας Γιωρκάτζη, αφού το δικηγόρικό γραφείο του πατρός της εκπροσωπεί στα δικαστήρια τον Α. Βγενόπουλο, την ώρα που απέναντι βρίσκεται του, η Λαϊκή Τράπεζα διά της Διαχειρίστριας (η οποία ελέγχεται από τη Διοικήτρια) και η Κυπριακή Δημοκρατία σε διαδικασία διεθνούς διαιτησίας.

Το ότι το Δικηγόρικό Α. Γιωρκάτζη, δεν σχετίζεται με τη διαδικασία διαιτησίας ουδέμια διαφορά κάνει –κατά την εκτίμησή μας, διότι η σχέση της κ. Μαρίας Γιωρκάτζη με τη Διοικήτρια –η οποία γνωρίζει μαρτυρικό υλικό και σχεδιασμούς χειρισμού της συγκεκριμένης υπόθεσης, δεν παύει να είναι σχέση θυγατέρας και μητρός, τη στιγμή που ο κ. Βγενόπουλος είναι πελάτης του Γραφείου του πατρός της κ. Μαρίας Γιωρκάτζη, στο οποίο η ίδια εργάζεται και έχει ιδιον συμφέρον.

Τούτων λεχθέντων εκτιμούμε ότι με τις απαντήσεις στα σχετικά ερωτήματα που υποβάλαμε στον γενικό εισαγγελέα, αποφεύγεται η τοποθέτηση επί της ουσίας, κατά πόσον δηλαδή, υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων ή έστω ασυμβατότητα από τη στιγμή που η σχέση μητρός και κόρης δεν δηλώθηκε επισήμως, αλλά όπως ομολογεί αόριστα ο Κ. Κληρίδης, «μου το ανέφερε η ίδια η κα Γιωρκάτζη πριν από μερικούς μήνες». Η κ. Χρ. Γιωρκάτζη δεν μπορεί όμως να είναι υπεράνω του Νόμου, ο οποίος ρητά ορίζει πως: «Δεν

συμμετέχει στην παραγωγή διοικητικής πράξης πρόσωπο που έχει ιδιόζουσα σχέση ή συγγενικό δεσμό εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι και του τέταρτου βαθμού». Εκτιμούμε επίσης ότι ενώ ο εισαγγελέας μπορεί να έχει την ευχέρεια να κρίνει άλλως πώς, σε μια περίπτωση τόσο σοβαρή που είναι δυνατόν η ΚΔ να εκτεθεί και διεθνώς αλλά και να απολέσει εκατοντάδες εκατομμύρια ευρώ, πρέπει να ακολουθεί τόσο το πνεύμα όσο και το γράμμα του Νόμου.

Διαφορετικά επιτρέπει σε σκίες πιο βαριές να επιπέσουν επί του ίδιου ως θεσμού, γεγονός που αντανακλάται στο κύρος της ίδιας της Πολιτείας, αν αυτή είναι τελικά ευνομούμενη.

Την ώρα όμως που τίθεται ένα τέτοιο ερώτημα, η σιωπή του Προέδρου της Δημοκρατίας αλλά και των πολιτικών ηγετών, ιδιαίτερα εν καιρώ οικονομικής, πολιτικής αλλά και κοινωνικής κρίσεως, υποδηλοί είτε ένδειξη αδυναμίας είτε πρόθεση συγκάλυψης είτε και (ουαί και αλίμονο) συνενόχη. Όλες αυτές τις ημέρες της σιωπής των ταγών, ο κόσμος στο δρόμο αλλά και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης διατυπώνει, απარέσκεια, αγαπάκη και οργή, στοιχεία που επιτείνουν την απαξίωση της πολιτικής, όπως σαφώς «διακρούθηκε» από τη μεγάλη αποχή στις πρόσφατες ευρωεκλογές.

Όταν όμως σε ένα κράτος οι θεσμοί κωλιούνται έως και επικίνδυνα, η πολιτική ηγεσία αδυνατεί να αντιδράσει διορθωτικά και με νόμιμα μέσα, τότε δημιουργείται μεγάλο έλλειμμα δημοκρατίας, κενό το οποίο σε πρώτο στάδιο «συμπληρώνει» η πολιτική διαφθορά που μετεξελίσσεται σε ασυδοσία, δίνοντας τη δυνατότητα στον υπόκοσμο να εξελιχθεί σε παρακράτος. Το επόμενο στάδιο αναπόδραστα θα είναι είτε η κατάλυση της δημοκρατίας «για να φύγουν οι φαύλοι», είτε ο πόλεμος. Σωπάστε, λοιπόν, ω ταγοί, μας αξίζει!

paraschos@kathimerini.com.cy

Μερικές φορές, μην μπορώντας να αντισταθώ στα κελεύσματα ενός ήδη διαβασμένου βιβλίου, το πιάνω και το διαβάζω εκ νέου για να δω μπας και νοήσω τα νοήματα που μου ξέφυγαν στην αρχή, σαν τον αφρό στα δάχτυλα του ναύτη που λείει εις ποιητής. Ένα από τα ύστερα, ήταν και «Ο Πολιτικός» του Πλάτωνα, εκείνου του μισότρελου που ερμήνευσε τον κόσμο χρησιμοποιώντας μεταξύ άλλων και ιδέες βαριές σαν άρματα για αναλύσεις απαγορευμένες εν μέσω καλοκαιρινής κήψας. Σε εισαγωγή- μετάφραση και ερμηνευτικά σχόλια από τον κύριο Ι.Σ. Χριστοδούλου όπου για τα μάτια σας μόνο θα μείνω στην εισαγωγή, ο Gilles Deleuze προκρίνει πως ο καθένας για τον εαυτό του μπαίνει στον ρόλο του πολιτικού αλλά το κάνει για τον άνθρωπο.

Έμποροι, γεωργοί, γιατροί, γυμναστές όλοι φροντίζουν για τον άνθρωπο, αλλά το κάνουν διπλά όταν μπουν στην πολιτική. Είναι να μην μπει, ευθύς εξαρχής δηλαδή αν και το καλύτερο όλων είναι να παραμείνεις στη δουλειά σου, αλλά έστω. Η ιδέα, αυτή πρωτογενής εννοιολογική επινόηση του Πλάτωνα, καλείται να δείξει εκείνον που την πλησιάζει περισσότερο και να αποφασίσει, έτσι, ποιος θα πάρει τον τίτλο. Να δούμε ποιος, ποιος, ποιος θα φραγωθεί οε-οε-οε, οε, που θα τραγουδούσαμε στο «Ήταν ένα μικρό καράβι».

Εδώ θα προσθέσω ένα... ναύτη ακόμη, που λέει και ο Καζαντζίδης, τον Κορνέλιο Καστοριάδη που χαρακτηρίζει «ζαβολιά» και «απάτη» την παρατήρηση του Πλάτωνα ότι η αναζήτηση του ορισμού του πολιτικού δεν είναι αυτόνομη διαδικασία αλλά εντάσσεται στη γενικότερη διαλεκτική άσκηση. Άσκηση διαλεκτική, άσκηση αντίθετη από τα ροκανίσματα του κορμού για εξασφάλιση six pack.

Και ερωτώ. Είδατε πουθενά μέχρι στιγμής γραμμένη τη λέξη... Facebook; Όχι. Την Κεντρική Χρυστά-

ΥΨΙΚΑΜΙΝΟΣ / Γράφει ο ΜΙΧΑΗΛ ΤΣΙΚΑΛΑΣ

Το κλέος του Θεμιστοκλέους

Με τέτοιο γυαλί, δεν σε πάνει το μάτι. Κι αξ είναι και του Θεμιστοκλέους...

λα: Ούτε κι αυτή. Κι όμως, ο σύγχρονος Κύπριος πολιτικός (και αυτός) από το Φεισοπούκιο προπύργιο μάχεται για τα κακώς κείμενα της κοινωνίας που έδοξε να υπηρετεί όντας εβρισκόμενος στη Βουλή και στον Δήμο. Μπαίνοντας στο Facebook του Ανδρέα Θεμιστοκλέους, αισθάνθηκα ότι έμπαίνα στη σπηλιά του Πλάτωνα, αναζητώντας το κλέος του Πολιτικού. Από εκεί, από την ιδέα του Facebook με την οποία ο Plato θα ανατρίχιαζε, ο πολιτικός Θεμιστοκλέους εκτοξεύει μύθους κατά πάντων, πρωτογενής εννοιολογική επινόηση του εγώ είμαι σωστός και όλοι οι υπόλοιποι είστε λάθος. Καλά, όχι και τόσο πρωτογενής.

Μας τα είναι κι άλλοι. Άλλωστε, αυτός ο κόσμος βρίθει από σωτήρες, πατριώτες, αυτόφωτες ιδιοφυίες στην υπηρεσία του εαυτού καταρχήν και έπειτα βλέπουμε αλλά και από Κεντρικές Διοικήτριες που απαντάνε με την πάροδο εξαμήνου, αντιλαμβανόμενος ξανά το λαϊκό αίσθημα, το κάνει συχνά αυτό και έχων τη λύση, προτίθεται να «συ-

ρει» την Κεντρική Χρυστάλλα στην Επιτροπή Θεσμών. Σέρνεστε και παραβέρνεστε και βάζετε το θυμικό πάνω από τη λογική και δεν σας νοιάζει ότι η υπομονή σας ξεφύγει σαν τον αφρό στα δάχτυλα του ναύτη, που έλεγε και εις ποιητής.

Γίνεστε ένα με τον στόχο τη στιγμή που θέλετε να είστε το βέλος. Με τα Likes και τα γιούπι κάτω από τα ποστ, δεν γίνεται δουλειά. Δεν είμαστε πέντε χρονών για να μας λέμε μπράβο σε όσα λέμε και το θέμα με την Κεντρική Χρυστάλλα θέλει υπομονή και καθαρή σκέψη. Ο λαός, ο απλός άνθρωπος, που πέρασε όσα πέρασε με το κούρεμα και δεν έσπρε κανέναν πουθενά παρά με ωριμότητα και με σύστημα που δεν μας αξίζει, περιμένει να δει δεσμεύσεις να υλοποιούνται και ένοχοι να τιμωρούνται, τι πρέπει να κάνει; Σε ποια σπηλιά να μπει; Η ψυχραιμία είναι το απαιτούμενο και να αφήνουμε τα γεγονότα να μιλούν από μόνο τους. Και είναι γεγονός ότι η έκθεση της Κεντρικής Χρυστάλλας κύριε Θεμιστοκλέους κυρίες και κύριοι, βάσει των αποκαλύψεων της Καθημερινής, και η συν-

ανδρός αυτής και τέκνου νομική/οικογενειακή διασύνδεση, λείει από μόνη της πολλά. Περισσότερα λείει το ότι της πήρε έξι μέρες να απαντήσει απλώς και μόνο για να ανακαλέσει τη θέση και τα έργα της σαν γενική ελέγκτρια αλλά και να δώσει «όρκο» κάπου, αόρατα εφόσον δεν το ζήτησε κανείς, πως θα συνεχίσει απρόσκοπτα τη δουλειά της.

Το πρόβλημα δεν είναι με τη δουλειά που κάνει, αλλά είναι ζήτημα ηθικής τάξεως σε έκδοση 1.0. Πίσω στα βασικά δηλαδή, στα αυτονόητα. Και προκαλεί νύερα και σπασμοδικές αντιδράσεις η στάση της Κεντρικής Χρυστάλλας. Δεν είναι πρόβλημα όμως η πολιτική μας σκηνή να μη μαθαίνει από τα διδάγματα του απλού ανθρώπου αλλά έτσι κι αλλιώς, ο λαός πάντοτε ήταν θυμώσος και δεν περιμένει κανένα «Likes» για το δίκιο του. Από την άλλη φιλόσοφος, ο γεωργός, ο γιατρός και εν τέλει ο πολιτικός αλλά και η Κεντρική Χρυστάλλα, είναι απλά επαγγέλματα.

tsikalasm@sppmedia.com

ΕΝΩΝΟΥΜΕ ΔΥΝΑΜΕΙΣ / Γράφει ο ΣΠΟΝΔΟΦΟΡΟΣ

Με άριστα το 10

Όλοι μια οικογένεια είμαστε.

1 Στην Καθημερινή. Κύριε διευθυντά, θεωρώ ως απαράδεκτη την «επίθεση» της εφημερίδας στην εντιμότατη κύρια διοικήτρια. Ένα άτομο με μεγάλη προσφορά στον τόπο, όπου επί των ημερών της πατάχθηκε η διαφθορά στη δημόσια υπηρεσία, με πλούσιες ακαδημαϊκές περιγραφές, ανακοινώσεις σε διεθνή φόρα, βιβλία που είναι σημεία αναφοράς στην παγκόσμια οικονομική κοινότητα. Ένα άξιο τέκνο της Κύπρου, μία φτωχή πλην τίμια αγρότισσα που ανέβηκε με την αξία της τα σκαλοπάτια της προσφοράς στην Κύπρο μας.

2 Στο μέγεθος. Είναι γεγονός πως όλα τα προβλήματα του τόπου καταλήγουν στο... μέγεθος μας. Μία μικρή χώρα, όπου όλοι είναι συγγενείς, όλα επιτρέπονται. Πάλι καλά που δεν νομιμοποίησε την αιμομιξία για να καλύψει τη Χρυστάλλα ο γενικός εισαγγελέας.

3 Στο σόι μου (μέσα). Βέβαια, κύριε Γενικό, και εσείς από το ίδιο σόι είστε που διοικεί τον τόπο είτε μπροστά από τα φώτα είτε από πίσω. Ονόματα δεν λέμε, υπολήψεις δεν θίγουμε.

4 Στα μίντια. Πάντως όταν, είναι κατ'ελάχιστο της κυρίας Αντριάς, όλοι πέφτετε να τη φάτε, όταν είναι όμως για τα τούβλα, μούγκα, αγαπητά μου παιδιά. Όπως είπε και ο μάστρος, «με ένα εκατομμύριο, αγοράζεις όλη τη Λευκωσία». Έχουμε και υποληθωρισμό, έπεσαν και οι τιμές...

5 Στους Άριστους. Οι τιμές βέβαια έχουν πέσει περισσότερο στην Πάφο, και εκεί αποκαλύφθηκε πως δανειζόνταν χωρίς εξασφαλίσεις χω-

ρίς να πληρώνουν τα προηγούμενα δάνεια, ενώ η τράπεζα είχε προβλήματα, ενώ ήταν πρόεδροι της Τράπεζας... Κι είναι ακόμη έξω!

6 Στο Eurogroup. Κι αυτοί οι κουτόφραγκοι σιορ, δεν μπορούν να καταλάβουν πως στην Κύπρο έχουμε κάποιους ντιβέλοπερς που οι πολιτικοί μας ΦΦΕΙΛΟΥΝ να γλυτώσουν με κουτοπόνηρα νομοθετήματα; Μα καμία στήριξη σιορ προς τον «δοκιμαζόμενο κυπριακό λαό»;

@Anastasiadescy

Χρήστο έχουμε μια κρίση @cyprus, θα κατέβεις;

7 Στους ντιβέλοπερς. Μια συμβουλή θα δώσω. Όσοι δεν πληρώνετε τα δάνειά σας, τους υπαλλήλους σας και τον κππουρό του σπιτιού σας, καλύτερα να μην τα σπάτε στην Μύκονο, για τα γενέθλια της κυρίας. Άρχισε να σφίγγει ο κλοιός κι αυτά μετρούν.

8 Στην αρχή. Μια νέα αρχή έλεγαν πως θα κάνουμε, και θα φτιάξουμε τον τόπο μετά την οικονομική καταστροφή, χωρίς τις παλιές κακές συνήθειες και κουμπαριές. Δυστυχώς δεν βλέπω πολύ Healthy την κατάσταση.

9 Στους έξυπνους. Έβαλαν οι δημόσιοι απεργία την Παρασκευή. Κουράστηκε ο Χατζηπέτρο και είπε να τους δώσει ακόμη ένα τριήμερο. Strike in Style.

10 Στην Χρήστο. Είναι με διαφορά ο πλέον Ευρωπαϊστής επιτροπος που στείλαμε. Το στυλ συναντά τα ευρωπαϊκά σαλόνια. Καλή επιτυχία.

Δάνειο για αγορά και εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων για ιδιώτες.

800 00 800

www.bankofcyprus.com.cy

Τράπεζα Κύπρου

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Πρόεδρος Δ.Σ.: ΚΩΣΤΑΣ ΙΩΡΔΑΝΙΔΗΣ · Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΔΗΣ · Διευθυντής: ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ · Αρχισυντάκτης: ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ
Υπεύθυνος Οικονομικού: ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗΣ · Υπεύθυνος Καλλιτεχνικού: ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΗΣΤΟΔΟΥΛΟΥ · Υπεύθυνος Αιετιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 24Π Έγκομη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΠΑΓΙΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΑΛΑΣ · Διεύθυνση συντάξεως: ΝΙΚΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑΣ - ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΑΝΤΕΛΛΑΣ

Το πλάνο του Έσπεν Άιντε για τις συνομιλίες

Οι πρώτες σκέψεις κι επιδιώξεις για τη διαπραγμάτευση και το προφίλ του νέου ειδικού συμβούλου του γ.γ. στο Κυπριακό

Του **ΛΕΥΤΕΡΗ ΑΔΕΙΛΙΝΗ**

Επίσημη πρώτη στο μαγανοπιγάδα του Κυπριακού είναι για τον νέο ειδικό σύμβουλο του γ.γ. του ΟΗΕ το δείπνο των ηγετών της 16ης Σεπτεμβρίου και η συνάντηση της επομένης στο παλιό αεροδρόμιο της Λευκωσίας. Οι Νίκος Αναστασιάδης και Ντερβίς Έρογλου αναμένουν να δουν πώς θα χειριστεί ο Έσπεν Μπαρτ Άιντε τη μεταξύ τους διαπραγμάτευση, ώστε να κρίνουν αν και πώς μπορούν να

Ο κ. Άιντε έδωσε σαφή εντύπωση ότι θα είναι ενεργός διαπραγματευτής, κι όχι θεατής σε ανταλλαγές απόψεων από τις δύο πλευρές. Η ε/κ πλευρά φέρεται να τον ενθάρρυνε να καταθέτει απόψεις και προτάσεις κατά τη διάρκεια της διαπραγμάτευσης, αλλά να το πράττει προφορικά κι όχι με γραπτά κείμενα.

χειριστούν το νέο διαμεσολαβητή που έστειλε στο νησί ο Μπαν Κι Μουν. Άνθρωποι που γνωρίζουν τον Νορβηγό πολιτικό επιστήμονα και πρώην υπουργό λένε καθαρά πως οι δύο πλευρές θα εκπλαγούν ευχάριστα με τη διαπραγματευτική δεινότητα και τακτική του νέου ειδικού συμβούλου, αν βέβαια στόχος τους είναι πράγματι η λύση του Κυπριακού. Αν όχι, τότε θα βρουν μπροστά τους ένα δύσκολο αντίπαλο σε ενδεχόμενη προσπάθεια

να κερδίσουν χρόνο και να καθυστερήσουν την εξέλιξη της διαδικασίας. Το γεγονός ότι οι συνομιλίες διέρχονται περίοδο «χαμηλής κινητικότητας» χαρακτηρίζεται θετικό από διπλωματικούς κύκλους, αφού δίνει την ευκαιρία στον κ. Άιντε να ολοκληρώσει με άνεση μια πρώτη ανάλυση δεδομένων και χαρακτήρων στις διαπραγματευτικές ομάδες, υλικό πολύ χρήσιμο για τους μετέπειτα σχεδιασμούς. Συνομιλητές της «Κ», επεσήμαναν επίσης ότι ο Νορβηγός πολιτικός θα έχει εντελώς διαφορετική επικοινωνιακή συμπεριφορά και τακτική από αυτή που είχε ο προκάτοχός του Αλεξάντερ Ντάουερ, και η οποία σταδιακά τον κατέστησε ανεπιθύμητο.

Ενεργός διαπραγματευτής

Ο νέος ειδικός σύμβουλος του γ.γ. του ΟΗΕ έχει ήδη πάρει μια πρώτη γεύση από τις θέσεις των δύο πλευρών κατά την επίσκεψη γνωριμίας στο νησί που πραγματοποίησε πριν από μερικές ημέρες. Είχε επίσης την ευκαιρία να διατυπώσει και δικές του σκέψεις, κάποιες ιδέες για το πώς θα μπορούσαν να προχωρήσουν τα πράγματα στη διαδικασία αλλά και στην ουσία. Άφησε την εντύπωση ότι πρόκειται για συγκροτημένη προσωπικότητα, με καθαρές θέσεις. Στην ε/κ πλευρά, μάλιστα, έδωσε την εντύπωση ότι λόγω και της θητείας του ως υπουργός Άμυνας και Εξωτερικών της Νορβηγίας αντιλαμβάνεται τη σημασία της Κύπρου, ειδικά μιας ενεργειακής Κύπρου, στην περιοχή της ανατολικής Μεσογείου. Στις συναντήσεις με τους κ.κ. Αναστασιάδη και Έρογλου, με τους διαπραγματευτές, Ανδρέα Μαυρογιάννη και Κουντρέτ Όζερσαϊ, καθώς και στις ενημερωτικές συναντήσεις που είχε με την ομάδα

Ο Νορβηγός πολιτικός θα έχει εντελώς διαφορετική επικοινωνιακή συμπεριφορά και τακτική από αυτή που είχε ο προκάτοχός του Αλεξάντερ Ντάουερ και η οποία σταδιακά τον κατέστησε ανεπιθύμητο.

των Ηνωμένων Εθνών στο νησί, ο Έσπεν Μπαρτ Άιντε έδωσε σαφή εντύπωση ότι θα είναι ενεργός διαπραγματευτής, κι όχι θεατής σε ανταλλαγές απόψεων από τις δύο πλευρές.

Η «Κ» αντιλαμβάνεται επίσης ότι η ε/κ πλευρά τον ενθάρρυνε να καταθέτει απόψεις, ιδέες και προτάσεις κατά τη διάρκεια της διαπραγμάτευσης, αλλά να φροντίζει να το πράττει προφορικά κι όχι με γραπτά κείμενα. Άνθρωποι που γνωρίζουν τον τρόπο που σκέπτεται και ασκεί πολιτική ο κ. Άιντε αναφέρουν ότι δίνει μεγάλη σημασία στην επικοινωνία και στην σωστή ενημέρωση της κοινής γνώμης. Σε αυτό το πλαίσιο αναμένουν πως θα έχει πολύ συχνές επαφές με επι-

κεφαλής ή εκπροσώπους των μέσων ενημέρωσης. Ταυτόχρονα, θα επιδιώξει να συνεργαστεί στενά με ηγέτες κομμάτων, ώστε να υπάρχει αλληλοενημέρωση και συζήτηση τυχόν διαφορών, ώστε να αποφευχθούν αχρείαστες δημόσιες αντιπαραθέσεις, που πλήττουν παρά προωθούν τη διαδικασία λύσης.

Μετρημένος και σοβαρός

Ο Έσπεν Μπαρτ Άιντε είναι σήμερα γενικός διευθυντής του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ, του γνωστού ως φόρουμ Νταβός, και έχει την έδρα του στη Γενεύη. Ο ίδιος είπε ότι δεν προτίθεται να αλλάξει τόπο διαμονής και ούτε σκοπεύει να αφήσει τη δουλειά του για να ασχοληθεί πλήρως με

τη διαδικασία λύσης του Κυπριακού. Είναι προφανές πως και η διεθνής κοινότητα σε αυτό το στάδιο, όπως άλλωστε και την περίοδο του Αλ. Ντάουερ, δεν θεωρεί ότι χρειάζεται να υπάρχει διαμεσολαβητής πλήρους απασχόλησης στο τραπέζι των συζητήσεων του Κυπριακού. Τα πράγματα μπορεί να αλλάξουν αργότερα, αλλά και πάλι η παρουσία της Λίζα Μπατενχάιμ στο νησί, ως αναπληρώτριας του κ. Άιντε, καλύπτει πολλά κενά στις τακτικές επαφές των διαπραγματευτών. Ο Νορβηγός πολιτικός αναμένεται ότι θα επισκέπτεται τακτικά το νησί και θα παρίσταται στις συναντήσεις των ηγετών. Διετέλεσε δύο φορές υπουργός σε κυβερνήσεις του πρωθυπουργού Γενς Στολ-

τενπεργκ. Διορίστηκε αρχικά υπουργός Άμυνας από τον Νοέμβριο 2011 ως τον Σεπτέμβριο 2012 και στη συνέχεια ανέλαβε υπουργός Εξωτερικών μέχρι τον Οκτώβριο του 2013. Υπό τις ανωτέρω ιδιότητες, ήλθε σε επαφή με Κύπριους πολιτικούς και διπλωμάτες, κυρίως, για θέματα που αφορούσαν τις σχέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τη Νορβηγία. Άφησε άριστες εντυπώσεις. Άνθρωποι που τον γνώρισαν υπό την υπουργική του ιδιότητα μας ανέφεραν ότι είναι μετρημένος και σοβαρός άνθρωπος, δεν ήταν καθαρό για προηγούμενους μεσολαβητές. Ο κ. Άιντε έχει επίσης καλές σχέσεις με τη Ηνωμένα Έθνη. Μόνη ελαφρά ανησυχία στη Λευκωσία είναι οι σχέσεις που ενδεχομένως έχει, ως πρώην υπουργός, με το ΝΑΤΟ, όπου ως γνωστόν είναι υπολογίσιμη δύναμη η Τουρκία. Οι νορβηγικές κυβερνήσεις παραδοσιακά διατηρούν στενές σχέσεις με τη βορειοατλαντική συμμαχία. Πάντως, οι σχέσεις του με τους Αμερικανούς πέρασαν μια περίοδο μεγάλης δοκιμασίας. Όπως αποκαλύφθηκε από τα wikileaks, Αμερικανοί διπλωμάτες εξέφραζαν σοβαρές επιφυλάξεις για τον κ. Άιντε λέγοντας ότι δεν εξυπηρετεί τα συμφέροντα των ΗΠΑ. Προφανώς, όμως, για να διοριστεί στη θέση του ειδικού συμβούλου στο Κυπριακό, έχουν αρθεί οι όποιες επιφυλάξεις διατηρούσε στο παρελθόν η Ουάσινγκτον για τον Νορβηγό πολιτικό.

Καταθετικό Πρόνιο ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΣΤΗΣ

“Ανταποδίδουμε την εμπιστοσύνη που μας δείχνετε και σας ευχαριστούμε”

Δυνατότητα ανάληψης
25% του κεφαλαίου
ή μηνιαία
καταβολή τόκου

Προνομιακά
επιτόκια

Δωρεάν ασφάλιση
προσωπικών ατυχημάτων
Allianz

Διασπορά
ασφαλισμένων
καταθέσεων
στα 18 Σ.Π.Ι.

1. Ελάχιστο ποσό κατάθεσης €10.000 με μέγιστο €5 εκ., σε προθεσμιακή κατάθεση 3, 6 ή 12 μηνών.
2. Δωρεάν ασφαλιστική κάλυψη ατυχημάτων ανάλογα με το ποσό της κατάθεσης και τη χρονική διάρκεια.
3. Δυνατότητα προσθήκης επιπλέον δικαιούχων ή/και ποσού ανά πάσα στιγμή.
4. Προσφέρεται από τα 18 Συνεργατικά Πιστωτικά Ιδρύματα που συμμετέχουν ως ανεξάρτητες Νομικές οντότητες στο Σχέδιο Προστασίας Καταθέσεων και την Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα (18x€100.000).

Ο ΚΟΥΝΤΡΕΤ ΟΖΕΡΣΑΪ ΣΤΗΝ «Κ»

Ομοσπονδία με δύο ιδρυτικά κράτη

«Σε δύο ιδρυτικά κράτη δεσμεύει το Κοινό Ανακοινωθέν την ε/κ πλευρά, την οποία ωστόσο απασχολούν τώρα άλλα ζητήματα»

Συνέντευξη στον **ΝΙΚΟ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Ενόψει της νέας περιόδου στο Κυπριακό που σηματοδοτείται με την άφιξη στην Κύπρο του νέου Ειδικού Συμβούλου του γ.γ. του ΟΗΕ, η «Κ» συναντά τον διαπραγματευτή της τ/κ κοινότητας Κουντρέτ Όζερασί και θέτει επί τάπητος το μέλλον των συνομιλιών. Ο κ. Όζερασί ξεκαθαρίζει τη θέση της πλευράς του σε ό,τι αφορά το περιεχόμενο και την ουσία της τελικής συμφωνίας, χρησιμοποιώντας τον όρο «ομοσπονδία με δύο ιδρυτικά κράτη», ενώ ισχυρίζεται ότι η ε/κ ηγεσία δεν ενδιαφέρεται για άμεση λύση του Κυπριακού.

—**Στο πλαίσιο της πρόσφατης επαφής με την ηγεσία σας, ο κ. Ερντογάν αναφέρθηκε στην σημασία της ομοσπονδιακής λύσης, στην αρχή των δύο κρατών. Δεν ισοδυναμεί αυτό με συνομοσπονδία;**

—Ο όρος συνομοσπονδία είναι η δική σου ερμηνεία. Σου ζητώ να συμπεριλάβεις στη συνέντευξη αυτή την επισήμανση.

—**Να σας ενημερώσω ότι δεν πρόκειται μονάχα για δική μου ερμηνεία καθώς έχει ήδη απασχολήσει την ε/κ κοινότητα.**

—Στις συνομιλίες, η θέση της τ/κ πλευράς είναι η εξής: Ένας νέος ομοσπονδιακός συνεταιρισμός, ο οποίος θα απαρτίζεται από δύο ιδρυτικά κράτη (σ.σ. κατά τη διάρκεια της συνέντευξης ο κ. Όζερασί χρησιμοποιεί επανειλημμένα τον τουρκικό όρο «kurucu devlet», «Devlet» στα ελληνικά σημαίνει κράτος). Επαναλαμβάνω: Μια ομοσπονδία με δύο ιδρυτικά κράτη. Στα αγγλικά κάνουμε λόγο για «two constituent states» και «new federal partnership». Αυτή είναι η επίσημη θέση της τ/κ πλευράς. Από τη δική μου σκοπιά, η σχετική δήλωση του κ. Ερντογάν ήταν ξεκάθαρη. Αναφέρθηκε στην ομοσπονδιακή λύση. Υπό την σκέπη της ομοσπονδίας, η λύση θα βασιστεί στα δύο ιδρυτικά κράτη. Στο προηγούμενο σχέδιο του ΟΗΕ συμπεριλαμβανόταν ο όρος «δύο ιδρυτικά κράτη».

—**Αναφέρατε στο Σχέδιο Ανάν, έτσι;**

—Ναι. Στο Σχέδιο Ανάν συναντάμε τους εξής όρους: Turkish Cypriot State και Greek Cypriot State.

—**Σε αντίθεση με τη δική σας ηγεσία, η ε/κ πλευρά προτιμά τον όρο «ιδρυτικό κρατίδιο» ή «ιδρυτικά (συνομοσπονδιακά) πολιτεία».**

—Η ε/κ πλευρά δεν έχει το δικαίωμα να χρησιμοποιήσει τον συγκεκριμένο όρο. Θέλω να είμαι ξεκάθαρος σε αυτό το σημείο. Το Κοινό Ανακοινωθέν, το οποίο δεσμεύει την ε/κ πλευρά, αναφέρει σε δύο ιδρυτικά κράτη (σ.σ. ο κ. Όζερασί επιδεικνύει το κείμενο του κοινού ανακοινωθέντος). «Two equal con-

stituent states». Το κοινό ανακοινωθέν χρησιμοποιεί αυτό τον όρο. Γι' αυτό οι Ε/κ δεν έχουν το δικαίωμα να κάνουν λόγο για επαρχία (σ.σ. ο κ. Όζερασί χρησιμοποιεί τον τουρκικό όρο «eyalet» (επαρχία). Με τον ίδιο τρόπο και η τ/κ πλευρά δεν μπορεί να κάνει λόγο στην υφιστάμενη διαπραγματευτική διαδικασία για δύο ξεχωριστά, ανεξάρτητα κράτη. Οι συνομιλίες που συνεχίζονται δεν πρόκειται να μας οδηγήσουν στην ίδρυση δύο επαρχιών ή σε ένα ενιαίο κράτος. Επίσης, δεν πρόκειται να δημιουργήσουμε δύο ανεξάρτητα κράτη. Φυσικά, σε περίπτωση που καταρρεύσουν οι συνομιλίες και ειςέλλοιμ σε μια νέα περίοδο τότε θα είμαστε σε θέση να μιλήσουμε

“
Είναι άραγε έτοιμη η ε/κ πλευρά να συζητήσει το ενδεχόμενο μιας λύσης που να είναι εκτός πλαισίου;

για διαφορετικά πράγματα. Σήμερα, ασκώ τα καθήκοντά του διαπραγματευτή της τ/κ πλευράς σε μια διαδικασία η οποία έχει στο επίκεντρό της το κοινό ανακοινωθέν, που αναφέρεται σε δύο, ισότιμα ιδρυτικά κράτη και όχι σε συστώσες επαρχίες.

—**Για ποιο λόγο σας προβληματίζει ο όρος «επαρχία»; Ποιος είναι ο μεγαλύτερος φόβος της τ/κ πλευράς;**

—Δεν νομίζω ότι πρέπει να επεκταθώ περισσότερο επί του θέματος. Άλλωστε πρόκειται και για μια δέσμευση της ε/κ πλευράς (σ.σ. ο κ. Όζερασί αναφέρεται στο Κοινό Ανακοινωθέν).

—**Εφόσον θα δημιουργηθεί μια ομοσπονδία, έχει τόση σημασία το αν θα πρόκειται για ιδρυτική επαρχία ή ιδρυτικό κράτος, αφού θα εξασφαλιστεί η διζωνικότητά;**

—Δεν συμφωνώ. Ο μεγαλύτερος προβληματισμός των Τ/κ είναι ο εξής: Θέλουν να ελέγχουν, να αποφασίζουν για τις υποθέσεις τους και να διοικούν τη δική τους περιοχή. Δεν επιθυμούν να ζήσουν σε μια επαρχία. Σε κάποια πεδία της διακυβέρνησης επιθυμούν να έχουν με τον απόλυτο έλεγχο. Στην ομοσπονδία, κάποιες εξουσίες θα τις παραχωρήσουμε στην κεντρική κυβέρνηση. Κάποιες άλλες εξουσίες θα παραχωρηθούν στα ιδρυτικά κράτη. Το κοινό ανακοινωθέν χρησιμοποιεί τον όρο «art k yetki» (σ.σ. κατάλοιπο εξουσίας, residual power στα αγγλικά). Οι Τ/κ θέλουν να ασκήσουν αυτές τις εξουσίες στο δικό

Η τ/κ πλευρά ζητά από τον νέο Ειδικό Σύμβουλο του γ.γ. Έσπεν Άιντε να πλαισιώσει τη διαδικασία και να επιβάλει πειθαρχία, λέει ο Κ. Όζερασί.

τους ιδρυτικό κράτος.
—**Επί του προκειμένου, αντιλαμβάνομαι ότι οι πρόνοιες της Ε.Ε. σχετικά με τις τοπικές αυτοδιοικήσεις δεν θεωρούνται αρκετές για την κοινότητά σας;**

—Η πρόνοια της Ε.Ε. στο συγκεκριμένο πεδίο είναι γενικόλογη. Είμαι καθηγητής πανεπιστημίου, διδάσκω μαθήματα ευρωπαϊκού δικαίου. Γνωρίζω πολύ καλά την αρχή της Ε.Ε. στο συγκεκριμένο πεδίο. Εδώ δεσμεύομαι από το κοινό ανακοινωθέν και αισθάνομαι την ανάγκη να το υπογραμμίσω για ακόμη μία φορά: Στο τραπέζι των συνομιλιών ο στόχος των δύο πλευρών δεν είναι η ίδρυση δύο επαρχιών. Οι Ε/κ έχουν δεσμευτεί για το ιδρυτικό κράτος. Κατά διαστήματα ακούω δηλώσεις, οι οποίες αναφέρονται σε «constituent units» (σ.σ. ιδρυτικές μονάδες). Η ε/κ πλευρά δεν έχει το δικαίωμα να χρησιμοποιήσει τον συγκεκριμένο όρο. Με τον ίδιο τρόπο, δεν έχω το δικαίωμα να δηλώσω ότι δημιουργώ μια συνομοσπονδία. Η ε/κ πλευρά είναι υποχρεωμένη

να χρησιμοποιήσει τον όρο «kurucu devlet» (σ.σ. ιδρυτικό κράτος).

—**Σε προηγούμενη συνέντευξη μας είχατε τονίσει ότι η πλειοψηφία η στιγμή των «out of the box» λύσεων στο Κυπριακό. Εξακολουθείτε να έχετε την ίδια άποψη;**

—Χρησιμοποιώντας τον όρο «out of the box λύση», είχα προσθέσει το εξής: Πρόκειται για ένα κοινό Σχέδιο Β'. Τι εννοώ; Μια πλευρά θα δηλώσει ότι είναι έτοιμη να συζητήσει ένα διαφορετικό μοντέλο λύσης. Σε περίπτωση που και η άλλη πλευρά αποδεχθεί αυτή την πρόταση τότε θα είμαστε σε θέση να κάνουμε λόγο για «out of the box» λύση. Αυτή την στιγμή βρισκόμαστε σε αυτό το σημείο; Δεν έχουμε λάβει κανένα τέτοιο μήνυμα από την ε/κ πλευρά. Στην πραγματικότητα, το πρόβλημα το οποίο αντιμετωπίζουμε αυτή την στιγμή στο τραπέζι των συνομιλιών δεν αφορά το μοντέλο της λύσης. Υπάρχει διαφορά ανάμεσα στη βούληση των δύο πλευρών σε ό,τι αφορά την άμεση λύση του

προβλήματος. Αυτό είναι το βασικό πρόβλημα. Η προτεραιότητα της τ/κ πλευράς είναι η λύση. Στις προεδρικές εκλογές το Κυπριακό βρίσκεται στο επίκεντρο. Όμως στην ε/κ πλευρά η εικόνα είναι διαφορετική. Η προτεραιότητα έχει δοθεί στην οικονομία. Το δικό μου συμπέρασμα είναι ότι η ε/κ ηγεσία δεν έχει επικεντρωμένη την προσοχή της στη λύση. Την απασχολούν άλλα ζητήματα.

—**Ποια εμπόδια δυσχεραίνουν την πρόοδο στις συνομιλίες;**

—Πριν από λίγες ημέρες, ο Ε/κ Υπουργός Εξωτερικών αναφέρθηκε σε ένα μεγάλο χάσμα το οποίο χωρίζει τις δύο πλευρές. Με βάση αυτό το δεδομένο, η ε/κ πλευρά δεν αποδέχεται την έναρξη της διαδικασίας πάρε-δώσε, την έναρξη μιας νέας φάσης στις συνομιλίες, την συνάντηση των δύο ηγεσιών με τον γ.γ. του ΟΗΕ και τις επισκέψεις των διαπραγματευτών σε Αθήνα και Άγκυρα. Η ε/κ πλευρά δεν αποδέχεται αυτά τα τέσσερα εργαλεία τα οποία έχουν τη δυνατότητα να οδηγήσουν

στην πρόοδο των συνομιλιών. Πώς θα εξασφαλιστεί η πρόοδος χωρίς αυτά τα εργαλεία; Θα καθόμαστε στο τραπέζι για να συζητούμε τις θέσεις των δύο πλευρών; (σ.σ. ο κ. Όζερασί μας δείχνει δυο ντισιέ, τα οποία συμπεριλαμβάνουν τις θέσεις των δύο πλευρών στο Κυπριακό). Πώς θα υπερπηδήσουμε το χάσμα με αυτό τον τρόπο; Την διαδικασία πάρε-δώσε τη χρειαζόμαστε για να γεφυρώσουμε το χάσμα. Η ε/κ πλευρά θέτει προϋποθέσεις, οι οποίες εμποδίζουν την πρόοδο στις συνομιλίες.

—**Με την εδώ άφιξη του νέου Ειδικού Συμβούλου του γ.γ. του**

“
Η ε/κ πλευρά δεν αποδέχεται έναρξη πάρε-δώσε, συνάντηση των ηγετιών με τον γ.γ. και επισκέψεις των διαπραγματευτών σε Αθήνα-Άγκυρα.

ΟΗΕ κ. Έσπεν Άιντε, τι είδους εξελίξεις θα προκύψουν στο Κυπριακό; Ποιοι είναι οι στόχοι σας στη νέα περίοδο;

—Οι δύο πλευρές έχουν δεσμευτεί για «result oriented structured negotiation» (σ.σ. δομημένη διαπραμάτευση η οποία στοχεύει στο αποτέλεσμα). Αυτή τη στιγμή μπορούμε να κάνουμε λόγο για μία δομή; Όχι. Ακόμη δεν μπορούμε να κάνουμε λόγο για μία δομημένη διαπραμάτευση. Η τ/κ πλευρά ζητά από τον νέο Ειδικό Σύμβουλο να πλαισιώσει τη διαδικασία και να επιβάλει πειθαρχία. Θα επιταχύνουμε τη διαδικασία; Ποιος θα είναι ο ρόλος του ΟΗΕ; Ποια θα είναι η επίσημη φάση στις διαπραγματεύσεις; Θα περάσουμε στη φάση του πάρε-δώσε; Με τον νέο Σύμβουλο, ο ΟΗΕ θα πρέπει να στρέψει το ενδιαφέρον του εκ νέου στο Κυπριακό και σε αυτά τα σημαντικά ζητήματα. Παράλληλα, θα πρέπει να εξασφαλίσουμε την πρόοδο την οποία έχουμε σημειώσει μέχρι σήμερα στο τραπέζι των συνομιλιών. Πριν από λίγες ημέρες, ο γ.γ. του ΟΗΕ αναφέρθηκε σε αυτό το ζήτημα.

—**Το τελευταίο διάστημα, η τ/κ κοινότητα συζητά την ενδεχόμενη υποψηφιότητά σας στις επικείμενες «προεδρικές εκλογές». Έχετε λάβει την τελική σας απόφαση;**

—Αυτή την περίοδο έχω ένα σημαντικό καθήκον. Έχω επικεντρωμένη την προσοχή μου σε αυτό το καθήκον. Όταν αισθανθώ την ανάγκη, θα ανακοινώσω την τελική απόφαση μου.

Αϊντε με προσδοκίες για την επόμενη φάση, έρχεται ο νεοφώτιστος

Ηνωμένα Έθνη.- Ανάλυση του **ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΖΟΥΓΛΙΑΝΙΩΤΗ**

Ο νέος ειδικός σύμβουλος του γ.γ. του ΟΗΕ, Έσπεν Μπαρθ Άιντε φτάνει την Τρίτη στην Κύπρο και ευελπιστεί στο δείπνο που θα έχει το ίδιο βράδυ με τους δύο ηγέτες και στη συνάντησή τους επόμενης να επιτύχει να πείσει τις δύο πλευρές να συμφωνήσουν σε συμβιβαστική φόρμουλα που θα επιτρέψει να περάσουν στην επόμενη φάση. Οι διαφορές ωστόσο που υπάρχουν μεταξύ των πλευρών στη μεθοδολογία που θα ακολουθηθεί, για την ώρα εμφανίζονται αξιόπραστες και ίσως η επίσκεψη Άιντε δεν θα αποδώσει τα προσδοκώμενα, αφήνοντας τον Μπαν Κι Μουν να «βγάλει το φίδι από την τρύπα», στη συνάντηση που θα έχει το απόγευμα της 22ας Σεπτεμβρίου με τον Πρόεδρο Αναστασιάδη και λίγες μέρες αργότερα με τον Ντερβίς Ερτογάν. Πέραν τούτων, ανησυχία υπάρχει και για πιθανές αρνητικές επιπτώσεις στην ατμόσφαιρα των συνομιλιών από την ταυτόχρονη παρου-

Ανησυχίες μήπως η επίσκεψη Νταβούτογλου τορπιλίσει τις κοινές συναντήσεις του ειδικού συμβούλου Έσπεν Άιντε με τους δύο ηγέτες

σία του Τούρκου πρωθυπουργού, Αχμέτ Νταβούτογλου, που επισκέπτεται τα Κατεχόμενα στις 16 Σεπτεμβρίου. Αν λάβει κανείς υπόψη το κλίμα που δημιουργήθηκε στη διάρκεια της επίσκεψης Ερντογάν και που είχε ως αποτέλεσμα την ακύρωση της συνάντησης των δύο ηγετιών στις 2 Σεπτεμβρίου, ουδείς μπορεί να αποκλείσει απρόβλεπτες εξελίξεις, που πιθανόν να επηρεάσουν τις επαφές του Ειδικού Συμβούλου και τις συναντήσεις των ηγετιών. Αν τα πράγματα κυλήσουν ομαλά κατά την επίσκεψη Νταβούτογλου, το εφικτό για τον Άιντε και την ομάδα των Η.Ε. θα είναι να βρουν τρόπο άρσης του διαδικα-

στικού αδιεξόδου, ξεκινώντας την τρίτη φάση με κεφάλαια όπου υπάρχουν καταγεγραμμένες σημαντικές διαφορές, αλλά τα οποία δεν αφορούν άμεσα την Τουρκία. Τέτοιο είναι το περιουσιακό, ωστόσο μια τέτοια φόρμουλα προσκρούει στην παράγραφο της Κοινής Διακήρυξης της 11ης Φεβρουαρίου, βάσει της οποίας η διαπραγμάτευση θα γίνεται κατά τρόπο αλληλένδετο.

Πάντως, ο γ.γ. με την ανακίνωση του εκπροσώπου του αμέσως μετά τη συνάντηση που είχε στις 5 Σεπτεμβρίου με τον κ. Άιντε, έθεσε το πλαίσιο στο οποίο θα κινηθεί η προσπάθεια για να ξεπεραστούν τα εμπόδια και να ξεκινήσει η επόμενη φάση της συνάντησης. Ζήτησε από τους ηγέτες να επιδείξουν θάρρος για να οικοδομήσουν πάνω στις αρχές που περιγράφονται στην Κοινή Διακήρυξη και εξέφρασε την ελπίδα «τα σημαντικά κέρδη που επιτεύχθηκαν μέχρι σήμερα θα διατηρηθούν, καθώς οι πλευρές προχωρούν αποφασιστικά προς τις δομημένες και προσανατολισμένες σε αποτελέσματα διαπρα-

Αν και μετά τις επαφές του νέου ειδικού συμβούλου του γ.γ. την Τρίτη αποδειχθεί ότι οι διαφορές μεταξύ των πλευρών στη μεθοδολογία είναι αξιόπραστες, τότε το φίδι από την τρύπα θα αναλάβει να βγάλει ο Μπαν Κι Μουν στα τέλη του μήνα στη Νέα Υόρκη.

ματεύσεις, όπως αναφέρεται στη διακήρυξη». Παράλληλα, ανήγαγε τη λύση του Κυπριακού σε «στρατηγική προτεραιότητα για τα Η.Ε. και τη διεθνή κοινότητα».

Δυστοκία από την Άγκυρα

Παρότι διπλωματικοί παρατηρητές θεωρούν ακόμη πρόωπη την εξαγωγή συμπερασμάτων από τις πρώτες μέρες του Ταγίπ Ερντογάν στην προεδρία και του Αχμέτ Νταβούτογλου στην πρωθυπουργία της Τουρκίας, τα πρώτα δείγματα γραφής δεν ήταν ενθαρρυντικά. Παραμερίζοντας τις δηλώσεις Ερντογάν στη Λευκωσία, η βεβαρυμένη ατζέντα της συνόδου κορυφής του ΝΑΤΟ στην Ουαλία με θέματα όπως το Ουκρανικό και τον ISIL, δεν επέτρεψε στους Αμερικανούς να τον βολιδοσκοπήσουν. Εξάλλα ακόμη η αυτή η συνάντηση Ομπάμα-Ερντογάν διεξήχθη σε κακό κλίμα. Ελάχιστοι επίσης ελπίζουν ότι και ο ΥΠΕΕ, Τζον Κέρι, θα έθετε το Κυπριακό στην Άγκυρα, όπου βασικό θέμα των συνομιλιών του ήταν ο ISIL και ο συνασπισμός που

εξήγγειλε ο Ομπάμα. Δεν αποκλείεται όμως κάποιες συζητήσεις υψηλού επιπέδου, μεταξύ Αμερικανών και Τούρκων επισήμων που θα γίνουν στη Νέα Υόρκη, να συμπεριλάβουν το Κυπριακό.

Για τη Λευκωσία που έχει επενδύσει πολύ στον αμερικανικό παράγοντα και κυρίως στον ρόλο που υποσχέθηκε ότι θα προσπαθήσει να διαδραματίσει ο Τζο Μπάντεν, η επίσκεψη Αναστασιάδη στις ΗΠΑ προσφέρει την ευκαιρία να αναεωθούν οι διαβεβαιώσεις και να εμπλουτιστούν με νέες ιδέες, στη βάση των όσων πιστεύει ο Αμερικανός αντιπρόεδρος για τον ρόλο της Τουρκίας. Η ημερομηνία της συνάντησης δεν έχει ακόμη καθοριστεί, φαίνεται ωστόσο πως θα πραγματοποιηθεί στη Νέα Υόρκη, όπου θα βρίσκεται όλη την εβδομάδα ο κ. Μπάντεν. Η Ουάσινγκτον πάντως παραμένει ακόμη ανείτοιμη για το Κυπριακό κι ένα δείγμα αναβάθμισης της εμπλοκής της θα είναι ίσως ο διορισμός ειδικού συντονιστή, η προεδρικού αποσταλμένου για το Κυπριακό.

Όραμα Γιούνκερ για τη νέα Κομισιόν

Οριζόντια διοίκηση, ισχυροί αντιπρόεδροι, αντικρουόμενα χαρτοφυλάκια εξυπηρετούν τις προτεραιότητες του νέου Προέδρου

Του ΛΕΥΤΕΡΗ ΑΔΕΙΛΙΝΗ

Μία ματιά στο σχήμα και τη σύνθεση της νέας Ευρωπαϊκής Επιτροπής του Ζαν Κλοντ Γιούνκερ αρκεί για να αντιληφθεί κανείς ότι ήταν αποτέλεσμα πολλών και δημιουργικών σκέψης. Ο νέος επικεφαλής της Κομισιόν έλεγε κατά την προεκλογική του εκστρατεία, πριν από τις ευρωεκλογές του περασμένου Μαΐου, ότι στόχος του είναι να καταστήσει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή πολύ πιο αποτελεσματική. Ήθελε να τη διοικούν έμπειροι, ικανοί πολιτικοί κι όχι πρόσωπα που βρέθηκαν εκεί ως αποτέλεσμα πολιτικών συμβιβασμών. Την περασμένη Τετάρτη, όταν ανακoinώσε τα χαρτοφυλάκια και παρουσίασε τους συνεργάτες του φάνηκε ότι ο εκτελεστικός βραχίονας της

Αναβαθμίζονται οι αντιπρόεδροι και αποκτούν ενεργό ρόλο στη διοίκηση και εποπτεία του συνολικού έργου της Επιτροπής. Επιβάλλεται η αλληλεξάρτηση και η επικοινωνία των επιτρόπων, σε ένα μοντέλο που πλησιάζει κατά πολύ τον οριζόντιο τρόπο διοίκησης και λήψης αποφάσεων.

Ε.Ε. υποβάλλεται στις πρώτες μεγάλες αλλαγές από την εποχή του Ζακ Ντελόρ. Κατ' αρχήν το Κολλέγιο των Επιτρόπων έχει σαφέστατο πολιτικό χαρακτήρα, αφού μέλη του είναι πρώην πρωθυπουργοί, υπουργοί, παραμένοντες επίτροποι και πρώην ευρωβουλευτές. Οι αλλαγές, όμως, δεν περιορίζονται στα πρόσωπα. Αναθεωρείται σχεδόν εκ βάθρων ο τρόπος λειτουργίας της Κομισιόν, αναβαθμίζονται οι αντιπρόεδροι και αποκτούν ενεργό ρόλο στη διοίκηση και εποπτεία του συνολικού έργου της Επιτροπής. Επιπλέον επιβάλλεται η αλληλεξάρτηση και η επικοινωνία των επιτρόπων, σε ένα μοντέλο που πλησιάζει κατά πολύ τον οριζόντιο τρόπο διοίκησης και λήψης αποφάσεων. Ο επικεφαλής της Αντιπροσωπείας της Ευρωπαϊκής στην Κύπρο, Γιώργος Μαρκοπουλιώτης, παρουσίασε ως εξής στην «Κ» το στήσιμο της νέας Κομισιόν Γιούνκερ: «Μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις που έχει ενώπιόν της η Ε.Ε. είναι να πείσει τους πολίτες ότι τα πράγματα θα αλλάξουν, ότι η ίδια μπορεί να αλλάξει. Το νέο, πολιτικά ισχυρό και δυναμικό σχήμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αντανακλά τις πολιτικές κατευθύν-

σεις του προέδρου της, Ζαν Κλοντ Γιούνκερ, εισάγει ένα νέο τρόπο λειτουργίας και διοίκησης και θέτει τις βάσεις για υλοποίηση πρωταρχικών στόχων και μεταρρυθμίσεων. Κορυφαία επιδίωξη είναι η αντιμετώπιση της ανεργίας στην Ε.Ε., η τόνωση της ανάπτυξης και της απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένου και ενός πακέτου 300 δισ. ευρώ δημοσίων και ιδιωτικών επενδύσεων μέσα στα επόμενα τρία χρόνια».

Η ομάδα

Το νέο Κολλέγιο Επιτρόπων έχει στις τάξεις τους εννέα πρώην πρωθυπουργούς και αντιπρόεδρους κυβερνήσεων, δεκαεννέα πρώην υπουργούς, επτά μέλη προηγούμενων Ευρωπαϊκών Επιτροπών και οκτώ πρώην ευρωβουλευτές. Η μέση ηλικία στους 28 είναι τα 53 χρόνια ενώ η

μέση ηλικία μεταξύ των επτά αντιπρόεδρων είναι τα 49 χρόνια. Η ομάδα του κ. Γιούνκερ είναι δηλαδή νεότερη από αυτήν του κ. Μπαρόζο την οποία αντικαθιστά. Σε ό,τι αφορά τη συμμετοχή γυναικών στο Κολλέγιο τα πράγματα δεν αλλάζουν αφού και στη νέα Επιτροπή συμμετέχουν 9 γυναίκες. Μάλιστα, ο κ. Γιούνκερ, στην παρουσίαση της περασμένης Τετάρτης ανέφερε, με κάποιο παράπονο ίσως, ότι έδωσε μάχη για να πείσει τις χώρες-μέλη να ορίσουν και γυναίκες υποψηφίους. Εμφανίστηκε πάντως απόλυτα ικανοποιημένος από τις επιλογές του και ξεκαθάρισε ότι στη δική του Κομισιόν η λειτουργία, η ανάγκη υλοποίησης οράματος και στόχων, επέβαλε το σχήμα της. Τόνισε, επίσης, ότι ο ίδιος μοίρασε χαρτοφυλάκια σε πρόσωπα κι όχι σε χώρες-μέλη.

Αντιπρόεδροι και καινοτομίες

Μία από τις βασικές αλλαγές στον τρόπο λειτουργίας της νέας Κομισιόν είναι η αναβάθμιση του ρόλου των αντιπροέδρων. Το Κολλέγιο θα έχει πλέον επτά αντιπρόεδρους, καθένας από τους οποίους θα συντονίζει και θα εποπτεύει το έργο μιας ομάδας επιτρόπων, οι αρμοδιότητες των οποίων βρίσκονται σε αλληλεπίδραση. Οι αντιπρόεδροι θα έχουν πρόσβαση στα χαρτοφυλάκια που εποπτεύουν, ενώ οι Επίτροποι θα συμμετέχουν σε περισσότερες από μία ομάδες έργου. Αυτό σημαίνει ότι θα υπάρχουν σαφώς λιγότερα στεγανά, καλύτερη επικοινωνία και μεγαλύτερη αλληλεξάρτηση μεταξύ των διαφόρων αρμοδιοτήτων και χαρτοφυλακίων. Πρώτος αντιπρόεδρος και δεξί χέρι του κ. Γιούνκερ είναι ο Φρανς Τίμερμανς. Πολύπειρος στα ευρωπαϊκά, είναι ο άνθρωπος που θα εγκρίνει ή θα απορρίπτει τις προτάσεις πολιτικής που προωθεί κάθε επίτροπος. Σε αυτόν θα αναφέρονται όλοι οι επίτροποι, όπως επίσης

και στην αντιπρόεδρο, Κρισταλίνα Γκεοργκίεβα, η οποία είναι επίσης ισχυρή και έχει αναλάβει τα θέματα προϋπολογισμού. Στις καινοτομίες συγκαταλέγεται και η δημιουργία νέων χαρτοφυλακίων, που προέρχονται από συνένωση αρμοδιοτήτων για πιο αποτελεσματικό και λιγότερο γραφειοκρατικό έργο. Για παράδειγμα η εσωτερική αγορά συνδέεται τώρα με τη βιομηχανία, επιχειρηματικότητα και μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Είναι μάλιστα η πρώτη φορά που οι ΜΜΕ αποτελούν ξεχωριστό τομέα ευθύνης. Βασική καινοτομία είναι και η συνύπαρξη αντικρουόμενων αρμοδιοτήτων στο καπέλο του ίδιου Επιτρόπου. Παραδείγματος χάριν, διαμορφώθηκε χαρτοφυλάκιο που συνδυάζει την δράση για το κλίμα με την ενέργεια, ιωθώντας τον αρμόδιο Επίτροπο και Γενική Διεύθυνση να προωθούν πολιτικές που θα προστατεύσουν το κλίμα και θα προάγουν ενεργειακά οφέλη για την Ε.Ε.

Προϋπολογισμός 1 δισ. ευρώ για τον Χρήστο Στυλιανίδη

Σημαντικότατο χαρακτηρίζεται σε Βρυξέλλες και Λευκωσία το χαρτοφυλάκιο «Ανθρωπιστική Βοήθεια και Διαχείριση Κρίσεων» που ανέλαβε ο Κύπριος επίτροπος Χρήστος Στυλιανίδης. Η Ε.Ε. είναι ο μεγαλύτερος δωρητής ανθρωπιστικής βοήθειας στον κόσμο και ο προϋπολογισμός που θα διαχειρίζεται ως Επίτροπος ο κ. Στυλιανίδης φθάνει το 1 δισ. ευρώ. Τον Κύπριο επίτροπο θα εποπτεύει η «υπουργός Εξωτερικών» της Ε.Ε., Φεντερίκα Μογκερίνι, καθώς το εύρος δραστηριοτήτων του χαρτοφυλακίου είναι παγκόσμιο. Σε επιστολή του προς τον κ. Στυλιανίδη, ο νέος Πρόεδρος της Κομισιόν τονίζει ότι για να πετύχει στο έργο του θα πρέπει να διαχειριστεί ορθά τον προϋπολογισμό που διαθέτει και να συνεργαστεί στενά τουλάχιστον με τρεις άλλους συναδέλφους του στο Κολλέγιο. Σημειώνεται ότι ο τομέας δια-

χωρίς την έγκριση του οποίου δεν θα μπορεί να αναλάβει καθήκοντα. Σημαντικό για τη δομή της Κομισιόν χαρακτήρισε το χαρτοφυλάκιο του Χρ. Στυλιανίδη ο επικεφαλής της Αντιπροσωπείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Κύπρο, Γιώργος Μαρκοπουλιώτης: «Ο Επίτροπος Ανθρωπιστικής Βοήθειας και Διαχείρισης Κρίσεων έχει σημαντική παρουσία και έργο, διαχειρίζεται αξιοσημείωτο προϋπολογισμό και είναι ένας από τους βασικούς συνδέσμους των Βρυξελλών όχι μόνο με τις χώρες-μέλη αλλά και με τρίτες χώρες αποδέκτες ευρωπαϊκής βοήθειας. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο κ. Στυλιανίδης θα συνεργάζεται στενά με την Ύπατο Εκπρόσωπο της Ε.Ε. για θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Ασφάλειας, και θα συνδιαμορφώνει πολιτική σε αυτό τον σημαντικότατο άξονα δραστηριοτήτων της Ένωσης».

έχεις... ελευθερία!

MasterCard® Connect.
Συνδέσου μαζί της!

Η νέα χρεωστική κάρτα **MasterCard Connect της Ελληνικής Τράπεζας**, σου προσφέρει όλα όσα χρειάζεσαι για να έχεις τον **απόλυτο έλεγχο των οικονομικών σου**. Με τη **MasterCard Connect** έχεις **πρόσβαση**, έχεις **έλεγχο** και **ελευθερία κινήσεων**.

Πλεονεκτήματα και ωφελήματα:

- Δυνατότητα σύνδεσης της κάρτας με έως 3 τρεχούμενους λογαριασμούς ή λογαριασμούς ταμειευτηρίου
- Άμεση πρόσβαση στα διαθέσιμα χρήματα των συνδεδεμένων λογαριασμών
- Αποφυγή χρήσης μετρητών ή/και επιταγών, όπου και αν βρίσκεσαι
- Άμεση ενημέρωση μέσω μηνυμάτων sms για ΚΑΘΕ συναλλαγή
- Ευρεία αποδοχή, στην Κύπρο και στο εξωτερικό, σε όλα τα σημεία που φέρουν το σήμα της MasterCard
- Δυνατότητα ανάληψης μετρητών από όλες τις ATM, παγκοσμίως, που φέρουν το σήμα της MasterCard
- Ασφαλείς αγορές μέσω διαδικτύου
- Χωρίς ετήσια συνδρομή
- Χωρίς τόκους
- Συμμετοχή στο Εκπαιδευτικό Σχέδιο more4u, για εκπώσεις σε περισσότερο από 200 επιχειρήσεις.

www.hellenicbank.com

MasterCard® Connect.
Συνδέσου μαζί της!

Η νέα χρεωστική κάρτα **MasterCard Connect της Ελληνικής Τράπεζας**, σου προσφέρει όλα όσα χρειάζεσαι για να έχεις τον **απόλυτο έλεγχο των οικονομικών σου**.

Με τη **MasterCard Connect** έχεις **πρόσβαση**, έχεις **έλεγχο** και **ελευθερία κινήσεων**.

Πλεονεκτήματα και ωφελήματα:

- Δυνατότητα σύνδεσης της κάρτας με έως 3 τρεχούμενους λογαριασμούς ή λογαριασμούς ταμειευτηρίου
- Άμεση πρόσβαση στα διαθέσιμα χρήματα των συνδεδεμένων λογαριασμών
- Αποφυγή χρήσης μετρητών ή/και επιταγών, όπου και αν βρίσκεσαι
- Άμεση ενημέρωση μέσω μηνυμάτων sms για ΚΑΘΕ συναλλαγή
- Ευρεία αποδοχή, στην Κύπρο και στο εξωτερικό, σε όλα τα σημεία που φέρουν το σήμα της MasterCard
- Δυνατότητα ανάληψης μετρητών από όλες τις ATM, παγκοσμίως, που φέρουν το σήμα της MasterCard
- Ασφαλείς αγορές μέσω διαδικτύου
- Χωρίς ετήσια συνδρομή
- Χωρίς τόκους
- Συμμετοχή στο Εκπαιδευτικό Σχέδιο more4u, για εκπώσεις σε περισσότερο από 200 επιχειρήσεις.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

γραμμή εξυπηρέτησης 8000 9999 γραμμή από εξωτερικό +357 22 500500 www.hellenicbank.com

Ισχύουν όροι & προϋποθέσεις. Περισσότερες πληροφορίες στα καταστήματα και στην ιστοσελίδα της Ελληνικής Τράπεζας, www.hellenicbank.com

Μέχρι 4ου βαθμού συγγένεια «πιάνει» ο Νόμος

Ζήτημα Γιωρκάτζη: Οι απαντήσεις εισαγγελέα και διοικητριάς ΚΤΚ για το θέμα σύγκρουσης συμφερόντων και η απόφαση του Ανωτάτου

Γράφει ο **ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ**

Τα αντανάκλαστα των θεσμών της Κυπριακής Πολιτείας έθεσε υπό δοκιμασία το δημοσίευμα της «Κ» της περασμένης Κυριακής για ένα εξαιρετικά σοβαρό ζήτημα τάξης, αρχής, ασυμβίβαστου αλλά και σύγκρουσης συμφερόντων, που θεωρούμε ότι προκύπτει για τη διοικήτρια της Κεντρικής Τράπεζας κ. Χρυστάλλα Γιωρκάτζη, λόγω του γεγονότος ότι το δικηγορικό Γραφείο «Αντρέας Γιωρκάτζης ΔΕΠΕ» του εν διαστάσει συζύγου της και της θυγατέρας αμφοτέρων, Μαρίας Γιωρκάτζη, εκπροσωπεί στα δικαστήρια την ΜΙG και τον Ανδρέα Βγενόπουλο. Κι αυτό επειδή η σχέση με το δικηγορικό Γραφείο δεν έχει επισήμως δηλωθεί, την ώρα που από τα χέρια της κ. Γιωρκάτζη περνά σημαντικό μαρτυρικό υλικό που σχετίζεται με υποθέσεις που βρίσκονται στα δικαστήρια, (Λαϊκή εναντίον Βγενόπουλου και ΜΙG) και μια διαδικασία διεθνούς διαίτησης (Βγενόπουλος-ΜΙG εναντίον της Κυπριακής Δημοκρατίας). Και για τις δύο περιπτώσεις διακυβεύονται ποσά που αγγίζουν τα 5 δισ. ευρώ.

Η σιωπή του Προέδρου της Δημοκρατίας και των πολιτικών αρχηγών για ένα τόσο σοβαρό ζήτημα αρχής, που άπτεται ενός κορυφαίου θεσμού

της Πολιτείας, επικυρώνει στην ουσία την αντίληψη της κοινωνίας, ότι η αλυσίδα της διαπλοκής του κατεστημένου -πολιτειακού, πολιτικού και οικονομικού- άρρηκτη αλλά και αδιαπέραστη κι από αυτόν ακόμα τον Νόμο. Διότι αν ακόμα και διά της απλής λογικής θεωρείται ασυμβίβαστο, το δικηγορικό γραφείο της θυγατέρας

Η σιωπή του Προέδρου και των πολιτικών αρχηγών για ένα τόσο σοβαρό ζήτημα αρχής, επικυρώνει στην ουσία την αντίληψη της κοινωνίας, ότι η αλυσίδα της διαπλοκής του κατεστημένου είναι άρρηκτη αλλά και αδιαπέραστη κι από αυτόν ακόμα τον Νόμο.

να έχει πελάτη τον αντίδικο της μάνας, που εκπροσωπεί το κράτος, από το οποίο, ο πελάτης της κόρης διεκδικεί μερικά δισεκατομμύρια, διά της λογικής του Νόμου του ίδιου κράτους : «Δεν συμμετέχει στην παραγωγή διοικητικής πράξης πρόσωπο που έχει ιδιόζουσα σχέση ή συγγενικό

δεσμό εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι και του τέταρτου βαθμού!»

Είναι, ωστόσο, γεγονός ότι πολιτικά κόμματα αντέδρασαν –νωθρά έστω– τις επόμενες μέρες (χωρίς κανένα να αγγίξει την ουσία), με ανακοινώσεις διά των οποίων καλούσαν τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας να τοποθετηθεί (Οικολόγοι και ΑΚΕΛ). Την Τετάρτη το ΔΗΚΟ ανακοίνωσε πως προτίθεται να εγγράψει το θέμα στην Επιτροπή Θεσμών και την ίδια μέρα ο βουλευτής του ΔΗΣΥ Ανδρέας Θεμιστοκλέους δήλωσε ότι προχώρησε ήδη στην εγγραφή του θέματος στην Επιτροπή.

Την Τρίτη ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΔΗΣΥ Ν. Τορνάρης είχε καλέσει τη διοικήτρια να απαντήσει. Πριν δημοσιεύσουμε το ρεπορτάζ της περασμένης Κυριακής (07/09/2014), είχαμε αποστείλει (04/09/2014) σχετικό ερώτημα προς τον κ. Χρυστάλλα Γιωρκάτζη και σχετική επιστολή (05/09/2014) προς τον γενικό εισαγγελέα (Γ.Ε.) και τον Βοηθό Γ.Ε. Η κ. Γιωρκάτζη απάντησε στις 10/09/2014 γύρω στις 6 μ.μ., την ίδια περίπου ώρα που στην «Κ» λάβαμε και σχετική επιστολή από το Δικηγορικό Γραφείο «Αντρέας Γιωρκάτζης ΔΕΠΕ».

Ο Γ.Ε. απάντησε στην επιστολή μας τη Δευτέρα 08/09/2014.

«Δεν συμμετέχει στην παραγωγή διοικητικής πράξης πρόσωπο που έχει ιδιόζουσα σχέση ή συγγενικό δεσμό εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι και του τέταρτου βαθμού», υπογραμμίζει σε απόφαση του ως Δικαστής του Ανωτάτου Δικαστηρίου, ο Κώστας Κληρίδης (14/05/2010) ενώ ως γεν. εισαγγελέας δεν εντοπίζει να ισχύει αυτό στην περίπτωση της Χρυστάλλας Γιωρκάτζη και της θυγατέρας της Μαρίας.

Απαντήσεις Γ.Ε. στα 3 ερωτήματα

Στην επιστολή που η «Κ» απέστειλε στον Γ.Ε. Κώστα Κληρίδη (βλ. ηλεκτρονική έκδοση της Καθημερινής, 09/09/2014), θέσαμε τα πιο κάτω τρία ερωτήματα:

1. Η Διοικήτρια της ΚΤΚ, Χρ. Γιωρκάτζη με την ανάλυση των καθηκόντων της έχει ενημερώσει επισήμως τον Γενικό Εισαγγελέα, αναφορικά με το γεγονός πως το δικηγορικό γραφείο που εκπροσωπεί τον Α. Βγενόπουλο και την ΜΙG είναι αυτό του εν διαστάσει συζύγου της και της θυγατέρας τους;

2. Η ΚΤΚ δημιουργεί προσκόμματα στην παραχώρηση στοιχείων που αφορούν τα δάνεια συμβούλων τραπεζών;

3. Ο Γ.Ε. έχει σχηματίσει την εικόνα ότι απέναντι του υπάρχει ένας αντικειμενικός συνεργάτης και πρόθυμος σύμμαχος στην προσπάθεια που καταβάλλεται ώστε να οδηγηθούν οι υπεύθυνοι για την οικονομική κατάρρευση της πατρίδας μας ενώπιον της δικαιοσύνης;

• Ο Γ.Ε. απάντησε μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

Η Νομική Υπηρεσία γνώριζε εξ αρχής ότι ο Δικηγόρος κ. Α. Γιωρκάτζης είχε αναλάβει τη νομική εκπροσώπηση του κ. Α. Βγενόπουλου σε συγκεκριμένες νομικές διαδικασίες και υπάρχει επί τούτου και σχετική αλληλογραφία. Το γεγονός ότι ο κ. Α. Γιωρκάτζης είναι ο εν διαστάσει σύζυγος της κας Χρ. Γιωρκάτζη ήταν επίσης γνωστό στη Νομική Υπηρεσία και σε εμένα προσωπικά. Το γεγονός ότι η θυ-

γατέρα της κας Γιωρκάτζη αποχώρησε από δικηγορικό οίκο στον οποίο εργοδοτείτο στη Λευκωσία για να εργαστεί στη δικηγορική εταιρεία του πατέρα της κ. Α. Γιωρκάτζη στη Λεμεσό, προτού η κα Χρ. Γιωρκάτζη διοριστεί Διοικητριάς της ΚΤΚ, μου το ανέφερε η ίδια η κα Γιωρκάτζη πριν από μερικούς μήνες.

Παρόλο ότι σε μια μικρή χώρα όπως είναι η Κύπρος αυτού του είδους οι συγγενικές σχέσεις και διασυνδέσεις είναι συχνά φαινόμενα, αναμένεται ασφαλώς από δημόσιους υπαλλήλους και ιδιαίτερα από κρατικούς αξιωματούχους ότι θα ασκούνται τα καθήκοντα και τις εξουσίες τους πλήρως αποστασιοποιημένοι από τέτοια στοιχεία, κατά τρόπο ανεξάρτητο, αντικειμενικό και ακριβοδικαίο. Η δε Νομική Υπηρεσία είναι σε συνεχή εγρήγορση ώστε να διασφαλίζει ότι σε κάθε περίπτωση, δεν παρατηρούνται οποιεσδήποτε ενέργειες, πράξεις ή παραλείψεις που να δημιουργούν εύλογες υποθέσεις περί του αντιθέτου.

Ανακριτές της ομάδας που ασκείται με την κατάσταση της οικονομίας είναι σε συνεχή επαφή με λειτουργούς της ΚΤΚ συλλέγοντας στοιχεία, πληροφόρηση και έγγραφα τα οποία αξιολογούνται προς υποβολή των ερευνών και κατά την πορεία αυτή δεν παρεμβαλλήθηκαν οποιαδήποτε εμπόδια από κανένα. Με την Διοικητική ΚΤΚ τόσο επί των θεμάτων όσο και γενικότερα έχουμε ως Νομική Υπηρεσία πολύ καλή συνεργασία.

Απάντηση Χρυστάλλας Γιωρκάτζη

Υπενθυμίζεται ότι το ερώτημα που η «Κ» υπέβαλε γραπτός στη διοικήτρια ήταν: «Το γεγονός ότι το δικηγορικό Γραφείο του κ. Α. Γιωρκάτζη και της θυγατέρας σας Μαρίας Γιωρκάτζη εκπροσωπεί στα δικαστήρια τον κ. Α. Βγενόπουλο και την ΜΙG, δεν θεωρείτε ότι δημιουργεί θέματα τάξης και ζήτημα σύγκρουσης συμφερόντων, από τη στιγμή που εσείς αναλάβετε τη θέση της διοικήτριας της ΚΤΚ;». Αφίνοντας στην ουσία αναπάντητο το ουσιαστικό ερώτημα, η διοικήτρια, έξι μέρες μετά εξέδωσε την παρακάτω ανακοίνωση: «Σε απάντηση δημοσιευμάτων και ανακοινώσεων που με αφορούν επιθυμώ να σημειώσω τα ακόλουθα: Τόσο ως Γενική Ελεγκτής της Δημοκρατίας όσο και ως Διοικητριάς της ΚΤΚ ουδέμια σχέση είχα ή έχω με το δικηγορικό γραφείο Αντρέα Γιωρκάτζη.

Σε επιμέρους ερωτήματα που έχουν τεθεί έχει δώσει λεπτομερή και σαφή απάντηση ο Γ.Ε. της Δημοκρατίας. Η απάντηση έχει δημοσιευθεί στην ηλεκτρονική έκ-

δοση της εφημερίδας «Καθημερινή» (9.9.2014).

Η Μαρτίνα Γιωρκάτζη ξεκίνησε να εργάζεται στο συγκεκριμένο δικηγορικό γραφείο πριν τον διορισμό μου στη θέση του Διοικητή ΚΤΚ.

Είναι σε όλους γνωστός ο τρόπος άσκησης των καθηκόντων μου ως Γενική Ελεγκτής επί 15 χρόνια. Με αφοσίωση στις αρχές της ακεραιότητας, της αξιοπιστίας και της αντικειμενικότητας η ΚΤΚ θα πράξει το καθήκον της απέναντι σε υποθέσεις που οδήγησαν την κυπριακή οικονομία και κοινωνία σε οριακό σημείο. Απέναντι στην πατρίδα μας και στους Κύπριους πολίτες, έχω αναλάβει μια συγκεκριμένη αποστολή, την αποκατάσταση της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού τομέα και την επιστροφή της εμπιστοσύνης στην Κυπριακή οικονομία. Την αποστολή αυτή θα ολοκληρώσω με όποιο τίμημα και όποια θυσία χρειαστεί να αναλάβω.

Θεωρούμε επίσης ότι το ίδιο ουσιαστικό ερώτημα, δεν απαντήθηκε ούτε και από τον Γ.Ε. Κώστα Κληρίδη.

Η επιστολή Αντρέα Γιωρκάτζη

Όπως προαναφέραμε επιστολή στην «Κ» απέστειλε και ο κ. Αντρέας Γιωρκάτζη στην οποία σημειώνονται τα ακόλουθα: «Σε πρόσφατο δημοσίευμα της «Καθημερινής» προβάλλοντα ισχυρισμοί με τρόπο που δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα και δημιουργεί εσφαλμένες εντυπώσεις. Για την αποκατάσταση της αλήθειας και την ορθή πληροφόρηση του αναγνωστικού σας κοινού, θέτουμε ενώπιόν σας τα πραγματικά γεγονότα:

1. Η Cyprus Popular Bank Public Co. Ltd / Λαϊκή Τράπεζα στις 26.11.2012 καταχώρησε στο Επαρχειακό Δικαστήριο Λευκωσίας την αγωγή 2400/2012 εναντίον πρώην μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και άλλων αξιωματούχων της εν λόγω τράπεζας.

2. Η απόφαση για έγερση της πιο πάνω αστικής υπόθεσης λήφθηκε από το τότε Δ.Σ. της Cyprus Popular Bank Public Co. Ltd.

3. Η νομική εκπροσώπηση της Marfin Investments Group Holdings S.A και του Ανδρέα Βγενόπουλου ανατέθηκε στη Δικηγορική Εταιρεία Αντρέας Γιωρκάτζης Δ.Ε.Π.Ε.

4. Η Δικηγορική Εταιρεία Αντρέας Γιωρκάτζης Δ.Ε.Π.Ε δεν είχε και δεν έχει το κερισμό της διαφοράς μεταξύ Marfin Investments Group Holdings S.A και άλλων 18 μετόχων της Λαϊκής Τράπεζας - περιλαμβανομένου του Ανδρέα Βγενόπουλου - και της Κυπριακής Δημοκρατίας η οποία έχει καταλήξει σε Διεθνή Διαίτηση.

5. Αριθμός άλλων δικαστικών υποθέσεων των ιδίων πελατών που χειρίζεται η Αντρέας Γιωρκάτζης Δ.Ε.Π.Ε, δεν έχουν οποιαδήποτε σχέση με την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου ή την Κυπριακή Δημοκρατία.

6. Η Μαρτίνα Γιωρκάτζη απεχώρησε από τη Δικηγορική Εταιρεία Ιωαννίδη Δημητρίου Δ.Ε.Π.Ε όπου εργοδοτείτο τον Ιανουάριο του 2014. Έκτοτε εργοδοτείται στη Δικηγορική Εταιρεία Αντρέας Γιωρκάτζης Δ.Ε.Π.Ε.

7. Την ευθύνη χειρισμού του συνόλου των υποθέσεων των συγκεκριμένων πελατών έχουν οι Αντρέας Γιωρκάτζης και Νικόλας Θρασυβούλου.

8. Ο διορισμός της Χρυστάλλας Γιωρκάτζη ως Διοικητριάς της Κεντρικής Τράπεζας έγινε, ως είναι γνωστό, τον Απρίλιο του 2014.

9. Η Χρυστάλλα Γιωρκάτζη ουδέποτε είχε ή έχει σχέση με τη Δικηγορική Εταιρεία Αντρέας Γιωρκάτζης Δ.Ε.Π.Ε.

Ως «Κ» θα σχολιάσουμε μόνο το σημείο 4 της επιστολής, διότι θεωρούμε ότι τα άλλα δεν χρήζουν οποιουδήποτε σχολιασμού: Ουδέποτε αναφέραμε ότι το Γραφείο Α. Γιωρκάτζη χειρίζεται τη διαδικασία διεθνούς διαίτησης Βγενόπουλος Vs ΚΔ. Ωστόσο σημειώνουμε ξανά ότι, η σχέση της κ. Μαρίας Γιωρκάτζη με τη Διοικήτρια - η οποία γνωρίζει μαρτυρικό υλικό και σχεδιασμούς χειρισμού της συγκεκριμένης υπόθεσης, δεν παύει να είναι σχέση θυγατέρας και μητρός, τη στιγμή που ο κ. Βγενόπουλος είναι πελάτης του Γραφείου του πατρός της κ. Μαρίας Γιωρκάτζη, στο οποίο η ίδια εργάζεται και έχει ίδιον συμφέρον.

Πώς τοποθετείται δικαστής του Ανωτάτου Δικαστηρίου

Την ώρα όμως που ο κοινός σας αντιλαμβάνεται ότι δεν μπορεί να νομοθεσία να προκαλεί την κοινή λογική, δεν έχει παρά να καταφύγει στην νομοθεσία και σε αποφάσεις δικαστηρίων που να σχετίζονται με τη σύγκρουση συμφερόντων λόγω συγγένειας ή ειδικής σχέσης έστω. Νομομαθείς συνεργάτες της «Κ», παρέπεμψαν τον γράφοντα στην ηλεκτρονική διεύθυνση του «CyLaw», του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου, από όπου και αντλήσαμε υλικό από σχετικές αποφάσεις που ο Κώστας Κληρίδης εξέδωσε ως δικαστής του Ανωτάτου και συγκεκριμένα από την Υπόθεση Αρ. 1462/2008. Στην απόφασή του, της 14 Μαΐου του 2010, ο Κ. Κληρίδης, μεταξύ άλλων υπογραμμίζει: «Πέραν της προβαλλόμενης παραβίασης των προαναφερθεισών διατάξεων, οι αιτητές εγείρουν και θέμα μη διεξαγωγής της δέουσας έρευνας από πλευράς της καθ' ης αιτίας αρ. 2 ως προς πιθανή σύγκρουση συμφερόντων και/ή ως προς την ύπαρξη ιδιόζουσας σχέσης μεταξύ των συμβούλων και του ενδιαφερόμενου μέρους. [...] Αυτή η αρχή της αμεροληψίας, πέραν της νομολογίας, εκτίθεται και στο άρθρο 42 του περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμο αρ. 158(Ι)/1999 ως εξής:

Κάθε διοικητικό όργανο που μετέχει στην παραγωγή διοικητικής πράξης πρέπει να παρέχει τα εκθέματα της αμεροληψίας κρίσης.

Δεν συμμετέχει στην παραγωγή διοικητικής πράξης πρόσωπο που έχει ιδιόζουσα σχέση ή συγγενικό δεσμό εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι και του τέταρτου βαθμού ή βρίσκεται σε οξεία έχθρα με το άτομο που αφορά η εξεταζόμενη υπόθεση ή που έχει συμφέρον για την έκβαση της. [...] Για όλους τους πιο πάνω λόγους, κρίνω ότι η παράλειψη των εμπλεκόμενων στη διαδικασία οργάνου όπως διενεργήσουν το θέμα της ύπαρξης σχέσης μεταξύ των Συμβούλων και συμμετεχόντων στην κοινοπραξία που είχε υποβάλει προσφορά και τελικά επιλέχθηκε, ήταν από απόψεως διοικητικού δικαίου εσφαλμένη. [...] Υπενθυμίζεται ότι, με βάση τον προαναφερθέντα Κανονισμό 21(3) της ΚΔΠ 201/2007, αλλά και με τις γενικότερες αρχές του διοικητικού δικαίου, είναι τα αρμόδια κατά Νόμο όργανα που οφείλουν να προβαίνουν στη δέουσα έρευνα σε κάποιο ή κάποια θέματα και, αφού λάβουν υπόψη και αξιολογήσουν τα στοιχεία για τα περιβάλλοντα, εκείνα θα πρέπει να αποφανθούν σε πρώτο στάδιο αν στοιχειοθετείται θέμα αμεροληψίας και αν ναι, ποιες θα έπρεπε να ήταν οι επιπτώσεις, αν υπήρχαν. Κάτι τέτοιο όμως εδώ δεν έγινε σε κανένα στάδιο. [...] Με τη διαπίστωση της παράλειψης διενέργειας δέουσας έρευνας, αυτός ο λόγος ακυρώσεως της προσβαλλόμενης απόφασης επιτυγχάνει.

• Τα ερωτήματα του Δικαστή Κληρίδη προς τον Γεν. Εισ. Κληρίδη

Στην επιστολή του προς τον γράφοντα ημερομηνίας 08/9/2014, ο Γ.Ε., Κ. Κληρίδης δεν εντοπίζει οτιδήποτε μεμπτό στο εγερθέν ζήτημα Γιωρκάτζη. Και το πρώτο ερώτημα που εγείρεται στην προκειμένη περίπτωση είναι:

Κατά πόσον ισχύει για τον Διοικητή της ΚΤΚ, το άρθρο 42 του Νόμου αρ. 158(Ι)/1999, σύμφωνα με το οποίο: «Δεν συμμετέχει στην παραγωγή διοικητικής πράξης πρόσωπο που έχει ιδιόζουσα σχέση ή συγγενικό δεσμό εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι και του τέταρτου βαθμού ή βρίσκεται σε οξεία έχθρα με το άτομο που αφορά η εξετα-

ζόμενη υπόθεση ή που έχει συμφέρον για την έκβασή της;». Οι υποθέσεις που βρίσκονται ενώπιον των δικαστηρίων ή της διεθνούς διαίτησης (Λαϊκή Vs Βγενόπουλος και Βγενόπουλος Vs Κυπριακή Δημοκρατία) κινδυνεύουν να καθούν εις βάρος της Λαϊκής και της ΚΔ (με διακύβευμα σχεδόν 5 δισ. ευρώ), όταν σε αυτές εμπλέκεται διοικητικά η Διοικήτρια της ΚΤΚ και τον κ. Βγενόπουλο εκπροσωπεί και το Δικηγορικό Γραφείο της θυγατέρας της (πρόσωπο πρώτου βαθμού συγγένειας); Οι ίδιες υποθέσεις κινδυνεύουν να καθούν εις βάρος της Λαϊκής και της ΚΔ στην περίπτωση του εν διαστάσει συζύγου της Διοικητριάς της ΚΤΚ, τη στιγμή που ο Νόμος αναφέρεται και στο ενδεχόμενο «να βρισκείται σε οξεία έχθρα με το άτομο που αφορά η εξεταζόμενη υπόθεση ή που έχει συμφέρον για την έκβαση της»; Τα αρμόδια κατά Νόμο όργανα προέβησαν στη δέουσα έρευνα σε κάποιο ή κάποια θέματα και, έλαβαν υπόψη και αξιολογήσαν τα στοιχεία

Αποφεύγει να απαντήσει επί της ουσίας η Χρ. Γιωρκάτζη, αντινομική η θέση Κ. Κληρίδη ότι «σε μια μικρή χώρα όπως είναι η Κύπρος αυτού του είδους οι συγγενικές σχέσεις και διασυνδέσεις είναι συχνά φαινόμενα!»

που τα περιβάλλουν; Περαιτέρω, αποφάνθηκαν εκείνα σε πρώτο στάδιο αν στοιχειοθετείται θέμα αμεροληψίας και αν ναι, ποιες θα έπρεπε να ήταν οι επιπτώσεις, αν υπήρχαν.

Τελικά, η Κύπρος είναι μικρή...

Στη βάση της προαναφερθείσας απόφαση όπως την διατύπωσε στην απόφασή του ως δικαστής του Ανωτάτου ο Κ. Κληρίδης σχετικά με την «Αρχή της αμεροληψίας» Νόμο αρ. 158(Ι)/1999, 42 (1): «Κάθε διοικητικό όργανο που μετέχει στην παραγωγή διοικητικής πράξης πρέπει να παρέχει τα εκθέματα της αμεροληψίας κρίσης», θεωρούμε ότι αυτή, όχι μόνο δεν συνάδει με την απάντηση του Γ.Ε. προς την «Κ» αλλά την εξουθετεράνει με την αντινομική, κατά την εκτίμηση νομικών κύκλων δήλωση, πως: «Παρόλο ότι σε μια μικρή χώρα όπως είναι η Κύπρος αυτού του είδους οι συγγενικές σχέσεις και διασυνδέσεις είναι συχνά φαινόμενα, αναμένεται ασφαλώς από δημόσιους υπαλλήλους και ιδιαίτερα από κρατικούς αξιωματούχους ότι θα ασκούν τα καθήκοντα και τις εξουσίες τους πλήρως αποστασιοποιημένοι από τέτοια στοιχεία, κατά τρόπο ανεξάρτητο, αντικειμενικό και ακριβοδικαίο».

Γιατί όμως δεν αναμένεται να ασκούν τα καθήκοντά τους στη βάση της κείμενης νομοθεσίας, κ. Γ.Ε.; Μήπως επειδή αναφέρετε παρακάτω πως «η Νομική Υπηρεσία είναι σε θέση να διασφαλίζει ότι σε κάθε περίπτωση, δεν θα παρατηρούνται οποιεσδήποτε ενέργειες, πράξεις ή παραλείψεις που να δημιουργούν εύλογες υποθέσεις περί του αντιθέτου».

Είναι όντως σε θέση η Νομική Υπηρεσία παρακολουθεί όλες τις ενέργειες κρατικών αξιωματούχων και δημοσίων υπαλλήλων;

Σε πολιτικό χειμώνα οδηγούν οι εκποιήσεις

Όσο η οικονομία ταλαντεύεται από τους πολιτικούς τριγμούς τόσο στο κοιμητικό τοπίο οξύνονται οι αντιπαραθέσεις

Της **MARINAZ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Το κεφάλαιο των εκποιήσεων φαίνεται να μην ολοκληρώνεται μετά και από την Ολομέλεια του προπερασμένου Σαββάτου. Αντιθέτως, φαίνεται πως τα δύσκολα τώρα αρχίζουν τόσο για τις πολιτικές δυνάμεις αλλά κυρίως για την κυβέρνηση. Είναι η περίοδος όπου θα διαφανεί ποιοι βγαίνουν δικαιωμένοι από την πολιτική τους, ποιοι ακροβατούν σε τεντωμένο σκοινί και ποιοι λαβώθηκαν. Το σίγουρο είναι πως η μάχη των εκποιήσεων δεν βρίσκει κανένα νικητή. Η κυπριακή οικονομία φαίνεται να μπαίνει σε νέες περιπέτειες, ενώ κόμματα και κυβέρνηση καλούνται να διαχειριστούν ένα βαρύ πολιτικό χειμώνα.

Πύρρειος κρίθηκε η νίκη της κυβέρνησης στην Ολομέλεια της Βουλής και αυτό γιατί τα πολιτικά κόμματα ενέκριναν μεν το νομοσχέδιο των εκποιήσεων, πέρασαν δε προτάσεις νόμου και τροπολογίες, που αλλάζουν τη φιλοσοφία του νομοσχεδίου εκποιήσεων και δεν γίνονται αποδεκτά από τους διεθνείς δανειστές μας. Το πολιτικό αδιέξοδο το οποίο προκλήθηκε αναγκάζει τον Πρόεδρο να αναπέμψει στη Βουλή δύο από τις έξι νομοθεσίες, ενώ τις άλλες τέσσερις να τις παραπέμψει στο Ανώτατο Δικαστήριο. Απόφαση που δυναμίτισε το ήδη φορτισμένο πολιτικό κλίμα, αφού σύμφωνα με τα κόμματα της αντιπολίτευσης, αναρριστεί ο ρόλος της Βουλής και η κυβέρνηση ενδίδει αμαχατί στους εκβιασμούς της Τρόικας. Σε μία προσπάθεια εκτόνωσης της κρίσης και δημιουργίας εθνικής συναίνεσης, η κυβέρνηση προχωρά στη δημιουργία διακομματικής επιτροπής στην οποία εκπρόσωποι όλων των κομμάτων θα διαβουλευτούν

το πλαίσιο αφερεγγυότητας. Με τον τρόπο αυτό, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας εμπλέκει τα κόμματα σε μία ύστατη προσπάθεια δημιουργίας εθνικής συναίνεσης και εκτόνωσης της υφιστάμενης πολιτικής κρίσης καθότι εκτός των άλλων έχει απολέσει και το χαρτί της πλειοψηφίας στη Βουλή. Η απόφαση και οι προθέσεις των κομμάτων αναμένεται να διαφανούν τις επόμενες μέρες.

Σκληρή αντιπολίτευση

Το ΑΚΕΛ προσπάθησε να κρατήσει όσο το δυνατόν χαμηλούς τόνους απέναντι στις εκποιήσεις. Παρά τη διαφώνια του στη φιλοσοφία του νομοσχεδίου εκποιήσεων πρότεινε εναλλακτικές πρόνοιες

Πολιτικές δυνάμεις φαίνεται να κερδίζουν κάποιες μάχες από τις εκποιήσεις, ωστόσο Πολιτεία και κοινωνία φαίνεται να χάνουν τον πόλεμο.

προστατευτικά μέτρα και εν τέλει ψήφισε ένα νομοσχέδιο, το οποίο αντικρούεται με τη μέχρι σήμερα φιλοσοφία του κόμματος. Ωστόσο, η απόφαση του Προέδρου για αναπομπή, αποτέλεσε την απαρχή ενός νέου κύκλου αντιπαραθέσεων ΑΚΕΛ - Κυβέρνησης και τη συστράτευση αντιπολιτευτικού μετώπου με την πρωτοβουλία του κόμματος της Αριστεράς, επιδιώκοντας πρωτίστως την αναστολή της ισχύος του νομοσχεδίου των εκποιήσεων. Στην Εξέκλια Παπαϊωάννου θεωρούν πως ο Πρόεδρος θα έπρεπε να καλέσει όλες τις πολιτικές ομάδες ούτως ώστε να δια-

Σε τεστ αντοχής βρίσκεται ο υπ. Οικονομικών, ούτως ώστε να κερδίσει τη μάχη των εκποιήσεων και να διορθώσει το ήδη λαβωμένο πολιτικό του προφίλ.

μορφώσουν κοινή πολιτική απέναντι στη διαχείριση των εκποιήσεων, μετά και από την απόφαση που πήραν τα κόμματα στην Ολομέλεια της Βουλής. Ανώτατα στελέχη του ΑΚΕΛ εξηγούν μάλιστα πως η απόφαση του κόμματος να μη στείλει εκπρόσωπο στη διακομματική επιτροπή για διαμόρφωση του πλαισίου αφερεγγυότητας έχει να κάνει με το ότι ένα τέτοιο ζήτημα χρήζει συνεννόησης σε πολιτικό επίπεδο και όχι σε τεχνοκρατικό.

Στην ΕΔΕΚ φαίνεται να επικρατούν δύο τάσεις στον τρόπο αντιμετώπισης του ζητήματος. Η πιο διεκδικητική πλευρά αντιδρά έν-

τονα στον τρόπο διαχείρισης του προβλήματος από τον Πρόεδρο και απαιτεί πιο σκληρή στάση. Από την άλλη, η μετριοπαθής τάση, η οποία και υπερικχύει, διαφωνεί μεν με τους χειρισμούς της κυβέρνησης, αλλά αντιλαμβάνεται την κρισιμότητα των καιρών και ψάχνει λύσεις. Ανώτατα στελέχη ωστόσο, κρίνουν θετικά την απόφαση του Προέδρου να εμπλέξει τα πολιτικά κόμματα στη διαβούλευση για το πλαίσιο αφερεγγυότητας. Οι ίδιοι κύκλοι αναφέρουν πως το κόμμα θα βρίσκεται στο πλευρό του Προέδρου εφόσον μετακινηθεί η κυβέρνηση από την υποχωρητική

της στάση και διεκδικήσει από την Τρόικα, καλύτερες πρόνοιες στο νομοσχέδιο.

Το ΔΗΚΟ τρεφει κριτική διάθεση απέναντι στην κυβέρνηση και απαιτεί πιο διεκδικητική πολιτική από πλευράς των κυβερνώντων. Ήδη επιμένει στην ισχύ του ν/σ των εκποιήσεων με την εφαρμογή του πλαισίου αφερεγγυότητας, ενώ την ίδια στιγμή καλεί την κυβέρνηση να επαναδιαπραγματευθεί το μνημόνιο, με παράδειγμα την Ελλάδα. Το ερώτημα του ΔΗΚΟ προς τον Πρόεδρο για ποιο λόγο επιμένει στην εφαρμογή του νόμου των εκποιήσεων, αφού από τη μία εκκρεμεί η αναφορά στο Ανώτατο Δικαστήριο και από την άλλη η δόση δεν θα αποδεσμευθεί, φαίνεται να βρίσκει έδαφος. Πολιτικοί κύκλοι θεωρούν πως τη δεδομένη περίοδο ο πρόεδρος του ΔΗΚΟ βγαίνει ενισχυμένος από τη διαδικασία των εκποιήσεων. Μάλιστα, σε ό,τι αφορά την επιλογή του να στείλει στη διακομματική επιτροπή για τη διαβούλευση του πλαισίου αφερεγγυότητας τον Γιώργο Κολοκασιδη δίνει πολιτικό μήνυμα. Αυτό γιατί συνδέεται χρονικά και με την επιστροφή πίσω στο κόμμα πάλι ποτέ πρωτοκλασάτων στελεχών που διαγράφηκαν επί προεδρίας Καρογιάν αλλά και από το γεγονός ότι ο Γιώργος Κολοκασιδης αποκαθίσταται πολιτικά σ' έναν εξωκομματικό θεσμικό ρόλο.

Η Συμμαχία Πολιτών από την πλευρά της φαίνεται να προσπαθεί να κερδίσει πόντους πολιτικά, από την απόφασή της να καταψηφίσει το νομοσχέδιο. Μάλιστα, δεν διαστάζει να κακίσει τη στάση των υπολοίπων κομμάτων που ψήφισαν το νομοσχέδιο και ιδιαίτερα, τον κύριο πολιτικό αντίπαλό της, το ΔΗΚΟ, διευρύνοντας έτσι και τη ρήξη μεταξύ των δύο πολιτικών αρχηγών.

Γέφυρες από ΔΗΣΥ

Μία από τις μεγαλύτερες κρίσεις αναλαμβάνει να διαχειριστεί ο ΔΗΣΥ. Αυτό γιατί το κυβερνών κόμμα προσπαθεί από τη μία να στηρίξει τους χειρισμούς της κυβέρνησης και από την άλλη καλείται να παίξει τον ρόλο της στο κοινοβουλευτικό παιχνίδι, βρίσκοντας συγκλίσεις με τις υπόλοιπες πολιτικές δυνάμεις. Διπλώσεις εθνικής συναίνεσης, δημιουργίας χρηστής τομής αλλά και στήριξης του σκληρού έργου που επιτελεί η κυβέρνηση, αποτελούν τις λέξεις κλειδιά στον λόγο του προέδρου του ΔΗΣΥ, ενώ την ίδια στιγμή η ηγεσία του κόμματος προσπαθεί με κάθε τρόπο να ενισχύσει τον υπουργό Οικονομικών Χάρη Γεωργιάδη. Αναμφίβολα το τελευταίο διάστημα, ο Χάρης Γεωργιάδης φαίνεται να χρεώθηκε την «ήττα» των εκποιήσεων και να βρίσκεται σε δυσμένεια τόσο από την κοινή γνώμη όσο και από τους κύκλους της Δεξιάς. Η κρισιμότητα των στιγμών φαίνεται να μη δίνει περαιτέρω περιθώρια σε κυβέρνηση και ΔΗΣΥ για διφωνία. Σύμφωνα με ανώτατα στελέχη της Πινδάρου, τόσο η κυβέρνηση όσο και η κοινοβουλευτική ομάδα του ΔΗΣΥ, λύνουν τις διαφορές τους επί του κεφαλαίου εκποιήσεων, δημιουργούν ενωμένο πολιτικό μέτωπο και σε πλήρη ταύτιση θέσεων, αναμένεται να δουλέψουν τις επόμενες μέρες για την επίτευξη εθνικής συναίνεσης και αποφυγής περαιτέρω περιπετειών στην κυπριακή οικονομία.

Στην Κύπρο
ο μοναδικός τυχερός του Τζόκερ.

Κέρδισε

€857.934,50

στην κλήρωση της Πέμπτης, 11 Σεπτεμβρίου!

Τζόκερ

Εσύ παίζεις;

ΟΠΑΠ
ΚΥΠΡΟΥ

Η υπέρ βωμών και τραπεζών θυσία της Διοικητού!

Αναζητώντας το λημέρι

Από την περασμένη Πέμπτη που κυκλοφόρησε η επιστολή της κομαντάντε Χρυστάλλας, ο Ιανός αναζητεί το λημέρι της από το οποίο αναμένεται να ξεσπάσει ο αγώνας του ξεσηκωμού κατά του σαθρού κατεστημένου, για να δώσω όρκο πίστης στον ιερό σκοπό. Ήταν ανατριχιαστικά συγκινητική η διακήρυξη της διοικήτριας ότι: «Απέναντι στην πατρίδα μας και στους Κύπριους πολίτες, έχω αναλάβει μια συγκεκριμένη αποστολή, την αποκατάσταση της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού τομέα και την επιστροφή της εμπιστοσύνης στην Κυπριακή οικονομία. Την αποστολή αυτή θα ολοκληρώσω με όποιο τίμημα και όποια θυσία χρειαστεί να αναλάβω».

Κρυσταλλία Πασιονάρια

Η διοικήτρια άλλως κομαντάντε Χρυστάλλα από τώρα θα είναι γνωστή με το «Κρυσταλλία Πασιονάρια» προσωνύμιο το οποίο της αποδίδεται για το πάθος με το οποίο είχε επιδοθεί στον αγώνα υπέρ της επιβολής της κήρασης στο χρηματοπιστωτικό τομέα και για τους πύρινους λόγους της με τους οποίους ξεσηκώνει πλέον τα πλήθη. Στο πρόσωπό της η Κύπρος βρήκε τον εμπνευσμένο ηγέτη που αναζητούσε ο ταλαιπωρημένος από τα βάρη της κρίσης λαός μας.

Στ' άρματα, στ' άρματα!

Οι Ιανός, ευαίσθητος και ακραϊφώνος επαναστάτης αναζητήσα και ανέσυρα από το όνεντο το G3 μου μόλις άκουσα το άλλο μισό της επαναστατικής διακήρυξης της «Κρυσταλλία Πασιονάρια»: «Είναι σε όλους γνωστός ο τρόπος άσκησης των καθηκόντων μου ως Γενικής Ελεγκτικής επί 15 χρόνια. Με αφοσίωση στις αρχές της ακεραιότητας, της αξιοπιστίας και της αντικειμενικότητας η ΚΤΚ θα πράξει το καθήκον της απέναντι σε υποθέσεις που οδήγησαν την κυπριακή οικονομία και κοινωνία σε οριακό σημείο». Όντως στα 15 χρόνια της ελεγκτικής δραστηριότητας της «Κρυσταλλία Πασιονάρια», ο κρατικός και ημικρατικός φορέας της Κύπρου, ανέγνηψε, ανορθώθηκε και σαρώνοντας το θεριό της ρεμούλας και το τέρας της γραφειοκρατίας έφτασε τη δημόσια υπηρεσία στα σημερινά ζηλευτά επίπεδα! Δοξάστε την καπετάνισσα. Το μόνο πρόβλημα που ανεφύη αιφνιδιαστικά είναι ότι κάποιοι αντεπαναστάτες, προδότες της πατρίδας ανέσυραν από τα αρχεία του επαναστατικού δικαστηρίου μια ξεχασμένη απόφαση του συναγωνιστή της Πασιονάρια, κομαντάντε Μάρκος Χεσούς ντε Κόστα, σύμφωνα με την οποία στην επανάσταση δίπλα από την

Βάλε το κόκκινο φουστάνι και βγες από τη στάση της επανάστασης.

αρχηγό, «δεν συμμετέχει στην παραγωγή επαναστατικής διοικητικής πράξης πρόσωπο που έχει ιδιόζουσα σχέση ή συγγενικό δεσμό εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι και του τέταρτου βαθμού». Οι λεροί αντεπαναστάτες εφεύραν αυτή τη μέθοδο για να στερήσουν από την «Κρυσταλλία Πασιονάρια» τη χαρά να πολεμά στο πλευρό της η κόρη της Μαριάννα ντε Μιμόζα! Αλλά η απροσκήνιτη σύγχρονη Μπουμπουλίνα, με στεντόρεια φωνή απαντά στους συκοφάντες της διά των λόγων του ποιητή Σάμιουελ Τζόνσον, ότι ο πατριωτισμός είναι το τελευταίο καταφύγιο των απαστεμένων! (Ρε 'σεις κάποιοι μας δουλεύει σε τούτα τα μέρη ή μου φαινόταται).

Αναζωπυρώθηκαν οι τριβές

Όταν πριν από δύο χρόνια ο πρόεδρος Τζον Κόνιγκ ανέλαβε καθήκοντα στη Λευκωσία, αντικαθιστώντας τον Φρανκ Ούρμπανσικ, έγινε δεκτός με ανακούφιση κι όχι άδικα, αφού ο προκάτοχός του είχε ξεπεράσει τα εσκαμμένα. Βοήθησε και το γεγονός ότι η σύζυγός του κ. Κόνιγκ είναι Ελληνοαμερικανίδα καθώς και το γεγονός ότι ανέπτυξε και

καλές σχέσεις με τους ομογενείς, οι οποίοι ασχολούνται με το Κυπριακό. Ο «μήνας του μέλιτος» διήρκεσε λίγο περισσότερο από ένα χρόνο. Τα πρώτα σύννεφα άρχισαν στις παραμονές της επίσκεψης του αντιπροέδρου Τζον Μπρίντεν στην Κύπρο, όταν ο κ. Κόνιγκ ανακοίνωσε στον Πρόεδρο Αναστασιάδη ότι ο Αμερικανός αντιπρόεδρος θα επισκεπτόταν τον Ντεβρίβι Έρογλου στα Κατεχόμενα. Ακολούθησε οργισμένη αντίδραση του Προέδρου της Δημοκρατίας και πολλές διαβουλεύσεις μεταξύ Προεδρικού Μεγάρου και αμερικανικής πρεσβείας. Στην υπόθεση ενεπλάκησαν στον πορεία και οι ομογενείς παρεμβαίνοντας απευθείας στον αντιπρόεδρο Μπρίντεν και τελικά η κρίση αποσοβήθηκε. Σημειώνεται ότι προηγουμένως ο Αμερικανός πρόεδρος στη Λευκωσία παραπονέθηκε, λέγοντας πως αν δεν τον εμπιστευόταν ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, να ζήτησε ο ίδιος την μετάθεσή του.

Και νέο πρόβλημα

Αφού οι σχέσεις εξομαλύνθηκαν για κανένα δίμηνο, προέκυψε νέο πρόβλημα. Για κάποιο

λόγο δημιουργήθηκε η εντύπωση ότι ο Τζον Κόνιγκ αντιτίθεται στην πραγματοποίηση συνάντησης Αναστασιάδη - Μπρίντεν, προωθώντας αντ' αυτής συνάντησης με τον υπουργό Εξωτερικών, Τζον Κέρι. Και σαν να μην έφτανε αυτό, δημιουργήθηκε η εντύπωση - και σίγουρα δεν υπάρχει καπνός χωρίς φωτιά - ότι προσπαθούσε να διευθετήσει να περάσει την πόρτα του Στέιτ Ντιπάρτμεντ ο ούτως καλούμενος «ΥΠΕΞ» του ψευδοκράτους, Οζνίλ Ναμί. Ακολούθησε νέος κύκλος αντιπαράθεσης, με νέα εμπλοκή των Ομογενών, κάποιοι από τους οποίους είχαν και «θερμό επεισόδιο» με τον πρέσβη στο περιθώριο του πρόσφατου συνέδριου των Αποδήμων στη Λευκωσία. Τελικά, είτε ως αποτέλεσμα των αντιδράσεων κυβέρνησης - ομογενών, είτε για άλλους λόγους (π.χ. ότι ήταν παρεξήγηση όπως επικρισματικά σχολίασε η αμερικανική πρεσβεία στη Λευκωσία), η συνάντηση του κ. Ναμί με αξιωματούχους του Στέιτ Ντιπάρτμεντ θα γίνει στη Νέα Υόρκη, στο περιθώριο της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών. Όσο για τις σχέσεις του Αμερικανού πρέσβη με την κυβέρνηση και τους ομογενείς, επειγόντως να βελτιωθούν ώστε να αποφευχθούν περαιτέρω τριβές που ίσως προκαλέσουν σειρά «θερ-

Ο ΗΡΩΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Κώστας Κληρίδης

Ο γενικός εισαγγελέας Κώστας Κληρίδης ο οποίος διά γνωμάτευσής του επιβεβαίωσε ότι η Κύπρος είναι μικρή, όλοι είμαστε μια παρέα και δεν πρέπει να πεiràζουμε ο ένας τον άλλο!

μών επεισοδίων», τα οποία, όπως εκτιμούν διπλωματικές πηγές είναι ακριβώς, σε μία περίοδο που για άλλη μία φορά το Κυπριακό βρίσκεται σε κρίσιμο στάδιο.

Χωριστά βυθιζόμαστε

«Χωριστά βυθιζόμαστε, μαζί επιτυγχάνουμε. Η Κύπρος, μια χώρα βυθισμένη στην ανωμαλία εδώ και μισό αιώνα, σήμερα έχει να επιλέξει ανάμεσα στην ομοσπονδιακή Κύπρο και την γαίωση του στάτους κβ». Αυτά μεταξύ πολλών άλλων ενδιαφερόντων και αποκαλυπτικών περιλαμβάνονται στο βιβλίο, «Γιώργος Βασιλείου, στοχασμοί για το χθες και το αύριο». «Στοχασμοί του χθες και του αύριο». Συγγραφέας είναι ο Κοσμήτορας Ανθρωπιστικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Κύπρου, Καθηγητής Νιαζί Κιζιλγιουρεκ. Πρόκειται για ένα γλαφυρό διάλογο μεταξύ του συγγραφέα και του πρώην Προέδρου, με αφετηρία τα παιδικά χρόνια του Γιώργου Βασιλείου του Πανεπιστημίου Κύπρου. Το βιβλίο θα παρουσιαστεί μεθαύριο Τρίτη, στις 18:30 στην Αίθουσα Τελετών του Πανεπιστημίου Κύπρου. Την εκδήλωση θα χαιρετήσει ο πρύτανης, Καθηγητής Κωνσταντίνος Χριστοφίδης ενώ για το βιβλίο θα κάνουν σύντομες τοποθετήσεις οι Μάνθος Μαυρομμάτης, Τομάζος Τσιελεπής και Τάκης Κατζίδημητρίου, καθώς και οι δύο πρωταγωνιστές.

Γράφει ο ΙΑΝΟΣ

ΑΜΕΡΩΤΑ / Γράφει ο ΔΗΜΗΤΡΗΣ Μ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Ηγέτες, μάνατζερ και διοικητές

Ζούμε σε άσχημη περίοδο. Συννάμε και ξέρουμε πως θα ακούσουμε κακές ειδήσεις. Με άγχος φεύγουμε από το σπίτι και με άγχος επιστρέφουμε. Θα μου πείτε, πάντα δεν ήταν έτσι; Μάλλον, αλλά σίγουρα ζήσαμε καλύτερες, πολύ καλύτερες μέρες. Σε αυτό τον κυκλώνα ψάχνουμε από κάποια να πιαστούμε. Μια καλή κουβέντα, μια ελπίδα, ένα κίνητρο για να συνεχίσουμε. Ψάχνουμε για αυτούς που θα μας τα πουν και θα μας τα δώσουν. Ψάχνουμε για ηγέτες που θα «γυαλίζουν» τα μάτια τους και θα το λέει η ψυχή τους, για μάνατζερ που θα προσδίδουν κύρος και ασφάλεια και για σωστούς διοικητές. Ο ηγέτης πρέπει να ρωτά τι και γιατί, να αμφισβητεί τα καθιερωμένα, να κάνει τα σωστά πράγματα, να εμπνέει, να πρωτοπορεί, να παίρνει πρωτοβουλίες και να δημιουργεί ευκαιρίες. Από την άλλη ο μάνατζερ πρέπει να ρωτά πώς και πότε, να δέχεται τα καθιερωμένα, να κάνει τα πράγματα σωστά, να ελέγχει, να διοικεί και να παίρνει πρωτοβουλίες. Άλλωστε διοικω σημαίνει φροντίζω τα του οίκου μου, εκτελώ δηλαδή τις αναγκαίες λειτουργίες που είναι απαραίτητες για την επιτυχία ενός οργανισμού.

Τα προσόντα αυτά δεν τα μαθαίνεις σε κανένα πανεπιστήμιο. Δεν αναφέρονται σε κανένα βιογραφικό και δεν έχουν σχέση με διδακτορικά και μεταπτυχιακά. Ο Steve Jobs άντεξε στο πανεπιστήμιο ένα semester και ο Larry Ellison ο ιδρυτής της Oracle που δεν φοίτησε ποτέ, όταν το 2006 μίλησε στην τελετή αποφοίτησης του Yale, είπε στους ντυμένους με τις τριβένους νέους, πως τα διπλώματα είναι για τους αποτυχημένους. Στην Κύπρο αυτό που κάνουν οι μάνατζερ, δυστυχώς, είναι διαχείριση των δημοσίων σχέσεων και όσοι θα έπρεπε

ή θα περιμέναμε να λειτουργούν ως ηγέτες προσπαθούν να ισορροπήσουν σε δύο βάρκες. Το χαλί που βάζουμε τις εκκενρότες από κάτω έγινε τελικά σκουπίδοτοπος. Στο ίδιο χάλι ρίχνουμε και όλα τα σκάνδαλα. Το απόστημα μεγαλώνει, φουσκώνει μέρα με τη μέρα. Κανείς όμως δεν τολμά να πάρει την καρφίτσα και να το σπάσει, όλοι βλέπουν πρώτα αριστερά, μετά δεξιά και παντού βλέπουν γνωστούς, φίλους, κουμπάρους, συγγενείς.

Εδώ, όλοι όσοι διαχειρίζονται τις τύχες μας πήγαν πανεπιστήμιο. Σχεδόν όλοι έχουν μεταπτυχιακά και αρκετοί έχουν και διδακτορικά. Όσα όμως διδάσκονται στα πανεπιστήμια όλου του κόσμου για την ηγεσία και το μάνατζμεντ, για τη χρηστή διοίκηση και τη διαφάνεια, για μας εδώ στην Κύπρο είναι ψιλά γράμματα. Το μάθημα για την κυπριακή κουμπαριά διδασκείται στον δρόμο. Βιβλία δεν έχει, κανείς δεν τολμά να τα γράψει. Η ύλη του μαθήματος δεδομένη, τα αποτελέσματα εγγυημένα. Όλα όσα μάθαμε στα πανεπιστήμια, τα τυλίξαμε στο πτυχίο μας και τα ρίξαμε στον φούρο για προσάνναμα, για το οφτό κλέφτικο που θα φάμε το βράδυ, όταν

“**Όσα διδάσκονται στα πανεπιστήμια για την ηγεσία και το μάνατζμεντ, για τη χρηστή διοίκηση και τη διαφάνεια, για μας εδώ στην Κύπρο είναι ψιλά γράμματα.**”

θα «τσουγκρίζουμε» τις παγωμένες μπήρες με τους κουμπάρους και τους συγγενείς μας. Στον τόπο μας έχει πολύ περισσότερη σημασία το να λες ότι είσαι από αυτό που στην πραγματικότητα είσαι. Άλλωστε δείκτες για να μετράμε την απόδοση ενός εκάστου ποτέ δεν είχαμε. Άρα αποκτά τεράστια σημασία το brand name που ο καθένας από μας κτίζει. Και όλοι όσοι είναι με σοβαρότητα και φιλόδοξοι έχουν μεγάλο ενδιαφέρον για το brand name τους. Και αυτό είναι ένας καθημερινός αγώνας. Καθημερινά κτίζεις, καθημερινά θα πρέπει να το στηρίζεις και να το διατηρείς. «Άξιοι θαυμασμού» είναι όσοι καταφέρνουν να μας ξεγελούν για χρόνια. Όλοι όσοι θυσιάζουν καθημερινά την ουσία για την επικοινωνία. Άνθρωποι φιάσκο. Που κάνουν ένα και καταφέρνουν να πείσουν πως κάνουν εκατό. Τεράστιο προσόν. Και δυστυχώς έχουμε αρκετούς από αυτούς και μάλιστα σε θέσεις κλειδιά. Έχουμε σίγουρα πολύ περισσότερους απ' όσους μπορεί να αντέξει, και να συντηρεί η σημερινή Κύπρος.

Όσο λοιπόν αυτοί που κάνουν ένα, αλλά λένε πως κάνουν εκατό και δεν κάνουν άλλα εκατό που ποτέ δεν λένε, μας κουνούν το ντέρι και εμείς χορεύουμε, τόσο θα είμαστε άξιοι της μίζερίας μας. Όσο αφήνουμε όλους αυτούς που ζουν σε γυάλινο σπίτι χωρίς να τους πετάζουμε ούτε ένα χαλικάκι, θα μας κοροϊδεύουν κάθε μέρα και περισσότερο. Όσο αφήνουμε αυτό τον τόπο χωρίς εμπνευσμένους ηγέτες, σωστούς μάνατζερ και καθαρούς διοικητές θα είμαστε καταδικασμένοι και περικυκλωμένοι από κουμπάρους και συγγενείς. Στη μικρή μας χώρα, μόνοι μας.

www.dmdemetriou.wordpress.com

ΒΟΛΕΣ / Γράφει ο ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΠΑΡΗΣ

Κουβέντες χωρίς νόημα

«Δεν καταλαβαίνω τίποτα, τι στο καλό συζητούν και τι ψηφίζουν εκεί στη Βουλή; Διερωτώμαι τι κουβεντιάζουν και τι διαπραγματεύονται με τους τρικόανους, στο Υπουργείο Οικονομικών και στο Προεδρικό; Τι άραγε κρύβεται πίσω από τον καβγά με τις εκπομπές; Τι παιχνίδι άραγε παίζουν όλοι οι αχώρταγοι εραστές της εξουσίας; Η απορία του πάλα ποτέ νοικοκυραίου και σήμερα άνεργου πολίτη, προς τους «παντογώνστες» αλλά και μπατίρηδες δημοσιογράφους, επαναλαμβάνεται στα καφενεία, από χιλιάδες απελπισμένους δανειολήπτες, που αδυνατούν, όχι μόνο να προσφέρουν αυτά που πρέπει στα παιδιά τους, αλλά και να πληρώσουν τη δόση του προβληματικού ξαφνικά δανείου τους. Ο εξαπατημένος από τα πάθη του νοικοκυραίου βρίζει τον «κουμπάρο» τον τραπεζίτη και συνεχίζει να διερωτάται: «Καλά γιατί δεν μας λένε ποτέ θα μας πάρουν τα σπίτια και τις περιουσίες μας και μας «πρήζουν» με ένα σωρό ακαταλαβίστικους νόμους και ένα σωρό υποσχέσεις; Καλά δεν είναι αυτοί που σε μια νύκτα μας έκλεψαν τις καταθέσεις και σε μια νύκτα μας μείωσαν τους μισθούς, ώστε να μην μπορούμε να πληρώσουμε τα χρέη μας; Μας έκωφαν τα πόδια και τώρα μας ραβδίζουν για τα τρέχουμε».

Το πολιτικό σύστημα, οι πολιτικοί ταγοί, απομυθοποιούνται μέρα με τη μέρα και οι εκλογές δεν είναι μακριά. Οι άνθρωποι της εξουσίας αδυνατούν να δώσουν προοπτική, απέτυχαν να παρουσιάσουν ένα σχέδιο εξόδου από την κρίση και κυρίως αδυνατούν να δώσουν όραμα και προοπτική για το μέλ-

λον. Και η πλάκα είναι ότι οι αστοχίες των ταγών επιβεβαιώνονται στη συνείδηση των πολιτών, μέσα από τη «λογοδιάρροια» των «θα» και των «πρέπει» και τις ατέλειωτες «δηλώσεις και αντιδηλώσεις» χωρίς νόημα και χωρίς ουσία. «Καλά δεν καταλαβαίνω ότι τους βαρεθήκαμε, ότι μπορούσαμε από λόγια, ότι κουραστήκαμε να τους βλέπουμε σε γκαλά δείπνα, σε πανηγύρια και χορούς και δεν μας γνοιάζουν τα κατορθώματά τους;

Καλά πότε σκέφτονται, πότε σχεδιάζουν, πότε ξεκουράζονται, πότε κοιμούνται με τα προβλήματα για να βρουν λύσεις;» συνεχίζει να μολογεί ο απελπισμένος άνεργος καφενόβιος, ο οποίος κατά διαστήματα άφηνε και κάποια «μαργαριτάρια» να βγουν από το στόμα του. Και όλα αυτά την ώρα που πολλαπλασιάζεται, αντί να μειώνεται η γραφειοκρατία. Στοιβες τα χαρτιά για μια αίτηση, την εποχή των υπολογιστών και του διαδικτύου. Απίστευτη ταλαιπωρία για συλλογή εγγράφων, την ώρα των ηλεκτρονικών τσιπς, στα οποία θα χωρούν τα στοιχεία όλη της ζωής ενός ανθρώπου. Κόβουν τους μισθούς, κόβουν τα ωφελήματα οι «έξυπνοι» αλλά ποτέ δεν υπολογίζουν το κό-

“**Ιδέες και προτάσεις υπάρχουν πολλές, φτάνει οι ταγοί να κατεβούν στα καφενεία και να κοιμηθούν στα αληθινά προβλήματα του λαού.**”

στος της γραφειοκρατίας, τις δαλκικές σοφίες διερωτάτο μήπως οι «σοφοί» ταγοί του τόπου, δεν γνωρίζουν την κινέζικη παροιμία, η οποία λέει ότι: «είναι προτιμότερο να μάθεις σε ένα πεινασμένο να φάει, παρά να του χαρίσεις εκατό καρβέλια ψωμί. Τα ψωμιά θα λείψουν, αλλά όχι τα ψάρια από τη θάλασσα». Δεν θα ήταν καλύτερα, αντί να δίνουν εκατομμύρια στα επιδόματα της ανεργίας, να δίνουν τα χρήματα αυτά, έναντι κάποιου είδους εργασίας; Έγινε ένα πρώτο βήμα με τους νέους άνεργους, οι οποίοι πληρώνονται για να αποκτήσουν πείρα. Θα μπορούσε ανάλογα σχέδια να γίνουν για όλους τους ανέργους. Σε τομείς που δεν θα επηρεάζονται οι εργασιακές σχέσεις και για να μην μπορούν οι εργοδότες, να αντικαθιστούν τους υπαλλήλους με άνεργους. Ιδέες και προτάσεις υπάρχουν πολλές, φτάνει οι ταγοί να κατεβούν στα καφενεία και να φτάνει να αφήσουν και λίγο χρόνο από τις κοινωνικές τάχα υποχρεώσεις - βλέπε ψηφοθηρία - για να κοιμηθούν στα αληθινά προβλήματα του λαού.

Δοξάστε τους!

Του ΛΕΥΤΕΡΗ ΑΔΕΙΛΙΝΗ

Οι πολιτικές δυνάμεις το σκέφτηκαν πολύ και βρήκαν τη λύση. Άνοιξαν Σάββατο 6 Σεπτεμβρίου τη Βουλή και ενέκριναν πακέτο νόμων για τις εκποιήσεις, θεωρώντας ότι είχαν βρει τη χρυσή τομή. Υπερψήφισαν το βασικό νομοσχέδιο της κυβέρνησης, που ήθελε και η Τρόικα. Φρόντισαν όμως να το συνοδεύσουν με μισή ντουζίνα προτάσεις νόμου, που στην ουσία το ακύρωναν μέχρι νεωτέρας. Ονόμασαν τα δικά τους νομοθετήματα, δίκτυ προστασίας για τις ευάλωτες ομάδες, έκαναν περιχαρείς δηλώσεις και πήγαν σπίτια τους ικανοποιημένοι. Είχαν ψηφίσει, έλεγαν, το βασικό νομοσχέδιο για τις εκποιήσεις, άρα η Τρόικα δεν θα έπρεπε να έχει πρόβλημα να εκχωρήσει την επόμενη δόση. Το κόλπο κράτησε μέχρι τη Δευτέρα. Όταν οι δανειστές ειδοποίησαν την κυβέρνηση ότι για να προχωρήσει πρόγραμμα έπρεπε να φύγουν από τη μέση οι νόμοι, το δίκτυ προστασίας, των κομμάτων. Η κατάσταση έγινε πολύ πιο ξεκάθαρη την περασμένη Τετάρτη όταν ο Νίκος Αναστασιάδης άρχισε να μιλά με ηγέτες χωρών μελών και ανώτατους αξιωματούχους της Ε.Ε. στις Βρυξέλλες. Εν χορώ, οι εταίροι του στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του έλεγαν ότι με κουτοπονηριές (αυτή την έκφραση αντιλαμβάνομαι πως χρησιμοποιήσαν) ουδείς κάνει πολιτική στην Ευρώπη. Δεν τρώμε κουτόχορτο του είπαν, να δεχθούμε μια κατάσταση όπου το δεξί χέρι εγκρίνει έναν νόμο και το αριστερό τον ακυρώνει.

Ντράπμκε ο Πρόεδρος, δεν ήξερε τι να πει στους εταίρους και δανειστές μας. Τι να τους πει; Ότι αυτός είναι ο κλασικός τρόπος άσκησης πολιτικής στην Κύπρο; Ότι έχουμε μάθει πώς να κοροϊδεύουμε την κοινωνία από την πολυχρονη και επιτυχή διατήρηση του στάτους κβο στο νησί. Από μπροστά, στο προοίμιο, φρονάζουμε, το διαλαλούμε ότι θέλουμε λύση χτες και από πίσω κάνουμε ό,τι είναι δυνατόν για να μην πετύχουν οι προσπάθειες. Δεν δείξαμε ποτέ θάρρος, να πούμε καθαρά τι θέλουμε. Ακόμα και σε ανθρώπους ή ισχυρές χώρες που παρακαλάει να μας βοηθήσουν. Έτσι και στην περίπτωση των εκποιήσεων. Η αντιπολίτευση γνωρίζει –και τις τελευταίες μέρες αποδείχθηκε περίτρανα– ότι αν το νομοσχέδιο για τις εκποιήσεις έχει ουρά τότε το πρόγραμμα εκτροχιάζεται. Παρ' όλα αυτά επέμεναν στα κόλπα και τις πονηριές. Στο Eurogroup της Παρασκευής μας έκαναν τη χάρη και δεν βγήκαν να κράξουν την Κύπρο και τους σοφούς πολιτικούς της. Κατέστησαν σαφές, όμως, ότι κρίμα δεν έχει αν δεν ξεκαθαρίσει η εικόνα. Προσωπικά πιστεύω πως λύση θα βρεθεί. Μετά και την πρόσκληση του Νίκου Αναστασιάδη, τα κόμματα (εκτός του ΑΚΕΛ που δεν δέχθηκε) θα συνδιαμορφώσουν με την κυβέρνηση νομοσχέδιο για προστασία των ευάλωτων ομάδων (αφεργγυότητα το λέμε). Και μετά από κάμποσες βδομάδες αγωνίας και ανησυχίας θα περάσουν οι νόμοι και θα εκταμιευθεί η 6η δόση.

Το πρόβλημα είναι ότι με τα μυαλά που κουβαλούν οι περισσότεροι πολιτικοί μας, οι περιπέτειες του μνημονίου τώρα αρχίζουν. Η Βουλή έχει να εξετάσει τις ιδιωτικοποιήσεις και το ΓΕΣΥ. Έχει μπροστά της πεδίο δόξης λαμπρό για να μπανανεύσει σολωμωδικές που φθάνουν στα όρια της καθαρής κοροϊδίας. Διότι δεν μπορεί να χαρακτηριστεί αλλιώς το να ζητάς από κάποιον λεφτά για να ζήσει και ταυτόχρονα να πιστεύεις πως θα επιβάλεις τους όρους του δανεισμού.

Και κάτι ακόμα. Η στάση των κομμάτων της αντιπολίτευσης εκείνο το μνημειώδες Σάββατο στη Βουλή για τις εκποιήσεις δείχνει και πάλι ότι η πλειοψηφία των πολιτικών είναι τζάμπα μάγκες. Αν πραγματικά ήθελαν να πάνε κόντρα στην Τρόικα –και όχι να παίξουν παιχνίδια για να κερδίζουν πρόστασιο στο εσωτερικό– as έβαζαν το δικό τους δίκτυ προστασίας, τις ξεχωριστές προτάσεις νόμου μέσα στο βασικό νομοσχέδιο για τις εκποιήσεις. Αυτή πράγματι θα ήταν κίνηση αμφισβήτησης. Θα ήταν δήλωση προθέσεων ότι η κυπριακή Βουλή έχει θέση και δεν διστάζει ακόμα και να βγάλει τη χώρα από το πρόγραμμα στήριξης, προκειμένου να την περάσει.

adilinis@gmail.com

Γύρω – γύρω όλοι και στη μέση η Τρόικα!

Νέα Πολιτική απέναντι στην Τρόικα

Του ΓΙΑΝΝΑΚΗ ΟΜΗΡΟΥ

Η Κύπρος βρίσκεται σε κατάσταση πολιορκίας. Εκτός του προβλήματος της τουρκικής στρατιωτικής κατοχής που ταλανίζει για 40 χρόνια την πατρίδα μας, η οικονομική κρίση, η προσφυγή στον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης και η υπαγωγή σε μνημόνιο και δανειακή σύμβαση έχει δημιουργήσει συνθήκες οικονομικής και κοινωνικής ασφυξίας. Πέραν από τις απόλυτα θεμιτές στο δημοκρατικό πολίτευμα αντιθέσεις, διαφωνίες και αντιπαραθέσεις, είναι επιτακτική η ανάγκη τόσο της συλλογικής διαβούλευσης όσο και της συνεχούς προσπάθειας εθνικής συνεννόησης. Ως προς την οικονομική κρίση βρισκόμαστε συνεχώς μπροστά σε κρίσιμα διλήμματα ασφυκτικά χρονοδιαγράμματα αλλά και ωμούς εκβιασμούς.

Δίκαια οι πολίτες ανησυχούν για το παρόν και το μέλλον. Καθώς η ύφεση παρατείνεται, η ανεργία παραμένει σε πρωτοφανή υψηλά επίπεδα η επανεκκίνηση της οικονομίας δεν φαίνεται στον ορίζοντα, οι επενδύσεις δεν έρχονται και η κοινωνική δυστυχία εξαπλώνεται, η ανησυχία του λαού επιτείνεται. Είναι ώρα ευθύνης για όλους. Πέραν των αντιπαραθέσεων, των διαφορετικών απόψεων και συγκρούσεων αυτό που προέχει είναι η διαμόρφωση ελάχιστων συγκλίσεων για την αντιμετώπιση των τρομακτικών δυσκολιών που αντιμετωπίζει ο τόπος. Με θαρραλέα ανάληψη ευθυνών και χωρίς υπολογισμό πολιτικού κόστους.

Οι πολιτικές δυνάμεις δεν μπορούν να αδιαφορούν και να παραμένουν απαθείς μπροστά στην αγωνία του λαού μας. Οφείλουν να καταλήξουν σε ένα πλαίσιο συνεννόησης. Τουλάχιστον σ' ένα πλαίσιο προεπιθέσεων συνεννόησης. Με διατήρηση των πολιτικών και ιδεολογικών τους απόψεων και αντιθέσεων. Η κυβέρνηση, που μέχρι τώρα διαδραματίζει ρόλο απλού κομιστή των απαιτήσεων της Τρόικας, έχει την πρωταρχική ευθύνη να αναλάβει πρωτοβουλία προς αυτή την κατεύθυνση.

Ένα άτυπο διακομματικό όργανο έγκαιρης συζήτησης και προσπάθειας κοινής αντιμετώπισης των διαφόρων πτυχών των μνημονιακών υποχρεώσεων, των επικαιροποιήσεων του μνημονίου και των μεγάλων αποφάσεων για την έξοδο από την ύφεση και την επανεκκίνηση της οικονομίας, είναι τώρα απολύτως αναγκαίο.

Κανένας δεν δικαιούται να παραμένει μαρμαρωμένος και ακυλωμένος σε λογικές περιχαράκωσης. Η αγωνία, που μετεξελίσσεται σε απόγνωση

και οι δόλως μας σε ανάληψη ευθυνών. Για το παρόν και το μέλλον της Κύπρου. Προϋπόθεση όμως για να λειτουργήσει μια τέτοια ρύθμιση είναι η κυβέρνηση να εγκαταλείψει την πολιτική τυφλής υποταγής στις απαιτήσεις της Τρόικας. Δεν μπορεί συνεχιστεί η συνεχής προβολή απαιτήσεων από την Τρόικα και η τακτική της επιβολής μέτρων με «το πιστόλι στον κρόταφο». Είναι γεγονός ανατλητικό ότι οι κίνδυνοι από τη συνέχιση επιβολής των εξουθενωτικών όρων της Τρόικας μεγεθύνονται.

Ο πρώτος, πιο άμεσος, κίνδυνος είναι η οικονομική παράλυση και η κοινωνική κρίση να πάρουν ακόμη μεγαλύτερες και τελικά ανεξέλεγκτες διαστάσεις. Ο δεύτερος κίνδυνος είναι η σημαντική κατάσταση να μετεξελιχθεί σε μια διαρθρωτική κρίση διαρκείας για πολλά χρόνια. Ακόμα και αν υπάρξει ανάκαμψη αυτή θα συνοδεύεται από κοινωνική δυστυχία, ύφεση και υψηλή ανεργία.

Η ανάγκη μιας νέας διεκδικητικής πολιτικής απέναντι στην Τρόικα προβάλλει επιτακτικά. Η κυβέρνηση καλείται να αναζητήσει μέσα από εθνική συνεννόηση την θωράκιση της απέναντι στην αντιδημοκρατική και αποικιοκρατική νοοτροπία συμπεριφορά της Τρόικας. Το σημαντικότερο όμως είναι η διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής για την οικονομική ανασυγκρότηση που θα οδηγήσει σε έξοδο από το μνημόνιο. Η κυβέρνηση κινείται σπασμωδικά, απρογραμμάτιστα και ευκαιριακά. Πού είναι οι ξένες επενδύσεις; Πού είναι τα κίνητρα για τους νέους; Πού είναι τα δημόσια αναπτυξιακά έργα όταν ο κρατικός προϋπολογισμός συρρικνώνεται από χρόνο σε χρόνο; Δυστυχώς τα Συμβούλια που διόρισε ο Πρόεδρος το μόνο στο οποίο διαπρέπουν είναι να κινδυνολογούν ακατάσχετα, όπως συνέβη πρόσφατα με τις δηλώσεις του Προέδρου του Εθνικού Συμβουλίου Οικονομίας. Με αποτέλεσμα τη δημιουργία πανικού και την όξυνση του φαινομένου εκροής καταθέσεων. Αυτό που χρειάζεται είναι συλλογική διαβούλευση, συνεννόηση με τις πολιτικές δυνάμεις και πολιτικές που θα εφαρμόζονται μέσα από ευρύτατες συναυνήσεις. Η κυβέρνηση πρέπει να κατανοήσει ότι η αυταρχική νοοτροπία στη λήψη αποφάσεων και εφαρμογή πολιτικών θα οδηγήσει σε συνεχόμενες πολιτικές κρίσεις αλλά και σε βλάβη της ύφεσης και της οικονομικής κρίσης.

Ο κ. Γιαννάκης Ομήρου είναι Πρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων και Πρόεδρος του Κ.Σ. ΕΔΕΚ.

Η χαμένη ευκαιρία του Προέδρου

Του ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ

Στο θέμα των εκποιήσεων ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας είχε την ευκαιρία να αποκαταστήσει μέρος της αξιοπιστίας του, η οποία κατακρημνίστηκε κάτω από το βάρος της ακύρωσης πολλών «δεσμεύομαι» που προελογικά μοίραζε απλόχερα. Δεν την αξιοποίησε όμως. Αντίθετα, την κλώτσησε μακριά και την έχασε με αποτέλεσμα να εξανεμιστούν και τα τελευταία ψίχια αξιοπιστίας που του είχαν απομείνει.

Την ευκαιρία του την παρέχουν τα κόμματα της αντιπολίτευσης, τα οποία με τις τροπολογίες που επέφεραν στο Νομοσχέδιο για τις εκποιήσεις και τους νόμους που ψηφίσαν, δημιούργησαν ένα νομοθετικό πλαίσιο ικανό να προστατεύσει τους πολίτες και τους μικροεπιχειρηματίες, οι οποίοι επηρεασμένοι από την οικονομική κρίση προσωρινά δεν μπορούν να πληρώσουν τις δόσεις των δανείων τους.

Ο Πρόεδρος αντί να στηρίξει το νομοθετικό πλαίσιο που δημιουργήθηκε, για ακόμη μία φορά επέλεξε να συστρατευτεί με την Τρόικα και όχι με το συμφέρον της Κύπρου, της κοινωνίας και της οικονομίας της. Με τον τρόπο που αντιδράσε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας έδωσε το τελείο άλλοθι στην Τρόικα να αρνείται να αποδεχθεί τις αλλαγές που η κοινοβουλευτική πλειοψηφία έχει επιφέρει στο νομοσχέδιο για τις εκποιήσεις. Όταν η κυβέρνηση δεν αποδέχεται τις αλλαγές, γιατί να τις αποδεχθεί η Τρόικα; Ο δε εκπρόσωπος του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου «κάρφωσε» τους κυβερνώντες λέγοντας ότι «οι αλλαγές δεν συνάδουν με τα συμφωνηθέντα». Το μέτρο σύγκρισης δηλαδή είναι η συμφωνία της κυβέρνησης με την Τρόικα. Είναι οι κυβερνώντες που δρομολύσαν την Κύπρο με μια κακή και καταστρεφική συμφωνία. Και όχι μόνο αυτό. Τώρα επικαλούνται την Τρόικα για να εκβιάσουν ότι πρέπει οπωσδήποτε να εφαρμοστεί αυτό που συμφωνήσαν.

Οι κυβερνώντες δεν μπορούν να γίνουν πιστευτοί από τους πολίτες ότι ο Πρόεδρος τάχα διαπραγματεύτηκε σκληρά με την Τρόικα. Η αλήθεια είναι ότι αν τα κόμματα της αντιπολίτευσης δεν αντιδρούσαν θα μας έμενε το καταστροφικό νομοσχέδιο. Κανείς δεν υποστηρίζει ότι η διαπραγματεύση με την Τρόικα είναι εύκολη. Όλες όμως οι κυβερνήσεις των χωρών που βρίσκονται σε μνημόνιο διεκδικούν και πήραν. Μόνο η κυπριακή κυβέρνηση δεν διεκδικεί. Το μόνο που κάνει είναι να διαφημίζει και να επικαίρει, γιατί εφαρμόζει πλήρως τα όσα η ίδια, ερήμην των κομμάτων και της κοινωνίας, συμφωνεί με την Τρόικα.

Οι κυβερνώντες για να αντιμετωπίσουν τη γενική κατακραυγή για τη στάση τους, ρίχνουν ξανά τον εκβιασμό ότι αν δεν συστρατεύουμε δεν θα πάρουμε την επόμενη δόση και το πρόγραμμα θα καταρρεύσει.

Το εκβιαστικό δίλημμα δεν ισχύει. Και δεν ισχύει, γιατί οι κίνδυνοι για την οικονομία και την κοινωνία είναι πολύ μεγαλύτεροι αν περάσει το νομοσχέδιο για τις εκποιήσεις χωρίς το δίκτυ προστασίας που ψηφίσει η Βουλή.

Έτσι αποδείχθηκε ότι με τη διεκδίκηση δημιουργούνται προϋποθέσεις για να υπάρξουν αλλαγές. Αυτό θα πρέπει να κάνει η κυβέρνηση, να διεκδικήσει και να προσαρμόσει να πείσει την Ευρώπη. Άλλωστε είναι ο Πρόεδρος που επαναλάμβανε προεκλογικά ότι στην Ε.Ε. έχει ισχυρές σχέσεις και μπορεί να πείσει. Μέχρι τώρα κι αυτό αποδείχθηκε προεκλογικό πυροτέχνημα που έσβησε ανήμερα της εκλογής του κ. Αναστασιάδη στην προεδρία. Οι πολίτες πλέον είναι πεπεισμένοι ότι τα προεκλογικά «δεσμεύομαι» του Προέδρου ήταν απλώς το όχημα για την υφαρπαγή της ψήφου τους. Αυτό όμως δεν φαίνεται να απασχολεί τον Πρόεδρο και το κόμμα του.

Ο κ. Στέφανος Στεφάνου είναι μέλος του Πολιτικού Γραφείου ΑΚΕΛ.

Εξασθενημένη κυβέρνηση, εξουθενωμένος λαός

Του ΑΝΔΡΕΑ ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ

Τελικά η Βουλή μετά από συνεχείς διαβουλεύσεις ψηφίσει το επίμαχο νομοσχέδιο για τις εκποιήσεις καθώς και επιπρόσθετα νομοθετήματα στο πλαίσιο μιας μορφής ευρύτερης συναίνεσης. Παρά ταύτα, τα δεδομένα για τους δανειολήπτες, το τραπεζικό σύστημα, την οικονομία και την κοινωνία γενικότερα είναι πολύ σκληρά έως αδυσώπητα. Και η συνεχής κινδυνολογία/ψιθυρολογία είτε εκ προθέσεως, είτε εξ αμελείας είτε εξ απρονοησίας για νέο κύμα καταθέσεων αποτελεί τραγικό σύμπτωμα μιας αβέβαιης κατάστασης πραγμάτων.

Κατ' επανάληψη έχω υπογραμμίσει ότι η κυβέρνηση και το ευρύτερο πολιτικό σύστημα έχουν χάσει την πιξίδα και δεν είναι σε θέση να κατανοήσουν την ουσία και τις προεκτάσεις της κατάστασης στην οποία η Κύπρος έχει βρεθεί. Η κοινωνία παρακο-

λουθεί εν πολλοίς συγχυσμένη και ανήμπορη να ενεργήσει και να αντιδράσει. Με χαρακτηριστικά χαμηλής αυτοεκτίμησης και της αίσθησης ότι τίποτε δεν μπορεί να γίνει, όντως τίποτε δεν θα μπορεί να γίνει.

Αντί η κυβέρνηση να αναζητήσει να πείσει την Τρόικα για τις προβληματικές της πρακτικές, μοιραίως έχει καταντήσει εντολοδόχος της. Μοιραίως και ο επικεφαλής της κυβέρνησης Πρόεδρος Αναστασιάδης έχει αποτύχει να αρθεί όχι μόνο στο ύψος των περιστάσεων αλλά και να εκπληρώσει τις προεκλογικές του δεσμεύσεις. Και ενώ είχε, μεταξύ άλλων, αυτοανακηρυχθεί ως ο ηγέτης που θα αντιμετώπιζε την κρίση, με την πολιτική που ακολουθεί κατ' ουσίαν η κρίση εμβαθύνεται. Υπάρχουν τουλάχιστον δύο ζητήματα που τίθενται: Έλλειψη ψυχικού σθένους και επαρκών γνώσεων για σωστή και κριτική σκέψη για τη διαχείριση των προβλημάτων. Είναι δυνατόν ο Πρόεδρος Αναστασιάδης να υποκύψει και να μην

αμφισβητεί τουλάχιστον τη φιλοσοφία της Τρόικας, ενώ ήδη αυτό γίνεται σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες; Είναι δυνατόν να αποπληρωθεί το ιδιωτικό και το δημόσιο χρέος, ενώ το ΑΕΠ συρρικνώνεται συνεχώς; Η ίδια φιλοσοφία της παράταξης του έχει ως ένα βασικό πυλώνα την απαμβλυσση των στρεβλώσεων της αγοράς με τη μείωση φορολογιών. Αξίζει στο σημείο αυτό να υπογραμμισθεί ότι οι πρόσφατες εξαγγελίες του Πρωθυπουργού Σαμαρά για φορολογικές μειώσεις αποτελούν ουσιαστικό βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση.

Με ένα προβληματικό τραπεζικό τομέα, με περιορισμένη ρευστότητα, με συνεχείς φορολογικές αυξήσεις δεν είναι δυνατόν να αναμένεται ο τερματισμός της κρίσης. Και ούτε οι εκποιήσεις από μόνες τους θα οδηγήσουν στο ποθητό αποτέλεσμα. Υπογραμμίζεται συναφώς ότι ακόμα και αν όλα τα νομοθετήματα της Βουλής γίνουν δεκτά από την Τρόικα τα προβλήματα δεν επι-

λύονται. Αντίθετα, η κρίση εμβαθύνεται. Ας επαναξιολογήσει επιτέλους το Συμβούλιο Οικονομίας στοιχειώδεις οικονομικές αρχές και ας ενισχύσει τις θέσεις του Προέδρου με επεκτατική ανάλυση για να απεγκλωβισθεί από την Τρόικα, η οποία ήδη αμφισβητείται έρως και για την οικονομική της φιλοσοφία αλλά και για το ότι στερείται νομιμοποίησης.

Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι η κοινωνία απαιτεί πολύ περισσότερα από τις δυνάμεις της αντιπολίτευσης. Ουσιαστικά με τη στάση τους εμμέσως πλην σαφώς αφενός στηρίζουν την πολιτική υλοποίησης του Μνημονίου κατά γράμμα και αφετέρου προσπαθούν να μην επωμισθούν το πολιτικό κόστος που τους αναλογεί. Επιπλέον προσδοκούν και σε οφέλη... Όμως η κρίση είναι τόσο βαθιά που θα πρέπει να γίνουν υπερβάσεις. Η ουσία είναι να γίνει πεποίθηση ότι εδώ και τώρα απαιτείται εναλλακτική πολιτική.

Είναι πλάνη η θέωρηση ότι η κατά γράμμα υλοποίηση του Μνημονίου οδηγεί στον τερματισμό της βαθειάς ύφεσης και στην έξοδο από την κρίση. Ως εκ τούτου είναι επιτακτική αναγκαιότητα η προσπάθεια κατάρτισης ολοκληρωμένων πολιτικών για χαλάρωση των προνοιών του Μνημονίου. Για μια τέτοια πορεία απαιτείται ψυχικό σθένος, πολιτική συναίνεση, καθώς και επιστράτευση επιστημονικής γνώσης. Ο Πρόεδρος Αναστασιάδης έστω και τώρα καλείται να λάβει την πρωτοβουλία προς αυτή την κατεύθυνση. Εάν ο Πρόεδρος παραμένει προσκολλημένος στη φιλοσοφία της Τρόικας η Κύπρος θα παραμείνει σε τροχιά συντριβής, ενώ οι ίδιες εξελίξεις θα τον προσπεράσουν ανεπιστρεπτή....

Ο κ. Ανδρέας Θεοφάνους είναι καθηγητής Πολιτικής Οικονομίας και πρόεδρος του Κέντρου Ευρωπαϊκών και Διεθνών Υποθέσεων του Πανεπιστημίου Λευκωσίας.

Το όπλο που ο Πρόεδρος πέταξε στα σκουπίδια

Του ΓΙΑΝΝΟΥ ΛΑΜΑΡΗ

Ανέναντι Πρόεδρο και μια κυβέρνηση διακατέχει η ελκρινεία στα λόγια και στα έργα, θεωρώ πως το να συνταχθεί η κοινωνία και η συντριπτική πλειοψηφία των πολιτικών δυνάμεων και του Κοινοβουλίου μαζί τους, είναι ένα ισχυρό όπλο έναντι οποιουδήποτε, ακόμη και δανειστή όπως η Τρόικα. Αν η ανησυχία της κυβέρνησης είναι η οικονομία, και όχι μόνο οι τράπεζες, οι ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού και η κοινωνική και πολιτική ηρεμία σε μια περίοδο τραπεζικών και οικονομικών κρίσεων, τι άλλο θέλει; Μόνη της, μαζί με την Τρόικα συνομολόγησε το νομοσχέδιο για τις εκπομπές, που η φιλοσοφία του οδηγούσε σε μαζικές εκπομπές περιουσιών με ισοπεδωτικό τρόπο, χωρίς καμία διάκριση ανάμεσα στους οφειλτές ή το ακίνητο. Ως ΑΚΕΛ, μαζί με όλες τις υπόλοιπες δυνάμεις, πήλνυ τον κυβερνητικού κόμματος ΔΗΣΥ, προειδοποιήσαμε ότι με αυτά που προνοούσε το νομοσχέδιο, το αποτέλεσμα θα ήταν οι μαζικές εκπομπές περιουσιών εκείνων των ομάδων του πληθυσμού που έχουν ήδη δεχθεί βαρύ πλήγμα από την τραπεζική οικονομική κρίση και την εφαρμογή των προνοιών του μνημονίου που υπόγραψε η κυβέρνηση Αναστασιάδη με το Eurogroup τον Μάρτιο του 2013. Η κυβέρνηση αντί να προχωρήσει, έστω και εκ των υστέρων σε διάλογο με τις πολιτικές δυνάμεις, επιστράτευσε το γνωστό ανάγνωσμα «μηδενική ανοχή δανειστών σε χρόνο και αλλαγές», καθώς και με απειλές και εκβιασμούς των συνήθων εμπειρογνομιών και ειδικών του Συμβουλίου Εθνικής Οικονομίας και του Δημοσιονομικού Συμβουλίου. Αλήθεια, τι επιτυχία; Με το που μίλησαν οι ειδικοί για την οικονομία, έφυγαν 60 εκατ. καταθέσεις σε μία μόνο ημέρα από τις τράπεζες. Τέτοιους φίλους να έχεις, τι θέλεις τους εχθρούς;

Ότι δεν έκανε η κυβέρνηση, το έκαναν τα κόμματα της αντιπολίτευσης στη Βουλή. Ναι, όμως περήφανοι ως ΑΚΕΛ, γιατί πρωτοστατήσαμε, όχι μόνο τώρα, αλλά από πολύ πιο πριν, όταν αντιληφθήκαμε τι ετοιμαζόταν. Καταθέσαμε από τα τέλη του 2012 πρόταση νόμου, από κοινού στην πορεία με την ΕΔΕΚ, για προστασία της κύριας κατοικίας και του μικρού επαγγελματικού υποστατικού, με δάνειο 350.000 ευρώ. Προχωρήσαμε σε αλλαγές που βελτίωσαν τη φιλοσοφία του κυβερνητικού νομοσχεδίου για τις εκπομπές, δημιουργώντας ένα ισχυρό δίκτυ προστασίας των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού. Η υιοθέτησή τους, όπως και από δικές μας πλευρές, προτάσεων νόμου άλλων πολιτικών δυνάμεων είχε ως αποτέλεσμα την υπερψήφισή τους από την πλειοψηφία των κομμάτων της Βουλής, γεγονός που οδήγησε ακόμη και τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, μια μέρα μετά να ευχαριστήσει τα κόμματα. (Κυριακή 07/09/2014: «Η ενότητα και η συνεργασία να είναι ο φάρος μας για την αντιμετώπιση των πολύμορφων δυσκολιών που συναντούμε στο δρόμο μας. Οι χθεσινές αποφάσεις της Βουλής ακριβώς αυτό αποδεικνύουν. Εκεί που υπήρξε υπευθυνότητα, εκεί που υπήρξε συλλογικότητα υπήρξε και απάντηση στις προκλήσεις που έχουμε μπροστά μας. Ξέλω θερμά να ευχαριστήσω τα κοινοβουλευτικά κόμματα για την υπεύθυνη στάση»).

Τι πράξαμε τα κόμματα; Το αυτονόητο. Αναγκάσαμε την Τρόικα να υποχωρήσει, δίνοντας και χρόνο και περιθώριο αλλαγών, τις οποίες και η ίδια έκανε αποδεκτές. Δεν παραδοθήκαμε, όπως συνηθίζει να πράττει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και η κυβέρνηση του. Αυτό όμως το ισχυρό όπλο, αυτή την ισχυρή πολιτική απόφαση, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας την έριξε στα σκουπίδια, κάνοντας αναφορά πρώτα στο Ανώτατο Δικαστήριο και δύο ημέρες μετά αναπομπή των υπόλοιπων προτάσεων νόμου στη Βουλή. Μας ανακοίνωσε μάλιστα ότι επέλεξε την οδό της Αναφοράς στο Ανώτατο για αποφυγή συγκρούσεων και αντιπαράθεσεων με τα κόμματα, θέτοντας πάνω από όλα το δημόσιο συμφέρον, το καλό της κοινωνίας και της οικονομίας. Εμείς λέμε ότι η αποφυγή αυτή, ακόμη και τώρα είναι αποφυγή συνεργασίας και διαλόγου με τα κόμματα. Προς τι τότε η αναπομπή δύο μέρες μετά των υπόλοιπων προτάσεων νόμου; Η σύγκρουση με τα κόμματα, όπως προφασίστηκε στην πρώτη του απόφαση για Αναφορά των προτάσεων νόμου στο Ανώτατο, τι έγινε τώρα;

Πέρα από τα ισχυρά όπλα που δίνει η ίδια η κοινωνία, καθώς και τα κόμματα στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, τα οποία δεν αξιοποιεί στη διαπραγματεύσει του με τους δανειστές, αντί αυτού τα χάνει μέσα από τα χέρια του, με τον ίδιο ακριβώς τρόπο χάνει και την ψυχραιμία και ανοχή των πράξεων του. Κύπρος, Αλίμονο σου!

Ο Γιάννος Λαμάρης είναι Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις.

Από το sms στις εκπομπές με «ψυχή»

Του ΛΑΡΚΟΥ ΛΑΡΚΟΥ

Μέσα στο ίδιο πνεύμα κινούνται και οι κυρίαρχες ειδήσεις σχετικά με τον νόμο για τις εκπομπές και τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια. Το ζήτημα της επίλυσης έχει εννοματωθεί στο μνημόνιο καθώς και το γεγονός ότι καταστεί η διαχείρισή του πιο πολύπλοκη. Το ερώτημα είναι σαφές: χρειάζεται ένα κράτος να μεριμνά για τους όσους η κρίση εμποδίζει να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους απέναντι στις τράπεζες; Η απάντηση είναι θετική αλλά με διπλή ευθύνη: πρώτο με αποδείξεις και στοιχεία να προστατευτούν όσοι πράγματι δεν μπορούν, και, δεύτερο, με αποδείξεις και στοιχεία να ληφθούν όλα τα αναγκαία μέτρα κατά όσων μπορούν και για το πράττουν! Ολοφάνερα κοροϊδεύουμε τον εαυτό μας όταν βάζουμε τους πάντες σε ένα σακούλι όταν οι ένοχοι της μεγάλης λεηλασίας του τραπεζικού πλούτου δεν πληρώνουν, ενώ διαθέτουν τεράστια περιουσία που όλη η Κύπρος την βλέπει σε κα-

θημερινή βάση! Κανένα ουσιαστικό μέτρο δεν έχει ληφθεί κατά εκείνους της μικρής, κάτω από δέκα, ομάδας που χρωστά 1 δισ. στις τράπεζες και ανήκει στην κατηγορία των μη εξυπηρετούμενων δανείων! Η ουσία είναι πως τώρα είμαστε στο κενό. Η Βουλή έχει ψηφίσει έναν νόμο για τις εκπομπές τον οποίο τόσο η Τρόικα όσο και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θεωρούν ως μη ανταποκρινόμενο στις παραμέτρους του μνημονίου. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας έχει συμφωνήσει με μερικά από τα νομοσχέδια που έχουν ψηφιστεί και έχει αναπέμψει στο Ανώτατο Δικαστήριο ορισμένα άλλα. Αυτό σημαίνει ότι στην πράξη η Κύπρος για πρώτη φορά μετά την υπογραφή του μνημονίου βρίσκεται σε ιδιότυπο αδιέξοδο και καλείται να λύσει έναν γρίφο για πολύ δυνατούς παίκτες. Σε κάθε περίπτωση αυτό που μετρά είναι η επίλυση και προς την κατεύθυνση αυτή σημειώνω τα πιο κάτω. Η Κύπρος εξαιτίας δικών της επιλογών και εξαιτίας πολιτικών που εφαρμόστηκαν από πολιτικές ηγεσίες για πολλά χρόνια, έφτασε στο κεφάλος της καταστροφής το 2012. Το δίλημμα ήταν σαφές: ή χρεοκοπία, ή μνημόνιο. Σωστά επιλέξαμε το δεύτερο. Συνεπώς το μνημόνιο δεν έφερε την κρίση όπως υποστηρίζουν οι οπαδοί της ρήξης με την Τρόικα, αλλά οι εφαρμοσθείσες οικονομικές πολιτικές μαζί με τις εποπτικές αρχές οι οποίες απολάμβαναν βασιλικών προνοιών και έπρρατταν, στην καλύτερη των περιπτώσεων, όσα ένας καλός τροχονομός —από τη λεηλασία τύπου Βγενόπουλου μέχρι την ΕΛΑ στη Λαϊκή Τράπεζα—, ή, στην άλλη περίπτωση, συνεργούσαν στην εκτροχιάση όπως δηλώνει το κατηγορητήριο ενώπιον δικαστηρίου κατά πρώην κεντρικού τραπεζίτη.

Πέρα από τις εποπτικές αρχές υπήρχαν οι εκλεγμένες πολιτικές αρχές. Έλεγξαν τους επόπτες; Πίεσαν για κάποια πολιτική απόφαση; Είχαν

αίσθηση του μεγέθους των προβλημάτων; Μνημειώδης παραμένει η απάντηση του υπουργού Οικονομικών Χ. Σταυράκη με αφορμή την αξιολόγηση του οίκου Standard and Poor's στην οποία αναφέρει ότι «ο ξένος οίκος επικαλείται ως λόγο της υποβάθμισης την έκθεση των κυπριακών τραπεζών σε ελληνικά χρεόγραφα και το μεγάλο μέγεθος του τραπεζικού συστήματος ως ποσοστό του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος» και ότι «οι Standard & Poor's θεωρούν ότι υπάρχει αυξημένη πιθανότητα αναδιάρθρωσης του ελληνικού χρέους που μπορεί να προκαλέσει προβλήματα χρηματοδότησης στις κυπριακές τράπεζες και να έχει δυσμενείς επιπτώσεις στα δημόσια οικονομικά και στο ρυθμό ανάπτυξης». Στις πιο διαπιστώσεις ο Χ. Σταυράκης απαντά ως ακολούθως: «Η εποπτεία του τραπεζικού συστήματος στην Κύπρο είναι αποκλειστικά ευθύνη και η κύρια δραστηριότητα της Κεντρικής Τράπεζας, η οποία είναι ανεξάρτητη αρχή και η θέση της κυβέρνησης είναι ότι το τραπεζικό σύστημα στην Κύπρο είναι εύρωστο».

Τα πλαίσια διαπραγματεύσεων για μια χώρα που ζει όπως η Κύπρος δεν είναι απεριόριστα. Αντιθέτως, είναι προφανή, γιατί από λάθη της πολιτικής ηγεσίας οδηγήθηκαν σε ουσιαστική μείωση της διαπραγματευτικής ανανώτατων των πραγμάτων είναι ωφέλιμο για την Κύπρο να διαβάσει ξανά τα δεδομένα και να βρει την αναγκαία φόρμουλα με τους δανειστές της για να προχωρήσει η ομαλή δανειοδότηση και το πρόγραμμά. Κάθε άλλη επιλογή που δεν βασίζεται στην πραγματικότητα, δημιουργεί ψευδαισθήσεις και οδηγεί σε νέα πίεση πάνω στην οικονομία, όπως δείχνει το κλίμα που συνδέεται με το SMS.

www.larkoslarkou.org.cy

Η δημόσια συζήτηση για το βιβλίο Δρουσιώτη

Του ΠΕΤΡΟΥ ΖΑΡΟΥΝΑ

Η συζήτηση και αντιπαράθεση γύρω από τις νέες και σχετικά αιρετικές απόψεις που εμπνεύσονται στο νέο βιβλίο του Μακάριου Δρουσιώτη για το Κυπριακό αποτελεί από πλευράς αρχής ένα θετικό στοιχείο στη λειτουργία των δημοκρατικών διαδικασιών και του δημόσιου διάλογου στη χώρα μας.

Είναι εμφανές ότι το βιβλίο συγκεντρώνει την προσοχή πολλών Κυπρίων αλλά και ξένων εξαιτίας του γεγονότος ότι ο συγγραφέας του είναι παράλληλα και ειδικός συνεργάτης του Προέδρου της Δημοκρατίας. Το τελευταίο ώθησε την εδώ προεβία της Ρωσικής Ομοσπονδίας να προχωρήσει σε παραστάσεις στον Πρόεδρο, της Δημοκρατίας ενώ ο ίδιος ο πρέσβης είχε κατ' ιδίαν συνάντηση μαζί του.

Παρ' όλα αυτά αν και τις δόθηκαν οι σχετικές διαβεβαιώσεις ότι οι απόψεις του συγγραφέα δεν εκφράζονται στην κυβέρνηση, η προεβία προχώρησε δυστυχώς σε κάτι πρωτοφανές:

εξέδωσε εκτενή ανακοίνωση που πέραν των λεπτομερών ιστορικών αναφορών περιλάμβανε προσωπικές αιχμές και χαρακτηρισμούς για τον Μακάριο Δρουσιώτη.

Θεωρούμε ότι η ανακοίνωση της ρωσικής προεβίας ήταν ακρείστη, άκομμη και αντίθετη στο δικαίωμα ελευθέρης έκφρασης των πολιτών. Αν η προεβία ενίοτε έντονα στα θέματα αυτά θα αρκούσε μια λιτή ανακοίνωση που απλώς να υπερασπίζεται την τότε σοβιετική και νυν ρωσική πολιτική στην Κύπρο. Τα υπόλοιπα, αποτελούν έργο της κοινότητας των ερευνητών, των ΜΜΕ και των πολιτών της χώρας μας.

Σημειώνουμε ότι άλλες χώρες των οποίων η προηγούμενη πολιτική στο Κυπριακό κατακρίνεται πολύ πιο έντονα με βιβλία και άρθρα, δεν έχουν αντιδράσει κατ' αυτό τον τρόπο. Ίσως αυτό να οφείλεται και στο γεγονός ότι η αντίληψη και η πρακτική στα θέματα της ελευθερίας του λόγου να είναι πολύ διαφορετική στις δύο χώρες

(Κύπρου και Ρωσίας). Σύμφωνα με τον τελευταίο παγκόσμιο πίνακα για τις ελευθερίες του τύπου η Ρωσία κατατάσσεται επί συνόλου 180 χωρών στην 148η θέση, ενώ η Κύπρος στην 25η. Θα ήταν λοιπόν πολύ πιο κομψή η Ρωσική Ομοσπονδία να ενθαρρύνει μια ανάλογη έρευνα επί του ίδιου θέματος από Ρώσους ερευνητές και ιστορικούς, αντί να εκδίδει τέτοιου περιεχομένου ανακοινώσεις.

Αντιλαμβανόμαστε πως πίσω από την αντίδραση της ρωσικής προεβίας βρίσκεται κατά κύριο λόγο η δυσανεμία για τη νέα στροφή της κυπριακής εξωτερικής πολιτικής, κάτι που σαφώς καταγράφεται και στην ίδια την ανακοίνωση. Το τελευταίο αποτέλεσε την αφορμή αλλά και την ουσία της παρέμβασης ορισμένων πολιτικών κομμάτων. Όμως οποιεσδήποτε και αν ήταν οι ευαισθησίες και τα κίνητρα των κομμάτων, είναι απαράδεκτος ο τρόπος που παρενβήσαν με τις δικές τους ανακοινώσεις, αφού δεν επέδειξαν ανάλογη ευαι-

σθησία και για το δικαίωμα του (όποιο) συγγραφέα και ερευνητή, να παρουσιάζει δημόσια τις απόψεις του όσο αιρετικές και αν ακούγονται, ανεξάρτητα από τις οποιεσδήποτε διαφωνίες, μπορεί ο καθένας να έχει με αυτές.

Κλείνοντας θα θέλαμε να προσθέσουμε ένα σχόλιο για τη σχετική με το θέμα ανακοίνωση του κυβερνητικού εκπροσώπου. Σε αυτή γίνεται αναφορά σε «πολιτική αρχών» που ακολουθεί η χώρα μας κ.ο.κ. Όμως όλοι γνωρίζουμε πως στις διεθνείς σχέσεις πέραν από τις αρχές οι χώρες υπερασπίζονται τα συμφέροντά τους, (υλικά ή άλλα). Κατά συνέπεια και η στροφή στην εξωτερική πολιτική αποτελεί δικαίωμα της οποιας κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας που κυρίαρχα αποφασίζει επί του θέματος. Το τελευταίο θα πρέπει να γίνεται σεβαστό και από τους φίλους της Κύπρου.

Ο κ. Πέτρος Ζαρούνας είναι γραμματέας της Ομάδας Πολιτών «ΠΟΛΙΤΕΙΑ».

Η εξ αποστάσεως φοίτηση των στρατιωτών μας

Του ΓΙΑΝΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗ

Η προσαρμογή μαθημάτων προπτυχιακού επιπέδου από το Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου προς τους εθνοφρουρούς που έχουν τη δυνατότητα να φοιτήσουν στα Ανώτερα και Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της Κύπρου ή/και της Ελλάδας ή/και του εξωτερικού αποτελεί καινοτόμο απόφαση που έρχεται να υλοποιηθεί μία πρωτοβουλία που αναπτύχθηκε επί του αιμνηστού υπουργού Άκη Κλεάνθους. Τα μαθήματα αυτά θα προσφέρονται με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, η οποία μπορεί να υλοποιηθεί με τη χρήση σύγχρονων τεχνολογιών χωρίς χωροχρονικούς περιορισμούς.

Η εν λόγω πρόταση αποτέλεσε αντικείμενο συζήτησης και διαβούλευσης μεταξύ του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, του Υπουργείου Άμυνας και του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου, μετά από σχετική εισήγηση του Ανοικτού Πανεπιστη-

μίου Κύπρου προς τα δύο Υπουργεία. Το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε το γενικό πλαίσιο της πρότασης, και έχουν ήδη προγραμματιστεί, από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, ενέργειες για άμεση υλοποίησή του. Εν πρώτοις, οι πρόνοιες της πρότασης θα τύχουν επισταμένους μελέτης, ώστε να διασφαλιστεί η νομική και τεχνική εγκυρότητά τους. Το γενικό πλαίσιο των προνοιών περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- Η προσφορά μαθημάτων θα βασίζεται στην αξιοποίηση του Συστήματος Μεταφοράς Πιστωτικών Μονάδων (ECTS), η οποία επιτρέπει τη διευκόλυνση της αναγνώρισης των μαθημάτων μεταξύ ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Κάθε μάθημα θα αντιστοιχεί σε 10 ECTS.

- Η φοίτηση θα γίνεται χωρίς να υπάρχει ανάγκη μετακίνησης των εθνοφρουρών ή χρήσης ειδικών χώρων στα στρατόπεδα. Το Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου διαθέτει την

αναγκαία υποδομή και σύγχρονη Πλατφόρμα Τηλεκπαίδευσης, ενώ η εκπαιδευτική του μεθοδολογία επιτρέπει τον σχηματισμό τμημάτων με εκπαιδευόμενους από διάφορα μέρη της Κύπρου.

- Η δυνατότητα της επιλογής μαθημάτων θα ξεκινά για τους εθνοφρουρούς 6 μήνες μετά την κατάταξή τους. Στο σύνολο της 24μηνιας θητείας τους θα μπορούν να παρακολουθήσουν μέχρι 5 μαθήματα, κατανεμημένα ως εξής: μέχρι ένα μάθημα στο δεύτερο εξάμηνο της θητείας τους, μέχρι δύο στο τρίτο και μέχρι δύο στο τέταρτο.

- Το Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου (ΑΠΚΥ) θα προβεί στις δέουσες ενέργειες για συνεργασία με τις Πρωτανικές Αρχές των ΑΑΕΙ της Κύπρου και Ελλάδας, προκειμένου τα προσηφόμενα μαθήματα από το ΑΠΚΥ να έχουν συνάρφεια με τα αντίστοιχα μαθήματα των ΑΑΕΙ, έτσι ώστε να μεταφέρονται και να πιστώνονται

οι μονάδες ECTS σε όσους εθνοφρουρούς τα ολοκληρώνουν με επιτυχία (σύμφωνα με τις πρόνοιες της διαδικασίας της Μπολόνια). Το θέμα αυτό συζητήθηκε στις 19 Ιουνίου 2014 κατά τη συνάντηση του υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού Κώστα Κολή με τον Έλληνα ομιλόγό του, ο οποίος διαβεβαίωσε ότι θα στηρίξει αυτή την πρωτοβουλία.

- Η παρακολούθηση των μαθημάτων του ΑΠΚΥ θα γίνεται στον ελεύθερο χρόνο των εθνοφρουρών, προκειμένου να μην επηρεάζεται το πρόγραμμα των Μονάδων της Εθνικής Φρουράς.

- Η έναρξη του εν λόγω προγράμματος θα μπορεί να είναι δυνατή σε πιλοτική βάση από τον Ιανουάριο του 2015, ενώ η πλήρης εφαρμογή του από τον Σεπτέμβριο του 2015.

- Στην πιλοτική φάση θα συμμετάσχουν μέχρι 120 εθνοφρουροί, οι οποίοι θα επιλεγούν στη βάση κριτηρίων που θα καθοριστούν.

Ο κ. Γιάννης Οικονομίδης είναι λειτουργός του Γραφείου Τύπου του Υπ. Παιδείας και Πολιτισμού.

Στην «κατάψυξη» βρίσκονται οι συνομιλίες

Εκτιμήσεις της Λευκωσίας κάνουν λόγο για κινητοποίηση της τουρκικής πλευράς στο Κυπριακό το πρώτο εξάμηνο του 2015

Του ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ

Την προηγούμενη εβδομάδα, ο Υπουργός Εξωτερικών Ιωάννης Κασουλίδης αναφέρθηκε στην πορεία των συνομιλιών για την τελική λύση του Κυπριακού. Ο κ. Κασουλίδης αναφέρθηκε στο μεγάλο κάσιμα, το οποίο χωρίζει τις δύο κοινότητες στο τραπέζι των συνομιλιών. Η δήλωση του Κύπριου υπουργού εντάσσεται στο πλαίσιο μιας σειράς βαρυσήμαντων μηνυμάτων τα οποία στέλνει τις τελευταίες εβδομάδες η Λευκωσία.

Επιλέγοντας με ιδιαίτερη προσοχή τα λόγια της η ελληνοκυπριακή πλευρά εξωτερικεύει την έντονη ανησυχία της για το μέλλον του Κυπριακού. «Απέναντί μας έχουμε μια τουρκοκυπριακή ηγεσία η οποία αποφεύγει τη διαπραγματεύση. Οι εκπρόσωποι τους έρχονται στο τραπέζι των συνομιλιών για να συζητήσουν μόνο τη μεθοδολογία και όχι την ουσία των διαπραγματεύσεων», επισφαιρίζει στην «Κ» μια υψηλόβαθμη πηγή στη Λευκωσία. Η τουρκοκυπριακή πλευρά διαψεύδει κατηγορηματικά τον παραπάνω ισχυρισμό της κυβέρνησης του Νίκου Αναστασιάδη.

«Η ελληνοκυπριακή πλευρά είναι αυτή, η οποία καθυστερεί τη λύση του προβλήματος», τονίζουν υψηλόβαθμες τουρκικές και τουρκοκυπριακές πηγές στην εφημερίδα μας. Κατά την άποψή τους ο Πρόεδρος Αναστασιάδης δεν εμφανίζεται διατεθειμένος να λάβει σημαντικές πρωτοβουλίες για την άμεση επίλυση του κυπριακού προβλήματος,

Η τουρκοκυπριακή πλευρά ζητά από τον ΟΗΕ να ανοίξει τον δρόμο για την έναρξη μιας νέας φάσης πάρε-δώσε και την εντατικοποίηση των επαφών των δυο ηγεσιών με τον γενικό γραμματέα του ΟΗΕ, την Άγκυρα και την Αθήνα.

αλλά αντιθέτως αναλώνεται στην αντιμετώπιση της μεγάλης οικονομικής κρίσης που έχει πλήξει την Κυπριακή Δημοκρατία. Οι διαξιφισμοί των δύο πλευρών έρχονται σε μια περίοδο που η Άγκυρα φέρνει στο προσκήνιο των διαπραγματεύσεων την «ομοσπονδιακή λύση των δύο κρατών». Η συγκεκριμένη πρόταση έχει προκαλέσει έντονο προβληματισμό στην ελληνοκυπριακή πλευρά. Σύμφωνα με πολλούς Ελληνοκύπριους η Άγκυρα θέλει να επιβάλει στην Κύπρο ένα είδος συνομοσπονδίας με απώτερο στόχο τη νομιμοποίηση της «ΤΔΒΚ».

Η τουρκοκυπριακή πλευρά απορρίπτει τον συγκεκριμένο ισχυρισμό. «Δεν αναφερόμαστε σε συνομοσπονδιακή λύση. Έχουμε προ πολλού αποδεχθεί την ομοσπονδία», απαντά ένα υψηλόβαθμο στέλεχος της τουρκοκυπριακής ηγεσίας. Παρά την εν λόγω διαβεβαίωση, κατά τη διάρκεια της προ-

Οι διαξιφισμοί των δύο πλευρών έρχονται σε μια περίοδο που η Άγκυρα φέρνει στο προσκήνιο των διαπραγματεύσεων την «ομοσπονδιακή λύση των δυο κρατών».

ηγούμενης εβδομάδας, ο γκέτσ της τουρκοκυπριακής κοινότητας, Ντερβίς Έρογλου εξακολούθησε να αναφέρεται στη σημασία της υπεράσπισης του «τουρκοκυπριακού κράτους» στο τραπέζι των συνομιλιών. Σύμφωνα με την άποψη του τουρκοκύπριου γκέτσ, σε συνδυασμό με τις τουρκικές εγγυήσεις, το «τουρκοκυπριακό κράτος» είναι αυτό το οποίο εγγυάται την ασφάλεια και την ευμάρεια της τουρκοκυπριακής κοινότητας.

οι οποίες έθεσαν στον πρώην υπουργό Εξωτερικών του ΟΗΕ τις θέσεις τους. Μιλώντας στην «Κ», ο διαπραγματευτής της τουρκοκυπριακής πλευράς, Κουντρέτ Όζερσαϊ αποσαφίνισε ότι η ηγεσία του αναμένει στο προσεχές μέλλον τη δρομολόγηση μιας πιο ενεργής συμμετοχής εκ μέρους του ΟΗΕ στη διαπραγματευτική διαδικασία. Η τουρκοκυπριακή πλευρά ζητά από τον ΟΗΕ

Στασιμότητα

Αντιμέτωπος με μία άκρως αποθαρρυντική εικόνα ο ΟΗΕ στέλνει στο νησί το νέο ειδικό σύμβουλο του γενικού γραμματέα του οργανισμού στο Κυπριακό. Ο κ. Άιντε έχει ήδη πραγματοποιήσει τις πρώτες του επαφές με τις δύο ηγεσίες

να ανοίξει τον δρόμο για την έναρξη μιας νέας φάσης πάρε-δώσε. Παράλληλα, προτείνει την εντατικοποίηση των επαφών των δύο ηγεσιών με τον γενικό γραμματέα του ΟΗΕ, την Άγκυρα και την Αθήνα. Η Λευκωσία προσεγγίζει με έντονο προβληματισμό την πρόταση της τ/κ πλευράς. Εν όψει των επικείμενων σημαντικών εκλογικών αναμετρήσεων στην τουρκοκυπριακή κοινότητα και στην Άγκυρα, διάφοροι κύκλοι στην κυπριακή πρωτεύουσα σπεύδουν ότι το Κυπριακό «μπαίνει στην κατάψυξη». Οι ελληνοκυπριακοί πολιτικοί παράγοντες θεωρούν ότι το πρώτο εξάμηνο του 2015 θα χαρακτηρίζεται από στασιμότητα στο Κυπριακό. Τον Απρίλιο, οι Τουρκοκύπριοι θα κληθούν να αναδείξουν τον νέο ηγέτη της κοινότητάς τους. Αμέσως μετά, η Τουρκία θα οδηγηθεί σε βουλευτικές εκλογές. Στις επικείμενες βουλευτικές εκλογές το τουρκικό κυβερνητικό Κόμμα Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (ΑΚΡ) στρέφει την προσοχή του στην εσωτερική επικαιρότητα και κυρίως στην προσπάθεια δημιουργίας του νέου συντάγματος. Μέσα από αυτή την προσπάθεια, η κυβέρνηση του ΑΚΡ επιδιώκει να ανοίξει τον δρόμο για τη μετάβαση της χώρας σε ένα προεδρικό σύστημα το οποίο θα ικανοποιεί τις φιλοδοξίες του νέου Προέδρου της Τουρκίας. Υπό το φως των συγκεκριμένων εξελίξεων, η Λευκωσία εκτιμά ότι η τουρκική πλευρά θα είναι σε θέση να λάβει σημαντικές πρωτοβουλίες στο Κυπριακό μετά το πρώτο εξάμηνο του 2015.

ΑΡΘΡΟ / Του ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ

Ο Αστεριξ, το γαλατικό χωριό και το Κυπριακό

Ο νεκροθάφτης του Λούκι Λουκ φαίνεται ότι άρεσε πολύ στους αναγνώστες μου (σ.σ. βλ. Προηγούμενο άρθρο με τίτλο «Το φέρετρο του Κυπριακού»). «Μας βοήθησε να κατανοήσουμε την ψυχοσύνθεσή σου και την εθνική μισαλλοδοξία μας», ήταν το σχόλιο ενός αναγνώστη από το διαδίκτυο. Εφόσον την προηγούμενη εβδομάδα ο νεκροθάφτης του Κυπριακού κατόρθωσε να κεντρίσει το ενδιαφέρον του αναγνώστη σε συνεχίσουμε και τούτη την εβδομάδα στον ίδιο ρυθμό. Όσο γνωρίζουν τον Λούκι Λουκ είναι σίγουρο ότι θα θυμηθούν και τον περίφημο Αστεριξ.

Άλλωστε ποιος μπορεί να ξεχάσει το περίφημο γαλατικό χωριό, τον κατεργάρη Αστεριξ, τον ρομαντικό Οβελίξ, τον βάρδο, τον δρυΐδη, τη γαλατική τρέλα και τη γελοιοποιημένη μορφή του ρωμαϊκού ιμπεριαλισμού; Μια ιστορία που σφράγισε τα παιδικά και εργενικά χρόνια των τριαντάρδων και σαραντάρδων του σήμερα. Όσο παράξενο και αν φαίνεται στον αναγνώστη, η ιστορία του Αστεριξ έχει

γίνουν στραβά;

Τι και αν εκεί όλα είναι δυσλειτουργικά; Το πιο σημαντικό στοιχείο της ιστορίας είναι η αυτονομία και η ανεξαρτησία των κινήσεων του γαλατικού χωριού (σ.σ. Η τ/κ ηγεσία, ο αφηγητής αυτής της εκδοχής της ιστορίας επιλέγει εσκεμμένα να αποσιωπήσει το γεγονός ότι το γαλατικό χωριό είναι κτισμένο πάνω σε κλεμμένη γη).

Για τον Ελληνοκύπριο φίλο – αναγνώστη η ιστορία είναι κάπως διαφορετική. Σύμφωνα με την ρητορική της πολιτικής ηγεσίας, ο Ελληνοκύπριος έχει περιχαρακωθεί μέσα στο μικρό γαλατικό χωριό (σ.σ. Κύπρος). Έξω καιροφυλακτεί ένας μεγάλος και ισχυρός εκχθρός, ο Καίσαρας (σ.σ. ο Ερντογάν).

Τι και αν στο εσωτερικό του γαλατικού χωριού επικρατεί σύγχυση και αναβρασμός; Τι και αν αργεί η δόση του δανείου του γαλατικού χωριού; Τι και αν η διαφθορά μοιάζει με ένα άτι, το οποίο καλπάζει ξέφρενα μέσα στα στενά όρια του χωριού; Από την οπτική γωνία της ελληνοκυπριακής ιθύνουσας τάξης αυτό, το οποίο έχει τη μεγαλύτερη σημασία είναι ο ανταγωνισμός ανάμεσα στο μικρό γαλατικό χωριό και τη μεγάλη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία (σ.σ. την Τουρκία).

Ο εν λόγω ανταγωνισμός αποτελεί την πεμπουσία και τον λόγο ύπαρξης της ηγεμονίας της ιθύνουσας τάξης στο εσωτερικό του γαλατικού χωριού. Μια κοινή ιστορία λοιπόν, με δυο διαφορετικές οπτικές γωνίες... Όλα εξαρτώνται από την ταυτότητα του αναγνώστη. Αυτή είναι η οπτική γωνία των ιθύνουσών τάξεων, η οποία δεν με βρίσκει σύμφωνο. Διαφωνώ κυρίως εξαιτίας του εθνικού προσδιορισμού του γαλατικού χωριού. Επεξηγώ: Στο μικρό γαλατικό χωριό της διαφθοράς, της πολιτικής, ηθικής και οικονομικής πτώσης, της αλαζονείας, της πολιτικής και κοινωνικής μωπίας η μοίρα του Τουρκοκύπριου και του Ελληνοκύπριου είναι κοινή.

Η τουρκική εισβολή κατόρθωσε να υψώσει ένα τεχνητό τείχος στο κέντρο του χωριού το 1974. Οι ζωές χωρίστηκαν στα δύο. Οι πρώην συμπολίτες ξεκίνησαν να ζουν παράλληλες ζωές μέσα στο μικρό γαλατικό χωριό. Τα χαρακτηριστικά αυτών των παράλληλων ζωών είναι κοινά.

Η πραγματικότητα είναι μία και μοναδική: Έχουμε εγκλωβιστεί προ πολλού μέσα στα όρια του γαλατικού χωριού. Έξω καιροφυλακτούν επικίνδυνοι αντίπαλοι (σ.σ. Τουρκία, Μεγάλες Δυνάμεις, διεθνείς κολοσσοί, Δ.Ν.Τ. κ.ο.κ.) Δυστυχώς, ο Κύπριος – Ελληνοκύπριος και ο Τουρκοκύπριος – είναι πολύ απασχολημένος με την «τρέλα» που επικρατεί στο χωριό του για να ασχοληθεί με τον έξω κόσμο... Αυτή είναι η εκδοχή του δικού μας «Αστεριξ»... Τραγελαφική και άκρως διδακτική

Στο μικρό γαλατικό χωριό της διαφθοράς, της πολιτικής, ηθικής και οικονομικής πτώσης, της αλαζονείας, της πολιτικής και κοινωνικής μωπίας η μοίρα του Τουρκοκύπριου και του Ελληνοκύπριου είναι κοινή.

πολλά κοινά χαρακτηριστικά με το Κυπριακό του 2014. Πρόκειται για δύο παρόμοιες ιστορίες. Η ανακάλυψη των κοινών χαρακτηριστικών εξαρτάται κυρίως από την οπτική γωνία του αναγνώστη.

Πιο συγκεκριμένα, ιδιαίτερο ρόλο διαδραματίζει η ταυτότητα του αναγνώστη. Τουρκοκύπριος ή Ελληνοκύπριος; Η ιστορία είναι ίδια, με μοναδική διαφορά τους ρόλους οι οποίοι εναλλάσσονται.

Αν είσαι Τουρκοκύπριος, η ηγεσία σου θα σου παρουσιάσει μια ιδιόρρυθμη εκδοχή του Αστεριξ. Εσύ μαζί με τους υπόλοιπους Τουρκοκύπριους είσαι κλεισμένος και περιχαρακωμένος μέσα στο μικρό γαλατικό χωριό σου (σ.σ. διαβάστε με προσοχή την τελευταία συνέντευξη του Κουντρέτ Όζερσαϊ στην «Κ»). Παρατηρήστε την εμφάνιση που δίνει στον όρο «ιδρυτικό κράτος». Έξω καιροφυλακτεί ο Ρωμαίος (σ.σ. η ελληνοκυπριακή πλειοψηφία του τόπου), ο οποίος έχει έναν και μοναδικό στόχο: Την ένταξη του χωριού σου στη «Ρωμαϊκή» Αυτοκρατορία (σ.σ. Κυπριακή Δημοκρατία). Το μήνυμά της ηγεσίας σου είναι ξεκάθαρο. Τι και αν μέσα στα σύνορα του χωριού όλα π-

Broadband Telephony ontheGo

Μίλα δωρεάν ή με τοπικά τέλη και στο εξωτερικό

.....

Τώρα, με την ευρωζωνική τηλεφωνία BBT Home και τη διευκόλυνση BBTontheGo, όπου κι αν βρίσκεσαι, μπορείς να μιλάς με το σπίτι σου δωρεάν και με τους φίλους σου στην Κύπρο με τοπικά τέλη.

Επιφελίσου τώρα με δωρεάν εγκατάσταση BBT Home και BBTontheGo μέχρι 10 Οκτωβρίου.

Επειδή η υπηρεσία προϋποθέτει να έχεις Internet, συνδέσου δωρεάν με προϊόντα Internet Home της Cytanet μέχρι Σεπτέμβριο.

Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις.

www.cyta.com.cy/bbt-home 8000 80 80 @cytacyprus cytainfo+ App Store Google play

Νιώσε κοντά, φτάσε μακριά

80 εκατ. δρχ. η 1η μαύρη δόση για τους TOR M1

Άρχισε στην Αθήνα η δίκη του Ντίνου Μιχαηλίδη, του γιου του και του Φουάντ Αλ Ζαγιάντ για νομιμοποίηση μίζας

Της **ΜΑΡΙΑΝΝΑΣ ΚΑΚΑΟΥΝΑΚΗ**

Την περασμένη Τρίτη ξεκίνησε στην Αθήνα η δίκη του Ντίνου Μιχαηλίδη, πρώην υπουργού Εσωτερικών, του γιου του Μιχάλη και του Σύρου φυγόδικου εμπόρου όπλων, Φουάντ Αλ Ζαγιάντ. Και οι τρεις κατηγορούνται για νομιμοποίηση παράνομου χρήματος από τα εξοπλιστικά προγράμματα της Ελλάδας επί υπουργίας Άκη Τσοχατζόπουλου. Συμπτωματικά, λίγες ημέρες νωρίτερα, δύο Ελβετοί εισαγγελείς που εξετάζουν άλλες πλευρές της ίδιας υπόθεσης βρέθηκαν στη Αθήνα. Αυτή τη φορά ζήτησαν να δουν μόνο τον ξάδερφο του Άκη Τσοχατζόπουλου, Νικόλαο Ζήγρα. Οι ερωτήσεις που είχαν στείλει γραπτά ήταν λίγες και πολύ συγκεκριμένες, η κατάθεση όμως διήρκεσε επτά ολόκληρες ώρες. Και αυτό γιατί επρόκειτο –εκτός απροόπτου– για την καταλυτική κατάθεση του Ζήγρα στις ελβετικές αρχές. Όπως του ανακοίνωσαν δεν θα θεωρείται πλέον κατηγορούμενος στην διαδικασία που έχουν ξεκινήσει εκεί.

Οι Ελβετοί άλλωστε έχουν πλέον στρέψει το ενδιαφέρον τους στις ευθύνες του δικού τους τραπεζικού συστήματος: έχοντας κάνει φύλλο και φτερό όλες τις συναλλαγές των λογαριασμών Ζήγρα στην Ελβετία, είναι σε διαδικασία αξιολόγησης μια σειράς νέων –ιδιαίτερα σημαντι-

Η πρώτη συνάντηση Ζήγρα – Μιχαηλίδη έγινε στο Χίλτον – από όπου ο Ζήγρας θυμάται πως έφυγε με μια βαλίτσα με 80 εκατ. δραχμές ως πρώτη «μαύρη» πληρωμή για τους TOR M1.

κών– στοιχείων σχετικά με τις πρακτικές ελβετικών τραπεζών αλλά και συγκεκριμένων υψηλόβαθμων στελεχών τους. Βασικό εργαλείο της εισαγγελίας τα τελευταία 3 χρόνια που ασχολούνται ενεργά με την εν λόγω υπόθεση, είναι ένας τεράστιος κάρτης που αποτυπώνει με κάθε λεπτομέρεια τις δαιδαλώδεις διαδρομές του μαύρου χρήματος μέσα από πέντε τραπεζικούς λογαριασμούς του Νίκου Ζήγρα στην αμερικανική τράπεζα Morgan Stanley της Ζυρίχης. Μόνο μέσα από αυτούς, διακινήθηκαν πάνω από 38 εκατ. ευρώ.

Δεκάδες κουτάκια με ποσά, ημερομηνίες και βέλη που αποτυπώνουν το είδος της καθεμιάς από τις 80 συναλλαγές, «εξιστορούν» ένα μεγάλο κομμάτι της μεγαλύτερης υπόθεσης μαύρου πολιτικού χρήματος στην Ελλάδα. Παράνομα χρήματα τα οποία

μετακινούνταν από τον έναν λογαριασμό στον άλλον και κατέληγαν είτε σε τρίτους λογαριασμούς για αγορές ακινήτων, προμήθειες μεσαζόντων, εταιρείες χρυσού ή τις περισσότερες φορές σε... βαλίτσες με μετρητά στην Αθήνα.

Η «ελβετική» πλευρά της ιστορίας ξεκινά –σύμφωνα με κατάθεση του Ζήγρα– κατά την τρίτη χρονιά Τσοχατζόπουλου στο Υπουργείο Άμυνας, όταν το 1997 ο πρώην υπουργός του σύστησε τον Ντίνο Μιχαηλίδη.

«Είναι άνθρωπος εμπιστοσύνης» του είχε πει «θα είστε σε επικοινωνία, γιατί έχει να μας παραδώσει...». Η πρώτη συνάντηση Ζήγρα – Μιχαηλίδη έγινε στο ξενοδοχείο Χίλτον – από όπου ο Ζήγρας θυμάται πως έφυγε με μία βαλίτσα με 80 εκατ. δραχμές. Ήταν η πρώτη «μαύρη» πληρωμή για την σύμβαση του ρωσικού αντιπυραυλικού συστήματος TOR M1. Ο Μιχαηλίδης τον προειδοποίησε τότε –θυμάται ο Ζήγρας– πως δεν θα είχε για πολύ ακόμη τέτοιου είδους ρευστότητα. Ζήγρας και Τσοχατζόπουλος κατάλαβαν πως είχε έρθει η ώρα να τακτοποιήσουν διαφορετικά τη διαρκώς αυξανόμενη παρουσία του ισχυρού υπουργού.

Έτσι άνοιξε ο πρώτος λογαριασμός συμφερόντων Τσοχατζόπουλου στην Ελβετία στην τράπεζα Credit Lyonnais της Γενεύης. Μέσα σε λιγότερο από δυο χρόνια –άγνωστο

Όταν το 1997 ο Άκης Τσοχατζόπουλος, σύστησε τον Ντίνο Μιχαηλίδη στον Ζήγρα, του είπε: «Είναι άνθρωπος εμπιστοσύνης. Θα είστε σε επικοινωνία, γιατί έχει να μας παραδώσει...».

γιατί– κάποια από τα χρήματα που υπήρχαν εκεί –8 εκατ. ελβετικά φράγκα– μεταφέρθηκαν σε έναν άλλο τραπεζικό λογαριασμό του Ζήγρα στην αμερικανική τράπεζα Morgan Stanley της Ζυρίχης. Εκεί ο Ζήγρας είχε πάει συστημένος από ένα δικηγορικό γραφείο της Αθήνας, ενώ ένας 32χρονος ελληνογερμανικής καταγωγής, σύμβουλος επενδύσεων, είχε αναλάβει το άνοιγμά του.

Το επόμενο διάστημα άνοιξαν άλλοι τέσσερις λογαριασμοί στην ίδια τράπεζα. Σύμφωνα με τα έγγραφα από την εσωτερική αλληλογραφία της τράπεζας που έχει στη διάθεσή της η «Κ» ο λόγος φαίνεται να είναι η επιθυμία του Ζήγρα να ανοίξει λογαριασμό για την κόρη του.

Ο πραγματικός λόγος όμως δεν ήταν άλλος από την εξυπηρέτηση ενός πολύπλοκου συστήματος δια-

κίνησης χρημάτων το οποίο παρέμεινε ενεργό μέχρι και τον Απρίλιο του 2012 – τέσσερις μόλις ημέρες πριν από τη σύλληψη του Τσοχατζόπουλου έξω από το διαμέρισμά του στον πεζόδρομο της Διονυσίου Αεροπαγίτου.

Χάρτης μαύρου χρήματος

Σύμφωνα με τον χάρτη που έχει στη διάθεσή της η «Κ» βασικό ρόλο παίζει η εταιρεία ΜΟΡΕΛΙΑ: πάνω από 27 καταθέσεις ύψους 15 εκατ. ευρώ πραγματοποιούνται σε λογαριασμούς της εταιρείας, τα γραφεία της οποίας βρίσκονταν σε παλιά πολυκατοικία στο Σύνταγμα. Από εκεί, σύμφωνα με μαρτυρίες, έφρευαν βαλίτσες με μετρητά που ενδεχομένως να εξυπηρετούσαν τον δαπανηρό τρόπο ζωής του πρώην υπουργού, άγνωστο όμως είναι αν ολόκληρο το

Μεταξύ 1999 και 2000 πάνω από 6 εκατ. ευρώ έφρευαν από Ελβετία και κατέληξαν στην εταιρεία TORCASO στην Κύπρο, μέσω της οποίας ο Τσοχατζόπουλος αγόρασε ακίνητα, μεταξύ των οποίων και αυτό της Δ. Αρεοπαγίτου.

ποσό ξοδεύτηκε στα ακριβά γούστα της οικογένειας Τσοχατζόπουλου. Άλλες καταθέσεις γίνονταν σε τρίτους λογαριασμούς με στόχο – μεταξύ άλλων– και την αγορά ακινήτων περιουσίας. Για παράδειγμα μεταξύ 1999 και 2000 πάνω από 6 εκατ. ευρώ φεύγουν από την Ελβετία και καταλήγουν στην εταιρεία TORCASO στην Κύπρο, μέσω της οποίας ο πρώην υπουργός αγόρασε μια σειρά ακινήτων, μεταξύ των οποίων και το διαμέρισμα της Διονυσίου Αεροπαγίτου.

Άλλα εμβάσματα που έχουν μπει στο μικροσκόπιο των Ελβετών είναι και τα συνολικού ύψους 2.420.000 ευρώ εμβάσματα προς εταιρία χρυσού στη Γενεύη. Η ίδια εταιρεία έχει δεχθεί χρήματα και από πρωταγωνιστές άλλων εξοπλιστικών υποθέσεων.

Τέλος, ένα άλλο κομμάτι που φαίνεται να ενδιαφέρει περισσότερο τις ελβετικές αρχές τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή είναι οι τελευταίες κινήσεις που πραγματοποιήθηκαν από τους λογαριασμούς Ζήγρα προς ένα σύστημα άλλων «προς έρευνα» λογαριασμών. Οι τελευταίοι φαίνεται εκ πρώτης όψεως να είναι συμφερόντων ΜΟΡΕΛΙΑ, αλλά οι Ελβετοί πιθανολογούν ότι αφορούν σε προμήθειες για τις υπηρεσίες της εταιρείας, ενώ ενδέχεται να αποδειχθούν «κλειδί» για την ανάμιξη και τραπεζιτών στην όλη υπόθεση.

Προσφορές για φοιτητές και όχι μόνο!

Καιρός για Cytanet και στο φοιτητικό σου σπίτι!

Για φοιτητές:
Οικονομικά τέλη

Για όλους:
Laptop ή tablet με έκπτωση και 24 άτοκες δόσεις

Δωρεάν εγκατάσταση μέχρι τέλος Σεπτεμβρίου

Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις.

www.cyta.com.cy/telephony-internet 8000 80 80 @cytacypus cytainfo+ App Store Google play

Νιώσε κοντά, φτάσε μακριά **cytanet**

Όλες οι γνωστές μάρκες

Chakarian
COLOUR CENTRE

ΥΛΙΚΑ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ • ΜΠΟΓΙΕΣ ΕΣ. & ΕΞ. ΧΩΡΟΥ • ΜΟΝΩΤΙΚΑ ΥΛΙΚΑ
ΒΕΡΝΙΚΙΑ • ΜΠΟΓΙΕΣ ΓΙΑ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

ΣΕ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΠΟΛΕΙΣ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ: Λεωφ. Διγενή Ακρίτα 18, Τηλ.22349858 / Ηλία Παπακυριακού 47, Μακεδονίτσα, Τηλ.22591597
 Λεωφ. Καντάρας 7, Καιμακί, Τηλ.22730603 / Αιγαίου 16, Βιομ. Περιοχή Νήσου, Τηλ.22461280 **ΝΕΟ** Δανιήλ 7, Στρόβολος, Τηλ.22029526
ΛΕΜΕΣΟΣ: Νίκου Παττίχη 113, Τηλ.25338620 **ΛΑΡΝΑΚΑ:** Γεωργίου Αβέρωφ 4, Τηλ.24660692
ΠΑΦΟΣ: Λεωφόρος Ελλάδος 38, Τηλ.26252525 **ΝΕΟ ΠΑΡΑΛΙΜΝΙ:** 1ης Απριλίου 75, Τηλ.23023126

ΔΩΡΕΑΝ ΤΗΛ. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ 8000 00 40
www.og-chakarian.com

Δύο εκατ. ευρώ για ταξίδια από τα Κατεχόμενα

Η «Κ» βρέθηκε στο παράνομο αεροδρόμιο Ερτζάν στην κατεχόμενη Τύμπου, εντόπισε Ε/κ ταξιδιώτες και μίλησε μαζί τους

Του **ΙΑΚΩΒΟΥ ΙΑΚΩΒΟΥ**

Η παράνομη ύπαρξη και λειτουργία του αεροδρομίου Ερτζάν στην κατεχόμενη Τύμπου, τα τελευταία χρόνια προκαλεί έντονο προβληματισμό και ανησυχία στην πολιτική ηγεσία του τόπου και όχι μόνο. Η κατακόρυφη αύξηση του τουριστικού ρεύματος από και προς το παράνομο αεροδρόμιο της κατεχόμενης Λευκωσίας αποτελεί στυλοβάτη της οικονομικής ανάπτυξης των Κατεχομένων, τα οποία επεν-

διethnώς αναγνωρισμένη λειτουργία του αεροδρομίου της Τύμπου και του λιμανιού της Αμμοχώστου. Η «Κ» βρέθηκε στο «αεροδρόμιο» Ερτζάν την περασμένη εβδομάδα, με σκοπό να συναντήσει Ελληνοκύπριους, οι οποίοι αγνοώντας τις υποδείξεις και προτροπές των Αρχών της Δημοκρατίας, ταξίδεψαν από το παράνομο αεροδρόμιο.

Διαδρομή και άφιξη

Μετά τη διέλευση από το οδόφραγμα του Αγίου Δομετίου και ακολουθώντας τις ενδείξεις των πινακίδων, 25 λεπτά αργότερα, φτάσαμε, χωρίς καμία δυσκολία στο παράνομο αεροδρόμιο. Στην πορεία μας προς τον χώρο βραχείας στάθμευσης του αεροδρομίου, εντοπίσαμε οκτώ αυτοκίνητα Ελληνοκυπρίων, τα οποία ήταν στην πλειοψηφία τους πολυτελείας. Κατευθυνόμενοι στον χώρο της καφετέριας που λειτουργεί στον εξωτερικό χώρο του αεροδρομίου, δεκάδες ταξί και μικρά λεωφορεία ταξιδιωτικών γραφείων περίμεναν παραταγμένα, τουρίστες και ντόπιους. Παράλληλα, εκεί, βρισκονταν δεκάδες άτομα, στην συντριπτική τους πλειοψηφία τουρκόφωνοι υπάλληλοι του αεροδρομίου, αλλά και άντρες της λεγόμενης αστυνομίας του ψευδοκράτους. Ανάμεσα σε αυτούς ελάχιστοι Άγγλοι τουρίστες που προσπαθούσαν –όχι και τόσο επιτυχημένα– να συνεννοηθούν με το προσωπικό του αεροδρομίου.

Η ώρα είχε πάει 11:15 π.μ. και

Στον χώρο βραχείας στάθμευσης του παράνομου αεροδρομίου, εντοπίσαμε οκτώ τουλάχιστον αυτοκίνητα Ελληνοκυπρίων, τα οποία στην πλειοψηφία τους ήταν πολυτελείας

στατινούπολη, μέσω Ερτζάν, πληρώσαμε €167», δώλωσε στην «Κ» το ένα ζευγάρι και συμπλήρωσε πως «το ίδιο ταξίδι μέσω του αεροδρομίου της Αθήνας, θα μας κόστιζε €460 το λιγότερο» ανέφερε χαρακτηριστικά, με τους άλλους να συμφωνούν και να εξηγούν πως η διαφορά στις τιμές οφείλεται εν μέρει στον ελάχιστο φόρο που καταβάλλεται επί του εισιτηρίου, μέτρο που προφανώς έλαβε το κατοχικό καθεστώς προς ενίσχυση του τουριστικού ρεύματος προς την κατεχόμενη Κύπρο. Σύμφωνα με τους ίδιους, δεν προέκυψε κανένα πρόβλημα κατά τη διάρκεια της θεώρησης των επισήμων εγγράφων τους, τόσο στο παράνομο αεροδρόμιο, όσο στην Κωνσταντινούπολη.

Μάλιστα, μας είπαν πως η σφραγίδα του «ψευδοκράτους» τοποθετήθηκε στη βίζα που εξέδωσαν πριν από το ταξίδι τους. Τέλος, προσπάθησαν με έμφαση να τονίσουν πως δεν μπορεί κανείς να χαρακτηρίσει οποιοδήποτε ταξιδεύει από το αεροδρόμιο της Τύμπου, μειοδότη, προδότη και εθνικά επικίνδυνο. «Με το να ταξιδέψεις από το Ερτζάν, δεν αναγνωρίζεις το ψευδοκράτος. Περνάς από το οδόφραγμα, δείχνεις ταυτότητα, φτάνεις στο αεροδρόμιο, δείχνεις διαβατήριο και τέλος». Φεύγοντας τους ρωτήσαμε αν θα το έκαναν ξανά και αν νιώθουν ενόχες για την πράξη τους. Και οι δύο απαντήσεις ήταν μονολεκτικές. Ναι και όχι, αντίστοιχα.

«Με το να ταξιδέψεις από το Ερτζάν, δεν αναγνωρίζεις το ψευδοκράτος. Περνάς από το οδόφραγμα, δείχνεις ταυτότητα, φτάνεις στο αεροδρόμιο, δείχνεις διαβατήριο και τέλος», δήλωσε στην «Κ» Ελληνοκύπριος.

δύουν τα μέγιστα στον τουρισμό από την Τουρκία, χώρες της Μέσης Ανατολής αλλά και την Ευρώπη. Καθόλου τυχαία, με βάση αυτά τα δεδομένα, δεν είναι η θέση της τουρκοκυπριακής πλευράς στο τραπέζι των συνομιλιών, η οποία θέτει επίμονα ως προϋπόθεση για την επιστροφή της περίκλειστης πόλης της Αμμοχώστου στους νόμιμους κατοίκους της, την κανονική και

οι πρώτοι επιβάτες της πτήσης ΚΚ 1012 της AtlasJet από το αεροδρόμιο Ατατούρκ της Κωνσταντινούπολης άρχισαν να βγαίνουν από τις πύλες εξόδου του κτηρίου. Εκεί εντοπίσαμε τρία ζευγάρια Ελληνοκυπρίων, τα οποία από την πρώτη προσέγγιση αρχικά μας αντιμετώπισαν με μεγάλη καχυποψία. Αμέσως τους είπαμε πως δεν ζητάμε κανένα προσωπικό τους στοιχείο

παρά μόνο να μας μιλήσουν για το ταξίδι τους από και προς το «αεροδρόμιο» του Ερτζάν, έτσι η όποια καχυποψία υποχώρησε, αν και το ένα ζευγάρι αρνήθηκε ευγενικά να μας μιλήσει και αποχώρησε διακριτικά.

Κίνητρο τα φτηνά εισιτήρια
Μέσα από μία σύντομη συζήτηση μας ανέφεραν πως παρά τις

προειδοποιήσεις του κράτους και τον «κίνδυνο» στιγματισμού τους από τον κοινωνικό τους περίγυρο, «τόλμησαν» να ταξιδέψουν μέσω του παράνομου Ερτζάν λόγω της μεγάλης απόκλισης που παρουσιάζουν οι τιμές των εισιτηρίων προς την Κωνσταντινούπολη και άλλους προορισμούς σε Τουρκία και άλλου. «Για την αγορά δύο εισιτηρίων μετ' επιστροφής από Κύπρο σε Κων-

Θα εξυπηρετεί 8 εκατ. επιβάτες ετησίως

Το παράνομο αεροδρόμιο Ερτζάν βρίσκεται δύομιση περίπου χιλιόμετρα βορειοδυτικά του κατεχόμενου χωριού της Τύμπου. Για πολλούς είναι άγνωστο το γεγονός πως το αεροδρόμιο κατασκευάστηκε από τους Άγγλους αποικιοκράτες κατά την περίοδο του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, προκειμένου να καλύψει τις στρατιωτικές τους ανάγκες.

Ένα μόλις χρόνο μετά την τουρκική εισβολή του 1974, οι Τούρκοι επισκεύασαν και επαναλειτούργησαν το αεροδρόμιο προκειμένου να συνδέσουν αεροπορικώς τις κατεχόμενες περιοχές με την Τουρκία, ενώ από το 1977 η λειτουργία καινούργιων κτηρίων ήρθε να ολοκληρώσει το έργο και να καταστήσει το «Ερτζάν» ως το κεντρικό «αεροδρόμιο» της «ΤΔΒΚ». Σε μια προσπά-

θεια επιβολής των τετελεσμένων αλλά και περαιτέρω ενίσχυσης του τουριστικού ρεύματος από και προς την κατεχόμενη Κύπρο, οι «αρχές» της «ΤΔΒΚ» σε συνεργασία με τον ιδιώτη διαχειριστή του «αεροδρομίου», προχωρούν στη δημιουργία ενός νέου σύγχρονου αερολιμένα, έκτασης 152.000 τ.μ., 850 μέτρα νοτιότερα των σημερινών εγκαταστάσεων του Ερτζάν, το οποίο θα μπορεί να εξυπηρετεί μέχρι και 8 εκατ. επιβάτες ετησίως. Σύμφωνα με δηλώσεις του «Υπουργού» Δημοσίων Έργων και Συγκοινωνιών των κατεχομένων Αχμέτ Κασίφ, τον περασμένο Ιούνιο, τα προβλήματα που αφορούν την ανέγερση νέου αεροδρομίου έχουν αρθεί και έτσι τα οι εργασίες εκπόνησης του έργου, προχωρούν κανονικά.

Μόνο για τον μήνα Αύγουστο, €108.578 δαπανήθηκαν με πιστωτικές κάρτες για την αγορά αεροπορικών εισιτηρίων από τα Κατεχόμενα.

€247.000 για ταξίδια τον περασμένο Αύγουστο

Την ώρα που το κυπριακό Υπουργείο Εξωτερικών, μόλις τον περασμένο Αύγουστο, με διάταγμά του έκανε σαφές πως πιθανή χρήση του «αεροδρομίου» Ερτζάν αποτελεί παράνομη είσοδο και έξοδο από την Κυπριακή Δημοκρατία, χιλιάδες Ελληνοκύπριοι φαίνεται να αγνόησαν τις προειδοποιήσεις. Σύμφωνα με τα στοιχεία για τη χρήση πιστωτικών καρτών, που έδωσε στη δημοσιότητα την εβδομάδα που μας πέρασε η JCC, κατά τη διάρκεια του Αυγούστου πραγματοποιήθηκαν

569 κινήσεις, που αντιστοιχούσαν στις €108.578 και αφορούσαν ταξίδια Κυπρίων στην Τουρκία μέσω του παράνομου αεροδρομίου, ενώ άλλα €138.915 δαπανήθηκαν στην Τουρκία για την αγορά αεροπορικών εισιτηρίων. Αξιοσημείωτο ωστόσο, είναι πως κατά τους πρώτους οκτώ μήνες του 2014 (Ιανουάριο - Αύγουστο), οι συναλλαγές μέσω πιστωτικών καρτών για αγορά αεροπορικών εισιτηρίων από τα Κατεχόμενα και την Τουρκία, ανήλθαν στο €1.936.856.

TELLA & PAVLAKIS

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Γράψε το μέλλον σου!

Φαρμακευτική

Βασικά Πλεονεκτήματα και Στοιχεία Προγράμματος

- Πτυχίο (BSc Pharmacy) εγκεκριμένο από το Συμβούλιο Φαρμακευτικής
- Καθηγητές που συνδυάζουν υψηλά ακαδημαϊκά προσόντα με εμπειρία στη Φαρμακευτική και στη Φαρμακευτική Βιομηχανία
- Σύγχρονο και ολοκληρωμένο πρόγραμμα σπουδών που ικανοποιεί τις νέες απαιτήσεις της Φαρμακευτικής εκπαίδευσης
- Υπεσύγχρονα και πλήρως εξοπλισμένα εργαστήρια αποκλειστικά για τη Φαρμακευτική
- Συνεργασία με τη Φαρμακευτική Βιομηχανία
- Δυνατότητα συνέχισης μεταπτυχιακών σπουδών
- Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνική ή Αγγλική

Προγράμματα Υγείας - Ιατρικής

Φαρμακευτική | Νοσηλευτική | Βιολογία του Ανθρώπου | Ιατρική*
 Διατροφολογία & Διαιτολογία | Φυσικοθεραπεία | Επιστήμη του Αθλητισμού
 Ορθοπαιδική

* Σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο του St. George's, University of London

Λεωφ. Μακεδονίτισσας 46, Τ.Κ. 24005, 1700 Λευκωσία, Τηλ.: 22841528, Email: admissions@unic.ac.cy, www.unic.ac.cy

Η συντήρηση των κοινωνικών ιατρείων επιτυγχάνεται μέσα από κορηγίες διαφόρων οργανώσεων, φαρμακευτικών εταιριών, επιχειρήσεων, τραπεζών και απλών πολιτών.

Περίθαλψη αγάπης στα κοινωνικά ιατρεία

Η πρωτοβουλία των Εθελοντών Γιατρών παρέχει δωρεάν ιατροφαρμακευτική φροντίδα σε ευπαθείς κοινωνικές ομάδες

Του ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Σήμερα, η Κύπρος διανύει μία μεταβατική περίοδο σε όλα τα επίπεδα, χωρίς όμως να γνωρίζουμε ακόμα τον παρανομαστή αλλά και τον προσορισμό αυτής της μεταβολής. Η οικονομική κρίση, το κούρεμα της 15ης Μαρτίου του 2013 και όλα όσα ζήσαμε την τελευταία πενταετία άλλαξαν άρδην την καθημερινότητα και τις συνθήκες μας. Μέσα στο ευρύτερο πλαίσιο αυτών των νέων κοινωνικοοικονομικών δεδομένων που ορθώνονται μπροστά μας, ως Κύπριοι για ένα πράγμα μπορούμε να είμαστε ακόμη περήφανοι σήμερα, για την ανθρωπιά μας.

Η ανάπτυξη των κοινωνικών παντοπωλείων για τη συλλογή τροφίμων και η προσφορά στις ευπαθείς ομάδες συνανθρώπων μας ήταν το πρώτο δείγμα του αλτρου-

Τα Κοινωνικά Ιατρεία παρέχουν δωρεάν ιατρικές υπηρεσίες και ιατροφαρμακευτική βοήθεια στις ευάλωτες ομάδες των συνανθρώπων μας

Ο μέσος αριθμός των ασθενών που εξυπηρετούνται μνηναιώς στα ιατρεία είναι περίπου 400 με 500, στην πλειοψηφία τους Κύπριοι με αυξανόμενη τάση κατά τους χειμερινούς μήνες.

σμού των Κυπρίων σε αυτή τη δύσκολη χρονική στιγμή στην οποία είχε περιέλθει η χώρα μας. Πέραν τούτου, όμως, μια άλλη μεγάλη αγχολία άνοιξε από τα τέλη του 2012 και εντάθηκε τον Μάρτιο του 2013 για τους συμπατριώτες μας που περνούν δύσκολα μέσω του οργανισμού των Εθελοντών Γιατρών Κύπρος. Πρόκειται για τα Κοινωνικά Ιατρεία, που σήμερα έφτασαν τα έξι σε ολόκληρη της Κύπρου, παρέχοντας ιατροφαρμακευτική περίθαλψη εντελώς δωρεάν σε εκατοντάδες συνανθρώπους μας κυρίως σε άνεργους, χαμηλόμισθους, συν-

ταξιούχους και σε όλα τα παιδιά. Επιμενυστός, συντονιστής και υπεύθυνος των Κοινωνικών Ιατρείων είναι ο γιατρός κ. Γιώργος Μακρυγιάννης ο οποίος μαζί με την ευρωβουλευτή και επίτιμη πρόεδρο των Εθελοντών Γιατρών κ. Ελένη Θεοκάρους έφεραν εις πέρας αυτό το σπουδαίο εγχείρημα αλληλεγγύης.

Ο κ. Μακρυγιάννης μιλώντας στην «Κ» αναφέρθηκε στην ιδέα δημιουργίας αλλά και λειτουργία του πρώτου κοινωνικού ιατρείου στην Παλιά Λευκωσία και το έργο που επιτελείται σήμερα παγκύπρια. «Μπορούμε να πούμε πως οι Εθελοντές Γιατροί προέβλεψαν την κρίση από τον Νοέμβριο του 2012 και μετέτρεψαν ένα αποθηκευτικό χώρο δίπλα από το τέμενος Ταχτ Ελ-Καλέ στη Παλιά Λευκωσία, όπου φυλάγονταν ιατρικά υλικά για τις αποστολές της Οργάνωσης στο εξωτερικό, σε ένα σύγχρονο και πλήρες ιατρείο. Λίγο αργότερα δημιουργήθηκαν ανάλογα ιατρεία σε Λεμεσό, Πάφο, Πόλη Χρυσοχούς, Παραλίμη και τελευταία στα Λεϊβάδια Λάρνακας.

Σε αυτά τα ιατρεία πάνω από 70 γιατροί και νοσηλεύτες και άλλο προσωπικό, εθελοντές και φίλοι του οργανισμού, προσφέρουν δωρεάν υπηρεσίες που αφορούν τη Γενική Παθολογία, Καρδιολογία και Παιδιατρική. Για περιστατικά άλλων ειδικοτήτων, εξήγησε ο κ.

Το Κοινωνικό Ιατρείο της Λευκωσίας βρίσκεται δίπλα από το τέμενος Ταχτ Ελ-Καλέ στην παλιά πόλη.

Μακρυγιάννης, μεγάλος αριθμός γιατρών προσφέρει δωρεάν γνωμάτευση στο ιατρείο του κατόπιν παραπομπής από τον εφημερεύοντα γιατρό του κοινωνικού ιατρείου. Επίσης, τα ιατρεία συμβάλλουν στη διευκόλυνση της διεξαγωγής άλλων ειδικοτήτων και ακτινολογικών

εξετάσεων μέσα από δίκτυο εργαστηρίων που προσφέρουν τις υπηρεσίες τους δωρεάν ή με πολύ χαμηλό κόστος. Τα ιατρεία εργάζονται κυρίως Σαββατοκύριακα όταν τα Δημόσια Ιατρεία είναι κλειστά και δέχονται ασθενείς συνταξιούχους, χαμηλόμισθους, απόρους και παιδιά άπορων ή πολύτεκνων οικογενειών. «Η επιλογή των ημερών αυτών έγινε για να διευκολυνθούν ακόμη και ασθενείς που αδυνατούν να πληρώσουν τα 10 ευρώ για εξέταση στο Τμήμα Πρώτων Βοθηθών των Νοσοκομείων» μας εξήγησε ο γιατρός Μακρυγιάννης. Η συντήρηση των κοινωνικών ιατρείων επιτυγχάνεται μέσα από κορηγίες διαφόρων οργανώσεων, φαρμακευτικών εταιριών, επιχειρήσεων, τραπεζών και απλών πολιτών. «Να αναφέρω ενδεικτικά την Οργάνωση ΠΟΠΟ η οποία έχει συνεισφέρει σημαντικό χρηματικό ποσό για αγορά ιατρικού εξοπλισμού, τις Εταιρείες Medochemie και Remetica που πρόσφεραν μεγάλες ποσότητες φαρμάκων, την Τράπεζα Πειραιώς, τις ACS και DHL για μεταφορά υλικών» αναφέρει ο κ. Μακρυγιάννης.

Πλειοψηφία οι Κύπριοι

Ο μέσος αριθμός των ασθενών που εξυπηρετούνται μνηναιώς στα ιατρεία είναι περίπου 400 με 500, στην πλειοψηφία τους Κύπριοι, όπως ανέφερε στην «Κ» ο κ. Μακρυγιάννης, με αυξανόμενη τάση κατά τους χειμερινούς μήνες. Παράλληλα, αρκετοί Σύριοι και ελάτιστα από τη Γάζα που βρέθηκαν στην Κύπρο λίγο πριν από τους ισραηλινούς βομβαρδισμούς επισκέπτονται τα ιατρεία. Τα Σαββατοκύριακα, οι επισκέψεις των ασθενών ξεπερνούν τους 60, αριθμός τεράστιος όπως μας ενημέρωσε ο γιατρός, ενώ πάντοτε στα κοινωνικά ιατρεία υπάρχει ένας παθολόγος και μία νοσηλεύτρια για έκτακτα περιστατικά. «Συγκριτικά, με τους πρώτους μήνες λειτουργίας των ιατρείων έχει παρατηρηθεί σημαντική αύξηση στην προσέλευση ασθενών, λόγω της επιδείνωσης της οικονομικής κατάστασης αλλά και της ενθάρρυνσης των πολιτών για την λειτουργία τους», συμπεραίνει ο κ. Μακρυγιάννης. Σήμερα τα κοινωνικά Ιατρεία των Εθελοντών Γιατρών μετρούν 18 μήνες συνεχούς λειτουργίας. Ο κ. Μακρυγιάννης τονίζει πως όλα τα μέλη και οι φίλοι της οργάνωσης που συμμετέχουν στη προσπάθεια αυτή δίνουν τον καλύτερό τους εαυτό και αυτό αναγνωρίζεται άμεσα από τον κόσμο. «Οι συνάνθρωποι μας έχουν αγκαλιάσει τον Θεσμό και αυτό μας ενθαρρύνει και μας δυναμώνει για να συνεχίσουμε αυτό που ξεκινήσαμε. Αν και ανακίπτουν συνεχώς νέα προβλήματα», αναφέρει ο γιατρός «εντούτοις επιλύονται άμεσα λόγω του πολύ καλού πνεύματος συνεργασίας που επικρατεί μεταξύ των μελών μας».

Ψυχολογική υποστήριξη στη γραμμή 1469

Παράλληλα, με την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και τις ιατρικές τους υπηρεσίες τα Κοινωνικά Ιατρεία το τελευταίο διάστημα προσφέρουν και ψυχολογική υποστήριξη. Σε συνεργασία με το Κυπριακό Ινστιτούτο Ψυχοθεραπείας οι Εθελοντές Γιατροί Κύπρος εγκαινίασαν μία δωρεάν τηλεφωνική γραμμή προσφέροντας άμεσα ψυχολογική υποστήριξη από εφημερεύοντα ψυχολόγο. Τηλεφωνώντας στον αριθμό 1469 ή στον αριθμό 70005531 μέχρι τις 6 το απόγευμα καθημερινά ο ενδιαφερόμενος μπορεί να για διευθέτηση προσωπικό ραντεβού

στα οικήματα των Κοινωνικών Ιατρείων. Για τη γραμμή ψυχολογικής στήριξης εργάζονται τρεις λειτουργοί ψυχολόγοι και δύο επόπτες. Επίσης μέρος της προσφοράς της Οργάνωσης πρὸς τις ευάλωτες ομάδες του

Πληροφορίες για τους χώρους και ωράρια δραστηριοποίησης των Κοινωνικών Ιατρείων παρέχονται από την ιστοσελίδα της Οργάνωσης Volunteer Doctors Cyprus και στα τηλεφώνια 22452390, 70009990, 99435735.

πληθυσμού αποτελεί και το πρόγραμμα «Φίλοι του Παιδιού» το οποίο φροντίζει αριθμό παιδιών, στήριζοντας τα οικονομικά. Όσον αφορά το μέλλον των Κοινωνικών Ιατρείων της Οργάνωσης, ο κ. Μακρυγιάννης ανέφερε ότι αυτά θα συνεχίσουν να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στο κόσμο όσο καιρό χρειαστεί. «Αυτό θα εξαρτηθεί βεβαίως από την κατάσταση της οικονομίας στον τόπο, καθώς και από την πιθανή εφαρμογή του Γενικού Σχεδίου Υγείας, το οποίο θα καλύπτει τις βασικές ιατρικές ανάγκες όλων των πολιτών», συμπλήρωσε.

Το τρίγωνο της γνώσης

Προωθώντας τη σύζευξη της έρευνας, της εκπαίδευσης και της καινοτομίας επιχειρήσεων μέσω του EIT

Της **ΕΛΠΙΔΑΣ ΚΕΡΑΥΝΟΥ ΠΑΠΑΛΙΟΥ**

Παραδοσιακά, δύο είναι οι βασικές συνιστώσες σε σχέση με την προώθηση της καινοτομίας, η έρευνα και οι επιχειρήσεις / βιομηχανία. Το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας (European Institute of Innovation and Technology – EIT), το οποίο ιδρύθηκε το 2008 και φιλοδοξεί να συμβάλει καθοριστικά στην προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και ανταγωνιστικότητας στην Ευρώπη, μέσω της καινοτομίας, αποτελώντας καταλύτη αλλαγής νοοτροπίας με τη δημιουργία μιας νέας γενεάς δυναμικών καινοτόμων επιχειρηματιών, έχει εισαγάγει και μία τρίτη, εξίσου σημαντική συνιστώσα, αυτή της εκπαίδευσης, προβάλλοντας έτσι την πρωτοπόρο έννοια του «τριγώνου της γνώσης» ως τη νέα προσέγγιση για καινοτομία, και ειδικότερα για επιχειρηματική καινοτομία, έναντι της παραδοσιακής προσέγγισης.

Η ένταξη της διάστασης της εκπαίδευσης, ως ισότιμης έναντι των δύο παραδοσιακών συνισταμένων για την καινοτομία, αποτελεί τη μοναδικότητα της προσέγγισης του τριγώνου της γνώσης που προσβέβει το EIT. Η επιδιωκόμενη, ριζική, αλλαγή νοοτροπίας προς την επιχειρηματική καινοτομία, μπορεί μόνο να επέλθει με την υψηλού επιπέδου και ενισχυμένη εκπαίδευση σημαν-

τικού αριθμού ατόμων μέσω προγραμμάτων τα οποία έχουν ισχυρές και αμφίδρομες διασυνδέσεις με επιχειρήσεις/βιομηχανία. Οι άνθρωποι πόροι αποτελούν συνήθως τη θεμελιώδη βάση κάθε επιχειρήματος. Και σε αυτή την περίπτωση, η νέα γενεά καινοτόμων επιχειρηματιών αποτελεί τον καθοριστικό παράγοντα, με άλλα λόγια τη βάση που θα οδηγήσει αλυσιδωτά στη νέα κουλτούρα και στα επιδιωκόμενα πολλαπλάσια οφέλη. Το EIT προωθεί

Η ένταξη της εκπαίδευσης, ως ισότιμης έναντι των δύο παραδοσιακών συνισταμένων για την καινοτομία, αποτελεί τη μοναδικότητα της προσέγγισης του τριγώνου της γνώσης που προσβέβει το EIT.

επομένως με μοναδικό τρόπο τη σύζευξη έρευνας, εκπαίδευσης και καινοτομίας/επιχειρήσεων. Η προσιθέμενη αξία προκύπτει από τις ισχυρές και αμφίδρομες διασυνδέσεις ανάμεσά τους (εκπαίδευση – καινοτομία/επιχειρήσεις, καινοτομία/επιχειρήσεις – έρευνα, έρευνα – εκπαίδευση) καθώς και στην ολόκληρη της ενοποίησης τους, οδηγών-

τας έτσι σε μια νέα αντίληψη για ιστούς και οικοσυστήματα καινοτομίας (innovation web/ecosystem).

Το EIT, ως αναπόσπαστο πλέον μέρος του «Ορίζοντα 2020», μέσω του δικού του μοντέλου, συμβάλλει επίσης στην ολοκλήρωση των στόχων του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης (European Higher Education Area – EHEA) και του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας (European Research Area – ERA). Ως προς τον EHEA, τα μεταπτυχιακά προγράμματα, επιπέδου Μάστερ, ή διδακτορικού επιπέδου, που αποκτούν το EIT Label όχι μόνο ικανοποιούν τις βασικές απαιτήσεις του EHEA (ECTS, DS, QA/ESG, QF) αλλά εξ ορισμού αποτελούν διαπανεπιστημιακά προγράμματα, στα οποία υπάρχει ουσιαστική εμπλοκή επιχειρήσεων / βιομηχανίας ως αναγκαίο στοιχείο για την ανάπτυξη των απαιτούμενων δεξιοτήτων/ικανοτήτων για καινοτόμο σκέψη/δράση/επιχειρηματικότητα από μέρους των διδασκόμενων, για τους οποίους η κινητικότητα αποτελεί επίσης αναγκαίο στοιχείο της εκπαίδευσής τους. Συνεπώς, προγράμματα επιπέδου Μάστερ για να αποκτήσουν το EIT Label πρέπει να απορρέουν μέσω ισχυρών συζεύξεων εκπαίδευσης με καινοτομία/επιχειρήσεις, ενώ διδακτορικά προγράμματα που αποκτούν το EIT Label αποτελούν ισχυρές συζεύξεις και των τριών συνιστωσών του τριγώνου της γνώ-

Η επιδιωκόμενη, ριζική, αλλαγή νοοτροπίας προς την επιχειρηματική καινοτομία μπορεί μόνο να επέλθει με την υψηλού επιπέδου και ενισχυμένη εκπαίδευση σημαντικού αριθμού ατόμων μέσω προγραμμάτων.

σης – έρευνα, εκπαίδευση και καινοτομία/επιχειρήσεις. Οι διδακτορικοί απόφοιτοι τέτοιων προγραμμάτων, ως μέλη της νέας γενεάς καινοτόμων ερευνητών, θα έχουν αναπτύξει, ανάμεσα σε άλλες μεταβιβάσιμες δεξιότητες, και δεξιότητες προστιθέμενης αξίας για επιχειρηματική καινοτομία. Τα άτομα αυτά σαφώς και συμβάλλουν στην ολοκλήρωση του ERA, δηλαδή στην επίτευξη του βασικού του στόχου που δεν είναι άλλος από το να αυξηθεί το ανθρώπινο δυναμικό της Ευρώπης στην έρευνα σε εννέα ερευνητές πλήρους απασχόλησης ανά 1000 μέλη εργατικού δυναμικού. Όπως είναι γνωστό, τα διδακτορικά προγράμματα αποτελούν το συνδετικό κρίκο ανάμεσα στον EHEA και τον ERA, ενώ η αύξηση της παραγωγικής ικανότητας απο-

τελεί (έμμεσο) στόχο για τον EHEA (αύξηση ανώτατων προσόντων που είναι διαφανή, συγκρίσιμα/συμβατά/συνεπή μεταξύ τους, και στη βάση των ιδίων αρχών ως προς την ποιότητα και τη διασφάλισή της, και αύξηση της πρόσβασης στην ανώτατη εκπαίδευση χωρίς κοινωνικούς αποκλεισμούς) και άμεσο στόχο για τον ERA (εννέα ερευνητές πλήρους απασχόλησης σε κάθε 1000 μέλη εργατικού δυναμικού). Οι (κατάλληλα εκπαιδευμένοι, ποιοτικά και ποσοτικά) άνθρωποι πόροι είναι επομένως η ουσία σε όλες αυτές τις προσπάθειες, που στοχεύουν σε ανταγωνιστικό, ή τουλάχιστο ίσο, πλεονέκτημα στον παγκόσμιο στίβο. Το EIT, όπως θα διαφανεί και στη συνέχεια, έχει διπλή προσωπικότητα. Είναι και «Ινστιτούτο» και «Επενδυτής», δύο

ιδιότητες, που με τη σωστή ισορροπία, στη βάση της καθοριστικής αρχής του τριγώνου της γνώσης, είναι συμβατές μεταξύ τους. Ανώτερος στόχος είναι όπως το EIT δεν είναι απλά το άθροισμα των συνιστωσών κοινοτήτων γνώσης και καινοτομίας στις οποίες επενδύει, αλλά κάτι σαφώς περισσότερο. Η όλη λειτουργία του είναι προσανατολισμένη σε αποτελέσματα (νέες επιχειρήσεις/προϊόντα/υπηρεσίες, νέες θέσεις εργασίας, νέοι απόφοιτοι άρτια εκπαιδευμένοι στην επιχειρηματική καινοτομία, κτλ) και η πολλαπλασιαστική (κοινωνική) απήχηση των εν λόγω αποτελεσμάτων.

Η κ. Κεραυνού είναι μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής EIT και πρύτανης του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου.

Θεματικές προτεραιότητες ιεραρχημένες χρονικά

Για να μπορεί να υπάρξει η επιδιωκόμενη κοινωνική και οικονομική απήχηση, απαιτείται η αναγκαία κρίσιμη μάζα ανθρώπων και άλλων πόρων σε συγκεκριμένους τομείς προτεραιότητας. Ως εκ τούτου, δεν μπορεί ο στόχος για επιχειρηματική καινοτομία να είναι άνευ θεματικού υπόβαθρου. Έχουν επομένως τεθεί συγκεκριμένες θεματικές προτεραιότητες, ιεραρχημένες χρονικά. Οι εν λόγω θεματικές προτεραιότητες είναι εξ ορισμού ευρείες, επιτρέποντας έτσι πολλαπλές προσεγγίσεις και συγκεκριμενοποιήσεις/επεκτάσεις με δυναμικό τρόπο.

Επιπρόσθετα, συνιστούν σοβαρές κοινωνικές προκλήσεις, σε παγκόσμια κλίμακα, για το παρόν και το μέλλον. Για κάθε θεματική προτεραιότητα ορίζεται, μέσω ανοικτής ανταγωνιστικής διαδικασίας επιλογής, μόνο μια κοινότητα καινοτομίας. Οι πρώτες τρεις τέτοιες κοινότητες ορίστηκαν το τέλος του 2009 από το EIT για τις ακόλουθες τρεις θεματικές προτεραιότητες:

(α) Κλιματολογικές αλλαγές και ο μετριασμός τους,

(β) Αειφόρος ενέργεια, και (γ) Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ).

Τον ερχόμενο Δεκέμβριο αναμένεται να ορισθούν από το EIT δύο νέες κοινότητες καινοτομίας για τις νέες θεματικές προτεραιότητες:

(δ) Καινοτομία για υγιή διαβίωση και ενεργό γήρανο, και (ε) Πρώτες ύλες: βιώσιμη εξερεύνηση, εξόρυξη, επεξεργασία, ανακύκλωση και υποκατάσταση.

Σε μεταγενέστερο στάδιο (2016) αναμένεται να ορισθούν άλλες δύο κοινότητες καινοτομίας για τις θεματικές προτεραιότητες:

(στ) Τρόφιμα για το μέλλον: βιώσιμη αλυσίδα εφοδιασμού από τους πόρους στους καταναλωτές, και

(ζ) Μεταποίηση προστιθέμενης αξίας, και ακολούθως (2018) μια άλλη για τη θεματική προτεραιότητα

(η) Αστική κινητικότητα. Συνεπώς, εντός της περιόδου του «Ορίζοντα 2020» οι κοινότητες καινοτομίας αναμένεται να αυξηθούν από τις υφιστάμενες τρεις σε οκτώ, οι οποίες θα βρίσκονται σε διάφορα στάδια ανάπτυξης.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ FREDERICK

Για ποιοτική εκπαίδευση

ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑ

- Πτυχίο Νομικής
- > Κατεύθυνση: Κυπριακό Δίκαιο
- > Κατεύθυνση: Ελληνικό Δίκαιο

Γίνε ένας από τους κεντρικούς χαρακτήρες της ιστορίας σου

Γίνε ένας από τους κεντρικούς χαρακτήρες της ιστορίας σου

Κάθε μέρα, κάθε λεπτό

kathimerini.com.cy

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ONLINE

ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ - ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

SHOWBIZ - GOOD LIFE - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Γίνε ένας από τους κεντρικούς χαρακτήρες της ιστορίας σου

Γίνε ένας από τους κεντρικούς χαρακτήρες της ιστορίας σου

Στο Πανεπιστήμιο Frederick, όταν λέμε ότι παρέχουμε υψηλού επιπέδου σπουδές, το υποστηρίζουμε με διεθνείς διακρίσεις και βραβεία, με έργα και αποδείξεις.

Σπούδασε Νομική στη Λευκωσία ή στη Λεμεσό και διδάξου από διακεκριμένους Κύπριους νομικούς και καταξιωμένους επισκέπτες καθηγητές από το εξωτερικό.

Επίλεξε ένα πρόγραμμα σπουδών, κτισμένο στα πρότυπα σύγχρονων νομικών σχολών, με δυνατότητα κατεύθυνσης σε Κυπριακό και Ελληνικό Δίκαιο.

ΛΕΥΚΩΣΙΑ: Τηλ.: 22 394 394, Email: info@frederick.ac.cy | ΛΕΜΕΣΟΣ: Τηλ.: 25 730 975, Email: info_lim@frederick.ac.cy

www.frederick.ac.cy Frederick University Cyprus FrederickUniversity

Στην ομίχλη χωρίς πυξίδα

Του **ΑΛΕΞΗ ΠΑΠΑΧΕΛΑ**

Βρέθηκα προχθές σε μια εκδήλωση στην οποία παρεννοήσαν και μια πολυσυζητημένη προσωπικότητα της κεντροαριστεράς, που δεν έχει ποτέ συμμετάσχει στη διακυβέρνηση της χώρας. Κάθε τόσο τον πλησίαζε κάποιος και του έλεγε «κάντε κάτι, γρήγορα». Στο ερώτημα και «τι ακριβώς να κάνω» δεν υπήρχε καμία σαφής απάντηση, παρά μόνο το μονότονο «τραβήξτε μπροστά και θα ακολουθήσει κόσμος». Είναι μεγάλη η δίψα του κόσμου για τη σάρωση του παλαιού πολιτικού κόσμου και συστήματος. Η μεσοία τάξη που διαλύθηκε θέλει να τους τιμωρήσει. Η υπόλοιπη μεσοία τάξη που επιβίωσε από την κρίση απλώς τους ανέχεται γιατί καταλαβαίνει τους κινδύνους μιας πε-

υπερεκπροσωπείται στη Βουλή. Όσο ρεαλιστική και να μπορούσε να ήταν η στρόφη του κ. Τσίπρα, ποιος εγγυάται ότι θα καταφέρει να πείσει το ακροατήριό του να τον ακολουθήσει γνωρίζοντας πόσο εθισμένο είναι στην καταγγελία και μόνο στην καταγγελία; Αφήνω κατά μέρος την απειρία στον χειρισμό των διεθνών θεμάτων, που είναι πλέον ανεξέλεγκτα και φλέγοντα...

Ψάχνεται, λοιπόν, ένας κόσμος για να βρει τον τρίτο πόλο. Ένα μέρος του θα ψηφίσει πάλι τη Νέα Δημοκρατία και το ΠΑΣΟΚ. Θα το κάνει με μεγάλη δυσφορία, αλλά θα το κάνει. Υπάρχει, όμως, ένα κενό που περιμένει να καλυφθεί. Το Ποτάμι δεν έχει αποκτίσει βάθος και εκτόπισμα, παρά το γεγονός ότι έχει γύρω του σοβαρούς ανθρώπους, και αποτελεί μια προοπτική για κάτι καινούργιο. Η προτροπή «κάντε κάτι» απκεί την απελπισία και την αγωνία ενός κόσμου που δεν θέλει τον ΣΥΡΙΖΑ στην εξουσία ή, εν πάση περιπτώσει, δεν τον θέλει μόνο του στην εξουσία και ο οποίος βλέπει ότι το παλιό πολιτικό προσωπικό φτάνει στα όριά του.

Ο πρωθυπουργός είχε την ευκαιρία να κινητοποιήσει αυτούς τους ψηφοφόρους. Όχι ότι θα ήταν μια εύκολη υπόθεση, αλλά το αναγνώριζαν ότι τα έχει δώσει όλα στη δουλειά του και πως κράτησε τη χώρα όρθια. Η αμφιθυμία που εξέπεμψε, όμως, από τις ευρωεκλογές και μετά, σε συνδυασμό με τις δυσκολίες επιβίωσης που αντιμετωπίζουν στο άμεσό τους περιβάλλον, τους έχει κλονίσει.

Ο πολιτικός χρόνος τρέχει με αστραπιαία ταχύτητα, η κούραση και τα νεύρα μεγαλώνουν, ο κόσμος φωνάζει γενικά σε όλες τις κατευθύνσεις «κάντε κάτι», αλλά μπροστά μας έχουμε μια πυκνή ομίχλη. Και η ομίχλη, μαζί με την έλλειψη πυξίδας, μπορεί να γίνει πολύ επικίνδυνο φαινόμενο όταν η χώρα ετοιμάζεται να περάσει έναν ακόμη κάβο.

Ο πολιτικός χρόνος τρέχει με αστραπιαία ταχύτητα, η κούραση και τα νεύρα μεγαλώνουν.

ριπέτειας, αλλά δεν τους εμπιστεύεται. Ο ΣΥΡΙΖΑ δεν πείθει και ενίοτε ανακαλεί σαν εφιάλτη εκείνο το μοιραίο «λεφτά υπάρχουν», που τόσο «δολοφονικά» μας υπενθύμισε ο Κώστας Σημίτης. Ακόμη και εκείνοι που τελευταία άρχισαν να λένε «σιγά και να έλθουν στην εξουσία τι θα γίνει;» οδηγήθηκαν εκεί είτε από εκδικητική απελπισία είτε από την αντίληψη ότι ο ΣΥΡΙΖΑ θα προκαλέσει το μεγάλο μπγκ μπανγκ που θα αλλάξει το πολιτικό σύστημα. Βλέπουν δηλαδή τον ΣΥΡΙΖΑ ως καταλύτη και όχι ως πραγματική δυναμη αλλαγής και μεταρρύθμισης της χώρας. Ποιος όμως μπορεί να προβλέψει τι θα σημαίνει ένα επεισόδιο αριστερής διακυβέρνησης για τη χώρα και τα συμφέροντά της; Τρομάζει η απειρία στη διαχείριση σοβαρών υποθέσεων και ο φραντισμός ενός σκληρού πυρήνα που θα

Όταν η περιφέρεια φλέγεται

Του **ΚΩΣΤΑ ΙΟΥΡΑΝΙΑΝΗ**

Θεωρητικώς με την κρατούσα συγκυρία, η Ελλάδα θα ήταν δυνατόν να αποτελεί το προκεχωρημένο φυλάκιο στην Δύση της στην Ανατολή. Ας μην αυταπατώμεθα καλλιερώντας ψευδαισθήσεις, όμως, διότι από άποψη υλική, κοινωνικής δυναμικής, η χώρα είναι απάρασκευος. Πέραν τούτου, ακόμη και όταν το έθνος έσφιξε κυριολεκτικώς από ζωή, ουδέποτε κατέστη δυνατόν να αναδειχθεί σε «πρότυπο Βασίλειο της Δύσεως εις την Ανατολή». Ούτε ποτέ, οι παλαιότερες ή οι σημερινές Μεγάλες Δυνάμεις ενεστηθήσαν αυτόν τον ρόλο στη χώρα μας. Απομένει, λοιπόν, η δυνατότητα θεωρητικής των εξελίξεων.

Στις 3 Φεβρουαρίου 1960, ο τότε Συντηρητικός πρωθυπουργός της Βρετανίας, Χάρολντ Μακμίλαν, σε ομιλία του ενώπιον της Βουλής της Νοτίου Αφρικής στο Κέιπ Τάουν προέβησε σε μία δραματική ομολογία,

Το ιδεολόγημα «εκδημοκρατισμού» του ισλαμικού χώρου απέτυχε οικτρά.

«Άνεμος αλλαγής πνέει σε όλη την ήπειρο. Είτε το θέλουμε είτε όχι η ανάπτυξη της εθνικής συνειδησίας είναι πλέον πολιτικό γεγονός». Το σύνθημα της διαλύσεως των ευρωπαϊκών αυτοκρατοριών ανά τον κόσμο είχε αμετάκλητα διατυπωθεί.

Κάτι ανάλογο, όχι ταυτόσημο βεβαίως, συμβαίνει σήμερα στις ΗΠΑ επί της προεδρίας του κ. Μπαράκ Ομπάμα. Η συντριβή μπάθικών καθεστώτων -οποιασδήποτε παραλλαγής- στο Ιράκ και στη Λιβύη, η υπονόμευση του καθεστώτος Μπαοάρ αλ Ασαντ στη Συρία, η ανατροπή του Χόσνι Μουμπάρακ στην Αίγυπτο ανέδειξαν δυνάμεις ισλαμικές και ριζοσαστικότητες εκτός κάθε ελέγχου. Το ιδεολόγημα «εκδημοκρατισμού» του ισλαμικού χώρου απέτυχε οικτρά. Άλλα τα δεδομένα που ισχύουν στην Ανατολή και άλλα στο Μανχάταν.

Οι Ηνωμένες Πολιτείες έχουν σαφώς συντηρητική στρατηγική υπεροχή σε επίπεδο παγκόσμιο, μπορούν να πληξουν στόχους με απόλυτη ακρίβεια και δύναμη πυρός μοναδική στην ιστορία της ανθρωπότητας. Αλλά επί του εδάφους υστερούν δραματικά μπορεί να συντρίψουν τον αντίπαλο στην κυριολεξία, δεν είναι δυνατόν να δημιουργήσουν νέα τάξη. Είναι εξόχως ελλειμματικές σε σύγκριση με τις αυτοκρατορίες του παρελθόντος, τις υπεράκτιες και ευρωπαϊκές -Αψβούργων, Ρώσων και Οθωμανών.

Είναι κατά συνέπεια αναγκασμένη η Ουάσινγκτον να στηριχθεί σε περιφερειακές δυνάμεις, με τις οποίες από ετών ή πρόσφατα διατηρεί σχέση αντιπαλότητας ή αμνηχανίας. Με άλλα λόγια την Τουρκία του Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν, το θεοκρατικό Ιράν, τον Οίκο των Σαουδ. Προκύπτει συνεπώς η ανάγκη επαναφοράς στο καθεστώς της «ισορροπίας δυνάμεων», στην περιοχή -αντίληψη αναίρετη της «μονοκρατορίας», την αφελώς προβληθείσα και ανεπιτυχώς εφαρμοσθείσα μετά την κατάρρευση της Σοβιετικής Ενώσεως. Είναι ενδιαφέρον, όμως, ότι προβάλλεται από κορυφαίους αναλυτές των ΗΠΑ.

Ο κ. Ερντογάν και ο στενός του συνεργάτης, κ. Αχμέτ Νταβούτογλου, ορθώς διείδαν το αδιέξοδο της πολιτικής των ΗΠΑ και των άλλων δυτικών δυνάμεων. Απέτυχαν όμως στην πράξη.

Βεβαίως καμία από τις τρεις αναδυόμενες περιφερειακές δυνάμεις, που το ειδικό τους βάρος αυξάνεται σημαντικά λόγω της συγκυρίας, δεν πρόκειται να ενεργήσει ως όργανο εκτελεστικό της πολιτικής των ΗΠΑ και γενικότερα της Δύσεως. Θα αξιοποιηθούν πιθανότατα την αδυναμία διαχείρισεως του χάους από τις μεγάλες δυνάμεις του «πολιτισμένου κόσμου», δίχως να είναι βέβαιο ότι μία στοιχειώδης τάξη μπορεί να επιβληθεί. Εδώ εις την Αθήνα θα παρακολουθήσει απλώς την αύξηση ισχύος της γειτονίας Τουρκίας, αφού η ανάμειξή της στα τεκταινόμενα εις την περιοχή θα είναι απλώς ολέθρια.

Γιατί οι κυβερνήσεις κάνουν αυτά που δεν θέλουν;

Του **ΝΙΚΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑ**

Παρακολουθώντας τη δυσκολία με την οποία ψηφίστηκε προχθές ο νόμος για τον ενταίο φόρο ιδιοκτησίας ακινήτων, και την αγωνία για το τι θα ακολουθήσει τους επόμενους μήνες, είναι να απορεί κανείς γιατί κυβερνήσεις κάνουν αυτά που δεν θέλουν. Στη Δημοκρατία, οι ψηφοφόροι κρίνουν τις κινήσεις των κυβερνήσεων και αποφασίζουν την τύχη τους, οπότε η εφαρμογή αντιλαϊκών μέτρων είναι πολιτική αυτοκτονία. Οπότε, πώς μπορεί μια κυβέρνηση να λειτουργεί κάτω από το βάρος της δυσφορίας των ψηφοφόρων αλλά και πολλών βουλευτών της; Γιατί συμβαίνει αυτό; Εκεί άλλες επιλογές;

Κάθε κυβέρνηση σε δημοκρατική χώρα θα ήθελε να δίνει στον λαό αυτά που θέλει, όλη την ώρα. Αυτό, όμως, είναι ανέφικτο εάν η χώρα δεν κάθεται πάνω σε μια θάλασσα πετρελαίου. Αλλά και τότε είναι δύσκολο, εάν κρίνουμε από το πώς η Σαουδική Αραβία αγωνιά για να εξασφαλίσει την ευημερία για τους πολίτες της και πώς η Νορβηγία επενδύει προσεκτικά τα κέρδη από το πετρέλαιό της αντί να τα μοιράζει σε παροχές. Στην Ελλάδα τον τελευταίον δεκαετία οι κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ και της Νέας Δημοκρατίας ζούσαν το όνειρο όπου μπορούσαν να δίνουν σε κάθε ομάδα αυτά

που ήθελε - οι κυβερνήσεις δεν έπεφταν επειδή δυσαρεστούσαν τους ψηφοφόρους, αλλά κυρίως επειδή οι αντίπαλοι τους υπόσχονταν περισσότερο απ' αυτές. Ο εύκολος κρατικός δανεισμός επέτρεπε στις κυβερνήσεις να ικανοποιούν τον μέγιστο αριθμό πολιτών, αντί να τις αναγκάζει να εφαρμόσουν πολιτικές που θα αύξαναν την παραγωγικότητα και θα πεταχαιναν μια υγιή ισορροπία μεταξύ ομάδων του πληθυσμού.

Το αποτέλεσμα έχει δύο ολέθριες πτυχές: οι πολίτες αντιμετώπισαν απότομη πτώση των εισοδημάτων τους, ενώ τα πολιτικά κόμματα δεν ήξεραν πώς να καταστρώσαν πολιτική που θα συμβάλεζε τα δημόσια οικονομικά χωρίς να αδικούνται κάποιοι ενώ άλλοι συνέχιζαν να φοροδιαφεύγουν. Γι' αυτό, κάθε μέτρο που έπρεπε να εφαρμοστεί η εκάστοτε κυβέρνηση από τις αρχές του 2010 είχε, εκ των πραγμάτων, σοβαρό πολιτικό κόστος. Οι κυβερνήσεις αναστέναξαν με όσα έπρεπε να κάνουν, τα κόμματα της αντιπολίτευσης ενέτειναν τις καταγγελίες, και γενικώς καλλιέργητο ένα κλίμα ότι «οι ξένοι» μας ανάγκαζαν (κυβέρνηση και πολίτες) να κάνουμε πράγματα που δεν θέλαμε. Η απειρία των κομμάτων στη διοίκηση και στη διαπραγμάτευση είχε ως αποτέλεσμα την αποδοχή πολιτι-

κών και μέτρων που δεν ήταν προϊόν ζήμωσης των ελληνικών πολιτικών δυνάμεων αλλά προτάθηκαν από την τρόικα. Ετσι υιοθετήθηκαν προγράμματα που είχαν μεγάλο οικονομικό, κοινωνικό και, τελικώς, πολιτικό κόστος - όπως ο συνδυασμός αυξήσεως της φορολόγησης και περικοπής δαπανών, την ώρα που η οικονομία ασφυκτιούσε από την έλλειψη ρευστότητας.

Το πελαταιακό σύστημα στο οποίο ανδρώθηκαν οι πολιτικοί και τα κόμματα εμπόδιζε την εφαρμογή μεταρρυθμίσεων που θα απλοποιούσαν τη δημόσια διοίκηση - επειδή οι διαφανείς και απλές διαδικασίες μπορεί να ωφελούν τον πολίτη αλλά λειτουργούν εις βάρος των κομματικών πελατών στη διοίκηση. Ετσι εντάθηκε η αίσθηση ότι τα μόνα μέτρα που εφαρμόζονταν ήταν η περικοπή δαπανών και η αύξηση της φορολογίας (συχνά σε παράλογο και άδικο βαθμό που κατέστρεφε ανθρώπους εθελούσιους της οικονομίας. Γι' αυτό κάθε μέτρο αντιμετώπιζόταν με καχυποψία όχι μόνο από την αντιπολίτευση και τους ψηφοφόρους, αλλά και από αρκετούς βουλευτές της αντιπολίτευσης. Οι τελευταίοι, γνωρί-

ζοντας ότι ο ευκολότερος τρόπος να μην καταποντιστούν στις επόμενες εκλογές είναι να διαμαρτύρονται για όσα αναγκάζονται να κάνουν, δείχνουν δυσφορία όλο και πιο συχνά - σε βάρος της κυβέρνησης. Η κυβέρνηση συνεργασίας, με ισχνή πλειοψηφία στη Βουλή, αναγκάζεται να ανέχεται αυτή την τριβή, η οποία, όμως, υποσκάπτει την αίσθηση ότι πιστεύει απολύτως σε όσα κάνει. Ετσι διαιωνίζεται η αίσθηση ότι η κυβέρνηση κάνει πράγματα που δεν θέλει, όταν δεν μπορεί να τα αποφυγή. Αυτό το ζούμε από την αρχή της κρίσης.

Πράγματι, συχνά η κυβέρνηση είναι αναγκασμένη να εφαρμόσει σειρά δεσμεύσεων σε αντάλλαγμα δόσεων των δανείων, ενώ οι πιστωτές δρουν με βάση αυτά που θέλουν οι δικό τους ψηφοφόροι, αδιαφορώντας για τις πολιτικές συνέπειες στην Ελλάδα. Αυτό το γνωρίζουν οι Έλληνες πολιτικοί και πολίτες. Η σημερινή κυβέρνηση έχει σηκώσει μεγάλο βάρος, πληρώνοντας για λάθη και αμαρτίες του παρελθόντος. Η λιγυψυχία των βουλευτών πηγάει από αυτό το παρελθόν: δείχνουν υπερβολικό φόβο και παθητικότητα για τις συνθήκες των πράξεών τους, αντί να πειθούν ότι επιλέγουν τις πολιτικές τους και πιστεύουν σε αυτές επειδή συμφέρουν τους πολίτες.

ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ

Εκουγχρονισμός χωρίς απώλεια ταυτότητας

Του **ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΙΑΝΝΑΡΑ**

Ο θρίαμβος του διδύμου Ερντογάν - Νταβούτογλου φέρνει την Τουρκία πολύ κοντά στο μετα-μοντέρνο. Αυτή η λέξη λειτουργεί ολίγον σαν κρεμάστρα, κρεμάει ο καθένας το νοηματικό περιεχόμενο της αρεσκείας του. Τώρα που το μοντέρνο (το «παράδειγμα» της νεωτερικότητας, της modernité) σαφώς καταρρέει, οι ορισμοί του μεταμοντέρνου ενδέχεται να γίνουν συνρευμένοι: Μεταμοντέρνο είναι ό,τι ελευθερώνεται από τους παράγοντες του συνυφασμένου με την κατάρρευση του μοντέρνου. Ποιους παράγοντες; Την αλλοτρίωση, ακρήστευση, εκφραυλισμό της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας, την υποταγή της στους νόμους του μάρκετινγκ. Τον αποκλεισμό βιαιοτήτων ατομικών δικαιωμάτων, τον υποβιβασμό ή αφανισμό του «κοινωνικού κράτους» σε κάθε σχεδόν γωνιά του πλανήτη. Το ρεαλιστικότατο «τέλος των ιδεολογιών», την ολοκληρωτική επιβολή μιας διαχειριστικής εκδοχής της πολιτικής, διαχειριστικής αλλοτρίων (όχι της κοινωνίας) συμπεριφορών.

Το δίδυμο Ερντογάν - Νταβούτογλου τολμάει να φιλοδοξεί την άσκηση πολιτικής όχι απλώς διαχειριστικής. Χωρίς να παραγνωρίζουν ή να νομιμάρουν τους όρους με τους οποίους ασκείται διεθνώς η πολιτική στο καταρρέον «παράδειγμα», επιχειρούν να σώσουν τη χώρα τους από τον πρωτογονισμό του «οικονομισμού» ως μοναδικής και απολυτοποιημένης αξίας. Να δώσουν όραμα στον λαό τους, στόχους ζωής και ποιότητες βίου άλλες από την καταναλωτική μονομαθία. Μοιάζει να έχουν αντιληφθεί ότι προϋπόθεση πραγματικής ανάπτυξης είναι να βιώσει ο πολίτης την ιστορία της πατρίδας του ως ηθωσαυρία ποιότητας για την προσωπική του ζωή, να τον θωρακίζει με αξιοπρέπεια ο πολιτισμός και η ισχύς του κράτους του. Να αντλεί φιλοτιμία και αρχοντιά (όχι ντροπή και μειονεξία) από τη συλλογική ταυτότητα του λαού του.

Μην ξεχνάμε ότι ο Ερντογάν φυλακίστηκε για τα πιστεύω του, επί δέκα μήνες, κι αυτό μόλις πέντε χρόνια πριν κερδίσει θριαμβικά την πρωθυπουργία. Ασκεί πολιτική, γιατί πιστεύει σε κάτι, αυτό και μόνο το στοιχείο τον καθιστά μετα-μοντέρνο - η μαντίλα της γυναίκας του πρωθυπουργού σε ένα κεμαλικό κράτος (όχι σε κάποιο θεοκρατικό καθεστώς παρανοϊκής θρησκοκλησίας) είναι

Μεταμοντέρνο στοιχείο πολιτικής να πιστευθεί σε κάτι.

μπαίρακι απελευθέρωσης από την απανθρωπία του μδενισμού στις κοινωνίες του ιστορικο-υλιστικού μονοδρομού. Το Τουρκικό Συνταγματικό Δικαστήριο καταδικασε τα αντικεμαλικά φρονήματα του Ερντογάν, και μέσα σε πέντε χρόνια η καταδικασμένος αναδείχθηκε πρωθυπουργός. Αυτή είναι η σαρωτική δυναμική της πίστης σε κοινωνικό όραμα, με αδιαιτέλεια.

Δεν εξωραίζει κανείς την πολιτική του Ερντογάν ούτε συντάσσεται με τον νεο-οθωμανισμό του όταν διαπιστώνει την ταχύτατη ανταπόκριση που βρήκε στην τουρκική κοινωνία η αμφισβήτηση του εξουσιαστικού κυριαρχου Κεμαλισμού. Ένας λαός που, ενεργητικά ολόκληρα χρόνια, έζησε έναν στανικό, εκβιαστικό εκδυτικισμό, μεταστράφηκε, με σε πέντε μόλις χρόνια, και μεταξιδώνει την πολιτική που σέβεται τις ρίζες του, την πνευματική του παράδοση, χωρίς να την ιδεολογικοποιεί και να την εκνομηκεύει. Είναι πραγματική έκπληξη μέσα στο παγκοσμιοποιημένο ιστορικο-υλιστικό «παράδειγμα».

Στην Ελλάδα, πέρασαν εκατό χρόνια υποταγής στον ίδιο εκδυτικό εκδυτικισμό (επιβολής του Κορδαϊσμού με τις λότητες της Βαυαροκρατίας) μέχρι η εμφάνισή του λεγόμενου «Γενιά του 1930» - η αμφισβήτηση του Κο-

κατάληψη που είχε και η επικράτηση του Κορδαϊσμού στην Ελλάδα: ένα κράτος με «μεταλλωμένη» συνείδηση, αποκομμένο από το παρελθόν του, την ενεργό συνέχιση της ιστορίας του, την αξιοποίηση της πείρας αιώνων για δημιουργική μετοχή στο παρόν. Κράτος που βασιζει τον εκουγχρονισμό του και την ανάπτυξη του στη μίμηση, στον πηλοκισμό της καταναλωτικής εξηλιθίωσης.

Το άλμα της τουρκικής κοινωνίας από τον κεμαλικό μεταπρατισμό σε έναν «εκουγχρονισμό χωρίς αλλοτρίωση» χρειάστηκε (πολιτικά) μόλις πέντε χρόνια. Στην Ελλάδα, ο αποκλεισμός από ένα τέτοιο άλμα γίνεται κάθε μέρα και πο στεγανός, είναι πα μάλλον αδύνατο να διασωθεί, σε συντεταγμένη συλλογικότητα, ο ελληνικός «τρόπος». Γιατί αδύνατο; Επειδή δεν πρόκειται για ιδέες, πεποιθήσεις, κανονιστικές αρχές, αλλά για άθλημα μετοχής στην κοινότητα του «τρόπου». Και έχουμε αποκλείσει τις έμπρακτες δυνατότητες αυτές της μετοχής: απεμπολήσαμε τη συνέχεια της πολιτικής, αρνηθήκαμε τη συνέχεια της ελληνικής γραφής, κατασυσκοφανθήσαμε την εμμονή στη συνέχεια της Ιστορίας.

Την πτώση από την αρχοντιά της κοσμοπολιτικής αυτοκρατορικής «οικουμένης» στην τραγωδία της σκλαβιάς στους Τούρκους την αντέξαμε: ακόμα και στους σκοτεινότερους χρόνους της Τουρκοκρατίας οι Έλληνες παρήγαγαν πολιτισμό (αρχιτεκτονική, μουσική, ποίηση, θεσμούς, φορεσιές). Τη μετάλλαξη του ελληνικού «τρόπου» σε μεταπρατισμό και μιμητισμό του ατομοκεντρικού μοντέλου της Νεωτερικότητας στάθηκε αδύνατο να την αντιπαλήψουμε, μάς οδήγησε νομοτελειακά στο ιστορικό τέλος του Ελληνισμού. Έχουμε κάποιες λαμπρές επιδόσεις στη μίμηση, αλλά είναι επιδόσεις εξατομικευμένες. Σε επίπεδο Θεσμών και οργάνωσης του κοινού βίου ο μιμητισμός μας πέτυχε επιδόσεις κατά τι υποδεέστερες των τριτοκοσμικών. Πρωτογονισμός ιδιοτέλειας, γενικευμένη καταλήστευση του κοινωνικού κρήματος, αυτονόητη αναξιοκρατία, κυρίαρχη φαυλότητα, κτηνώδους खुδαϊότητας συμπεριφορές.

Η απόσταση που χωρίζει τον Κεμαλισμό από το πολιτικό γχείρημα Ερντογάν είναι ασυγκρίτως μικρότερη της απόστασης του Κορδαϊσμού και των παραγών του από την ελληνικότητα.

Η επικράτηση του Κεμαλισμού στην Τουρκία εγγυήθηκε την ίδια

ΦΑΛΗΡΕΥΣ / Του ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΚΑΣΙΜΑΤΗ

Υπογραφή «Δημήτρης Σταμάτης»

Τα βασικά στοιχεία της πολιτικής φάρσας που ζούμε τον τελευταίο καιρό, εξ αφορμής του ΕΝΦΙΑ, είναι γνωστά. Καλού κακού όμως, ως τα υπενθυμίσω εν τάξει: Με τον φόρο αυτό ενοποιούνται οι διάφορες επιβαρύνσεις στην ιδιοκτησία, κατά τρόπο που σκοπό είχε την αποκατάσταση αδικιών και την εισαγωγή ενός συστήματος δικαιότερης κατανομής των φορολογικών βαρών. Η κυβέρνηση σκοπίμως κράτησε την εφαρμογή του ΕΝΦΙΑ για μετά τις ευρωεκλογές, για λόγους εμφανώς ψυχοθηρικούς - πράγμα θεμιτό σε γενικές γραμμές, βάσει των κανόνων του παιχνιδιού. Η έκβαση των ευρωεκλογών, εν τω μεταξύ, ήταν κακή για την κυβέρνηση και οδήγησε σε έναν σπασμωδικό ανασχηματισμό (με υπογραφή «Δημήτρης Σταμάτης»), ο οποίος αποδυνάμωσε ακόμη περισσότερο τον όποιο μεταρρυθμιστικό οίστρο διέθετε η κυβέρνηση. Ακόμη χειρότερα, η εφαρμογή του ΕΝΦΙΑ αποκάλυψε παραλείψεις στον σχεδιασμό του, οι οποίες ενέτειναν τις αδικίες που υποτίθεται ότι θα θέραινε, ιδίως στο θέμα των αγροτικών ιδιοκτησιών.

Κάπως έτσι, μια κυβέρνηση αποδυναμωμένη (κυρίως από τις δικές της επιλογές, όχι από τις ασυναρτησίες μιας τυχαίας αντιπολιτευσης) βρέθηκε με ένα σοβαρό πρόβλημα στα χέρια της. Αυτό αμέσως πήρε τις διαστάσεις γκάφας πρώτου μεγέθους, εξαιτίας βουλευτών της συμπολιτευσης, μελών της κυβέρνησης, ακόμη και αυτού του υπουργού Οικονομικών, οι οποίοι έπευσαν να αρνηθούν τις ευθύνες τους και άρχισαν να ψάχνουν αποδιοπομπαίο για να τον κρεμάσουν ανάποδα. Μέσα στον γενικό αποσυντονισμό και την απώλεια του ελέγχου των εξελίξεων, ως και ο Βενιζέλος (σε μια απόπειρα να μας δώσει τη δική του εκδοχή για το

άκρον άωτον του θράσους) επιχειρήσε να επαναφέρει νοσταλγικά στη μνήμη μας το επίτευγμά του με τον ΕΕΤΗΔΕ (κοινώς, το χαράτσι), για να μας παραπονεθεί ότι τον αδικήσαμε.

Αυτή είναι, πάνω κάτω, η ιστορία και το ερώτημα που με απασχολεί είναι πού εντοπίζεται, μέσα σε αυτό το απίθανο μπέρδεμα, το λάθος. Εντοπίζεται, έχω την εντύπωση, στη στρατηγική που ακολουθεί η κυβέρνηση μετά τον ανασχηματισμό. Είναι το ότι η κυβέρνηση ανταγωνίζεται τον ΣΥΡΙΖΑ (Τ-Λ) στο προνομιακό του πεδίο: την απόδραση από την πραγματικότητα, το παραμύθι.

Το λάθος του ΕΝΦΙΑ εξελίχθηκε σε φιάσκο, επειδή η κυβέρνηση αντί της ρεαλιστικής προσέγγισης στα πράγματα προτιμά να παρουσιάζει την πραγματικότητα μέσα από το πρίσμα της ρητορείας του ενθουσιασμού και της θριαμβολογίας. Πράγματι, υπάρχει μικρή αλλά σαφής βελτίωση στα οικονομικά μεγέθη. Πρόκειται για επίτευγμα αυτής της κυβέρνησης, το οποίο δεν είναι διόλου αμελητέο, καθώς αν σταθεροποιηθεί η βελτίωση, μακροπρόθεσμα και σε συνδυασμό με τις μεταρρυθμίσεις, οδηγεί στην ανάκαμψη. Είναι αλήθεια, βέβαια, ότι αυτή η βελτίωση δεν είναι ακόμη αισθητή ευρέως, ούτε έχει φθάσει σε εκείνους που την έχουν περισσότερο ανάγκη. Αυτή όμως είναι η φύση της οικονομίας μέσα στην οποία παλεύουμε. Αυτή είναι επίσης η φύση της προσπάθειας που καταβάλλεται. Μαγικές λύσεις δεν υπάρχουν.

Αυτό το σημαντικό που έχει πετύχει ως τώρα η κυβέρνηση -και προσωπικά ο πρωθυπουργός- το πουλάει όμως στον κόσμο με τον λάθος τρόπο. Το πουλάει με τη θριαμβευτική

Από τον Διαφωτισμό στον Μπαρμπαφωτισμό...

ρητορική του τύπου: φεύγει η τρούκα, γυρίζουμε σελίδα, έρχεται η ανάπτυξη, όπου να 'ναι επιστρέφουμε στην κανονικότητα (του «δώσε κι εμένα μπάριμπα») και τα τοιαύτα. Με τον τρόπο αυτόν, η κυβέρνηση νομιμίζει ότι εμψυχώνει τους κουρασμένους υποστηρικτές της, ενώ στην πραγματικότητα τους απομακρύνει από την πραγματικότητα. Διότι έρχεται κατόπιν η γκάφα του ΕΝΦΙΑ και η ψευδαισθησιολογία του ενθουσιασμού εξαερώνεται.

Οι υποστηρικτές της γραμμής αυτής μέσα στην κυβέρνηση, υποθέτω ότι μπορούν να ισχυρισθούν ότι για την κατάσταση δεν ευθύνεται η στρατηγική της κυβέρνησης. Τα προβλήματα που ανέκυψαν στην εφαρμογή του ΕΝΦΙΑ ανήκουν στην

κατηγορία των απρόοπτων και αναπάντεχων γεγονότων, είναι αυτά που δεν μπορεί κανείς να προβλέψει, να εμποδίσει ή να ελέγξει -τα «events, dear boy, events», που θα έλεγε ο μακαρίτης Μακμίλαν. Αυτό θα πουν, αλλά δεν θα έχουν δίκιο. Διότι όσοι ζούμε σε τούτη τη χώρα (όσοι τουλάχιστον δεν κατοικούμε σε χρυσελεφάντινους πύργους...) γνωρίζουμε ότι το λάθος, η αστοχία, η κακοτεχνία, η παράλειψη, η στραπατσουλιά ή όπως αλλιώς θέλετε να το πούμε, στη σημερινή Ελλάδα είναι ο κανόνας και όχι η εξαίρεση. Τέτοια πράγματα είναι λίγο ως πολύ αναμενόμενα σε ένα κράτος καοτικό, που υπολειπεται και αποσυντίθεται, την ώρα ακριβώς που προσπαθούμε όπως όπως να το κάθουμε να σταθεί στα πόδια του. Δεν

χρειάζεται να μας το υπενθυμίζει κανείς ότι, εδώ, δεν έχουμε το κράτος της Γερμανίας, ούτε καν της Ιταλίας - είναι κάτι που το ξέρουμε όλοι και το θεωρούμε δεδομένο.

Ας μην παρεξηγηθώ, δεν εννοώ προς Θεού ότι οι αστοχίες δεν έχουν κόστος, επειδή είναι αναμενόμενες. Έχουν και παραέχουν κόστος, σε κάθε περίπτωση και ανεξαρτήτως των συνθηκών. Όταν όμως η στρατηγική της κυβέρνησης είναι τέτοια ώστε η αναμενόμενη και ίσως προβλεπτή αστοχία να ανάγεται ξαφνικά σε γεγονός εξαιρετικό, τότε το κόστος του γίνεται πολλαπλάσιο. Πολύ απλά, όταν μια κυβέρνηση διαφημίζει τον επικείμενο θρίαμβό της, που όλο έρχεται μα ποτέ δεν φθάνει, τότε αρκεί μια στραβή,

όπως με τον ΕΝΦΙΑ, για να τα τινάξει όλα στον αέρα.

Από την κατάσταση αυτή, η μόνη που ευνοείται είναι η αντιπολίτευση, αφού η κυβέρνηση επιλέγει να αναμετρηθεί μαζί της σε ένα πεδίο εκτός πραγματικότητας. Ασφαλώς, δεν είναι διόλου απλό πράγμα να πολεμήσεις ένα ευχάριστο παραμύθι με τη δυσάρεστη πραγματικότητα, αλλά είναι ολέθριο λάθος να πολεμάς το δικό τους παραμύθι με ένα άλλο δικό σου. Από την αναμέτρηση κερδισμένο βγαίνει το κόμμα των Τσιπριστών-Λαφαζανιστών.

Ετσι η κυβέρνηση βρίσκεται σήμερα εκεί ακριβώς όπου βρισκόταν και μετά τον ανασχηματισμό: πεσμένη κάτω και τα έχει χαμένα. Ήταν απλώς το καλοκαίρι που πέρασε και έθρεψε την ψευδαισθησιολογία που είχαμε καταφέρει να κάνουμε δύο βήματα παρακάτω, αλλά η ελπίδα ήταν φρούδα. Η κυβέρνηση είναι ακόμη καθλωμένη στο ίδιο σημείο, εξαιτίας της στροφής που επιχειρήσε με το κεφαλαίο λάθος του ανασχηματισμού. Αυτό πληρώνει ακόμη και θα συνεχίσει να το πληρώνει όσο εμμένει σε αυτό. Υπό την έννοια αυτή, λοιπόν, θα μπορούσαμε να πούμε ότι τα όρια των δυνατοτήτων της κυβέρνησης περιγράφονται από τα όρια της σκέψης του Δημήτρη Σταμάτη, ο οποίος (σε ασαφή σύμπνοια με τον Βενιζέλο) είναι ο πατέρας της άστολης στροφής προς τον λαϊκισμό. Και εφόσον δεν κάνει τίποτε για να επανέλθει στη σωστή πορεία, το μόνο στο οποίο μπορεί να ελπίζει η κυβέρνηση είναι το ανέλπιστο. Ας πούμε, λ.χ., να βρεθεί θαμμένος στον τάφο της Αμφίπολης ο αρχαίος πρόγονος του Δημήτρη Σταμάτη. (Θα αναγνωρισθεί, φαντάζομαι, από το μπλερί που θα υπάρχει δίπλα στον νεκρό...).

kassimatis@kathimerini.gr

English Language & Literature

MASTER

- Το Μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών στην Αγγλική Φιλολογία και Γλωσσολογία **παρέχει αρκετές επαγγελματικές προοπτικές**, αφού οι ανάγκες για καθηγητές Αγγλικής Γλώσσας αυξάνονται παγκοσμίως, λόγω της επικράτησης της αγγλικής ως διεθνούς γλώσσας
- Το πρόγραμμα καλύπτει θέματα σε **τρία ακαδημαϊκά πεδία: Λογοτεχνία, Εφαρμοσμένη Γλωσσολογία και Διδακτική Μεθοδολογία στην Αγγλική Γλώσσα**
- Οι απόφοιτοι μπορούν να **εργοδοτηθούν σε Σχολεία, Κολλέγια και Ινστιτούτα (κάτοχοι Μεταπτυχιακού Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας δικαιούνται να λειτουργήσουν Ιδιωτικά Ινστιτούτα γλωσσών στην Κύπρο), Μέσα ενημέρωσης, Εκδόσεις, Διαφήμιση, Έρευνα, Διεθνείς Οργανισμούς**
- Το πρόγραμμα δίνει τη δυνατότητα σε **κατόχους πτυχίων από άλλα επιστημονικά πεδία όπως των Επιστημών της Αγωγής και των Παιδαγωγικών να επικεντρωθούν στη διδασκαλία της Αγγλικής Γλώσσας σε νηπιαγωγεία και δημοτικά σχολεία**
- Το πρόγραμμα προσφέρει το απαραίτητο υπόβαθρο σε όσους επιθυμούν να **προχωρήσουν σε διδακτορικές σπουδές** σε θέματα Γλωσσολογίας, Διδασκαλίας της Αγγλικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας.

Enlightenment

Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου
LAUREATE INTERNATIONAL UNIVERSITIES

η δύναμη της γνώσης

/EUCyprus
/EuropeanUniversityCyprus
/EuropeanUniCy

www.euc.ac.cy

Διογένης 6, Εγκωμη Τ.Κ. 22006, 1516 Λευκωσία,
Τηλ.: 22713000/1, Φαξ: 22713172

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ST. PETERSBURG THEATRE, RUSSIAN BALLET
GISELLE

Το διάσημο Ρωσικό μπαλέτο του Θεάτρου της Αγίας Πετρούπολης παρουσιάζει το ρομαντικό αριστούργημα Giselle. Μια διαχρονική ιστορία αγάπης και λύτρωσης. LIBRETTO A. Saint - George, T. Gautier ΧΟΡΟΓΡΑΦΙΑ Jean Coralli, Jules Perrot, Marius Petipa ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ Adolphe Adam ΔΙΑΝΟΜΗ ΡΟΛΩΝ Anna Voytina, Alexandr Voytin, Maria Chernova, Sergey Laletin, Svetlana Markova, Andrey Provotorov, Mikhail Onuchin, Olga Pudakova, Natalia Safonova, Victoria Ivanova ΟΜΑΔΑ Saint-Petersburg Theatre "Russian Ballet" ΠΑΡΑΓΩΓΗ Filmblades.

Αμφιθέατρο Μακαρίου III Στρόβολος, Λευκωσία (Σχολή Τυφλών) ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 19 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Πατιτήριο Δημοτικό Αμφιθέατρο, Λάρνακα ΣΑΒΒΑΤΟ 20 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Δημοτικό Κηποθέατρο, Λεμεσός ΚΥΡΙΑΚΗ 21 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

ΕΙΣΟΔΟΣ ΣΤΙΣ 20:00 | ΔΙΑΡΚΕΙΑ 2:00'

ΔΙΕΘΝΕΣ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΚΥΠΡΙΑ
INTERNATIONAL FESTIVAL

© 7000 2212
WWW.KYPRIA.ORG.CY
ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ €10/€5 ΜΕΙΩΜΕΝΟ

ΧΟΡΗΓΟΙ

Εισιτήρια προπωλούνται: www.SoldoutTickets.com.cy & σε όλα τα περίπτερα

Δικαιούχοι μειωμένων εισιτηρίων είναι μαθητές, στρατιώτες, φοιτητές, συνταξιούχοι μετά την παρουσίαση ταυτότητας. Άτομα με αναπηρία δικαιούνται δωρεάν είσοδο.

Πολιτικό μπρα ντε φερ με τους δανειστές

Αυξάνονται οι φόβοι στην κυβέρνηση ότι τελικά ο έλεγχος του Σεπτεμβρίου μπορεί να διαρκέσει έως και τον Μάρτιο του 2015...

Του ΣΩΤΗΡΗ ΝΙΚΑ

Όταν κάποιος Ευρωπαίος αξιωματούχος, όπως ο πρόεδρος του Ευρογρουπ Γερούν Ντάισελμπλουμ ή ο υπουργός Οικονομικών της Γερμανίας Βόλφγκανγκ Σόμπλε, λέει ότι η συζήτηση για την «επόμενη ημέρα», δηλαδή για το τι θα γίνει με την Ελλάδα μετά τη λήξη του προγράμματος, θα αρχίσει μόλις ολοκληρωθεί η αξιολόγηση από την τρόικα, δηλαδή κατά τον Νοέμβριο, δύο τινά συμβαίνουν: είτε θέλει να κρατήσει στο σκοτάδι τις συζητήσεις που ήδη έχουν αρχίσει είτε προετοιμάζει το έδαφος για μια μακρά διαπραγμάτευση μεταξύ των εμπλεκόμενων μερών. Ενδεχομένως να συμβαίνουν και τα δύο.

Οι συζητήσεις για το τι θα γίνει, αφού καταβληθεί και η τελευταία δόση του δανείου από την Ευρωζώνη, διεξάγονται και σε πολιτικό και σε τεχνικό επίπεδο. Ωστόσο, κορυφαίοι κυβερνητικοί αξιωματούχοι παραδέχονται ότι επί της ουσίας το ζήτημα είναι καθαρά πολιτικό. Όπως επίσης πολιτική -και μάλιστα στο ανώτατο επίπεδο- θα είναι και η απόφαση για το πόσο θα διαρκέσει ο έλεγχος της τρόικας που θα ξεκινήσει εκτός απρόοπτου στις 29 Σεπτεμβρίου.

Πρόθεση της κυβέρνησης όπως έχει διατυπωθεί επισήμως εδώ και μήνες, είναι η επερχόμενη αποστολή της τρόικας να διαρκέσει το πολύ 2 με 3 εβδομάδες. Απώτερος στόχος είναι να σταλεί το μήνυμα ότι οι πολυμηνίοι έλεγχοι της τρόικας τελειώσαν και ταυτόχρονα να εκταμιευθούν οι δόσεις του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ) και της Ευρωζώνης προς την Ελλάδα, διασφαλιζόντας τα ταμειακά διαθέσιμα του κράτους για όσο διαρκέσουν οι συζητήσεις για το χρέος που θα ακολουθήσουν.

Όσο, όμως, περνάει ο καιρός, αυξάνονται οι φόβοι στην κυβέρνηση ότι τελικά ο έλεγχος του Σεπτεμβρίου όχι μόνο δεν θα είναι σύντομος, αλλά μπορεί να διαρκέσει έως και τον Μάρτιο του 2015. Και αυτό για δύο λόγους:

1. Ο πολιτικός. Κάποιες χώρες στην Ευρωζώνη δεν θέλουν μια συμφωνία για το χρέος, τη χρηματοδότηση της Ελλάδας και εν γένει αυτό που

Το θέμα νέου προγράμματος για την Ελλάδα έθεσε για δεύτερη φορά τους τελευταίους μήνες ο διοικητής της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, Μάριο Ντράγκι (φωτογραφία, πάνω), στο πλαίσιο του Ευρογρουπ της Παρασκευής. Εκεί, ο πρόεδρος του Γερούν Ντάισελμπλουμ ξεκαθάρισε ότι πρώτα θα πρέπει να ολοκληρωθεί η επόμενη αξιολόγηση του ελληνικού προγράμματος και μετά θα μπορέσει να ξεκινήσει η συζήτηση για την επόμενη μέρα της ελληνικής οικονομίας.

Στο υπουργείο Οικονομικών έχουν φροντίσει να καλύψουν πιθανές ανάγκες προτού δημιουργηθεί χρηματοδοτικό κενό.

λέμε «επόμενη ημέρα» με μία κυβέρνηση που δεν θα είναι εκεί να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις που θα αναλάβει η χώρα. Δεδομένου ότι δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο να διεξαχθούν πρόωρες βουλευτικές εκλογές με αφορμή την εκλογή Προέδρου της Δημοκρατίας, η τρόικα θέλει να περιμένει έως ότου ξεκαθαρίσει ποιος θα είναι ο συνομιλητής της.

2. Ο τεχνικός. Είναι γεγονός ότι η εφαρμογή του υφιστάμενου προγράμματος υστερεί σε σχέση με το τι θα έπρεπε να έχει γίνει, παρά την επιτάχυνση της κυβέρνησης το τελευταίο διάστημα. Σύμφωνα με πληροφορίες, η τρόικα προς το παρόν δεν έχει συρρικνώσει την πατζέντα των θεμάτων που θα πρέπει να κλείσουν στον επερχόμενο έλεγχο και συνεχίζει να έχει ψηλά όλα τα «καυτά» ζητήματα (νέο ασφαλιστικό, ομαδικές απολύσεις, πλειστηριασμοί, νέο ενιαίο μισθολόγιο, συνδικαλιστικός νόμος κ.λπ.).

Επί της ουσίας, εφόσον δεν υπάρξει κάποια πολιτική απόφαση για γρήγορη ολοκλήρωση του ελέγχου χωρίς τη συμμετοχή των επόμενων «χρησιμοποιεί» τις υποχρεώσεις που περιγράφονται στο Μνημόνιο

για να κρατάει ανοικτό τον έλεγχο εν αναμονή όλων των άλλων πολιτικών εξελίξεων. Η τακτική αυτή είναι γνωστή και έχει χρησιμοποιηθεί και στο παρελθόν.

Από την πλευρά της η κυβέρνηση, διαβλέποντας το ενδεχόμενο να «συρθεί» ο έλεγχος έως τον Μάρτιο του 2015, έχει μεριμνήσει ώστε να μην προκύψει κάποιο πρόβλημα. Εφόσον δεν κλείσει γρήγορα ο έλεγχος, η Ελλάδα δεν θα λάβει τις δόσεις που εξαρτώνται από την επιτυχή ολοκλήρωσή του. Οπότε θα δημιουργηθεί ένα κενό στη χρηματοδότηση της χώρας.

Ωστόσο, στο υπουργείο Οικονομικών έχουν φροντίσει να καλύψουν πιθανές ανάγκες προτού δημιουργηθούν. Ηδη, με την ανταλλαγή των εντόκων γραμματίων με νέα ομόλογα που πραγματοποιή-

θηκε αυτή την εβδομάδα έχει αφαιρεθεί από τις υποχρεώσεις του Δημοσίου η αποπληρωμή ποσού 1,62 δισ. ευρώ από τώρα έως και τον Μάρτιο του 2015.

Παράλληλα, στα κυβερνητικά σχέδια είναι η έκδοση νέων 18μηνων εντόκων γραμματίων για την άντληση 1,6 δισ. ευρώ εντός του Οκτωβρίου και τον Νοέμβριο η έκδοση ενός 7ετούς ομολόγου για επιπλέον 2-3 δισ. ευρώ. Οι κινήσεις αυτές θα γίνουν τόσο για να διασφαλιστεί η ταμειακή ρευστότητα του Δημοσίου σε περίπτωση που κάτι δεν κυλήσει όπως έχει προγραμματιστεί, όσο και για να δημιουργηθεί ένα ισχυρό αποθεματικό -σε περίπτωση που εκταμιευθούν εγκαίρως οι δόσεις από την τρόικα- για την κάλυψη του χρηματοδοτικού κενού του 2015.

Επισήμως, λοιπόν, οι συζητήσεις για τυχόν νέο πρόγραμμα και για τη διευθέτηση του χρέους θα αρχίσουν μετά την αξιολόγηση από την τρόικα. Μάλιστα, για το δεύτερο ο αντιπρόεδρος της κυβέρνησης, Ευ. Βενιζέλος, μιλώντας σε υπουργούς της ΠΑΣΟΚ που μετέχουν στην κυβέρνηση, υποβάθμισε το γεγονός ότι τελικά η πρόταση για συνάντηση στην Ουάσινγκτον με επικεντρωμένο το ελληνικό χρέος δεν αναμένεται να υλοποιηθεί.

Εμφανίστηκε, δε, καθυστερημένος ως προς τη λύση που θα βρεθεί για το χρέος της Ελλάδας, σημειώνοντας πως πλέον το μεγαλύτερο μέρος των δανείων ανήκει στην Ευρωζώνη και η κατάσταση δεν συγκρίνεται με εκείνη της Αργεντινής.

Δύσκολη εξίσωση και για την τρόικα η «επόμενη μέρα»

Της ΕΛΕΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗ

«Η επόμενη μέρα» για την ελληνική οικονομία φαίνεται να απασχολεί έντονα και τα τρία μέλη της τρόικας, καθώς απομένουν μόλις τρεις μήνες από την επίσημη λήξη του ευρωπαϊκού σκέλους του προγράμματος, ενώ θα συνεχίζεται η χρηματοδότηση από το ΔΝΤ μέχρι τον Φεβρουάριο του 2016. Αυτή η συμμετρία ως προς τη λήξη του προγράμματος καθιστά τα επόμενα βήματα δύσκολα και την εξίσωση που καλούνται να λύσουν τα μέλη της τρόικας, με τη συμβολή της ελληνικής πλευράς, ιδιαίτερα δύσκολη και πρωτόγνωρη.

Δεν είναι τυχαίο ότι το θέμα νέου προγράμματος για την Ελλάδα έθεσε για δεύτερη φορά τους τελευταίους μήνες ο διοικητής της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, Μάριο Ντράγκι, στο πλαίσιο του Ευρογρουπ της Παρασκευής, καθώς για την ΕΚΤ είναι πολύ πιο εύκολο να παρέχει ρευστότητα σε μία χώρα που βρίσκεται σε πρόγραμμα και αυστηρό έλεγχο. Ελαβε, όμως, ως απάντηση από τον υπουργό Οικονομικών Γκ. Χαρδούβελη την πάγια θέση της Αθήνας ότι πρέπει να τελειώνουμε με το Μνημόνιο.

Για κάθε πλευρά τα συμφέροντα και οι δεσμεύσεις είναι διαφορετικές, αν και όλες έχουν κοινό σκοπό να μπορέσει να σταθεί η Ελλάδα στα πόδια της τα επόμενα χρόνια και να είναι ικανή να αποπληρώσει τα δάνειά της. Από τη μία πλευρά η ΕΚΤ έχει δηλώσει ξεκάθαρα ότι όταν ολοκληρωθεί το ευρωπαϊκό πρόγραμμα δεν θα μπορεί να δέχεται τα ελληνικά ομόλογα ως ενέχυρο για την παροχή ρευστότητας αν δεν ασκεί περισσότερο έλεγχο στην πορεία της ελληνικής οικονομίας ή αν δεν ανα-

Η πίεση πέφτει στην ελληνική πλευρά που καλείται να ολοκληρώσει μία λίστα με εκατοντάδες δράσεις.

βαθμίσουν την ελληνική οικονομία οι ίδιοι αξιολογητές (όπως έγινε σε Ιρλανδία και Πορτογαλία). Για το ΔΝΤ είναι επίσης δύσκολο να συνεχίσει να χρηματοδοτεί μια χώρα της Ευρωζώνης χωρίς τη συμμετοχή της ίδιας της Ευρώπης.

Από την άλλη, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορεί να δεχθεί ότι μια χώρα δική της θα παίρνει χρηματοδότηση από διεθνή οργανισμό χωρίς την ευρωπαϊκή συμβολή. Τέλος, η ελληνική κυβέρνηση έχει δηλώσει με κάθε τρόπο ότι δεν πρόκειται να συμφωνήσει σε νέο Μνημόνιο. Ο Έλληνας πρωθυπουργός γνωρίζει πολύ καλά ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ο ίδιος ο Ζαν-Κλοντ Γιουνκέρ είναι οι μόνοι -σε αντίθεση με το ΔΝΤ και την ΕΚΤ- που μπορούν να κατανοήσουν την παράμετρο της πολιτικής οικονομίας και έχουν και την ανάλογη ευελιξία. Μπορούν, δηλαδή, να αντιληφθούν την ευρύτερη σημασία που θα είχε για όλη την Ευρώπη, αλλά και για τον ίδιο τον πρόεδρο της Επιτροπής προσωπικά, αν στην αρχή της θητείας του καταφέρει να ολοκληρωθεί με επιτυχία το ελληνικό πρόγραμμα και με αυτόν τον τρόπο να δείξουν την ευελιξία που θα χρειαστεί.

Στο άτυπο Ευρογρουπ που έγινε στο Μιλάνο την Παρασκευή ο πρόεδρος του Γερούν Ντάισελμπλουμ ξεκαθάρισε ότι πρώτα θα πρέπει να ολοκληρωθεί η επόμενη αξιολόγηση του ελληνικού

προγράμματος και μετά θα μπορέσει να ξεκινήσει η συζήτηση για την επόμενη μέρα της ελληνικής οικονομίας. Όπως είπε, η 5η αξιολόγηση έχει προγραμματιστεί να ξεκινήσει πριν από το τέλος Σεπτεμβρίου, εξηγώντας ότι το έδαφος έχει προετοιμαστεί στο Παρίσι. Τα κριτήρια που συνοδεύονται με το κλείσιμο αυτής της αξιολόγησης είναι 1,8 δισ. από τον EFSF και άλλα 1,8 από τα κέρδη του προγράμματος SMP (αγορές ομολόγων) της ΕΚΤ. «Και τα δύο αυτά ποσά εξαρτώνται από την ολοκλήρωση της επόμενης αξιολόγησης», δήλωσε ο επικεφαλής του EFSF, Κλάους Ρέγκλινγκ.

Ετσι, η πίεση πέφτει στην ελληνική πλευρά, που καλείται να ολοκληρώσει μία λίστα με εκατοντάδες δράσεις και με τον χρόνο να μετράει αντίστροφα ώστε να μπορέσει να ξεκινήσει και η συζήτηση που θα καθορίσει το μέλλον του ελληνικού προγράμματος, τη σχέση διασύνδεσης Ελλάδας - Ευρώπης/δανειστών, καθώς και τη βιωσιμότητα του ελληνικού χρέους.

Ο κ. Χαρδούβελης είχε την ευκαιρία να εξηγήσει στους ομολόγους του στο τραπέζι του Ευρογρουπ ότι αυτή τη στιγμή η Ελλάδα έχει ολοκληρώσει 55% από τις δράσεις του προγράμματος, εμφανώς αυξημένες από το 20% που βρισκόταν τον Ιούνιο. Η απάντηση, όμως, που πήρε ήταν ότι η Ελλάδα έχει ακόμα μία γεμάτη ατζέντα με εκκρεμότητες, ενώ φαίνεται ότι έχει να διανύσει αρκετή απόσταση για να πετύχει το 100% και να κλείσει η αξιολόγηση. Η άφιξη της τρόικας τις επόμενες μέρες θα δώσει και το επίσημο εναρκτηριο σήμα για την πιο σημαντική διαπραγμάτευση στην ιστορία του ελληνικού προγράμματος.

Οι ξένοι επενδυτές παρακολουθούν

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΜΑΝΤΕΛΑ

Πρόκειται για μια απλή ερώτηση, που διατύπωσε διαχειριστές μεγάλων αμερικανικών funds στα δύο road shows στα οποία συμμετείχαν στη Νέα Υόρκη, αρχές της εβδομάδας, οι ελληνικές τράπεζες. Το πνεύμα τους, με δυο λόγια, ήταν το εξής: Σήμερα, με όρους Μνημονίου, δανείζετε ως χώρα, για να καλύψετε τα «κενά» σας, με επιτόκιο χαμηλότερο του 2%. Αν επιχειρήσετε να βγείτε από την επιτήρηση, θα αναγκαστείτε να δανειστείτε με 5% και 6% στις 10ετίες. Πόσο μακριά μπορεί να φτάσει όμως η οικονομία σας έτσι;

Προφανώς και δεν ήταν ο ρόλος των Ελλήνων τραπεζιτών να απαντήσουν στο ερώτημα, το οποίο, ωστόσο, το τελευταίο διάστημα δείχνει να γίνεται ολοένα και πιο επίκαιρο, αλλά και πιο πιεστικό, αφού η Αθήνα φαίνεται αποφασισμένη να κάνει το μεγάλο άλμα, με τη λήξη του τρέχοντος Μνημονίου.

Το «κλειδί» για τη σωστή απάντηση θα πρέπει να αναζητηθεί στο rating της χώρας, καθώς το ζητούμενο είναι το επιτόκιο δανεισμού της να πέσει στο 3% ή και πιο χαμηλά. Μόνο που για να γίνει κάτι τέτοιο δεν αρκούν αναβαθμίσεις της μιας μονάδας, στις οποίες είχε αναφερθεί η «Κ» ήδη από την προηγούμενη Κυριακή.

Επίσης δεν αρκούν μόνο οι θετικές εκτιμήσεις και τα σχόλια. Χρειάζεται, όπως παραδέχονται και από το οικονομικό επιτελείο, να μεσολαβήσει, μεταξύ άλλων και ένα πρώτο, έπειτα από πολύ καιρό, θετικό τρίμηνο για την ελληνική οικονομία.

Τι άλλο απασχολεί τους ξένους επενδυτές αυτή τη στιγμή; Το πολιτικό ρίσκο στην Ελλάδα. Γι' αυτό ρωτούν συνέχεια, όπως και για το οικονομικό πρόγραμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης. Θέλουν να μάθουν τι προβλέπει για συγκεκριμένα πράγματα και ρω-

Το επιτόκιο δανεισμού «κλειδί» για το μεγάλο άλμα - Ανησυχία για το πολιτικό ρίσκο.

τούν να μάθουν πού μπορούν να το... βρουν. «Προς το παρόν, δεν το βλέπουν και γι' αυτό είναι το μόνο πράγμα για το οποίο ανησυχούν, σε ό,τι έχει να κάνει με τον ΣΥΡΙΖΑ».

Προφανώς, για όλα τα υπόλοιπα θεωρούν ότι είναι μέρος του πολιτικού παιχνιδιού, με βάση την εμπειρία τους απ' όλες τις χώρες ανά τον κόσμο όπου επενδύουν. Γι' αυτό και εναντιώσε με ό,τι πιστεύεται αποφεύγουν τους χαρακτηρισμούς και τις υπερβολές. Η Αθήνα, γι' αυτούς, δεν είναι το κέντρο του κόσμου και κατά συνέπεια αντιλαμβάνονται διαφορετικά τα πράγματα.

Και μια και ο λόγος στην Αθήνα, όσοι ασχολούνται με τις τελευταίες εξελίξεις από το κρίσιμο τραπεζοεπιχειρηματικό τοπίο στην Ελλάδα, πληροφορούνται τα τελευταία 24ωρα ότι το σχέδιο για την αναδιάρθρωση των εταιρικών δανείων έχει σταλεί από την κυβέρνηση στην τρόικα. Οι πληροφορίες, μάλιστα, αναφέρουν ότι η πρώτη αντίδραση δεν ήταν αρνητική, γεγονός το οποίο είναι ενθαρρυντικό. Ωστόσο, οι διευκρινίσεις που ζητήθηκαν ήταν πολλές κι αυτό είναι το ένα γκρίζο σημείο.

Το άλλο έχει να κάνει με την υποχρέωση, πριν απ' όλα, να ολοκληρωθεί το νέο προπρωτοδικό και το πρωτοδικό δικαίο, πάνω στα οποία θα στηριχθεί εν πολλοίς το νέο επιχειρηματικό τοπίο που τείνει να δημιουργηθεί στην Ελλάδα. Ωστόσο, εκεί οι ρυθμοί δεν είναι ταχείς, γεγονός που προβληματίζει. Κι αυτό γιατί μέσα στον Οκτώβριο θα πρέπει να έχουν τελειώσει όλες οι προετοιμασίες. Θα προλάβουν;

Απεμπλοκή από Μνημόνιο και στο βάθος ο Πρόεδρος

Διαβουλεύσεις Σαμαρά με τους εταίρους και προσπάθεια αντιστροφής του κλίματος

Του Κ. Π. ΠΑΠΑΔΙΟΧΟΥ

Το «κλειδί» που θα αντιστρέψει το δυσμενές για την κυβέρνηση κλίμα, θα κατευνάσει τους βουλευτές της κυβερνητικής πλειοψηφίας, πρωτίστως εκείνους της Ν.Δ. και θα αλλάξει τους όρους του παιχνιδιού ενόψει της προεδρικής εκλογής αναζητεί ο πρωθυπουργός, Αντ. Σαμαράς, σε διεθνείς παρασκηνιακές διαβουλεύσεις με επίκεντρο την απεμπλοκή της χώρας από τα Μνημόνια και τη διευθέτηση του ελληνικού χρέους.

Ο κ. Σαμαράς έχει καταστήσει σαφές ότι δεν είναι στις προθέσεις του να ζητήσει νέο δάνειο από τους εταίρους, όταν το τρέχον πρόγραμ-

μα ελληνική σκηνή και τα χρήματα που «έχει λαμβάνειν» η χώρα να αντληθούν από άλλες πηγές, όπως το «μαξιλάρι» του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και τις αγορές.

Όμως, όπως προαναφέρθηκε, η όλη συζήτηση δεν έχει καταλήξει, καθώς μάλιστα συνδέεται και με τον τρόπο εποπτείας της Ελλάδος στην περίπτωση κατά την οποία δεν υπάρξει νέα δανειακή σύμβαση με τους εταίρους: Η Αθήνα, ευλόγως, ζητεί το υφιστάμενο μοντέλο επιτήρησης να αλλάξει άρδην, καθώς οι συνεχείς έλεγχοι της τρόικας έχουν εξαντλήσει τόσο την ελληνική κοινωνία, όσο και το πολιτικό προσωπικό. Κατ' ορισμένες πηγές, στο δειπνο των Παρισίων με την τρόικα, προτάθηκε οι όποιες νέες μεταρρυθμίσεις συμφωνηθούν να ενταχθούν σε ένα Εθνικό Σχέδιο Ανάπτυξης η «ιδιοκτησία» του οποίου θα ανήκει στην ελληνική κυβέρνηση και κατά τα λοιπά η Ελλάδα να υπαχθεί στο ίδιο καθεστώς επιτήρησης με τις χώρες που εξήλθαν από το Μνημόνιο, όπως η Πορτογαλία και η Ιρλανδία. Όμως, η Αθήνα φέρεται διατεθειμένη να συζητήσει και ένα μοντέλο ελέγχου για την επίτευξη ετήσιων στόχων στο πεδίο των διαρθρωτικών αλλαγών, που θα συνδέονται με την προωθούμενη ρύθμιση για τη διευθέτηση του ελληνικού χρέους. Σημειώνεται, μάλιστα, πως οι συζητήσεις για το χρέος παρασκηνιακά έχουν αρχίσει: «Βρισκόμαστε ήδη στην επόμενη ημέρα», αναφέρει χαρακτηριστικά επί του θέματος στενός συνεργάτης του κ. Σαμαρά, ενώ υψηλόβαθμος παράγοντας εκτός κυβέρνησης, που βρί-

σκειται σε ανοικτή γραμμή με τα κέντρα αποφάσεων στην Ε.Ε., εκτιμά πως η Ελλάδα μπορεί να αποφύγει ένα νέο κύκλο ασφυκτικής επιτήρησης εάν πείσει ότι θα συνεχίσει τον δρόμο των μεταρρυθμίσεων.

Πάντως, στο Μέγαρο Μαξίμου θα επηθυσούν για πολιτικούς λόγους οι εξελίξεις σε όλα τα μέτωπα με τους εταίρους -διαπραγμάτευση με την τρόικα, συζήτηση για τη χρηματοδότηση από το νέο έτος και χρέος- να «τρέξουν» και να έχουν ολοκληρωθεί ακόμη και πριν από το τέλος Νοεμβρίου. Η συγκεκριμένη εξέλιξη, σε συνδυασμό με τις

φοροελαφρύνσεις που εξήγγειλε από το βήμα της ΔΕΘ ο πρωθυπουργός και θα εξειδικευθούν στο προσχέδιο του προϋπολογισμού που θα κατατεθεί στη Βουλή στις αρχές Οκτωβρίου, εκτιμάται πως μπορεί να μεταβάλουν ουσιαστικά το κλίμα και να οδηγήσουν στην εξεύρεση των 180 ψήφων για την εκλογή Προέδρου Δημοκρατίας. Όπως αναφέρει συνεργάτης του πρωθυπουργού, «μόλις έχουμε τις απαιτούμενες ψήφους θα κινηθούν οι διαδικασίες για τον διάδοχο του Κ. Παπούλια και γι' αυτό θέλουμε το συνολικό πακέτο της διαπραγμάτευσης να ολοκληρωθεί σύντομα».

Ο πρωθυπουργός Αντώνης Σαμαράς έχει καταστήσει σαφές ότι δεν είναι στις προθέσεις του να ζητήσει νέο δάνειο από τους εταίρους, όταν το τρέχον πρόγραμμα λήξει στο τέλος του έτους, ενώ παράλληλα προσπαθεί να αντιστρέψει το δυσμενές για την κυβέρνηση κλίμα.

σκειται σε ανοικτή γραμμή με τα κέντρα αποφάσεων στην Ε.Ε., εκτιμά πως η Ελλάδα μπορεί να αποφύγει ένα νέο κύκλο ασφυκτικής επιτήρησης εάν πείσει ότι θα συνεχίσει τον δρόμο των μεταρρυθμίσεων.

Πάντως, στο Μέγαρο Μαξίμου θα επηθυσούν για πολιτικούς λόγους οι εξελίξεις σε όλα τα μέτωπα με τους εταίρους -διαπραγμάτευση με την τρόικα, συζήτηση για τη χρηματοδότηση από το νέο έτος και χρέος- να «τρέξουν» και να έχουν ολοκληρωθεί ακόμη και πριν από το τέλος Νοεμβρίου. Η συγκεκριμένη εξέλιξη, σε συνδυασμό με τις

φοροελαφρύνσεις που εξήγγειλε από το βήμα της ΔΕΘ ο πρωθυπουργός και θα εξειδικευθούν στο προσχέδιο του προϋπολογισμού που θα κατατεθεί στη Βουλή στις αρχές Οκτωβρίου, εκτιμάται πως μπορεί να μεταβάλουν ουσιαστικά το κλίμα και να οδηγήσουν στην εξεύρεση των 180 ψήφων για την εκλογή Προέδρου Δημοκρατίας. Όπως αναφέρει συνεργάτης του πρωθυπουργού, «μόλις έχουμε τις απαιτούμενες ψήφους θα κινηθούν οι διαδικασίες για τον διάδοχο του Κ. Παπούλια και γι' αυτό θέλουμε το συνολικό πακέτο της διαπραγμάτευσης να ολοκληρωθεί σύντομα».

Όμως, είναι ζητούμενο κατά πόσο οι εταίροι επιθυμούν την επιτάχυνση των εξελίξεων. Στην Αθήνα δεν έχουν περάσει φυσικά απαραίτητες δηλώσεις υψηλόβαθμων κοινοτικών αξιωματούχων, αλλά και του επικεφαλής της ΕΚΤ κ. Μάριο Ντράγκι, που ουσιαστικά εξεθούθησαν στην κυβέρνηση σε νέο πρόγραμμα. Οι δηλώσεις αυτές χαρακτηρίζονται «αρχικές διαπραγματευτικές θέσεις της άλλης πλευράς», ενώ διατυπώνεται και η άποψη ότι επιχειρείται να προετοιμαστεί η ευρωπαϊκή κοινή γνώμη για το ενδεχόμενο να προκύψει ανάγκη πρόσθετης χρηματοδότησης προς την Ελλάδα. Πα-

Κριστ. Λαγκάρντ: «Με απείλησαν»

Η δήλωση που έκανε την Παρασκευή η γενική διευθύντρια του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ), Κριστίν Λαγκάρντ, ήταν «βόμβα», γι' αυτό και δικαίως συζητείται έως σήμερα. Η επικεφαλής του Ταμείου, μιλώντας στους Financial Times, δήλωσε ότι δέχτηκε απειλές για τη ζωή της όταν μίλησε για τη φοροδιαφυγή στην Ελλάδα. Συγκεκριμένα, όταν ρωτήθηκε από τον δημοσιογράφο για την κριτική που είχε ασκήσει παλαιότερα, μιλώντας για τη φοροδιαφυγή των πλουσίων Ελλήνων, είπε: «Καλύτερα να μην πω πολλά, ξέρετε, γιατί όταν μίλησα για την Ελλάδα και για το θέμα των φόρων, δέχτηκα απειλές για τη ζωή μου και έπρεπε να συζητήσω ασφάλειά μου». Προχωρώντας, ωστόσο, παρακάτω, πρόσθεσε: «Αυτόσο ο κλάδος της ναυτιλίας πληρώνει πραγματικά φόρους; Οι άλλοι; Δεν νομίζω ότι είναι έτσι». Σε άλλη ερώτηση του δημοσιογράφου, σχετικά με το αν είναι μέρος του προβλήματος το ότι «τόσο πολλοί Έλληνες, ή άλλες πλούσιες ελίτ, έχουν μετακινηθεί σε μέρη όπως το Λονδίνο, προς αναζήτηση θέσεων εργασίας ή χαμηλότερων φόρων», η κ. Λαγκάρντ υποστήριξε ότι το πρόβλημα δεν είναι μόνο ελληνικό, λέγοντας ότι «ακούω από την πρεσβεία μας ότι υπάρχουν άνθρωποι στην ηλικία των 30, ως παύση, που αφήνουν και τη Γαλλία».

Το χρονικό μιας ακύρωσης στο ΔΝΤ

Της ανταποκρίτριας μας στην ΟΥΑΣΙΓΚΤΟΝ ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΣΚΟΚΟΥ

Η κατηγορηματική απόρριψη από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) του ενδεχομένου συνάντησης των πιστωτών για το ελληνικό χρέος τον Νοέμβριο, στην Ουάσιγκτον, διαψεύδει τις προσδοκίες που είχαν καλλιεργήσει τις προηγούμενες μέρες τα ίδια τα στελέχη του. Γιατί, γεγονός αποτελεί ότι το ΔΝΤ έχει επικριρήσει επανειλημμένως να πείσει τους Ευρωπαίους να συζητήσουν το ζήτημα της αναδιάρθρωσης του χρέους και της μελλοντικής χρηματοδότησης του ελληνικού προγράμματος.

Σύμφωνα με πληροφορίες, η πρόταση για συνάντηση στην Ουάσιγκτον προέκυψε με πρωτοβουλία του ΔΝΤ, κάτι που δεν διέψευσε, ουσιαστικά, ούτε ο αναπληρωτής εκπρόσωπος Τύπου του Ταμείου, Μπιλ Μάρεϊ. Οι Ευρωπαίοι, όμως, αρνούνται να δεσμευθούν και το μεταθέτουν συνεχώς γι' αργότερα. Έτσι, το Ταμείο παραπέμπει πλέον το ζήτημα της αναδιάρθρωσης του ελληνικού χρέους αλλά και της μελλοντικής μορφής της τρόικας στους Ευρωπαίους και τους Έλληνες πολιτικούς.

Το πλεόνασμα

Ευρωπαίοι αξιωματούχοι διαμνύουν ότι προκειμένου να προχωρήσει η ελάφρυνση του ελληνικού χρέους, θα χρειαστούν και το πρωτογενές πλεόνασμα του προϋπολογισμού του 2015. Στην πράξη, όμως, αυτό το οποίο κάνουν είναι να μεταθέτουν τη συζήτηση για τα τέλη Νοεμβρίου. Καθυστέρηση αναμένεται και στις όποιες

αποφάσεις για την κάλυψη του όποιου κενού, καθώς αυτό θα εξαρτηθεί από τις επιπλέον κεφαλαιακές ανάγκες των τραπεζών, που θα ανακινωθούν στα τέλη Οκτωβρίου, με βάση τα νέα στρες τεστ που πραγματοποιεί αυτόν τον καιρό η ΕΚΤ στις ευρωπαϊκές συστημικές τράπεζες και κατά συνέπεια και στις ελληνικές.

Από την πρώτη στιγμή που έγιναν γνωστές οι πληροφορίες περί συνάντησης στην Ουάσιγκτον, οι Ευρωπαίοι αντέδρασαν έντονα. Ακόμη και στην αμερικανική πρωτεύουσα, γνώστες του προγράμματος απορούσαν με ποια λογική αυτή η πρωτοβουλία θα φιλοξενούνταν στην έδρα του διεθνούς οργανισμού. Ορισμένοι, μάλιστα, έκαναν λόγο ακόμη και για αλαζονική αξίωση του Ταμείου.

Οι Ευρωπαίοι εταίροι θέλουν να συνεχίσουν να έχουν κάποια επίβλεψη στο ελληνικό πρόγραμμα όταν λήξει η συμμετοχή στα τέλη του έτους. Το ΔΝΤ, όμως, δεν φαίνεται διατεθειμένο να κάνει υποχωρήσεις ώστε να μη μείνει μόνο του στην Ελλάδα: Ο εκπρόσωπος του Ταμείου κατέστησε σαφές ότι το πρόγραμμα του ΔΝΤ θα συνεχίσει «ανεξάρτητα από τη δομή και τη μορφή που θα έχει η τρόικα». Όπως τόνισε, το τελευταίο είναι κάτι που αφορά τους Έλληνες και Ευρωπαίους πολιτικούς.

Όπως διαπιστώνουν πηγές του Ταμείου, η δυναμική των διαπραγματεύσεων έχει αλλάξει τώρα που η Ελλάδα έχει πρωτογενές πλεόνασμα. Αυτό όμως έχει δύο πτυχές, που μπορούν να επηρεάσουν είτε θετικά είτε αρνητικά την αναδιάρθρωση του χρέους και τις συζητήσεις που θα γίνουν για το συγ-

κεκριμένο κρίσιμο θέμα. Από τη μία πλευρά, η ελληνική κυβέρνηση ζητεί ελαφρύνσεις, θεωρώντας ότι είναι πλέον σε θέση να ζητήσει χαλάρωση της λιτότητας και του διεθνούς ελέγχου. Αν αρνηθεί ένα νέο ευρωπαϊκό πρόγραμμα, όμως, τότε πιθανές επιπλοκές στην κάλυψη του χρηματοδοτικού κενού αναμένεται να καθυστερήσουν την εκταμίευση της επόμενης δόσης.

Από την άλλη πλευρά, οι Ευρωπαίοι δεν βιάζονται να προχωρήσουν στην αναδιάρθρωση του ελληνικού χρέους, καθώς δεν υπάρχει άμεση ανάγκη, ενώ ούτε οι επενδυτές δείχνουν να ανησυχούν, όσο πιστεύεται, κυρίως στην Αθήνα.

Κάθε άλλο, θα μπορούσε κανείς να υποστηρίξει, από τη στιγμή μάλιστα που η Ελλάδα ετοιμάζεται να επεκτείνει το πρόγραμμα έκδοσης ομολόγων της, προετοιμάζοντας το έδαφος για την πλήρη επιστροφή της στις αγορές κεφαλαίων.

Ένα ενδεχόμενο

Είναι χαρακτηριστικό ότι οι Ευρωπαίοι αφήνουν πλέον ανοικτό το ενδεχόμενο κάλυψης του χρηματοδοτικού κενού από τις αγορές, αν η Ελλάδα δεν επιθυμεί νέο πρόγραμμα. Το ΔΝΤ δεν θέλησε να πάρει θέση για το θέμα την περασμένη εβδομάδα, τονίζοντας διά του κ. Μάρεϊ ότι το ζητούμενο είναι η επαρκής χρηματοδότηση του ελληνικού προγράμματος. Στο παρελθόν, στελέχη του ΔΝΤ αλλά και Γερμανοί, κυρίως, αξιωματούχοι εξέφραζαν επιφυλάξεις για το αν κάτι τέτοιο είναι εφικτό. Μένει να αποδειχθεί στην πράξη αν εξακολουθούν να τις έχουν ακόμα.

Σχοινιάς, το δεξί χέρι του Γιουνκέρ

Της ΕΛΕΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗ

28 Μαΐου 1979. Η εκίνα στις τηλεοράσεις της Ελλάδας εκείνη τη μέρα είναι μία. Ο τότε πρωθυπουργός, Κωνσταντίνος Καραμανλής, υπογράφει στο Ζάππειο Μέγαρο τη συνθήκη που θα άλλαζε την πορεία της χώρας όσο λίγες, αυτή της προσχώρησης της Ελλάδας στην ΕΟΚ. Ο τότε 17χρονος Μαργαρίτης Σχοινιάς, που πριν από λίγες μέρες απέκτησε μία πολύ σημαντική θέση στο πλευρό του Ζαν-Κλοντ Γιουνκέρ, ως εκπρόσωπος Τύπου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, βρίσκεται μαζί με όλη την οικογένεια στο σαλόνι του σπιτιού του στη Θεσσαλονίκη και παρακολουθεί τους Έλληνες πολιτικούς να υπογράφουν στο μεγάλο ξύλινο τραπέζι του Ζαππείου. Για τον ίδιο, αυτή η στιγμή είναι που παίζει τον πιο καθοριστικό ρόλο για την πορεία που θα ακολουθούσε στη μετέπειτα ζωή του. Τότε καταλαβαίνει ότι η ευρωπαϊκή προοπτική που ξεκινούσε με εκείνη την υπογραφή ήταν και το στοίχημα της γενιάς του.

Ο 52χρονος πλέον πολιτικός, που παρά τον κοσμοπολιτικό του αέρα και τη μεγάλη ευκολία στο να εναλλάσσει τον λόγο του από ελληνικά σε ισπανικά, αγγλικά και γαλλικά, είναι παιδί της περιφέρειας, γεννημένος στη Θεσσαλονίκη, έχοντας όμως σπίτι του τη Χαλκιδική. Για τους ανθρώπους που τον γνωρίζουν από την αρχή της καριέρας του, η είδηση ότι θα γίνει ο επόμενος εκπρόσωπος Τύπου στην Κομισιόν δεν εκπλήσσει. «Μα ποιος άλλος θα ήταν καλύτερος από αυτόν;» λέει η Μαρία Μπενίτηθ Σάλας, η υψηλόβαθμη αξιωματούχος που τον αντικατέστησε όταν το 2013 από υποδιευθυντής του γραφείου πολιτικού σχεδιασμού του Μπαρόζο βρίσκεται

επικεφαλής της Task Force στην Αθήνα.

Όμως η επιθυμία του για ευρωπαϊκή καριέρα ξεκινάει στα χρόνια που σπουδάζει στο Κολέγιο της Ευρώπης, γνωστό και ως το «φτώριο των ευρωκρατών» στην Μπριζ του Βελγίου. Εκεί μετά τη Νομική Θεσσαλονίκης γίνεται η πρώτη του επαφή με την ευρωπαϊκή πραγματικότητα και παίρνει και την απόφαση από το LSE ξεκινάει από πολύ νωρίς να δουλεύει σε γραφεία επιτρόπων. Το 1995 επιστρέφει στην Αθήνα ως εκπρόσωπος Τύπου της Ε.Ε. Ο Χρίστος Καρβούνος είναι τότε ο επικεφαλής του γραφείου Τύπου και θυμάται τον 33χρονο Σχοινιά «να το έχει» επικοινωνιακά. «Από την αρχή ήταν ανερχόμενος αστέρας στην Επιτροπή, όπου και να πήγε τον εξείτιμωσαν» λέει και τονίζει ότι για την Ελλάδα είναι πολύ θετικό ότι ο Μ. Σχοινιάς θα βρίσκεται στον στενό κύκλο των συνεργατών του ανθρώπου με την κορυφαία δουλειά στην Ευρώπη, του Ζ.-Κ. Γιουνκέρ. Σε αυτό συμφωνεί και ανώτατος Ευρωπαίος αξιωματούχος που παρακολουθεί τις εξελίξεις στην Ελλάδα από πολύ κοντά. Γι' αυτόν, ο διορισμός του Σχοινιά μπορεί να παίζει και ρόλο-κλειδί για τους επόμενους μήνες όπου θα παρθούν καθοριστικές αποφάσεις για την Ελλάδα, καθώς λήγει το ευρωπαϊκό πρόγραμμα. «Είναι πολύ καλό ότι ο Μαργαρίτης, που γνωρίζει το ελληνικό πρόγραμμα από μέσα θα βρίσκεται δίπλα στον Γιουνκέρ δίνοντάς του κατευθύνσεις και συμβουλές». Και η γνώση «από μέσα» στην οποία αναφέρεται ο υψηλόβαθμος αξιωματούχος δεν είναι άλλη από αυτήν που απέκτησε από την άνοιξη του 2013, όταν ο Μπαρόζο

το στέλνει στην Αθήνα, επικεφαλής της Task Force στην Ελλάδα. Μία θέση που πρέπει να συντονιστεί δύο ομάδες που μέχρι εκείνη τη στιγμή δεν περπατούσαν με τον ίδιο βηματισμό, την ομάδα της τρόικας που τρέχει τους δημοσιονομικούς στόχους για την Ελλάδα και την ομάδα της Task Force που έχει συμβουλευτικό ρόλο στην αναδιάρθρωση της δημόσιας διοίκησης. «Βοήθησε πολύ στο να υπάρχει μεγαλύτερη συνεργασία των δύο αλλά συγχρόνως -είχε την ευρύτερη εικόνα της κατάστασης, τους πολιτικούς περιορισμούς και τα περιθώρια για πίεση». Για τον Σχοινιά που οι φίλοι του τον χαρακτηρίζουν «πολιτικό σον», το μικρόβιο της πολιτικής υπάρχει από νωρίς και το 2004 ο τότε πρόεδρος της Ν.Δ., Κ. Καραμανλής τον βάζει πρώτο επιλαχόν στην λίστα των ευρωβουλευτών.

Το 2007 βρίσκεται στα έδρανα της Ευρωβουλής, καθώς αντικαθιστά τον Α. Σαμαρά που εκλέγεται βουλευτής Καλαμάτας. Παρά τις διαβεβαιώσεις ότι θα βρίσκεται στη λίστα των ευρωβουλευτών της Ν.Δ. και στις επόμενες εκλογές του 2009, αποκλείεται. Οι κοινοί του άνθρωποι μιλάνε για «ευλογία μεταμφιεσμένη», καθώς από εκεί η καριέρα του επιταχύνεται γρήγορα. Τον Αύγουστο κατά τη διάρκεια της επίσκεψης του Γιουνκέρ στην Αθήνα ο Λουξεμβουργιανός πολιτικός ζήτησε να συναντηθεί μαζί του ενώ δεν ήταν στο πρόγραμμα. «Αρχίζει μια νέα εποχή, να βασίζομαι σε σένα;» ρώτησε τον Σχοινιά. Και όπως φαίνεται βασιστικά. Σκοινιάς έναν Έλληνα στον στενό πυρήνα του ανθρώπου που θα πάρει μεγάλες αποφάσεις για τη χώρα και την Ευρώπη τα επόμενα χρόνια δεν μπορεί παρά να είναι σημαντικά.

Η Σκωτία αποφασίζει, η Ευρώπη ανησυχεί

Ενδεχόμενη νίκη των αυτονομιστών θα ενισχύσει τις αποσχιστικές τάσεις

Του ΠΕΤΡΟΥ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Αυτό που μέχρι χτες φαινόταν όνειρο θερινής νυκτός για τις λονδρέζικες ελίτ και πολιτικό ανέκδοτο για τον υπόλοιπο κόσμο, εμφανίζεται πλέον ως ρεαλιστικό ενδεχόμενο: ύστερα από 307 χρόνια λίγο-πολύ ομαλής συμβίωσης, ο ιστορικός «γάμος» μεταξύ Αγγλίας και Σκωτίας κινδυνεύει να διαλυθεί με το δημοψήφισμα της ερχόμενης Πέμπτης. Αυτό τουλάχιστον έδειχναν πολλές δημοσκοπήσεις, που έφερναν τη διαφορά μεταξύ του «ναι» και του «όχι» στα όρια του στατιστικού λάθους.

Σε μια εποχή όπου οι αλλαγές συνόρων, από το Ιράκ και τη Συρία μέχρι την Ουκρανία, κρίνονται από την ωμή δύναμη, η διεξαγωγή και μόνο του δημοψηφίσματος αποτελεί θρίαμβο της δημοκρατίας στη γενέτειρα του κοινοβουλευτισμού. Είναι εξαιρετικά σπάνιο, ειδικά στην

Η οικονομική κρίση αφυπνίζει παλιά πάθη, αποκρυσταλλώνοντας γρήγορα εθνικές ταυτότητες.

ιστορία των μεγάλων δυνάμεων, να αναγνωρίζεται το δικαίωμα της αυτοδιάθεσης μιας σχετικά μικρής εθνότητας και να διανοίγεται η προοπτική μονομερούς αλλαγής συνόρων χωρίς να κωθεί σταγόνα αίμα.

Ωστόσο αυτή η υγιής νίκη πολύ δύσκολα θα παρηγορήσει το Λονδίνο σε ενδεχόμενη επικράτηση του «ναι». Το αντίθετο, η ιστορία μάλλον θα καταχωρήσει τον Ντέιβιντ Κάμερον ως χρεοκοπημένο πολιτικό τυχοδιώκτη, που έπαιξε απερισκεπτικά με την εδαφική ακεραιότητα της χώρας του, με την άφρονα βεβαιότητα ότι θα κέρδιζε.

Η απόσχιση της Σκωτίας δεν θα στερήσει από τη Βρετανία μόνο το ένα τρίτο του εδάφους της, 5,3 εκατ. κατοίκους, το πετρέλαιο της Βόρειας Θάλασσας και σημαντικές πυρηνικές βάσεις. Θα φέρει πιο κοντά την προοπτική απόσχισης της Βόρειας

Ιρλανδίας, κάτι που θα συρρικνώσει το Ηνωμένο Βασίλειο σε μια ασαφή, ετεροβαρή ένωση Αγγλίας και Ουαλίας. Ακόμη και αν ο ακρωτηριασμός περιοριστεί στη Σκωτία, το πλήγμα για το διεθνές γόπτρο της Βρετανίας θα είναι βαρύ, σε σημείο που αρκετεί να μιλούν ήδη για αμφισβήτηση της μόνιμης θέσης της στο Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ.

Σοβαρότατες προβλέπονται οι επιπτώσεις και στην υπόλοιπη Ευρώπη. Χάρη σε μια άλλη, υψηλού ρίσκου πρωτοβουλία του Κάμερον, η Βρετανία προβλέπεται να πραγματοποιήσει και δεύτερο, κρίσιμο δημοψήφισμα το 2017, με ερώτημα την παραμονή ή όχι στην Ε.Ε. Με δεδομένο ότι οι Σκωτσέζοι εκπροσωπούν το πιο φιλοευρωπαϊκό κομμάτι του Ηνωμένου Βασιλείου και ότι οι Αγγλοι ευρωσκεπτικιστές βρίσκονται σε διαρκή άνοδο, η απόσχιση της Σκωτίας θα ενισχύσει σοβαρά τις πιθανότητες εξόδου της Βρετανίας από την Ενωσ. Μια εξέλιξη που θα υποβάθμιζε σοβαρά την Ε.Ε. σε όλα τα επίπεδα –ιδίως στο στρατιωτικό και το χρηματοπιστωτικό– ενώ θα ανέτρεπε τις υπάρχουσες ισορροπίες στο εσωτερικό της, οδηγώντας σε μια πιο γερμανική Ευρώπη και μια πιο ανήσυχη Γαλλία.

Επιπλέον, η επικράτηση του «ναι» στη Σκωτία θα δώσει φτερά στα πόδια των αυτονομιστών σε διάφορες περιοχές της Ευρώπης. Πρώτα απ' όλα στην Καταλωνία, η οποία προσανατολίζεται σε δημοψήφισμα, χωρίς τη νομιμοποίηση της Μαδρίτης, στις 9 Νοεμβρίου. Αν η Ε.Ε. δεχθεί –και φυσικά θα δεχθεί, αν και όχι αυτόματα– στους κόλπους της τη Σκωτία, πώς μπορεί να αρνηθεί το δικαίωμα στην αυτοδιάθεση των Καταλών; Όπως και των Βάσκων, των Φλανδρών του Βελγίου και των Τυρολέζων της Βόρειας Ιταλίας – για να μην αναφέρουμε τους ρωσόφρονους αυτονομιστές της Κριμαίας, του Ντονέσκ και του Λουγκάνσκ;

Πικρά διδάγματα

Ακόμη και αν επικρατήσει τελικά το «όχι», όπως προέβλεπε η τελευταία δημοσκόπηση της εβδομάδας,

στη χώρα κατά τη διάρκεια των δεκαετιών '70 και '80, εκ των οποίων το χειρότερο ήταν ο κεφαλικός φόρος. Αν και σε γενικές γραμμές παρέμεινε ανέγγιχτος, δέχθηκε επανειλημμένες προειδοποιήσεις από τον προκάτοχό του Γκόρντον Μπράουν ότι οι κόρες είναι δυνατόν να καθούν κατά λάθος. Σε ομιλία του στις 9 Ιουνίου ο Μπράουν είχε πει: «Αν έρθουν κάποιοι στη Σκωτία και πουν: η Βρετανία αντιτίθεται στη συμμετοχή στο νόμισμα, η Βρετανία λέει πως δεν θα έχεις θέσεις εργασίας στον τομέα της Αμυνας ή ότι θα χρεοκοπήσεις ή, όπως την περασμένη εβδομάδα, απειλήσει με έναν πατερναλιστικό τρόπο ότι θα χάσεις τα fish and chips σου και τις πίτες σου... Τότε το ζήτημα θα εξελιχθεί σε μία αναμέτρηση Σκωτίας εναντίον Βρετανίας και οι άνθρωποι θα σκεφτούν πως η συζήτηση αφορά το ερώτημα "Είσαι υπέρ της Σκωτίας ή της Βρετανίας;"».

Κρατώντας όμως την απορρύθμιση εκτός ψηφοδέλτιου, τα σκωτσέζικα κόμματα ξεπέρασαν τον Κάμερον στις αρχές του χρόνου, προσφέροντας περαιτέρω πακέτα ενίσχυσης των εξουσιών εκτός από τον νόμο του 2012 για τη Σκωτία. Όλα αυτά θα αφήσουν το Ηνωμένο

ΒΡΕΤΑΝΙΑ
Για την ανεξαρτησία της Σκωτίας από το Ηνωμένο Βασίλειο ψηφίζουν αυτή την εβδομάδα οι κάτοικοί της.

ΙΣΠΑΝΙΑ
Οι Καταλανοί σχεδιάζουν τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος, που δεν αναγνωρίζεται από τη Μαδρίτη, στις 9 Νοεμβρίου.

ΒΕΛΓΙΟ
Η ολλανδόφωνη Φλάνδρα διεκδικεί την ανεξαρτησία της από τη γαλλόφωνη Βαλονία.

ΓΑΛΛΙΑ
Παρότι η Κορσική απολαμβάνει ειδικού καθεστώτος, το νησί διαθέτει ένοπλο αυτονομιστικό κίνημα.

ΙΤΑΛΙΑ
Η Λέγκα του Βορρά ιδρύθηκε με στόχο τη δημιουργία νέας περιφέρειας, της «Παδανίας», που θα διαχωρίζε τον εύπορο Βορρά από τον φτωχό Νότο.

Περιοχές με κόμματα υπέρ της ανεξαρτησίας

Περιοχές με αυτονομιστικά/αποσχιστικά κινήματα

ΣΚΩΤΙΑ
ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
5,2 εκατ.

ΦΛΑΝΔΡΑ
ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
6,2 εκατ.

ΠΑΔΑΝΙΑ
ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
33,3 εκατ.

ΧΩΡΑ ΤΩΝ ΒΑΣΚΩΝ
ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
2,1 εκατ.

ΚΑΤΑΛΟΝΙΑ
ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
7,5 εκατ.

ΚΟΡΣΙΚΗ
ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
300.000

Ογκώδεις διαδηλώσεις πραγματοποιούνται τα τελευταία χρόνια στη Βαρκελώνη υπέρ της καταλανικής ανεξαρτησίας.

ΠΗΓΕΣ: National Statistics Institutes, Eurostat, Reuters

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

η περιπέτεια της Σκωτίας θα προσφέρει πικρά διδάγματα σε πολλούς. Τη δεκαετία του '30, το αυτονομιστικό κόμμα SNP περιοριζόταν στο 30% των ψήφων και στην ήπια διεκδίκηση μεγαλύτερης αυτονομίας. Τα πράγματα άλλαξαν άρδην με την έλευση του Θάτσερ στην

αποβιομηχάνιση και την αποξένωση μιας Σκωτίας που ποτέ δεν υπερψήφισε τους Συντηρητικούς τα τελευταία 50 χρόνια. Στη Σκωτία ο όρος «Συντηρητικός» είναι συνώνυμος του πολιτικού Εμπολα και οι Τόρις αποτελούν περιθωριακή ομάδα στην τοπική Βουλή του Εδιμ-

βούργου. Πολλοί θα αμφισβητήσουν με ισχυρά επιχειρήματα πως η ανεξαρτησία αποτελεί τη λύση, δύσκολα όμως θα αρνηθούν ότι υποδεικνύει ένα πολύ ευρύτερο πρόβλημα: το γεγονός ότι η οικονομική κρίση και οι πολιτικές που ακολουθήθηκαν για την αντιμετώπιση της δεν δι-

μουργούν μόνο οξυτάτα κοινωνικά προβλήματα, αλλά και αφυπνίζουν παλιά πάθη, αποκρυσταλλώνοντας εθνικές ταυτότητες με ταχύτητες που δύσκολα θα υποψιαζόταν κανείς. Και αυτό το δυσόμοιο μήνυμα σίγουρα δεν αφορά μόνο τους Βρετανούς...

Τα λάθη που χρεώνεται ο Κάμερον

Του PATRICK WINTOUR

Κατά την πρόσφατη συνάντηση του Βρετανού πρωθυπουργού Ντέιβιντ Κάμερον με τη βασίλισσα, σε μία από τις ελάχιστες πολιτικές συναντήσεις στη χώρα που είναι όντως ιδιωτική, εικάζεται πως τη διαβεβαίωσε ότι θα υποβάλει την παραίτησή του αν πραγματοποιηθεί ο χειρότερός του εφιάλτης αυτήν την εβδομάδα. Είναι βέβαιο ότι πολλοί θα πουν ότι ο Κάμερον δεν ήταν απλώς ο καπετάνιος του οποίου το πλοίο έπεσε στα βράχια. Θα ισχυριστούν ότι μια σειρά λαθών επέτρεψε στα ρεύματα να προκαλέσουν το ναυάγιο και συνεισφέρει είναι ο ίδιος προσωπικά υπόλογος για την εξέλιξη. Στο κατηγορητήριο θα γραφτεί ότι τον υποσκέλιζε ο εθνικιστής πρωθυπουργός Αλεξ Σάλμοντ.

Αντιμέτωπος με την προοπτική ότι ο Σάλμοντ θα κερδίσει την πλειοψηφία στο σκωτσέζικο Κοινοβούλιο το 2011, ο Κάμερον αισθάνθηκε ότι θα έπρεπε να σεβαστεί το αποτέλεσμα και να δώσει στους Σκωτσέζους την ευκαιρία να ψηφίσουν για το μέλλον τους. Ευθύνεται για την ημερομηνία του δημοψηφίσματος και τους όρους: την έλλειψη ορίου συμ-

μετοχής, το δικαίωμα ψήφου στους 16χρονους και τον αποκλεισμό των Σκωτσέζων που ζουν στο εξωτερικό. Το μεγαλύτερο σφάλμα του ήταν το ρίσκο που ανέλαβε με τη συμφωνία του Εδιμβούργου το 2012, όταν απέρριψε οποιαδήποτε προσπάθεια να συμπεριληφθεί η εκχώρηση μεγαλύτερων εξουσιών ως εναλλακτική στο ψηφοδέλτιο. Δεσμεύτηκε έτσι προεκλογικά να μη συζητήσει ενδεχόμενη συνταγματική αλλαγή, επειδή αυτή απλώς θα συσκοτούσε το ζήτημα της απόσχισης. Το δίλημμα ήταν «όλα ή τίποτα».

Αφνος ελεύθερο το πεδίο

Μόλις έθεσε τους όρους της προεκλογικής αντιπαράθεσης, ο Κάμερον άφησε ελεύθερο το πεδίο στην εκστρατεία του «Καλύτερα μαζί», αρνούμενος να συζητήσει απευθείας με τον Σάλμοντ. Αν και δεν ευθύνεται γι' αυτό ο Κάμερον, το Συντηρητικό Κόμμα έχει απολέσει από τα μέσα της δεκαετίας του '80 τα ερείσματά του στη Σκωτία, κυρίως εξαιτίας της χαμηλής δημοτικότητας της λαϊκής Θάτσερ. Πράγματι, ως ηγέτης της αντιπολίτευσης το 2006 ζήτησε συγγνώμη από τη Σκωτία επειδή το κόμμα του διέπραξε σειρά ατοπημάτων

στη χώρα κατά τη διάρκεια των δεκαετιών '70 και '80, εκ των οποίων το χειρότερο ήταν ο κεφαλικός φόρος. Αν και σε γενικές γραμμές παρέμεινε ανέγγιχτος, δέχθηκε επανειλημμένες προειδοποιήσεις από τον προκάτοχό του Γκόρντον Μπράουν ότι οι κόρες είναι δυνατόν να καθούν κατά λάθος. Σε ομιλία του στις 9 Ιουνίου ο Μπράουν είχε πει: «Αν έρθουν κάποιοι στη Σκωτία και πουν: η Βρετανία αντιτίθεται στη συμμετοχή στο νόμισμα, η Βρετανία λέει πως δεν θα έχεις θέσεις εργασίας στον τομέα της Αμυνας ή ότι θα χρεοκοπήσεις ή, όπως την περασμένη εβδομάδα, απειλήσει με έναν πατερναλιστικό τρόπο ότι θα χάσεις τα fish and chips σου και τις πίτες σου... Τότε το ζήτημα θα εξελιχθεί σε μία αναμέτρηση Σκωτίας εναντίον Βρετανίας και οι άνθρωποι θα σκεφτούν πως η συζήτηση αφορά το ερώτημα "Είσαι υπέρ της Σκωτίας ή της Βρετανίας;"».

Κρατώντας όμως την απορρύθμιση εκτός ψηφοδέλτιου, τα σκωτσέζικα κόμματα ξεπέρασαν τον Κάμερον στις αρχές του χρόνου, προσφέροντας περαιτέρω πακέτα ενίσχυσης των εξουσιών εκτός από τον νόμο του 2012 για τη Σκωτία. Όλα αυτά θα αφήσουν το Ηνωμένο

Βασίλειο βυθισμένο σε ένα συνταγματικό χάος, εγείροντας ερωτήματα γιατί οι υπόλοιπες περιοχές του Ηνωμένου Βασιλείου δεν συμμετέχουν στη συζήτηση περί των ενισχυμένων εξουσιών προς τη Σκωτία. Είναι ένα θέμα το οποίο ήδη προκαλεί πολιτικές αντιδράσεις στις τάξεις των Αγγλων Συντηρητικών βουλευτών, καθώς παρακολουθούν το εύρος του χάους. Ο Κάμερον μπορεί να πει ότι δεν ευθύνεται για την εκστρατεία του στρατοπέδου «Καλύτερα μαζί» και πως το αληθινό πρόβλημα ήταν οι ψήφοι των Εργατικών, που διέρρησαν προς αυτό του «ναι». Με αυτήν τη λογική, αν παραιτηθεί ο Κάμερον, θα πρέπει και ο ηγέτης των Εργατικών, Εντ Μίλιμπαντ, να εξετάσει τη θέση του.

Ωστόσο η επιτροπή των βαρώνων του Συντηρητικού Κόμματος, που δεν απαρτίζεται από στελέχη φίλα προσκείμενα στον Κάμερον, έχει αρχίσει να κάνει διερευνητικές συζητήσεις για τον τρόπο που θα αντιδράσει σε περίπτωση που επικρατήσει το «ναι». Σε αυτήν τη φσηπ το έργο τους είναι μόνο διαδικαστικό, αλλά ο Κάμερον θα γνωρίζει ότι το μέλλον του δεν βρίσκεται αποκλειστικά στα δικά του χέρια.

Το πορτρέτο του Αλεξ Σάλμοντ

Ο τοπικός πρωθυπουργός της Σκωτίας και ηγέτης του SNP Αλεξ Σάλμοντ είναι μακράν ο δημοφιλέστερος –για πολλούς και ο ικανότερος– εν ενεργεία πολιτικός στα βρετανικά νησιά. Στα φοιτητικά του χρόνια ανήκε στην αριστερή πτέρυγα του SNP, από το οποίο μάλιστα κάποτε διαγράφηκε για αριστορισμό. Ακολουθώντας την πιο ριζοσαστική πτέρυγα της ευρωπαϊκής σοσιαλδημοκρατίας, το SNP υποστήριζε παραδοσιακά τον μονομερή πυρηνικό αφοπλισμό της Βρετανίας και την έξοδό της από το ΝΑΤΟ. Η αλήθεια είναι ότι έκτοτε ο Αλεξ Σάλμοντ έβαλε αρκετό νερό στην μίμρα του. Το 2012, το συνέδριο του SNP αναιρέσε τη θέση για έξοδο από το ΝΑΤΟ. Διατήρησε ωστόσο τη δεσμευση για απομάκρυνση όλων των πυρηνικών όπλων, κάτι που σημαίνει ότι το Λονδίνο θα πρέπει εντός 18 μηνών από ενδεχόμενη επικράτηση του «ναι» να έχει βρει άλλο μέρος για τα τέσσερα πυρηνικά υποβρύχια και τους πυραύλους που φιλοξενούνται στη Σκωτία.

Σε κάθε περίπτωση, ακόμη και αν ο Αλεξ Σάλμοντ υλοποιήσει το όνειρο της ζωής του και γίνει ο πρώτος πρωθυπουργός μιας ανεξάρτητης Σκωτίας, πολύ λίγο θα θυμίζει τον ριζοσπάστη των φοιτητικών του χρόνων, έχοντας καταβάλει βαρύ, μεφιστοφελικό τίμημα στον βωμό του πολιτικού ρεαλισμού. Ήδη έχει δεσμευτεί ότι θα συνεχίσει να αναγνωρίζει τη βασίλισσα Ελισάβετ, η οποία μάλλον δεν έμεινε ασυγκίνητη από τη συμβολική χειρονομία του: στην τελική ευθεία προς το δημοψήφισμα, δήλωσε –σε πείσμα των έντονων πιέσεων που δέχθηκε από το Ουεστμίνστερ να παραιτηθεί υπέρ του «όχι»– ότι παραμένει αυστηρά ουδέτερη και ότι εναπόκειται στον σκωτσέζικο λαό και μόνο σε αυτόν να αποφασίσει για το μέλλον του. Παράλληλα, ο δαιμόνιος Σάλμοντ διατηρεί πολύ καλές σχέσεις με τον μεγαίστα των μίντια Ρούπερτ Μέρντοκ, το συγκρότημα του οποίου μάλλον δεν τον δυσκόλεψε ιδιαίτερα στην εκστρατεία του για την απόσχιση της Σκωτίας.

ΤΕΥΧΟΣ 30 | ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2014

ρεύκολα & Λοπιπικά

ΜΕ ΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΛΟΪΖΙΔΟΥ

Φθινοπωρινές Συνταγές

ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ 21 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ο Ομπάμα υιοθετεί πολεμική ρητορική

Η απειλή του ISIS υποχρεώνει την Αμερική να αναλάβει και πάλι τον ηγετικό της ρόλο, οικοδομώντας τις αναγκαίες συμμαχίες

Του ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΕΛΛΙΣ

Όταν ο Μπαράκ Ομπάμα εξελέγη πρόεδρος της Αμερικής, η ανθρωπότητα αντέδρασε με ενθουσιασμό. Ο φιλελεύθερος πρώτος Αφροαμερικανός ηγέτης της υπερδύναμης, από τη φύση του μετριοπαθής, απέφυγε τις πατριωτικές κορώνες, απέρριψε τις μονομερείς ενέργειες και υποσχόταν περισσότερη συνεργασία. Κουρασμένη από την εμπλοκή της σε έναν ιδεολογικά φορτισμένο πόλεμο κατά της τρομοκρατίας, η Αμερική ψήφισε αλλαγές πορείας. Λίγους μόλις μήνες αργότερα, τιμήθηκε με το Νομπελ Ειρήνης «για το έργο του υπέρ της προώθησης της συνεργασίας των λαών και για τις εξαιρετικές προσπάθειές του να εντείνει τις διεθνείς διπλωματικές σχέσεις».

Ως υποψήφιος είχε υποσχεθεί να αποκαταστήσει τις σχέσεις των

ΗΠΑ με τον μουσουλμανικό κόσμο. Ως πρόεδρος απέσυρε τις αμερικανικές δυνάμεις από το Ιράκ, ενώ φέτος ολοκληρώνεται η αποχώρησή τους και από το Αφγανιστάν. Ομως, η κληρονομιά της 11ης Σεπτεμβρίου παραμένει βαριά και η σχέση της Δύσης με την ακραία έκφραση του Ισλάμ αποδεικνύεται πιο περίπλοκη. Η ευπρόσδεκτη αντικατάσταση της επιθετικής Αμερικής των νεοσυνητητικών ιεράκων, από μια περισσότερο συναινετική προσέγγιση, για πολλούς έχει φθάσει στα όρια της. Την παραμονή της επετείου της επίθεσης στους Δίδυμους Πύργους, ο Ομπάμα εκφώνησε ένα δύσκολο μήνυμα διαγγέλλοντας ότι «δεν υπάρχει ασφαλές καταφύγιο για όποιον απειλεί τις ΗΠΑ» θύμισε την επιθετική ρητορική του Τζορτζ Μπους.

Ενώπιον σκληρών διλημάτων ο Αμερικανός πρόεδρος, που υπήρξε διστακτικός στη χρήση της αμερικανικής στρατιωτικής ισχύος.

Είναι σαφές ότι το φάντασμα της απειλής που σηματοδοτεί το «Ισλαμικό Κράτος» αλλάζει την εξίσωση. Ο κίνδυνος αποκτά νέα μορφή, με πολυπληθή στρατιωτική παρουσία σε εύθραυστες και γεωπολιτικά κρίσιμες χώρες, όπως το Ιράκ και η Συρία, και απαιτεί νέες απαντήσεις, ιδιαίτερα από τη στιγμή που η καοσπική εξέλιξη της Αραβικής Άνοιξης και η απρόβλεπτη συμπεριφορά του Ερντογάν περιορίσαν τις δυνατότητες των ΗΠΑ να συνδιαμορφώσουν ένα νέο σκηνικό στην ευρύτερη Μέση Ανατολή. Ο διστακτικός πρόεδρος, που πέρυσι δεν προχώρησε σε βομβαρδισμούς κατά της Συρίας, χτυπά τώρα τα τύμπανα του πολέμου. Η όλο και πιο επιθετική παρουσία του «Ισλαμικού Κράτους» θέτει τον Μπαράκ Ομπάμα ενώπιον σκληρών διλημάτων που ως ηγέτης της μεγαλύτερης οικονομίας, αλλά και

της ισχυρότερης στρατιωτικής δύναμης του κόσμου, δεν μπορεί να αγνοήσει.

Μέχρι τώρα ο Ομπάμα έχει υιοθετήσει ένα δόγμα αυτοσυγκράτησης, λέγοντας ότι οι ΗΠΑ θα πρέπει να αποφεύγουν την εμπλοκή τους σε επικίνδυνες καταστάσεις σε άλλες περιοχές του πλανήτη. Πρόσφατα υποστήριξε ότι η αρχή που διέπει την αμερικανική εξωτερική πολιτική είναι «να μην κάνουμε πλιθιές κινήσεις».

Ακόμη και η Χίλاري Κλίντον, με το βλέμμα στραμμένο στις εκλογές του 2016, έσπευσε να τον επικρίνει: «Μεγάλες δυνάμεις χρειάζονται αρχές καθοδήγησης και το "μην κάνουμε πλιθιές κινήσεις" δεν αποτελεί μια τέτοια αρχή». Ο μονοπολικός κόσμος που διαμορφώθηκε μετά την πτώση του Τείχους φθάνει στο τέλος του, είναι η επίκαιρη επισήμανση του 91χρονου Χένρι Κι-

σινγκερ στο νέο του βιβλίο «Παγκόσμια Τάξη», στο οποίο προειδοποιεί για τους κινδύνους του απομονωτισμού και του εθνοκεντρισμού, αντιπροτείνοντας την ενεργό εμπλοκή των ΗΠΑ στην αποκατάσταση της παγκόσμιας τάξης και τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας του διεθνούς συστήματος. Ο «μάγος της διπλωματίας» καλεί την Ουάσινγκτον να αναλάβει και πάλι τον ηγετικό της ρόλο οικοδομώντας τις αναγκαίες συμμαχίες με φίλους, και ενίοτε με εχθρούς.

Ο άνθρωπος που ως γεροισιαστής εναντιώθηκε και ως πρόεδρος υπήρξε διστακτικός στη χρήση της αμερικανικής στρατιωτικής ισχύος καλείται να ελιχθεί στην κινούμενη άμμο της Μέσης Ανατολής και να διαχειρισθεί τις νέες προκλήσεις τρώοντας τις λεπτές ισορροπίες ανάμεσα στη σύνθεση και την αποφασιστικότητα.

Η αντιμετώπιση από την Αλ Κάιντα μέχρι το ISIS

Την περασμένη Πέμπτη συμπληρώθηκαν 13 χρόνια από την 11η Σεπτεμβρίου του 2001. Μία επέτειος, η οποία εγγράφεται όχι μόνο ως ημέρα των τρομοκρατικών επιθέσεων της Αλ Κάιντα στους Δίδυμους Πύργους και στο Πεντάγωνο, που συγκλόνισαν όλο τον κόσμο, αλλά και ως αφετηρία μιας πολύχρονης περιόδου «πολέμου κατά της ισλαμικής τρομοκρατίας», ο οποίος, δεκατρία χρόνια μετά, αναζωπυρώνεται αντί να οδεύει προς τη λήξη του, έστω και αν οι πρωταγωνιστές αλλάζουν στην πορεία: τούτη τη χρονιά, το φάντασμα της αποδυναμωμένης, μετά τη δολοφονία του Οσάμα Μπιν Λάντεν, Αλ Κάιντα εκτοπίστηκε από την καινούργια, πολύ χειροπιαστή απειλή που ακούει στο όνομα Ισλαμικό Κράτος στο Ιράκ και στη Συρία (ISIS).

Ο πολύχρονος «πόλεμος κατά της ισλαμικής τρομοκρατίας», δεκατρία χρόνια μετά, αναζωπυρώνεται αντί να οδεύει προς τη λήξη του.

Από το 2001 οι ΗΠΑ έχουν βομβαρδίσει σε χώρες όπως το Αφγανιστάν, το Πακιστάν, η Λιβύη, το Ιράκ, η Υεμένη, η Σομαλία και, μετά την ομιλία του Ομπάμα την Τετάρτη, σύντομα και στη Συρία. Το γεγονός ότι όλες οι χώρες αυτές είναι μουσουλμανικές δεν είναι άσχετο με την τρομακτική ριζοσπαστικοποίηση της οποίας η σπινθηροειδής ενσάρκωση είναι ο ISIS. Αν λάβει κανείς υπόψη δηλώσεις σύμφωνα με τις οποίες η εκστρατεία εναντίον του ISIS θα κρατήσει τουλάχιστον τρία χρόνια –τρία χρόνια βομβαρδισμών συνιστούν περιοχών στο Ιράκ και στη Συρία–, τρέμει στην ιδέα του τι μπορεί να διαδεχθεί το αυτοαποκαλούμενο «ισλαμικό κράτος» όταν επιτέλους αυτό νικηθεί.

Προς τα τέλη της προηγούμενης δεκαετίας, η αμερικανική κοινή γνώμη σταμάτησε να ανέχεται τη διαρκή ροή αμερικανικών απωλειών από τα μέτωπα, με αποτέλεσμα οι επεμβάσεις να συνεχιστούν από την ασφάλεια των αιθέρων. Ετσι, η τρίτη φάση αυτού που κάποτε ονομαζόταν «πόλεμος κατά της τρομοκρατίας», η οποία εγκαινιάστηκε στο βόρειο Ιράκ τον Αύγουστο, περιλαμβάνει βομβαρδισμούς μεγάλης σφοδρότητας και συχνότητας, αλλά πολύ μικρή αύξηση του αριθμού Αμερικανών στρατιωτικών συμβούλων στο έδαφος, ώστε να μην ξεπεράσουν τους 1.600.

Η ισχυρότερη πολεμική μηχανή του κόσμου επιτυγχάνει τους άμεσους στόχους της με σημαντικό κόστος, που όχι σπάνια περιλαμβάνει αποσταθεροποίηση μεγάλων κλίμακας.

Η εξέωση των Ταλιμπάν από την εξουσία στο Αφγανιστάν, η γεμάτη συμβολισμό ανατροπή του αγάλματος του Σαντάμ Χουσεΐν στη Βαγδάτη, η εκτέλεση του Οσάμα Μπιν Λάντεν στο Πακιστάν, η ανατροπή του Καντάφι στη Λιβύη, η εξόντωση πολυάριθμων στελεχών της Αλ Κάιντα αραβικής χερσονήσου στην Υεμένη και της Αλ Σαμπάμπ στη Σομαλία, κάθε μία από αυτές τις επιτυχίες γέννησε μια νέα χειρότερη απειλή, δημιουργώντας τις προϋποθέσεις για έναν ακόμη πόλεμο εναντίον ενός εχθρού χειρότερου από τον προηγούμενο.

Το νήμα ξεκινά από τους μουτζαχεντίν (ιερούς μαχητές), που ενισχύθηκαν με όπλα και χρήματα από τις ΗΠΑ και τη Σ. Αραβία προκειμένου να ανατρέψουν τη φιλοσοβιετική κυβέρνηση του Αφγανιστάν τη δεκαετία του 1980 και οι οποίοι εν συνεχεία στράφηκαν εναντίον της Δύσης δημιουργώντας την Αλ Κάιντα. Όταν οι 19 αεροπειρατές, στην πλειονότητά τους Σαουδάραβες, οδήγησαν τα αεροπλάνα στους Δίδυμους Πύργους και στο Πεντάγωνο, με κόστος 3.000 ζωές, το 2001, το Ιράκ ήταν μια σταθερή χώρα που ζούσε σε καθεστώς δικτατορίας και υπέφερε από τις κυρώσεις του ΟΗΕ. Η συσχέτιση των επιθέσεων της 11ης Σεπτεμβρίου με τον Σαντάμ Χουσεΐν, ένα από τα θύματα της τέχνης της προπαγάνδας, άνοιξε τον δρόμο για την εισβολή του 2003, η οποία με τη σειρά της μετέτρεψε πρώην στελέχη του κοσμικού κόμματος Μπάαθ, που κυβερνούσε τη χώρα, σε φανατικούς τζιχαντιστές. Φημολογείται ότι από τα κορυφαία στελέχη του ISIS είναι η ίδια η κόρη του Σαντάμ Χουσεΐν.

Εν τώ μεταξύ, τα δισεκατομμύρια που ξόδεψαν οι ΗΠΑ προκειμένου να ανασυστήσουν τον ιρακινό στρατό μετά το 2003 έκαναν φτερά, καθώς ο στρατός βρίσκεται σε αποσύνθεση, ενώ πολλά από τα πολύτιμα όπλα του έπεσαν στα χέρια των τζιχαντιστών. Πραγματοποιώντας μια ακόμη προσπάθεια, την περασμένη εβδομάδα, ο Αμερικανός υπουργός Εξωτερικών Τζον Κέρι ανακοίνωσε ότι θα γίνει νέα προσπάθεια σύστασης και επανεκπαίδευσης του ιρακινού στρατού. Παράλληλα, σε μια ενδιαφέρουσα κίνηση, η προσπάθεια νεκρανάστασης της μετριοπαθούς αντιπολίτευσης στη Συρία ανατέθηκε από τις ΗΠΑ στο... Σ. Αραβία.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ ΜΠΕΡΣΗ

Η εξόντωση των τζιχαντιστών περιλαμβάνει βομβαρδισμούς στο Ιράκ και στη Συρία και μικρή αύξηση του αριθμού Αμερικανών στρατιωτικών συμβούλων στο έδαφος.

Το τριπλό στοίχημα στο Ιράκ

Πρώτο μέλημα του Ιρακινού πρωθυπουργού Αμπάντι η καταπολέμηση των τζιχαντιστών

Η νέα κυβέρνηση στο Ιράκ είναι πραγματικότητα. Ωστόσο, σύμφωνα με τους γνώστες της κατάστασης, η χώρα θα χρειαστεί πολύ περισσότερα προκειμένου να επιλύσει τα προβλήματα που αντιμετωπίζει από ένα νέο υπουργικό συμβούλιο.

Ο νέος πρωθυπουργός, Χαϊντάρ αλ Αμπάντι, ξεκινά την πρωθυπουργική του σταδιοδρομία έχοντας συμμετάσχει σε αποσύνθεση, ενώ πολλά από τα πολύτιμα όπλα του έπεσαν στα χέρια των τζιχαντιστών. Πραγματοποιώντας μια ακόμη προσπάθεια, την περασμένη εβδομάδα, ο Αμερικανός υπουργός Εξωτερικών Τζον Κέρι ανακοίνωσε ότι θα γίνει νέα προσπάθεια σύστασης και επανεκπαίδευσης του ιρακινού στρατού. Παράλληλα, σε μια ενδιαφέρουσα κίνηση, η προσπάθεια νεκρανάστασης της μετριοπαθούς αντιπολίτευσης στη Συρία ανατέθηκε από τις ΗΠΑ στο... Σ. Αραβία.

τη σημασία που έχει η εθνική συμφιλίωση ανάμεσα στις διαφορετικές σέκτες και φυλετικές ομάδες στο Ιράκ.

Ενα από τα πρωτεύοντα καθήκοντα της νέας κυβέρνησης είναι να καταπολεμήσει τους τζιχαντιστές του Ισλαμικού Κράτους. Σύμφωνα με πολλούς, ο τείως πρωθυπουργός του Ιράκ, Νούρι αλ Μαλικί, είχε εντοπίσει το πρόβλημα αποκλειόντας τους σουνίτες από την πολιτική διαδικασία, αποξενώνοντάς τους τόσο ώστε να συστρατευτούν με τους τζιχαντιστές. Τώρα, μέλημα του Αμπάντι θα πρέπει να είναι ο κατευνασμός των σουνιτών, κάτι που θα καταφέρει να επιτύχει μόνο διαλύοντας τις σιιτικές παραστρατιωτικές ομάδες. Αρχικώς και ο Μαλικί ήταν αντίθετος με τη δημιουργία παντοκριαρχίας του Σαντάμ Χουσεΐν, έχει πρωτίστως υπογραμμίσει

σε αυτές προκειμένου να υπερασπιστεί τις ιρακινές πόλεις από την προέλαση του Ισλαμικού Κράτους.

Ενα άλλο μείζον πρόβλημα που θα πρέπει να αντιμετωπίσει η νέα ιρακινή κυβέρνηση και ιδιαίτερα ο πρωθυπουργός Αμπάντι είναι η βελτίωση των σχέσεων με μια άλλη μεγάλη μειονότητα της χώρας: τους Κούρδους του Ιράκ. Κούρδος πολιτικός που διατηρεί την ανωνυμία του δήλωσε ότι η αλλαγή προσώπων στην πρωθυπουργία είναι καλοδεχούμενη, αλλά δεν είναι αρκετή για να εξευμενίσει τους Κούρδους. Παράμενει άγνωστο εάν θα καταφέρει να μη διαπράξει τα ίδια σφάλματα με τον Μαλικί.

Οι Κούρδοι πρόκειται να απαιτήσουν από τον Αμπάντι το δικαίωμα δικό τους μερίδιο του προϋπολογισμού, δημοψήφισμα για τις διαφιλονικούμενες περιοχές και ένα

Η στρατηγική των Αμερικανών

«Ο στόχος μας είναι σαφής. Θα αποδυναμώσουμε και τελικά θα καταστρέψουμε τον ISIL (ISIS) με συνολική και συνεχιζόμενη αντιτρομοκρατική στρατηγική», είπε ο Αμερικανός πρόεδρος Ομπάμα την Τετάρτη. «Δεν θα διστάσω να αναλάβω δράση ενάντια στον ISIS τόσο στη Συρία όσο και στο Ιράκ» συμπλήρωσε. «Αυτή είναι μια βασική αρχή της προεδρίας μου. Αν απειλείς την Αμερική δεν θα βρεις προστασία πουθενά». Ο Αμερικανός πρόεδρος επισήμανε ότι ο ISIS είναι ιδιαίτερα αιμοσταγής. «Εκτελούν αιχμαλώτους. Σκοτώνουν παιδιά. Παιρνουν τις γυναίκες σκλάβες, τις βιάζουν και τις υποχρεώνουν σε γάμο. Τέτοια βαρβαρότητα μπορεί να έχει μόνο μία απάντηση», τόνισε ο Ομπάμα. Παράλληλα, ο Αμερικανός πρόεδρος διαβεβαίωσε την κοινή γνώμη πως η προσπάθεια αυτή θα είναι διαφορετική από τους πολέμους στο Ιράκ και το Αφγανιστάν. «Δεν θα εμπλέξω μάχιμες δυνάμεις Αμερικανών σε πόλεμο σε ξένο έδαφος», είπε. Η Ουάσινγκτον θα ενισχύσει τοπικούς συμμάχους όπως τις ιρακινές δυνάμεις, τους Κούρδους μαχητές και τους αντάρτες της Συρίας, ώστε να καταλάβουν εδάφη μετά τους αμερικανικούς βομβαρδισμούς. Επίσης ο Αμερικανός πρόεδρος είπε ότι η άδεια που έχει ήδη λάβει από το Κογκρέσο για προηγούμενες αντιτρομοκρατικές επιχειρήσεις καλύπτει και αυτή την εκστρατεία, ενώ ζήτησε από το Κογκρέσο να εγκρίνει επιπλέον χρηματοδότηση 500 εκατ. δολαρίων για την εκπαίδευση και τον εξοπλισμό μετριοπαθών Σύρων μαχητών.

AFP

Αναζητείται χρυσή τομή στην ουκρανική κρίση

Η ειρηνευτική διαδικασία δοκιμάζεται από τις νέες κυρώσεις κατά της Ρωσίας

Του δρος ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΦΙΛΗ

Τις τελευταίες εβδομάδες υπήρξαν ποιοτικές διαφοροποιήσεις στο μέτωπο της ουκρανικής κρίσης. Στο πεδίο των μαχών, οι ρωσόφωνοι συνεπικουρούμενοι από τη Μόσχα, όχι μόνο ανέκτησαν τον έλεγχο αλλά άρχισαν να προελαύνουν προς άλλες περιοχές. Επακόλουθα, το Κίεβο, αδυνατώντας να εξασφαλίσει αντιστοιχία υποστήριξη από τους δυτικούς του εταίρους, υποχρεώθηκε σε τακτική αναδίπλωση επισπεύδοντας την κατάπαυση του πυρός. Με δυσμενέστερους, πάντως, όρους, από ό,τι πριν από λίγο καιρό όταν είχε το πάνω χέρι στο έδαφος και με αναγκαστική πλέον την αποδοχή του νέου status quo στην ΝΑ Ουκρανία.

Παράλληλα, κύκλοι της ουκρανικής κυβέρνησης που προσδιορίζουν την εξωτερική πολιτική με ανεύθυνο τρόπο και όρους εσωτερικής κατανάλωσης (ειδικότερα ενόψει των βουλευτικών εκλογών), ζήτησαν την ένταξη της Ουκρανίας στο ΝΑΤΟ, αγνοώντας τις αντικειμενικές συνθήκες, βάσει των οποίων σε ένα τέτοιο σενάριο, οι εδαφικές απώλειες θα ήταν μεγαλύτερες από τις υφιστάμενες.

Εν συνεχεία, η Σύνοδος Κορυφής του ΝΑΤΟ στην Ουαλλία, υποδέχτηκε παγωμένα την επίτευξη εκκευρίας, ενώ οι διοστώμενες απόψεις επιβεβαιώθηκαν τόσο από τον εθελοντικό χαρακτήρα που δόθηκε στη δύναμη ταχείας επέμβασης που θα δραστηριοποιείται περίξ του μεγάλου μας ανατολικού γείτονα, όσο και από το τελικό ανακοινωθέν, που προβλέπει την παροχή στρατιωτικής βοήθειας στο Κίεβο από κάθε μέλος που το επιθυμεί, πολύ μακριά από την επιθυμητή ομοφωνία.

Και ενώ η ευθραυστή ειρηνευτική διαδικασία δοκιμάζεται, με τους Ποροσένκο και Πούτιν να επιχειρούν, για τους δικούς του λόγους ο καθένας, να τηρηθεί με σχετική ευλάβεια, συνομιλώντας σχεδόν καθημερινά, η Ε.Ε. επαφάγει το ενδεχόμενο νέου γύρου κυρώσεων. Δεδομένης της χρονικής στιγμής όπου, μετά από ένα εξάμηνο κλιμακούμενης διένεξης, βρισκόμαστε κοινός τόπος να την εκκινήσουν διαπραγματεύσεις, με το Κρεμλίνο να «λογικεύεται», τουλάχιστον προσώπων, αυτή η συζήτηση είναι άσκοπη και δύναμι αντιπαραγωγική.

Αντί να προστατευθεί και κατόπιν να αξιοποιηθεί η συμφωνία δώδεκα σημείων (αντιληπτή η δυσκολία εφαρμογής της), για την οποία απαιτείται η επικοδομητική συμβολή της Μόσχας, διακινδυνεύεται περαιτέρω αποξένωση της και διεύρυνση του χάσματος. Γιατί, αν τελικά υλοποιηθούν οι νέες κυρώσεις, και

Ποροσένκο και Πούτιν επιχειρούν, για τους δικούς του λόγους ο καθένας, να τηρηθεί με σχετική ευλάβεια η ευθραυστή ειρηνευτική διαδικασία η οποία δοκιμάζεται.

μάλιστα αυτές που ακουμπούν τον ευαίσθητο ενεργειακό κλάδο, η αντίδραση της ρωσικής πλευράς είναι δεδομένη. Μία τέτοια κίνηση, λοιπόν, υπονομεύει την, ούτως ή άλλως, ασταθή κατάπαυση του πυρός και ενισχύει εκατέρωθεν τα στρατόπεδα που επιθυμούν οριστικό ξεκαθάρισμα λογαριασμών μέσα από τη σύγκρουση.

Η στρεβλή αντίληψη με την οποία προσεγγίζουμε τη Ρωσία, σε συνάρτηση με τις παλινωδίες της υπερδύναμης σε μία σειρά από μέτωπα, και εν τέλει την έλλειψη στρατηγικής, μας έχουν φέρει στην αναζήτηση της χρυσής τομής μεταξύ κατευνασμού, χωρίς, όμως, να δίνουμε την αίσθηση αδυναμίας, και άτεγκτης στάσης, προκειμένου το μήνυμα να μην επιδέχεται αμφισβητήσεις. Σε ένα κόσμο τόσο αλληλοσυμπληρωματικό όσο ο σημερινός, η ζημία του ενός επ' ουδενί δεν συνεπάγεται κέρδος για τον άλλο. Εξ ου και η διστακτικότητα στην επιβολή μέτρων που θα πλήξουν τις ευρωπαϊκές οικονομίες ή θα στιγματίσουν τις αμερικανορωσικές σχέσεις σε μία συγχρητική, όπου η μεν Ε.Ε. δεν έχει την πολυτέλεια ενός παρατεταμένου εμπορικού πολέμου, οι δε ΗΠΑ χρειάζονται τη συνδρομή της Ρωσίας για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση μιας σειράς διεθνών προκλήσεων ασφάλειας. Συνεπώς, δεν μπορεί το σύνολο της Δύσης να σύρεται από τις στείρες αγκυλώσεις Ανατολικών και Βαλτικών κρατών, δοκιμάζοντας τα ρωσικά αντανάκλαστικά, με την αλλαγή των κανόνων του παιχνιδιού, όπως επιχειρήθηκε πρώτα από την Ε.Ε. στην Ουκρανία, με την ανατροπή

Είναι πιθανό το Κρεμλίνο να αποφασίσει να απορροφήσει τη μεγάλη ζημία για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα από αυτό που εκτιμάται.

Γιανουκόβιτς. Ούτε ασφαλώς να αποδέχεται τελεσιμμένα, τα οποία, ωστόσο, εν τοις πράγμασι, δεν έχει καταφέρει να αποτρέψει.

Υποτιμούν το κόστος

Το Κρεμλίνο από την άλλη, διακατεχόμενο ολοένα και εντονότερα από το σύνδρομο της αναδόμησης -με σύγχρονα χαρακτηριστικά αλλά παραδοσιακά μέσα- της ρωσικής αυτοκρατορίας, βρίσκεται σε κατάσταση μερικής αφασίας σε σχέση με τις οδυνηρές συνέπειες που θα έχει η κρίση με τη Δύση. Η ενίσχυση του πληγωμένου εθνικού φρονήματος, που τροφοδοτείται από τους δυναμικούς χειρισμούς σε σχέση με την «αδελφή» Ουκρανία, σε συνδυασμό με την απουσία μηχανισμών ελέγχου των αποφάσεων του προέδρου, υποβαθμίζουν στη δημόσια σφαίρα την έκταση του κόστους, εντούτοις, αυτό δεν αναιρεί το υψηλό τίμημα που θα κληθούν να πληρώσουν οι Ρώσοι πολίτες.

Αντίθετα, πάντως, με τη γενικότερη αίσθηση ότι η ευάλωτη και υφεσιακή οικονομία δεν θα αντεπεξέλθει ενδεχόμενης παρατεταμένης αντιπαράθεσης, ο ρωσικός λαός φημίζεται για τις αντοχές, στα όρια της μακαριότητας, έναντι των κακουχιών,

ενώ η τωρινή ηγεσία διακρίνεται για την υπομονή και το πείσμα της. Τούτων δοθέντων, είναι πιθανό το Κρεμλίνο να αποφασίσει να απορροφήσει τη δεδομένα μεγάλη ζημία για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα από αυτό που οι αντίστοιχες ευρωπαϊκές ηγεσίες, υπό την πίεση κοινοβουλίων, επιχειρήσεων, μέσων, και κοινωνίας πολιτών μπορούν να δικαιολογήσουν.

Μεγαλύτερο θύμα της εμπλοκής είναι βέβαια η ίδια η Ουκρανία. Το αδιέξοδο της οποίας συνίσταται στην επιθυμία της κυβέρνησης να απεγκλωβιστεί από τον ρωσικό ζυγό, γνωρίζοντας, ωστόσο, αφενός ότι η ανάκαμψη διέρχεται μέσα από τη βελτίωση των σχέσεων με τον μεγάλο γείτονα, αφετέρου διαπιστώνοντας πως η υποστήριξη των δυτικών της εταίρων δεν είναι αρκετή για να την ισχυροποιήσει vis-à-vis της Μόσχας. Αν τυχόν δεν ικανοποιηθεί σημαντικό κομμάτι των αιτημάτων των ρωσόφωνων, αναλαμβάνει το ρίσκο οριστικής παράλυσης ή απώλειας ελέγχου επί δικών της εδαφών. Αν πάλι υποκύψει στις ρωσικές διεκδικήσεις, προσφέροντας ειδικό καθεστώς σε συγκεκριμένες περιοχές, υποθηκεύει, επί του πρακτέου, μέρος της εθνικής της κυριαρχίας, γεγονός που προσδίδει επιπλέον μοχλούς πίεσης στη Ρωσία. Η ατυχία και συνάμα ευκαιρία για τα εμπλεκόμενα μέρη είναι πως τα συμφέροντά τους είναι άρρηκτα συνδεδεμένα, ώστε η μοίρα του ενός να ορίζει τις τύχες του άλλου!

Ο κ. Φίλης είναι Διευθυντής Ερευνών του Ινστιτούτου Διεθνών Σχέσεων.

Σύντομο διάλειμμα σε Κίεβο - Μόσχα

Τι επιδιώκουν Πούτιν και Ποροσένκο

Η σκοπιμότης εκκευρία που τέθηκε σε ισχύ στην Ουκρανία στις 5 Σεπτεμβρίου έβαλε τέρμα στις εκθροιστικές που κόστισαν τη ζωή τουλάχιστον 2.500 ανθρώπων το τελευταίο πεντάμηνο. Η συμφωνία καταρτίστηκε από τον Ρώσο πρόεδρο Πούτιν και υπογράφηκε από εκπροσώπους της Ουκρανίας και των ανταρτών.

Η πρόσδο στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων σημειώθηκε έπειτα από μια σειρά σαρωτικών πληγμάτων κατά των ουκρανικών δυνάμεων από μαχητές οι οποίοι, όπως εύλογα υποπεύονται οι Ουκρανοί και οι Δυτικοί σύμμαχοί τους, ανήκαν στις επίλεκτες δυνάμεις του ρωσικού στρατού. Ο Ουκρανός πρόεδρος Πέτρο Ποροσένκο αντιλήφθηκε τη ματαιότητα της συνεχιζόμενης εμπλοκής σε πόλεμο που δεν μπορεί να κερδίσει και έτσι πρόωπσε μια ειρηνευτική συμφωνία εν γνώσει του ότι θα έχει πολύ μεγάλο κόστος.

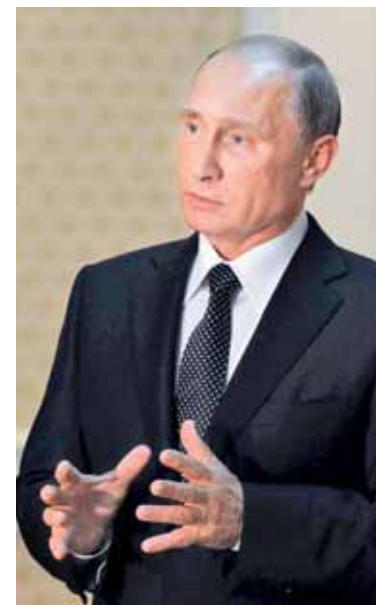
Ο Πούτιν από την πλευρά του φαίνεται αποφασισμένος να επιτύχει την υποταγή της Ουκρανίας, όπως επεδίωκε εξ αρχής με την αδιστακτη κλιμάκωση των συγκρούσεων.

Το καθεστώς στο Ντονμπάς

Το ειρηνευτικό σχέδιο περιλαμβάνει στοιχεία από τις προτάσεις και των δύο πλευρών, όπως η άμεση παύση των εκθροιστικών, οι ανταλλαγές αιχμαλώτων και η αμνηστευση κάποιων μαχητών. Ανοικτό παραμένει το καθεστώς που θα διέπει την περιοχή του Ντονμπάς. Ο Ποροσένκο θα προωθήσει κάποια μορφή αποκέντρωσης, με εγγυήσεις του δείχνει ότι η Ρωσία ετοιμάζεται να πάρει αυτό που θέλει - την ομοσπονδοποίηση της Ουκρανίας σε ικανό βαθμό ώστε να μπορεί η Ρωσία μέσω του Ντονμπάς να ασκήσει βέτο στις ελπίδες της Ουκρανίας για ενσωμάτωση σε δυτικούς θεσμούς όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση και κυρίως το ΝΑΤΟ.

Μια ικανοποιητική εναλλακτική για τον Πούτιν σε περίπτωση που αποτύχουν οι διαπραγματεύσεις ίσως είναι το καθεστώς της «παγωμένης σύγκρουσης», όπου μία περιοχή αποσπάται από την Ουκρανία και παρότι δεν έχει διεθνή αναγνώριση λειτουργεί ως παράγων διαρκούς αποσταθεροποίησης της Ουκρανίας.

Στο Κίεβο εκφράστηκαν πολλές αμφιβολίες τόσο για τις προθέσεις της Ρωσίας όσο και για τη βιωσιμότητα της εκκευρίας. Ο πρωθυπουργός Γιασένιουκ πρότεινε δικό του ειρηνευτικό σχέδιο τριών σπ-

Ο Πούτιν, αν αποτύχουν οι διαπραγματεύσεις, επιθυμεί καθεστώς «παγωμένης σύγκρουσης».

Η υπογραφή της εκκευρίας είχε στόχο να αφήσει περιθώρια για να επιτευχθεί πολιτική λύση. Όμως οι προοπτικές λιγοστεύουν ώρα με την ώρα.

μείων, το οποίο περιλαμβάνει την απόσυρση των «ρωσικών δυνάμεων» και την ανέγερση τείχους στα ρωσοουκρανικά σύνορα.

Η εκκευρία συνέπεσε με τη λήξη της συνόδου του ΝΑΤΟ στην Ουαλλία, όπου οι Δυτικοί ηγέτες ανακοίνωσαν τη δημιουργία δύναμης ταχείας επέμβασης για την προστασία των χωρών της Ανατολικής Ευρώπης. Επίσης, αρκετές χώρες υποσχέθηκαν ότι θα εξοπλίσουν την Ουκρανία με όπλα ακριβείας, ενώ ο Αμερικανός πρόεδρος υποσχέθηκε ότι θα ενισχύσει τον ουκρανικό στρατό με υλικό αξίας 60 εκατ. δολαρίων. Επίσης, οι Ευρωπαίοι επέβαλαν νέες κυρώσεις στη Ρωσία, κίνηση που χαρακτηρίστηκε από το ρωσικό ΥΠΕΞ «σημάδι σαφούς υποστήριξης προς τη φιλοπόλεμη παράταξη στο Κίεβο».

Η υπογραφή της εκκευρίας είχε στόχο να αφήσει περιθώρια ώστε να επιτευχθεί συμφωνημένη πολιτική λύση. Όμως οι προοπτικές για κάτι τέτοιο λιγοστεύουν ώρα με την ώρα. Είναι τεράστιο το κενό ανάμεσα σε αυτά που μπορεί ο Ποροσένκο να σερβίρει στο εγχώριο ακροατήριο και σε αυτά που ο Πούτιν θεωρεί ότι είναι σε θέση να κερδίσει.

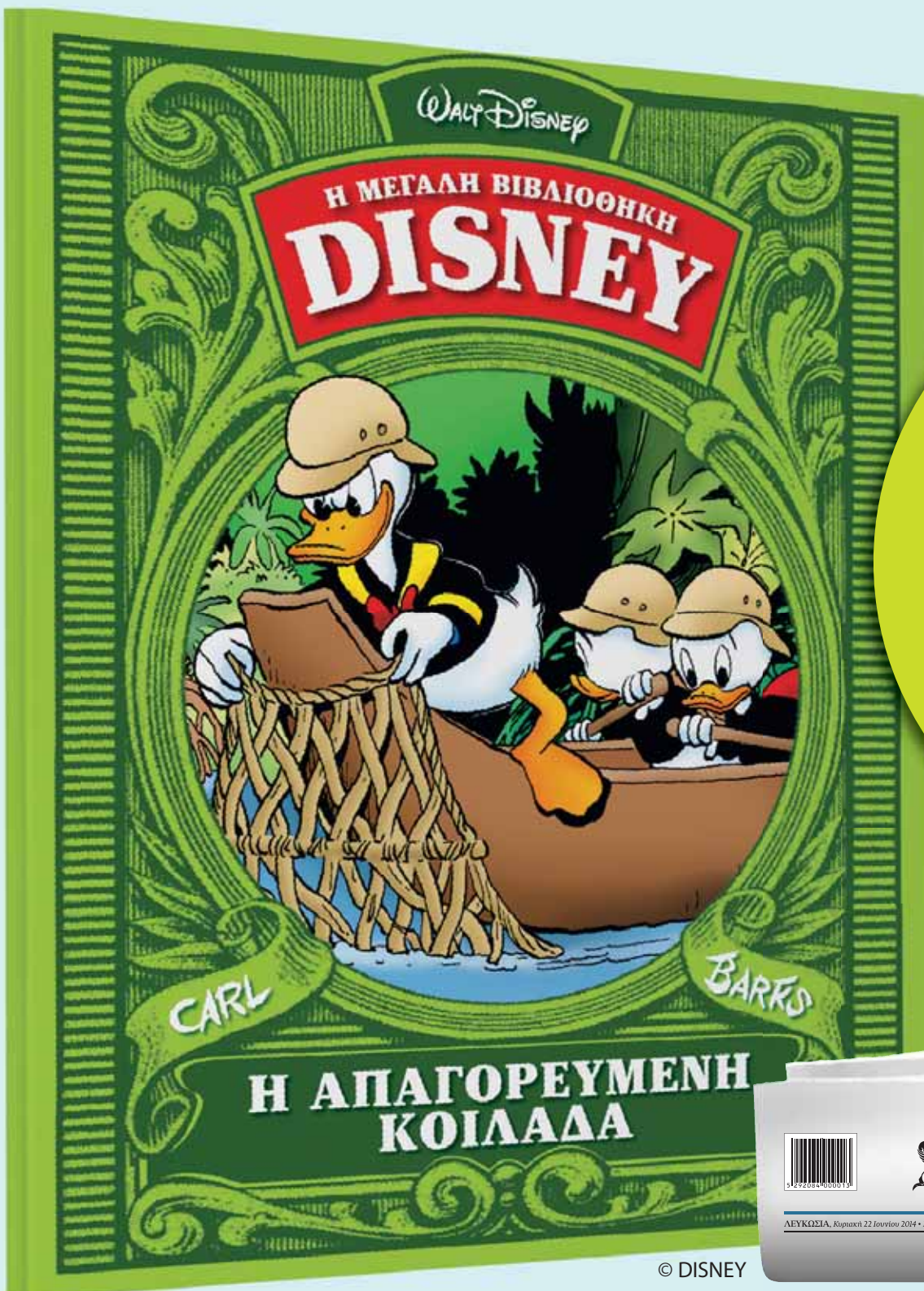
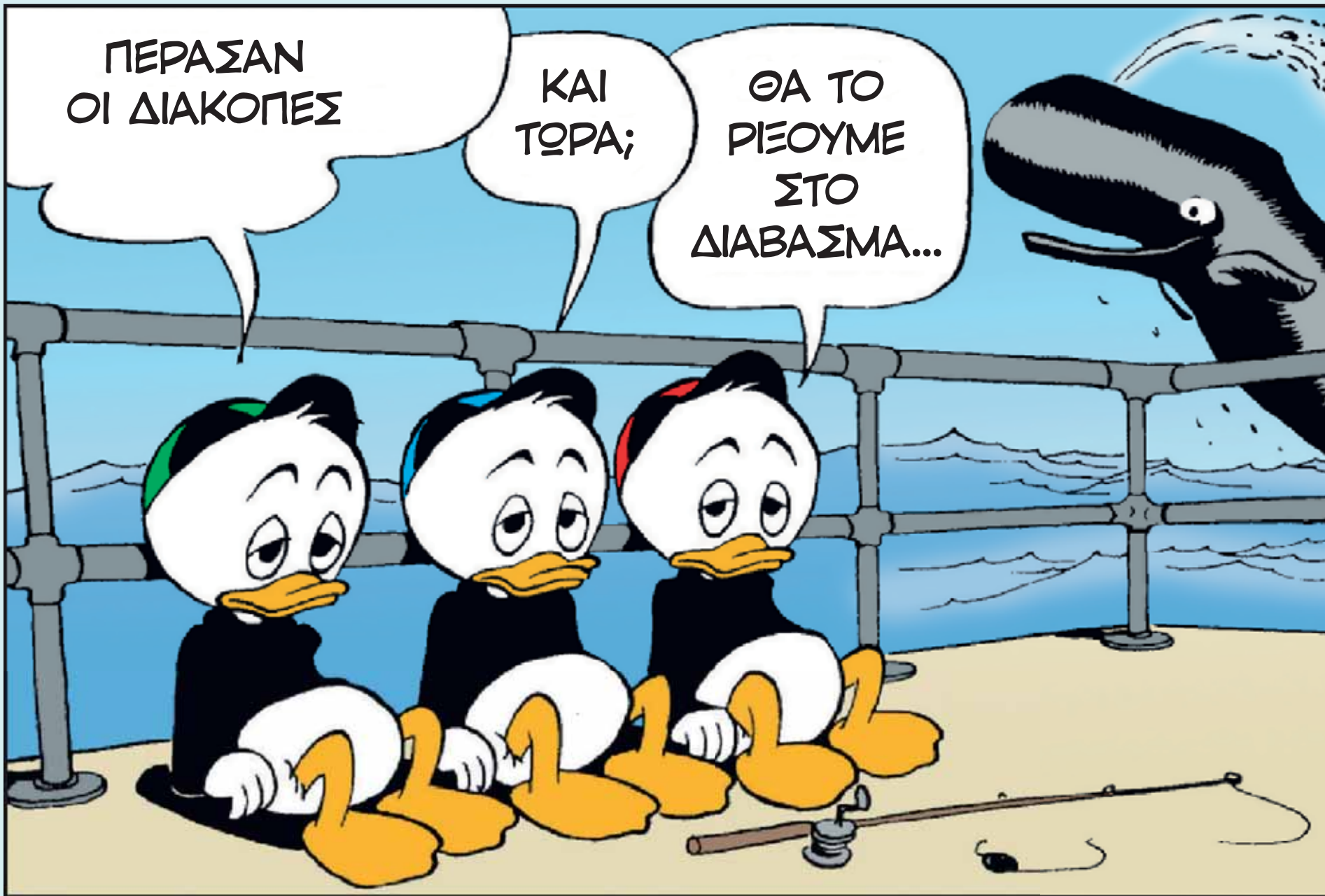
Συλλήψεις Ταλιμπάν για απόπειρα φόνου

ΙΣΛΑΜΑΜΠΑΝΤ. Οι ένοπλοι Ταλιμπάν, που προσπάθησαν πριν από δύο χρόνια να σκοτώσουν την Πακιστανή μαθήτριά Μαλάλα Γιουσαφάι στις ταραγμένες βορειοδυτικές περιοχές της χώρας συνελήφθησαν, σύμφωνα με ανακοίνωση των πακιστανικών αρχών. Οι εξτρεμιστές πυροβόλησαν την έφηβη ακτιβίστρια στο κεφάλι ενώ βρισκόταν στο σχολικό της, τον Οκτώβριο του 2012. Στόχος τους ήταν να την κάνουν να σιγήσει, καθώς η εκστρατεία της υπέρ της εκπαίδευσης των κοριτσιών ενόχλησε τους Ταλιμπάν. Η Μαλάλα, όμως, επέζησε και ο αγώνας της έγινε ακόμη πιο γνωστός, υπερβαίνοντας τα σύνορα του Πακιστάν. Η σύλληψη των δέκα ανδρών έγινε στο πλαίσιο κοινής επιχειρήσεως του στρατού, της αστυνομίας και των μυστικών υπηρεσιών. Επρόκειτο για 10μελή ομάδα που είχε λίστα 22 στόχων, εκτός από τη Μαλάλα. Όλα τα μέλη της καταγγέλλονται από την Μαλακάντ, κοντά στην πόλη Μινγκκόρα, όπου δέχθηκε την επίθεση η Μαλάλα. Υπενθυμίζεται ότι η νεαρή μαθήτριά, αφότου επέζησε

από την επίθεση εγκαταστάθηκε μαζί με την οικογένειά της στη Βρετανία, όπου και διαμένει μόνιμα. Η γενναιότητά της την κατέστησε προσωπικότητα διεθνούς βεληνεούς και πέρυσι τιμήθηκε με το βραβείο Ζαχάροφ, ενώ ήταν υποψήφια και για το Νομπέλ Ειρήνης. Στην ομιλία της στον ΟΗΕ τον περσινό Ιούλιο αποθεώθηκε από το κοινό, που την καταχειροκρότησε όρθιο.

Η ΜΕΓΑΛΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ DISNEY

**Ο 13^{ΟΣ} ΤΟΜΟΣ
«Η ΑΠΑΓΟΡΕΥΜΕΝΗ ΚΟΙΛΑΔΑ»
κυκλοφορεί
την Κυριακή
21 Σεπτεμβρίου**

© DISNEY

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

ΔΕΥΚΟΣΙΑ, Κυριακή 22 Σεπτεμβρίου 2014 • Έτος 67 • Δφ. φύλλο 208

Κυριακή Πολιτική και Οικονομική Εμπειρία

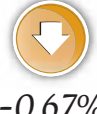
www.kathimerini.com.cy €1,50 (ανά φύλλο) €2,90 (5 φύλλα) €1,90 (10 φύλλα)

www.kathimerini.com.cy

Μεταβολές εβδομάδας

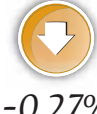
Χ.Α.Κ.
-0,42%Χ.Α.
-2,87%

Dow Jones

-0,67%

Nasdaq

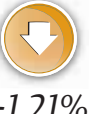
-0,27%

Nikkei

1,54%

Dax

-1,21%

FTSE 100

-0,43%

ΣΚΩΤΙΑ

Θυμίζει
κάτι από
Grexit
Σελ. 11

Πετρέλαιο

-0,043%

€/€

0,19%

ΔΙΑΒΑΣΤΕ

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Δεκατέσσερα λουκέτα σε Ρώσους οργανωτές

Ντόμινο πτωχεύσεων παρατηρείται σε Ρώσους Οργανωτές ταξιδιών, ενώ οι αρμόδιοι τουριστικοί φορείς στην Κύπρο τελούν σε στάση αναμονής για τις εξελίξεις. **Σελ. 6**

ΜΑΡΙΝΑ ΑΓΙΑΣ ΝΑΠΑΣ

Η οικονομική αβεβαιότητα αποτρέπει τον επενδυτή

Αποτρεπτικό παράγοντα στην εξεύρεση επενδυτή φαίνεται να αποτελεί η έλλειψη εμπιστοσύνης επενδυτών προς την κυπριακή οικονομία, η οποία, ωστόσο, αποκαθίσταται σταδιακά. **Σελ. 6**

ΚΑΡΙΕΡΑ

Αναγκαία η εκπαίδευση για τη διαμεσολάβηση

Οι ξαφνικές αλλαγές μέσα στους οργανισμούς, ο ανταγωνισμός για λιγότερες θέσεις εργασίας και οι μειωμένες αποδοχές απαιτούν την ανάπτυξη της διαμεσολάβησης στους εργασιακούς χώρους. **Σελ. 8**

Real Estate

Ροή εκατομμυριούχων στο πριγκιπάτο του Μονακό

Σε υψηλά επίπεδα διαμορφώνεται η ζήτηση από εκατομμυριούχους πολυτελών κατοικιών του πριγκιπάτου του Μονακό, οι οποίες διατίθενται σε εξωφρενικές τιμές, με τη ζήτηση να βρίσκεται στα ύψη. **Σελ. 12**

Συνδεδεμένα δάνεια δείχνουν την Aristo

Δεν λάμβανε ενημέρωση το Δ.Σ. της Τράπεζας Κύπρου – Τι απαντά ο Όμιλος

Δανεισμό ύψους 235 εκατ. ευρώ είχε ο Όμιλος Aristo στην Τράπεζα Κύπρου στις αρχές του 2013, την ώρα που ο Όμιλος – και ο κύριος ιδιοκτήτης του, Dolphin Capital – αντιμετώπιζαν προβλήματα αποπληρωμής των υποχρεώσεών τους. Αυτό προκύπτει από το γεγονός ότι ο Όμιλος είχε ζητήσει αναστολή τόκων από την

Τράπεζα, πριν από το τέλος του 2012, εν όψει δυνητικών πωλήσεων. Παρόλα αυτά, η τράπεζα διατηρούσε μηδενικές προβλέψεις, ενώ μέχρι και τον Μάρτιο του 2013 τουλάχιστον, δεν είχε αναλάβει προσωπικές εγγυήσεις από τον κ. Θεόδωρο Αριστοδήμου, ο οποίος διατηρούσε καταθέσεις ύψους 120 εκατ. ευρώ στην τράπεζα.

Εν τω μεταξύ, το γεγονός ότι ο τότε πρόεδρος του Δ.Σ. της τράπεζας ήταν συνδεδεμένο πρόσωπο με την Aristo Developers, εγείρει σοβαρά ερωτήματα σχετικά με τη διαχείριση του ρίσκου αλλά και την ποιότητα της εταιρικής διακυβέρνησης της τράπεζας κατά τη συγκεκριμένη περίοδο. Συγκεκριμένα, ο τότε πρόεδρος του

Δ.Σ. της τράπεζας, Θεόδωρος Αριστοδμήμου, μετά την πώληση των περισσότερων μετοχών που κατείχε στην Αρίστο, με αγοραστή την Dolphin, ήταν ο μεγαλύτερος μέτοχος της δεύτερης, που ήταν μητρική της Aristo. Ταυτόχρονα, ήταν CEO της Aristo Developers, σύμφωνα με τις επίσημες εκθέσεις της Dolphin. **Σελ. 4, 5**

Βρετανική νίκη για Ρεμνιμπί

Η βρετανική κυβέρνηση γίνεται η πρώτη εκτός Κίνας που θα εκδώσει κρατικό ομόλογο σε ρεμνιμπί (γουάν), ενισχύοντας έτσι τον ρόλο του κινεζικού νομίσματος στην παγκόσμια αγορά. Η έκδοση, που θα γίνει μέσα στις επόμενες εβδομάδες, σύμφωνα με βρετανικές πηγές, θα ενισχύσει τα αποθέματα ξένου νομίσματος του Ηνωμένου Βασιλείου, την ώρα που η διεθνής αγορά δείχνει πως ξεπερνά τις φοβίες της για την τεχνική υποτίμηση του νομίσματος της αναδυόμενης υπερδύναμης. Της απόφασης προηγήθηκε πρόσφατη εμπορική συμφωνία ύψους 3 δισ. ευρώ μεταξύ Ηνωμένου Βασιλείου και Κίνας, ενώ και η μεγαλύτερη τράπεζα της Κίνας, η ICBC, ανακοίνωσε πως σύντομα ανοίγει το πρώτο της κατάστημα στο Σιτι σε «απάντηση» της Lloyds, που θα ανοίξει υποκατάστημα στο Πεκίνο. Οι Βρετανοί είναι οι μεγαλύτεροι εμπορικοί εταίροι της Κίνας, καθώς και οι μεγαλύτεροι επενδυτές (και αποδέκτες επενδύσεων) προς και από την Κίνα, ενώ άλλα Ευρωπαϊκά κράτη – και δη η Γαλλία – αγωνίζονται να ακολουθήσουν.

Ανακάμπτουν οι εισαγωγές, ενώ συρρικνώνονται οι επενδύσεις

Ελπιδοφόρα μηνύματα για την κυπριακή οικονομία και θετικές επιδράσεις στο ΑΠΕ, αποφέρει ο τομέας των εισαγωγών παρά το γεγονός ότι υπάρχουν ακόμα μεγάλοι κίνδυνοι που περνούν από τις καταθέσεις των νοικοκυριών και τις πιστώσεις των επιχειρήσεων.

Συγκεκριμένα, οι εισαγωγές για τους πρώτους επτά μήνες του χρόνου συνεχίζουν να καταγράφουν ανάκαμψη σε σχέση με πέρυσι. Όπως καταδεικνύουν τα ίδια στοιχεία, μετά από ένα άναμικο 2013, οι εισαγωγές κατέγραψαν σταθερή αύξηση σε σχέση με τον αντίστοιχο περσινό μήνα. Στο μεταξύ, αν και οι συνολικές εισαγωγές παραμένουν χαμηλότερες από το 2012, η τάση που διαφαίνεται είναι σταθερή και όλα δείχνουν, προς το παρόν, πως εκτός απρόοπτου οι τελικές εισαγωγές για το έτος θα είναι υψηλότερες από τις περυσινές. Το γεγονός ότι οι εισαγωγές ανακάμπτουν αποτελεί ένδειξη πως η διόρθωση στην κατανάλωση, αλλά και η πίεση στην παραγωγή ενδεχομένως να κλείνουν τον κύκλο τους, χωρίς αυτό να σημαίνει πως δεν υφίστανται κίνδυνοι για τη μετέπειτα πορεία της οικονομίας.

Την ίδια στιγμή προβληματίζει η μείωση των επενδύσεων, αφού οδηγεί την οικονομία σε μόνιμη συρρίκνωση, ενώ σε αντίθεση η κατανάλωση κρατήθηκε σε ψηλά επίπεδα ακόμα και μέσα στην κρίση. **Σελ. 3**

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗ

Μπετόβεν, Στράους και μια μάχη που τώρα αρχίζει

Οι επαναστάσεις είναι μια συγγύριστη υπόθεση και φεύγουν πάντα από τον έλεγχο και τις αγνές προθέσεις των ιδεαλιστών που τις ξεκινούν. Οι αγνές ιδέες της Γαλλικής και Αμερικανικής Επανάστασης γρήγορα ξέφυγαν, πρώτα με τις γκιλοτίνες και μετά με τις στρατιές του Ναπολέοντα που «ανέλαβαν» να μεταφέρουν διά της βίας την ιδέα της ελευθερίας στην Ευρώπη.

Ο εκμαυλισμός όμως των ιδεών της επανάστασης, του αντιμοναρχικού αισθήματος της ελευθερίας, της αδελφότητας και της δικαιοσύνης δεν αναιρεί αυτό που συνέβη στην Ευρώπη μέσα από την εξάπλωση αυτών των περιέργων, ριζοσπαστικών ιδεών. Η Τρίτη Συμφωνία του Μπετόβεν μιλά καθαρά για το αίσθημα: Αναποδογυρίζεται η κοινωνία και σπάζουν οι αριστοκρατικές συμμαχίες που την κατευθύνουν. Ανοίγει η «καριέρα στο ταλέντο». Η δικαιοσύνη βγάζει τις παρωπίδες και κλείνει τα μάτια. Και, δικαιώνεται η σκέψη του Ουγκώ πως καμία στρατιά δεν μπορεί να εμποδίσει την εισβολή

μιας ιδέας της οποίας έχει φτάσει η ώρα.

Η Αντίδραση, φυσικά, δεν ήταν δυνατόν να επιτρέψει κάτι τέτοιο, και πράγματι κινητοποιεί στρατούς για να αποτρέψει τα συνεπακόλουθα των επαναστατικών ιδεών που πέρασαν πάνω από την Ευρώπη. Όταν ο Ναπολέοντας επανήλθε το 1815, μπήκαν όλες οι διαφωνίες στην άκρη και, στην καλοπέραση της Βιέννης, οι πριγκίπες και οι μοναρχικοί εκπρόσωποι τους συνεννοήθηκαν για το πώς θα φτάσουν στο Βατερλό.

Το αποτέλεσμα ήταν η λογική του ισοζυγίου δυνάμεων: Σε μοντέρνους (οικονομικούς) όρους, μοιράζουμε τις δουλειές και τις μίζες. Μοιράζουμε την επιρροή και παραμένουμε όλοι κυρίαρχοι, ο καθένας στον χώρο του. Αυτή δεν ήταν Πάλτα με απλές σφαίρες επιρροής, αλλά μια μοιρασιά για την αποτροπή της κοινωνικής προόδου και την προστασία των «αυλικών» από τους «επαναστάτες» που ήθελαν να χαλάσουν τα κεκτημένα.

Γι' αυτό, εξάλλου, και η λογική που βρήκε τον εκφραστή της στον Μέτερνιχ συνέχισε να κυβερνά την Ευρώπη ακόμα και μετά που

Η Παλαιά Τάξη και η Αντίδραση έχουν ηττηθεί και δεν το ξέρουν. Γι αυτό και η «επανάσταση» θα είναι «αιματηρή».

ο Αυστριακός καγκελάριος διέφυγε από τη Βιέννη μέσα σε ένα καρότσι με άπλυτα. Το κόλπο ήταν η Ιερά Συμμαχία, το «παιδί» ενός σχεδόν ακατανόητου Τσάρου (του Αλέξανδρου) που υιοθετήθηκε στη Βιέννη το 1815, χωρίς να την πάρει κανείς στα σοβαρά. Πρωσία, Αυστρία και Ρωσία, όμως, είχαν πλέον το μάτι πρώτα στην αντιμετώπιση των κοινωνικών, εθνικών αλλαγών και μετά στις διεθνείς τους σχέσεις: Το ισοζύγιο δυνάμεων εξασφάλιζε γεωπολιτική σταθερότητα με σκοπό να αντιμετωπιστεί πλέον το πιο σοβαρό από τα ζητήματα, η κοινωνική επανάσταση.

Η Ιερά Συμμαχία προέβλεπε την αλληλοσυνεννόηση των Μεγάλων Δυνάμεων στον αγώνα κατά των κοινωνικών, οικονομικών και πολιτικών αλλαγών που πλέον μύριζαν μαρπούτι στην Ευρώπη. Προς αποφυγή των αλλαγών, με τις οποί-

ες οι μονάρχες και αριστοκράτες θα έχαναν την κουτάλα μαζί με τα ζουμιά, μπήκαν στην άκρη ακόμα και τα πιο σοβαρά συμφέροντα των κρατών. Γι' αυτό, για παράδειγμα, οι Ρώσοι απέτρεψαν τη διάλυση της Αυστρίας, συμβάλλοντας στην καταστολή της επανάστασης των Ουγγρών το 1848. Αν είχαν στείλει ναυτικό στο Ναβαρίνο είκοσι χρόνια πριν, το έκαναν για να περιορίσουν τους Οθωμανούς και να αποφύγουν μια Αυστρο-Ρωσική κρίση για την Πόλη, και όχι για να προωθήσουν τις «περιέργες» ιδέες της Ελληνικής εκδοχής των καρμπονάρων. Μόνο στην Γαλλία αποφεύχθηκαν τα χειρότερα, αλλά πάλι μέσα από την Αντίδραση, με την παλινόρθωση των Βουρβόνων.

Όταν κινδυνεύουν κοινωνικές δομές και προνόμια, το βασικό ένστικτο των αριστοκρατών της Παλαιάς Τάξης είναι πάντοτε να συνεργάζονται, ακόμα και σε θέματα όπως την «Ουγγαρία» όπου οι επαναστάτες της μιας Παλαιάς Τάξης αντικρούστηκαν από την άλλη.

Η κυπριακή ιστορία της οικονομικής κρίσης θυμίζει την Vormars της Ευρώπης του 19ου αιώνα,

την «εποχή προ Μαρτίου» που κορυφώθηκε τον Μάρτιο του 1848. Η αντίδραση της Αντίδρασης ήταν απόλυτη. Οι στρατηγικοί νίκισαν παντού και η «Πορεία του Ραντέσκι» για την καταστολή των Ιταλών επαναστατών στην Κουσιτόττσα οδήγησε σε ένα άλλο μουσικό αριστούργημα της «παλαιάς τάξης», ένα ανάλαφρο και «χαρούμενο» αντίπαλο δέος (ιστορικά) της Ηρωικής του Μπετόβεν.

Σε αυτούς τους ήχους κινείται η παλαιά τάξη της Κύπρου. Τα τζάκια βάζουν στη γωνιά τις διαφορές τους για να αποτρέψουν τις κοινωνικές αλλαγές που θα τους στερήσουν τα «κεκτημένα». Συνεννοούνται, τα βρίσκουν, κάνουν μικρές υποχωρήσεις για να περάσει η μπόρα και να επανέλθει η κατάσταση στην προ-επανάστασης κατάσταση. Σηκώνουν μεραρχίες (δικηγόρους, πολιτικούς, «επιχειρηματίες», ΜΜΕ) για να καταστείλουν την επανάσταση των Φιλικών, των Καρμπονάρων, των Ερυθρών Χιτώνων και άλλων καζών νεαρών με περιέργες ιδέες.

Η εποχή, όμως, με μια κοινωνική και πολιτική κρίση που σιγοβράζει πίσω από την οικονομική κρίση,

έχει φτάσει σε ένα σημείο χωρίς επιστροφή. Ο καιρός των ιδεών – Διαφάνεια, Αξιοκρατία, ο πολίτης πάνω από το κράτος – έχει φτάσει και, όπως λέει ο Ουγκώ, καμία στρατιά δεν θα τις σταματήσει, πλέον. Το ερώτημα είναι πόσο «αιματηρές» θα είναι οι τελευταίες μάχες για τη συντήρηση της Αντίδρασης.

Ο «Μάρτσος» του 1848 προκάλεσε σκληρά αντίποινα και, τελικά, ηττήθηκε. Οι ιδέες του, όμως, σύντομα θα δημιουργούσαν τις πρώτες ανταγωνιστικές τάξεις, θα ένωσαν Γερμανία και Ιταλία, θα οδηγούσαν την Αυστρία στη συνεννόηση με το Άουσγκλάιχ και θα γεννούσαν σταδιακά μια νέα τάξη πραγμάτων, πιο ανθρώπινων. Δέστε τις ζώνες σας, οι αναταράξεις μόλις που αρχίζουν.

Και, ναι, πρέπει να περάσει ένα σοβαρό ΓεΣΥ χωρίς προ-συμφωνίες του Ancien Regime για το λογισμικό και να εκπονηθεί ΜΔΠ. Και τα λεφτά από το γκάτζι, μακριά από τους πολιτικούς.

www.fortheisland.wordpress.com

Σχολιάστε στο www.kathimerini.com.cy

www.pwc.com.cy

Για να κατακτήσεις
το αύριο, ξεκίνα από σήμερα

pwc

ΑΡΘΡΟ / Της ΕΜΙΛΙΑΣ ΜΙΝΤΗ

Σιωπή. Μέχρι πότε;

Η ανάγκη να σπάσει η σιωπή και να ξεχυθεί ο κόσμος στους δρόμους μεγαλώνει και διογκώνεται. Θα λέγαμε ότι κυρίως επιβάλλεται και ότι έχει φτάσει η ώρα. Να σώσουμε οτιδήποτε αν σώζεται.

Ο λόγος του λαού σε αποφάσεις που κρίνουν το μέλλον του αλλά και των επόμενων γενιών πρέπει να είναι ευθύς, άμεσος και τελεσίδικος και η ανοχή του μηδενική όταν συνεχίζονται και εφαρμόζονται πολιτικές που τον καταδικάζουν σε εργασιακή ανασφάλεια και περαιτέρω φτώχεια καταρρακώνοντας τον κοινωνικό ιστό.

Παράλληλα με τις αλλεπάλληλες μισθολογικές μειώσεις που δέχθηκαν οι εργαζόμενοι μόνο προκλητικές μπορεί να χαρακτηριστούν οι δηλώσεις ή έστω οι προθέσεις για κατάργηση και άλλων ωφελημάτων, καθώς και η επιβολή νέων φορολογιών κυρίως όταν αυτό δεν γίνει αντικείμενο συζήτησης και διαλόγου με τους κοινωνικούς εταίρους.

Πώς ανέμενε η κυβέρνηση να αντιδράσουν οι δημόσιοι υπάλληλοι όταν την ώρα που όλη η Κύπρος συζητούσε το θέμα των εκποιήσεων, ως διά μαγείας εμφανίστηκε στο τραπέζι η φορολόγηση του εράπαξ; Και μάλιστα χωρίς να γίνει καν διάλογος; Πραγματικά θα πρέπει να απαντήσει η κυβέρνηση αν οι περικοπές μισθών και η φορολόγηση του εράπαξ αλλά και ευρύτερα η αφαίρεση εισοδημάτων από την κοινωνία τελικά λύνουν το πρόβλημα της ύφεσης που αντιμετωπίζουν οι οικονομίες ιδιαίτερα του Νότου σήμερα.

Παρατηρούμε επίσης ότι κάθε φορά που η κυβέρνηση επιδιώκει να πετύχει ένα στόχο χρησιμοποιεί τέτοιες μεθόδους «εκφοβισμού» ή καλύτερα άσκησης πίεσης για να περάσει στο ψηφτό. Θέλει για παράδειγμα να μειώσει το προσωπικό στον δημόσιο τομέα και αφήνει ανοικτό το ενδεχόμενο φορολόγησης του εράπαξ ώστε να οδηγήσει αρκετούς σε πρόωρη αφυπηρέτηση;

Κανείς δεν αντιλέγει ότι στη δημόσια υπηρεσία, όπως και σε άλλους τομείς της χώρας μας υπάρχουν διαχρονικές στρεβλώσεις που πρέπει να διορθωθούν. Αλλά αυτό πάλι, το ξεκινάμε από τους δημόσιους για να καταλήξουμε και στους ιδιωτικούς, μοιάζει λίγο πολύ με τις σειρές-κονσέρβες που προβάλλουν οι τηλεοράσεις κάθε καλοκαίρι.

Οι εργαζόμενοι είναι πάντα η εύκολη λεία για συγκράτηση των δαπανών, μείωση στα κόστη και αύξηση των κερδών. Αν και κάποιες προτάσεις πρέπει να συζητηθούν και να βρεθεί η χρυσή τομή, δεν γίνεται κάθε φορά να καλούμε τους εργαζόμενους να μπαίνουν στην πρώτη γραμμή.

Και καλά στο δημόσιο υπάρχει και μια σιγουριά (όπως έχει κυριαρχήσει και στην αντιληψη του κόσμου), τι γίνεται όμως στον ιδιωτικό τομέα; Γιατί αν ξεκινήσουμε λόγω χάρη με την φορολόγηση του εράπαξ, πόσο κοντά είμαστε και στην φορολόγηση των Ταμείων Προνοίας; Και αν η λογική είναι τέτοια, δεν είναι δύσκολο να εξαγάγει κανείς το συμπέρασμα ότι η νέα οικονομική τάξη που κυριαρχεί στο ευρωσύστημα και στη χώρα μας, ευνοεί την κατάργηση τέτοιων ταμείων. Το ίδιο θα ισχύει όμως και για τις ιδιωτικές ασφάλειες; Δηλαδή, αν φορολογηθεί το εράπαξ των δημοσίων υπαλλήλων και στη συνέχεια ταμείων Προνοίας κατά πόσον μια τέτοια πρόταση θα ισχύει και στον τομέα της ιδιωτικής ασφάλισης; Δηλαδή, όσοι καταθέτουν σε μια ιδιωτική ασφαλία με την προοπτική του συνταξιοδοτικού ωφελήματος, θα φορολογηθούν επίσης; Και αν ισχύουν όλα αυτά γιατί να μη διερωτηθεί κανείς αν τέτοιες ενέργειες είναι προπομπές για πλήρη ιδιωτική ασφαλία και εφαρμογή πολιτικών που οδηγούν σταδιακά σε κατάργηση του κράτους και σε άλλους τομείς όπως π.χ. το ΓΕΣΥ;

Με δεδομένο το γεγονός ότι η νέα οικονομική τάξη πραγμάτων είναι κοινωνός της σκληρής και αυστηρής λιτότητας όπως αυτή επιβλήθηκε στις πλείστες ευρωπαϊκές χώρες που ως πιο εύθραυστες οικονομίες πλήγησαν ανεπανόρθωτα από την οικονομική και τραπεζική κρίση αλλά και το γεγονός ότι όσο προχωράμε προς τη λεγόμενη ανάκαμψη αυτό συνεπάγεται με εξαίρεση του κράτους, μείωση των μισθών, αύξηση της εργασιακής ανασφάλειας, επιβολή φορολογιών, εκποιήσεις περιουσιών και εργαζόμενοι-άνθρωποι ρομπότ θεατές μιας θεμελιωμένης διαπλοκής η ανάγκη να σπάσει η σιωπή και να ξεχυθεί ο κόσμος στους δρόμους μεγαλώνει και διογκώνεται. Θα λέγαμε ότι κυρίως επιβάλλεται και ότι έχει φτάσει η ώρα. Να σώσουμε οτιδήποτε αν σώζεται.

ΔΗΚΤΗΣ

Απάντησε...

Αξέχαστη θα μείνει η απάντηση του γενικού εισαγγελέα για το θέμα που αφορά στην σχέση μόνας και κόρης στην Κεντρική και τις αγωγές της MIG. Λίγο-πολύ, μας απάντησε πως όλη η Κύπρος μια οικογένεια είμαστε. Όμορφα κι ωραία, κι αν καθεί η αγωγή, να πληρώσουν οι εμπλεκόμενοι. Μόνο.

Απεργία

Σε εικοσιτετράωρη απεργία πάνε στην ΠΑΣΕΔΥ μετά βαιών και κλάδων, μόλις ξεμύτησε το θέμα του εράπαξ. Τι θα φορολογηθεί; Πόσο θα φορολογηθεί; Θα υπάρχουν εξαιρέσεις; Από πότε θα ισχύει; Υπάρχουν αντισταθμιστικά μέτρα; Θα ισχύει για όλους; Κανένας δεν ξέρει, αφού δεν υπάρχει ακόμα καν πρόταση, παρά μόνο σκέψεις. Αλλά οι αριστοκράτες είναι πάντα οι πρώτοι που αντιδρούν, όπως λέει και ο άρθρο της πρώτης μας σελίδας σήμερα...

Κατάλαβες;

Ο αριθμός των δημοσίων υπαλλήλων πρέπει να μειωθεί και μάλιστα δραματικά. Με το πάγωμα των προσλήψεων, υπάρχουν δύο τρόποι: Είτε να αφιρητηθούν μαζί, είτε να τους διώξει. Έτσι, η φήμη και μόνο για φορολόγηση του εράπαξ βοηθά την κυβέρνηση, αφού της κάνουν την χάρη και φεύγουν μόνοι τους, χωρίς να χρειαστεί να κάνει ο Χάρης απολύσεις. Γι' αυτό και μόνο κολό του κάνει, τελαϊκά, η απεργία. Στα όπλα!

Σκοτεινό

Υπάρχει κάτι το μακάβριο όταν ο πρόεδρος της Επιτροπής Οικονομικών της Βουλής και κομματάρχης σχολιάζει κατ' επανάληψη πως η μόλα μας για αντιμετώπιση της κρίσης, της Τρόικας και των δυσκολιών μας, είναι η Ελλάδα. Η Ελλάδα: Που πάει καλά, που δεν οδεύει προς κούρεμα, που είναι βιώσιμη δημοσιονομικά και οικονομικά, που δεν έδιωξε κιλιάδες και μάλιστα οριζόντιω, που δεν επέβαλε απίστευτους φόρους, που δεν τσάκισε τη μεσαία και την κατώτερη οικονομική τάξη, που δείχνει ικανή (!) να βγει από την κρίση. Αυτό είναι το μοντέλο του Νικόλα. Να φοβάστε...

Να τσακίσω;

Φυσικά, για να λέμε την αλήθεια, η Ελλάδα είναι κοντά στην εξασφάλιση «καλαρής αντιμετώπισης» από την Τρόικα. Μετά που την τσάκισαν (σε αντίθεση με εμάς), τώρα της δείχνουν πως κατανοούν. Έτσι θέλει να κάνουμε ο Νικόλας;

Κυρώσεις

Ανάμεσα στις κυρώσεις εναντίον της Ρωσίας, επιβλήθηκε εμπόριο και στην εταιρεία Al-

Έτσι μας θέλει ο πρίγκιψ. Έτσι, καλά, όμορφα και πατριωτικά...

matz-Antey, η οποία παράγει μεταξύ άλλων και τα αντισεισμικά συστήματα BUK, που χρησιμοποιήθηκαν για την κατάρριψη πρόσφατα του αεροσκάφους των Μαλαισιανών Αερογραμμών. Προκύπτει πως οι χώρες εκείνες που διαθέτουν το σύστημα ενδεχομένως να αντιμετωπίσουν προβλήματα κάποια στιγμή, εάν χρειάζονται συντήρηση, ανταλλακτικά, ίσως και πυρομαχικά.

Εχθρός Εχθρού

Βγαίνουν πλέον και πληροφορίες μετά τους ψιθύρους, πως στον Λίβανο η Χεζμπολάχ άρχισε τη στρατιωτική εκπαίδευση των χριστιανών. Το απόλυτο παράδοξο με περίεργες συμμορίες στην περιοχή συνεχίζεται, καθώς άπαντες βάζουν στον πάγο τις διαφορές τους, μπροστά στο ανόθευτο Κακό του Ισλαμικού Κράτους που απει-

λεί τα πάντα και τους πάντες στην ευρύτερη περιοχή. Εν τω μεταξύ, εάν ο Ομπάμα προχωρήσει με κτυπήματα κατά της Συρίας, τότε η θέση της Κύπρου ποια θα είναι; Κόμβος ή θέλωμε να βοηθήσουμε τους φονταμενταλιστές όπως βοηθήσαμε τόσο καιρό τον καλό μας φίλο τον Μπασάρ;

Φεύγει;

Ο Νίκος Σιακόλας, όπως είχε ανακοινώσει το καλοκαίρι, φεύγει εντός του μηνός από την ομίλιμη εταιρεία. Η έξοδος του κ. Σιακόλα θα δώσει το έναυσμα για πολλές αλλαγές στην εταιρεία, όπως μαθαίνουμε, ενώ πολλά από τα στελέχη ήδη άρχισαν να μεταφέρονται σε άλλα πόστα. Πάντως, η δήλωση Σιακόλα έθετε την αποχώρησή του εντός Σεπτεμβρίου.

Δύο χρόνια

Το 2016 αναμένει αύξηση (αλλά μεγάλη) η Oxford Economics στα καταναλωτικά αγαθά στην Κύπρο. Πέρσι η μείωση ήταν 7,2%. Για φέτος βλέπει νέα μείωση 1,2% και του χρόνου οριακή πτώση 0,1%, με αύξηση από το 2016, όταν πάει η κατανάλωση στο 3,4%. Ίδωμεν...

Πρόστιμο

Η στήλη άκουσε την είδηση πως η Κεντρική Τράπεζα επέβαλε πρόστιμο στην Alpha Bank για ελλιπή εφαρμογή των κανονισμών που αφορούν στην απόλυτη ταυτοποίηση των πελατών της, κάτι που σχετίζεται και με το ξέπλυμα. Η Κεντρική Τράπεζα με αυτές τις κινήσεις δείχνει επιτέλους πως κάνει τη δουλειά της ως προς τον έλεγχο. Τα ερωτήματα για την έκθεση FinCen παραμένουν, ωστόσο, και είναι αναπάντητα, ενώ και το ύψος του προστίμου (89 κιλιάδες ευρώ) αποτελεί μάλλον χάλι παρά κίνητρο για να συμμορφωθούν οι τράπεζες.

ΑΡΘΡΟ / Της ΜΟΝΙΚΑΣ ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ ΠΟΛΕΜΙΤΗ

Τα ανοικτά δεδομένα ως θέμα συζήτησης στο τελικό συνέδριο του έργου HOMER στη Λεμεσό

Πραγματοποιήθηκε στις 9 Σεπτεμβρίου 2014 στη Λεμεσό, το τελικό συνέδριο του έργου HOMER με θέμα «Ανοικτά Δεδομένα και αξιοποίηση» από το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούνας με στήριξη από την Deloitte.

Το έργο HOMER (Harmonising Open Data in the Mediterranean through better access and re-use of public sector information) επικεντρώνεται στο θέμα των Ανοικτών Δεδομένων, μια πολύσημα πολιτική που στοχεύει στην ευρύτερη διάθεση και περαιτέρω χρήση των πληροφοριών του δημόσιου τομέα. Στο έργο συμμετέχουν δεκαεννέα εταίροι από τον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, που προέρχονται από οκτώ συνολικά χώρες της Μεσογείου (Κύπρος, Ελλάδα, Ισπανία, Ιταλία, Γαλλία, Μάλτα, Σλοβενία και Μαυροβούνιο). Εταίρος από την Κύπρο είναι το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούνας.

Στο πλαίσιο του έργου η Deloitte, ως εξωτερικός εμπειρογνώμονας του ΣΑΛΑ, έχει υλοποιήσει μία σειρά από δράσεις που είχαν στόχο να αποδείξουν τη σημασία των ανοικτών δεδομένων για την οικονομική και κοινωνική ευημερία μιας χώρας. Συγκεκριμένα, έχει ήδη δημιουργηθεί διαδικτυακή πύλη δεδομένων μέσα από την οποία το ΣΑΛΑ δημοσιεύει δεδομένα που άπτονται των αρμοδιοτήτων του (www.sblapendata.com.cy), ενώ έχει επίσης ολοκληρωθεί η πρώτη προσπάθεια για καταγραφή των δεδομένων του

κυπριακού δημοσίου στον τομέα του περιβάλλοντος με έμφαση στην Επαρχία Λεμεσού και η εκπόνηση μιας μελέτης κοινωνικοοικονομικού αντίκτυπου σε σχέση με τη διάθεση των πληροφοριών του δημοσίου. Έχει επίσης ολοκληρωθεί η προετοιμασία του Στρατηγικού Σχεδίου Δράσης της Κύπρου σε σχέση με τα Ανοικτά Δεδομένα σε συνεργασία με το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού του Υπουργείου Οικονομικών.

Το συνέδριο του HOMER είχε στόχο την ενημέρωση σχετικά με το έργο, τη σημασία και τον κοινωνικοοικονομικό αντίκτυπο της αξιοποίησης των πληροφοριών του δημοσίου, τις σχετικές Ευρωπαϊκές πολιτικές και στρατηγικές καθώς και καλές πρακτικές σε σχέση με την προσβασιμότητα και επαναχρησιμοποίησή τους.

Υπάρχουν πολλοί τομείς στους οποίους μπορούμε να περιμένουμε τα ανοικτά δεδομένα να έχουν αξία, και όπου υπάρχουν παραδείγματα για το πώς έχουν επαναχρησιμοποιηθεί ήδη. Υπάρχουν επίσης πολλές διαφορετικές ομάδες ανθρώπων και οργανισμών που μπορούν να επωφεληθούν από τη διαθεσιμότητα των ανοικτών δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων της ίδιας της κυβέρνησης.

Την ίδια στιγμή, είναι αδύνατο να προβλεφθεί με ακρίβεια πώς και πού θα δημιουργηθεί αξία στο μέλλον, διότι είναι αδύνατο να ξέρουμε πώς θα επαναχρησιμοποιηθούν. Ωστόσο, είναι γενικά αποδεκτό ότι

υπάρχει μια θετική επίδραση σε διάφορα επίπεδα.

Για παράδειγμα, μπορεί να ληφθεί ότι τα ανοικτά δεδομένα επιτρέπουν στους πολίτες να έχουν καλύτερο έλεγχο των κυβερνήσεων τους και των εκλεγμένων αξιωματούχων τους. Έργα όπως το φινλανδικό «money tree» και το βρετανικό «where does my money go» παρουσιάζουν τους τρόπους με τους οποίους δαπανώνται χρήματα από την κυβέρνηση. Επίσης, διάφορες ιστοσελίδες παρακολουθούν τις δραστηριότητες σε κοινωνικά μέσα, καθώς και τη διαδικασία λήψης αποφάσεων, έτσι ώστε να μπορεί ο πολίτης να ελέγχει την εμπλοκή των βουλευτών σε διάφορες δραστηριότητες.

Επίσης, μέσα από τα ανοικτά δεδομένα, οι πολίτες μπορούν να αποκτήσουν πιο λεπτομερή και εξατομικευμένη πληροφόρηση σχετικά με τις δημόσιες υπηρεσίες, έτσι ώστε να κάνουν πιο συνειδητές επιλογές σχετικά με το ποιες από αυτές να επιλέγουν.

Τα ανοικτά κυβερνητικά δεδομένα μπορούν επίσης να βοηθήσουν στην καλύτερη λήψη αποφάσεων στην καθημερινότητά μας ή να δώσουν στον πολίτη τη δυνατότητα να είναι πιο δραστήριος στην κοινωνία. Μια γυναίκα στη Δανία δημιούργησε μια ιστοσελίδα, η οποία παρουσιάζει την τοποθεσία των δημόσιων τουαλετών, έτσι ώστε οι άνθρωποι που έχουν προβλήματα της ουροδόχου κύστης να μπορούν πλέον να κυκλοφορούν χωρίς περιορισμούς. Στην Ολλανδία

υπάρχει μια υπηρεσία η οποία ειδοποιεί με ένα μήνυμα, εάν η ποιότητα του αέρα στην περιοχή του εκάστοτε ενδιαφερόμενου πρόκειται να φτάσει συγκεκριμένα επίπεδα τα οποία καθορίζονται από το χρώμα. Τα ανοικτά δεδομένα κάνουν επίσης την κυβέρνηση πιο αποτελεσματική, γεγονός το οποίο οδηγεί σε μείωση του διοικητικού κόστους. Το ολλανδικό τμήμα πολιτιστικών κληρονομιάς για παράδειγμα ανοίγει τα δεδομένα του και συνεργάζεται με ερασιτεχνικές ομάδες όπως το Ίδρυμα Wikimedia με στόχο την αποτελεσματικότερη εκτέλεση των καθηκόντων τους.

Στο συνέδριο παρευρέθησαν περισσότεροι από 100 συνέδριοι από τις χώρες που εκπροσωπούνται στην κοινοπραξία, από το δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα. Χαιρετισμό απύθευτο στην ενημέρωση πληροφόρηση σχετικά με τις δημόσιες υπηρεσίες, έτσι ώστε να κάνουν πιο συνειδητές επιλογές σχετικά με το ποιες από αυτές να επιλέγουν.

Η κ. Μόνικα Ιωαννίδου Πολεμίτη είναι ανώτερη διευθύντρια, Τμήμα Χρηματοοικονομικών Συμβουλευτικών Υπηρεσιών, Μονάδα Grants & Incentives της Deloitte.

Deloitte.

Οδηγός χρηματοδότησης έργων από Ευρωπαϊκά Προγράμματα

Η Deloitte έχει δημοσιεύσει πρόσφατα σε Αγγλική έκδοση ένα σύντομο και περιεκτικό οδηγό χρηματοδότησης έργων.

Ο οδηγός περιέχει χρήσιμες πληροφορίες για τη διεκδίκηση χορηγιών που διαθέτουν τα ανταγωνιστικά Ευρωπαϊκά Προγράμματα κατά την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020.

Για να ενημερωθείτε έγκαιρα για τις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων, μπορείτε να μας ακολουθήσετε στο [@DeloitteEU_CY](https://twitter.com/DeloitteEU_CY) ή επικοινωνήστε με τη Μονάδα Grants & Incentives στην ηλεκτρονική διεύθυνση Grants_IncentivesCY@deloitte.com ή στα τηλέφωνα 25868623 / 25868611.

Ελπίδες ανάκαμψης από τις εισαγωγές

Αρχίζουν να γεμίζουν και πάλι τα αποθέματα, σύμφωνα με τα πρόσφατα στοιχεία, ασκώντας θετικές πιέσεις στο ΑΕΠ

Του ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗ

Θετικά είναι τα μηνύματα που προκύπτουν από τα στοιχεία που αφορούν στις εισαγωγές που ανακοινώθηκαν την περασμένη εβδομάδα. Σύμφωνα με τα στοιχεία, οι εισαγωγές για τους πρώτους επτά μήνες του χρόνου συνεχίζουν να καταγράφουν ανάκαμψη σε σχέση με πέρσι. Σύμφωνα με τα στοιχεία, μετά από ένα αναιμικό 2013, οι εισαγωγές κατέγραψαν σταθερή αύξηση σε σχέση με τον αντίστοιχο περσινό μήνα. Από τον Μάρτιο και μετά, η απόκλιση από τα περσινά επίπεδα παρέμεινε αρκετά υψηλή, παρόλο που τον Ιούλιο οι εισαγωγές ήταν τελικά ελαφρώς χαμηλότερες από τις περσινές.

Παρόλο που οι συνολικές εισαγωγές παραμένουν χαμηλότερες από το 2012, η τάση που διαφαίνεται είναι σταθερή και όλα δείχνουν, προς το παρόν, πως εκτός από-όπουτοι οι τελικές εισαγωγές για το έτος θα είναι υψηλότερες από τις περσινές.

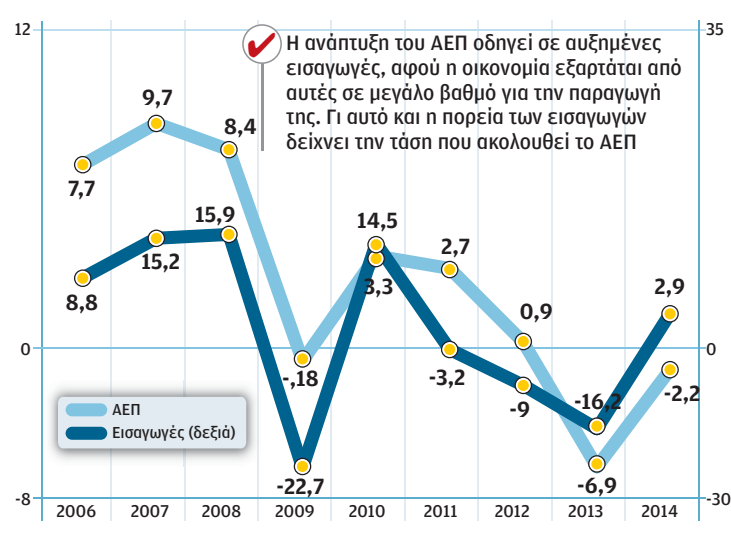
Ένδειξη για ΑΕΠ

Η πορεία των εισαγωγών αποτελεί σημαντική ένδειξη για τη γενικότερη πορεία της οικονομίας. Σε αντίθεση με άλλες οικονομίες, στις οποίες παρακολουθείται το εμπορικό ισοζύγιο με την ελπίδα αυτό να είναι όσο το δυνατόν χαμηλότερο, στην περίπτωση της Κύπρου το εμπορικό έλεγμα αποτελεί ένδειξη ρυθμών ανάπτυξης. Κι αυτό, διότι σε αντίθεση με οικονομίες που έχουν «παραδοσιακά» χαρακτηριστικά, η Κύπρος εξασφαλίζει την καθαρή χρηματοδότηση της από το ισοζύγιο πληρωμών και όχι το εμπορικό ισοζύγιο. Αυτό είναι φυσιολογικό, αν αναλογιστεί κανείς πως οι εξαγωγές μας είναι υπηρεσίες και τουρισμός και όχι αγαθά.

Επιπλέον, οι εισαγωγές αντικα-

ΑΕΠ και Εισαγωγές

(Δ, %, γ-ο-γ, τρέχουσες τιμές, 2014: α' εξάμηνο)

τοπρίζουν σε μεγάλο βαθμό δύο χαρακτηριστικά: Πρώτο, ένα πολύ μεγάλο μέρος της συνολικής κατανάλωσης, (εκτιμάται κοντά στο 80%) αφορά σε εισαγόμενα αγαθά. Έτσι, οι μεγάλες εισαγωγές αντικατοπτρίζουν τις παραγγελίες των καταστημάτων λιανικού και χονδρικού εμπορίου για την επόμενη εμπορική περίοδο. Συνολικά, το εμπόριο εισαγόμενων αγαθών εκτιμάται πως αντιστοιχεί στο 60%-65% του ΑΕΠ της Κύπρου, περίπου. Έτσι, η πορεία τους αποτελεί σημαντική ένδειξη για την «κατάσταση» που επικρατεί στην οικονομία, αφού αποτελούν τον σημαντικότερο δείκτη για την κατανάλωση.

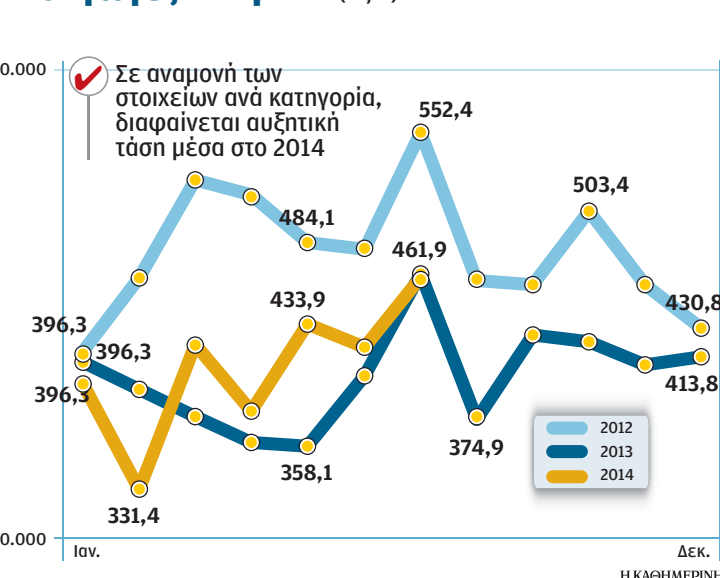
Δεύτερο, όλες σχεδόν οι πρώτες ύλες, τα ενδιάμεσα αγαθά και άλλοι πόροι παραγωγής στην κυπριακή οικονομία, είναι εισαγόμενα. Έτσι, οι συνολικές εισαγωγές αποτελούν ένδειξη, όχι μόνο της κατανάλωσης, αλλά και της παραγωγής, στην «άλλη πλευρά» της ανάλυσης. Η μείωση των εισαγωγών από τα μέσα του

2012 και όλο το 2013, αντικατόπτριζε, όχι μόνο τη μείωση στην κατανάλωση (που ήταν μικρότερη από το αναμενόμενο) αλλά περισσότερο και τις πιέσεις στην παραγωγή.

Μέρος του προβλήματος ήταν η απομείωση των αποθεμάτων (de-stocking), με τις επιχειρήσεις να καθυστερούν όσο μπορούσαν την αναπλήρωσή τους. Η κατανάλωση των αποθεμάτων δεν αφορούσε μόνο στο εμπόριο και στα αποθέματα καταστημάτων, αλλά και σε άλλες κατηγορίες της προσφοράς στην οικονομία: Πρώτες ύλες, ενδιάμεσα αγαθά που χρησιμοποιούνται στην παραγωγή, ανταλλακτικά, μηχανήματα και άλλα είδη κεφαλαιακών επενδύσεων, ακόμα και λιπαντικά, είχαν καταγράψει σημαντική μείωση στις εισαγωγές.

Εκτός από τη στάση αναμονής που τηρούσαν οι επιχειρήσεις, σημαντικός παράγοντας για αυτή την εξέλιξη, ήταν και η πίεση στις τιμές και την ρευστότητα. Από τη μια, οι επιχειρήσεις δεν είχαν

Εισαγωγές ανά μήνα (αξία)

μέσα στο 2013 πρόσβαση σε πιστώσεις για ναβάλουν νέες παραγγελίες. Από την άλλη, ακόμα κι εκείνοι που είχαν πίστωση, δεν μπορούσαν να προχωρήσουν σε παραγγελίες εξαιτίας της απώλειας εμπιστοσύνης από τους ξένους εξαγωγείς. Έτσι, υπήρχε απαίτηση για ρευστό (ή σχεδόν-ρευστό) χρήμα έναντι παραγγελιών.

Φαίνεται πως αυτό το πρόβλημα πλέον ξεπερνιέται, παρόλο που τα αποθέματα και οι παραγωγικές δαπάνες (επενδύσεις) δεν δείχνουν να ανακάμπτουν όσο θα ήθελε κανείς για να διαφανεί τάση ενίσχυσης του ΑΕΠ μέσα στο 2015. Επιπλέον, με το κλείσιμο πολλών επιχειρήσεων, έχουν πλέον απομείνει στο παζάρι μόνο εκείνοι που μπορούν, με μεγαλύτερα πλέον μερίδια αγοράς, να προχωρήσουν σε παραγγελίες. Πάντως, η μείωση των επενδύσεων θα πρέπει να προβληματίζει, αφού οδηγεί την οικονομία σε μόνιμη συρρίκνωση.

Το γεγονός ότι οι εισαγωγές ανακάμπτουν, αποτελεί ένδειξη πως η

διόρθωση στην κατανάλωση, αλλά και η πίεση στην παραγωγή ενδεχομένως να κλείνουν τον κύκλο τους, χωρίς αυτό να σημαίνει πως δεν υφίστανται κίνδυνοι για τη μετέπειτα πορεία της οικονομίας.

Υπάρχουν κίνδυνοι

Η κατανάλωση πάντως, κρατήθηκε σε υψηλά επίπεδα ακόμα και μέσα στην κρίση, με το εμπόριο να υποχωρεί πολύ λιγότερο από ό,τι είχε αρχικά εκτιμηθεί. Αυτή η «αντοχή» στην κατανάλωση μπορεί να αποδοθεί σε μια σειρά από παράγοντες:

Πρώτο, η πιστωτική συρρίκνωση των τραπεζών εστίαστηκε στα πρώτα δύο τρίτηνα του 2014. Συνολικά, τους τελευταίους 18 μήνες, οι καθαρές επενδύσεις στην οικονομία έχουν μειωθεί κατά 43,3%, ενώ οι ακαθάριστες επενδύσεις φέτος το πρώτο μισό του χρόνου υποχώρησαν κατά 11,5% σε σχέση με την ίδια περίοδο πέρσι. Και το 2013, όμως, είχαν μειώσει 22,9%. Όσον αφορά στα αποθέματα, αυτά μειώθηκαν κατά 227 εκατ. ευρώ τους τελευταίους 18 μήνες, γεγονός που μεταφράζεται μεν σε μεγάλες πιέσεις, αλλά την ίδια ώρα προμηνύει πως κάποια στιγμή –μέσα στο τρίτο τρίμηνο του 2014 ενδεχομένως– θα πρέπει να καταγραφεί αναπλήρωση αποθεμάτων, ιδίως όσον αφορά σε ανταλλακτικά, αναλώσιμα και λιπαντικά.

Δεύτερο, η νοικοκυριά καταναλώνουν το «λίπος» που διαμόρφωσαν με τις καταθέσεις τους, για να διατηρήσουν τα επίπεδα κατανάλωσής τους. Όπως διαφαίνεται από τα στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας, τα νοικοκυριά καταναλώνουν τις αποτα-

μιεύσεις τους, ενώ υπάρχει ακόμα κάποιος «αέρας», αφού τα δάνεια των νοικοκυριών εξακολουθούν να κινούνται στο 98% των καταθέσεων για τους κάτοικους Κύπρου.

Τρίτο, λιγότερο σημαντικό, υπάρχουν «καυτά λεφτά» στην αγορά, λόγω της διάλυσης πολλών Ταμείων Προνοίας, με πολλούς πολίτες να επιστραπτουν αναπάντεχα ποσά τα οποία δαπανούνται. Ταυτόχρονα, πωλήσεις ενεργητικών παρατηρούνται το τελευταίο διάστημα.

Αυτά τα στοιχεία εγείρουν το ερώτημα για πόσο θα μπορέσει η κατανάλωση να διατηρηθεί σε σχετικά υψηλά επίπεδα, δεδομένης της κρίσης. Πάντως, όσον αφορά στις επιχειρήσεις, η αναπλήρωση των αποθεμάτων άρχισε να γίνεται πλέον, με μεγάλο ερωτηματικό το κατά πόσον αυτή θα συνεχιστεί και μετά το «κύμα αναπλήρωσης» της περιόδου Μάρτη-Ιουνίου 2014.

Το βασικό ερώτημα, πλέον, είναι η πορεία των επενδύσεων, και όχι τόσο η πορεία της κατανάλωσης, της οποίας η μείωση φαίνεται πως θα είναι μεν μακρά, αλλά σχετικά ρηχή. Οι πάγιες επενδύσεις συνεχίζουν να μειώνονται στα πρώτα δύο τρίτηνα του 2014. Συνολικά, τους τελευταίους 18 μήνες, οι καθαρές επενδύσεις στην οικονομία έχουν μειωθεί κατά 43,3%, ενώ οι ακαθάριστες επενδύσεις φέτος το πρώτο μισό του χρόνου υποχώρησαν κατά 11,5% σε σχέση με την ίδια περίοδο πέρσι. Και το 2013, όμως, είχαν μειώσει 22,9%. Όσον αφορά στα αποθέματα, αυτά μειώθηκαν κατά 227 εκατ. ευρώ τους τελευταίους 18 μήνες, γεγονός που μεταφράζεται μεν σε μεγάλες πιέσεις, αλλά την ίδια ώρα προμηνύει πως κάποια στιγμή –μέσα στο τρίτο τρίμηνο του 2014 ενδεχομένως– θα πρέπει να καταγραφεί αναπλήρωση αποθεμάτων, ιδίως όσον αφορά σε ανταλλακτικά, αναλώσιμα και λιπαντικά.

Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου
LAUREATE INTERNATIONAL UNIVERSITIES

Alumni Awards

Ο Σύνδεσμος Αποφοίτων του **Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου** και του **Cyprus College** ανακοινώνει τα βραβεία: **“The European University Cyprus & Cyprus College Microsoft Alumni Awards”**, με σκοπό να αναγνωρίσει τα επιτεύγματα των αποφοίτων του καθώς και τη στήριξη του στο Ταμείο Υποτροφιών Αποφοίτων των δύο ιδρυμάτων.

Ο Σύνδεσμος Αποφοίτων θα τιμήσει διακρίθοντες αποφοίτους, σε διάφορους τομείς και δράσεις όπως: **Επιχειρήσεις, Εκπαίδευση, Πολιτισμός, Επιχειρηματικότητα, Κοινωνική Προσφορά** και άλλα. Πιο συγκεκριμένα, τα βραβεία είναι:

- Alumni Award**
Βραβείο τιμητικής αναγνώρισης επιτευγμάτων των αποφοίτων για την προσφορά τους στην τοπική αλλά και την ευρύτερη κυπριακή κοινωνία.
- Alumni Business of the Year Award**
Βραβείο αναγνώρισης της επαγγελματικής επιτυχίας των αποφοίτων που διαπρέπουν στους τομείς της εργασίας τους, είτε ως επιχειρηματίες, είτε ως διευθυντικά στελέχη.

Επιπρόσθετα, ο Σύνδεσμος Αποφοίτων θα προσφέρει στήριξη σε φοιτητές, μέσω του **Ταμείου Υποτροφιών (Alumni Scholarship Award)** με την απονομή των εξής υποτροφιών:

- Μια υποτροφία 50% έναντι των διδάκτρων σε ένα υφιστάμενο φοιτητή/τρια για ένα έτος σπουδών.
- Μια υποτροφία 50% έναντι των διδάκτρων σε νέο/α φοιτητή/τρια για όλη τη διάρκεια των σπουδών.

Οι βραβεύσεις διοργανώνονται για πρώτη φορά, με στόχο να καθιερωθούν ως ετήσιο γεγονός, που θα στηρίζει και θα ενθαρρύνει την αριστεία των αποφοίτων μας.

Η Microsoft Κύπρου Λτδ., ως χορηγός των Alumni Awards, θα δωρίσει στους δύο νικητές ένα tablet Surface.

Λεπτομέρειες για όρους και κανονισμούς εδώ:
<http://alumni.euc.ac.cy/activities.html>

Χορηγός Επικοινωνίας:

Διογένης 6, Έγκωμη Τ.Κ. 22006, 1516 Λευκωσία,
Τηλ.: 22713000/1, Φαξ: 22713172

ΜΟΝΟ €2

ΜΗ ΧΑΣΕΤΕ ΤΟ ΝΕΟ ΤΕΥΧΟΣ ΠΟΥ ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ

nomisma

ΜΟΝΟ ΣΤΟ nomisma

Η επόμενη μέρα της ΑΗΚ με την αποκρατικοποίηση και το άνοιγμα της αγοράς

➔ Αποκλειστική συνέντευξη του Προέδρου της ΑΗΚ κ. Όθωνα Θεοδούλου

8 ΣΕΛΙΔΕΣ ΦΑΚΕΛΟΣ ΕΜΠΑΡΓΚΟ

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

Εκπονήσεις + Λαϊκισμός ταρακουνούν την οικονομία

ΤΡΑΠΕΖΕΣ

Νέα δεδομένα στις τράπεζες

- Τι γίνεται με τις νέες διοικήσεις
- Πώς εξελίσσονται τα οικονομικά τους

ΖΗΤΗΣΤΕ ΤΟ ΑΠΟ ΤΑ ΠΕΡΙΠΤΕΡΑ

Ο οικονομικός πόλεμος Ρωσίας - Δύσης και οι προεκτάσεις του στην Κύπρο

Όλες οι επιπτώσεις και η λίστα με τα προϊόντα που επηρεάζονται

ΣΥΝΔΕΘΕΙΤΕ ΜΕ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ

GET IT ON Google play

Available on the App Store

www.nomisma.com.cy

Δεν είχαν τον Aristo στους 20 μεγαλοφειλέτες

Η διεύθυνση της Τρ. Κύπρου (2012-13) δεν ενημέρωσε το Δ.Σ., ακόμα κι όταν είχε αποχωρήσει πλέον ο Θ. Αριστοδήμου

Του ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗ

Ο κλοιός γύρω από τους (πραγματικούς) υπαίτιους της τραπεζικής κρίσης έχει αρχίσει να κλείνει, με το Προεδρικό να στέλνει μηνύματα στις ανακριτικές και τις δικαστικές αρχές πως θα πρέπει να διερευνηθούν της κρίσης να οδηγήσει σε καταδικές. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, σοβαρά ερωτήματα προκύπτουν σχετικά και με την πρώην διεύθυνση της Τράπεζας Κύπρου και την ενημέρωση που έδινε στο Δ.Σ. του συγκροτήματος κατά τη διάρκεια του 2012 και του 2013.

Πριν από μερικές ημέρες, η Aristo Developers ανακοίνωσε (εκ νέου) την πώληση ακινήτων με σκοπό την αποπληρωμή καθυστερημένων δανείων. Στο πλαίσιο της αναζήτησης για ενεργητικά που διαθέτει η εταιρεία, η «Κ» εντόπισε άλλο σοβαρό ζήτημα που αφορά αυτή τη φορά στη διεύθυνση της τράπεζας.

Συγκεκριμένα, η διεύθυνση της τράπεζας παραχωρούσε στο Συμβούλιο της Τράπεζας Κύπρου ενημέρωση σχετικά με σειρά πελάτες ειδικού χειρισμού. Η ενημέρωση περιελάμβανε, μεταξύ άλλων και τέσσερις λίστες:

1. Τα 20 μεγαλύτερα μη εξυπηρετούμενα δάνεια (ανά Όμιλο)
2. Τα δάνεια με τις μεγαλύτερες αυξήσεις ή μειώσεις προβλέψεων
3. Τους Ομίλους με τις μεγαλύτερες προβλέψεις
4. Τους 20 ομίλους «Ειδικής Προσοχής» (Special Attention), τόσο του συγκροτήματος, όσο και ανά χώρα.

Η «Κ» είναι σε θέση να γνωρίζει, έχοντας διασταυρώσει πλήρως τις πληροφορίες, πως τουλάχιστον μέχρι και την ημέρα του κουρέματος, ο όμιλος Aristo Developers δεν εμφανίζεται σε καμία από τις πιο πάνω κατηγορίες, γεγονός που εγείρει το ερώτημα κατά πόσον το Διοικητικό Συμβούλιο είχε στερηθεί πρόσβαση σε σημαντικές πληροφορίες οι οποίες ήταν κρίσιμες σημασίας για τη λήψη αποφάσεων που είχαν να κάνουν με τη διαχείριση ρίσκου – και τελικά με την επιβίωση – του Συγκροτήματος.

Σημειώνεται πως πολλά από τα ηγετικά στελέχη της τράπεζας κατά την περίοδο του 2012 έχουν έκτοτε αποχωρήσει. Μετά την έξοδο Ανδρέα Ηλιάδη από την τράπεζα στις 10 Ιουλίου 2012, με τον αντικαταστάτη του τον Γιάννη Κυπρίη, να διορίζεται δύο ημέρες αργότερα, μέχρι και τα τέλη Μαρτίου 2013.

Δεν μπορεί να εξασφαλιστεί με απόλυτη βεβαιότητα η ταυτότητα των ατόμων που είχαν την τελική ευθύνη για την ενημέρωση του Δ.Σ. της τράπεζας στην επίμαχη περίοδο στο παρόν στάδιο. Πάντως, αρκετά από τα κορυφαία στελέχη των άνω ορόφων παρέμειναν για αρκετό διάστημα στις θέσεις τους. Οι αλλαγές

Συνδεδεμένο πρόσωπο ο κ. Αριστοδήμου, μέσω Dolphin και Aristo, σε μια περίοδο κατά την οποία λάμβανε μεγάλα δάνεια.

που προέκυψαν, ωστόσο, από τα τέλη του 2012/αρχές του 2013, φαίνεται εκ πρώτης όψεως πως έχουν αλλάξει τα δεδομένα από τότε.

«Αναστολή τόκων»

Κατά την ίδια περίοδο, και συγκεκριμένα στα τέλη του 2012, η επιτροπή Pre Maxi της τράπεζας είχε συζητήσει τον Όμιλο Aristo κατά την τελευταία συνεδρία της για το έτος. Μεταξύ άλλων, στα πρακτικά της συνεδρίας αναφέρεται πως «ληφθήκε από τους πελάτες αναστολή πληρωμής τόκων μέρους του 2012 και του 2013». Η επιτροπή, η οποία σημείωσε στα πρακτικά της πως ενδεικνύται η ανάληψη προσωπικών εγγυήσεων από τους πελάτες, σημειώνει πως «υπάρχει πληροφόρηση ότι οι πελάτες έχουν πωλήσεις και προς Κινέζους (sic) και ίσως η αναστολή καταβολής των τόκων να οφείλεται στο ότι οι πελάτες θέλουν να ακολουθήσουν συντηρητική προσέγγιση και να καταβάλλουν έναντι των υποχρεώσεων τους εφόσον εισπράτουν από τους πελάτες τους».

Μερικές ημέρες νωρίτερα, ωστόσο, η επιτροπή Μιδί της τράπεζας (στην οποία συμμετέχουν ουσιαστικά τα ίδια πρόσωπα από πλευράς της διεύθυνσης της τράπεζας), είχε φτάσει σε ένα πιο ζοφερό συμπέρασμα: «...οι πωλήσεις μειώθηκαν, ενώ διαχρονικά οι υποχρεώσεις έχουν αυξηθεί. Να επιδιωχθεί η λήψη προσωπικών εγγυήσεων». Μέχρι και τα τέλη Μάρτη 2013, πάντως, σύμφωνα με τα πρακτικά, δεν είχαν ληφθεί προσωπικές εγγυήσεις. Έτσι, οι καταθέσεις του κ. Αριστοδήμου, που σύμφωνα με δηλώσεις του ανέρχονταν σε 120 εκατ. ευρώ, δεν μπορούσαν να κριθούν ως «σχετικές» με τον δανεισμό που του παραχωρήθηκε.

Σύμφωνα με την έκθεση Τσολάκη, που αποτελεί εσωτερικό σημείωμα της τράπεζας απευθυνόμενο στον τότε διευθύνοντα σύμβουλο, Γιάννη Κυπρίη, και με ημερομηνία 2 Ιανουαρίου 2013, το Συγκρότημα Aristo κατείχε υπόλοιπο δανείου στις αρχές του 2013, λίγο υψηλότερο από 235 εκατ. ευρώ. Ο κ. Αριστοδήμου, σε δηλώσεις που του αποδίδονται από την ιστοσελίδα NewsIt, σχολιάζει πως το ποσό ήταν 249 εκατ. ευρώ, με εξασφαλίσεις ύψους 292 εκατ. ευρώ. Ωστόσο, με γνωστή πλέον από το 2011 την πορεία των εξασφαλίσεων, δεν φαίνεται να έγινε η παραμικρή διόρθωση από

Η «Κ» είναι σε θέση να γνωρίζει πως τουλάχιστον μέχρι και την ημέρα του κουρέματος, ο όμιλος Aristo Developers δεν εμφανίζεται σε καμία από τις κατηγορίες με πελάτες ειδικού χειρισμού, για τις οποίες ενημέρωσε η διεύθυνση της Τράπεζας Κύπρου το Δ.Σ.

την τότε διεύθυνση της τράπεζας.

Είναι απορίας άξιο πώς είναι δυνατόν να μη συμπεριλήφθηκε η εταιρεία στις κατηγορίες για τις οποίες ενημερωνόταν το Δ.Σ. της τράπεζας, με δεδομένο ότι: 1) Ο οργανισμός κατείχε μεγάλο δανεισμό, που έφτανε στα 235 (ή και 249) εκατ. ευρώ, 2) ο οργανισμός αντιμετώπιζε δυσκολίες στην εξυπηρέτηση των δανείων του, όπως βρισκόταν οι επιτροπές Μιδί, Pre Maxi και Maxi της τράπεζας και 3) «Η σημερινή κατάσταση της οικονομίας (ΣΗΜ: αρχές 2013, προ κουρέματος) καθιστά την εξυπηρέτηση του δανείου από εξαιρετικά δύσκολη», όπως γράφει σε σχετική κατάσταση η έκθεση Τσολάκη. Σύμφωνα με την Investors' Chronicle και τη Market Intelligence International, ο Όμιλος είχε επίσης καταγράψει μείωση εσόδων κατά 23% μέσα στους πρώτους 8 μήνες του 2012, σε σχέση με την ίδια περίοδο του 2011.

Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, η Aristo είχε κατά το σχετικό χρονικό σημείο, κατηγοριοποιηθεί ως «Special Attention C2», δηλαδή «Επιχειρηματίας Ανάπτυξης Γns, Ειδικής Προσοχής κατηγορίας 2». Η ένταξη της Aristo σε αυτή την κατηγορία, ήταν απόφαση της επιτροπής Maxi. Σημειώνεται, επίσης, πως η τράπεζα δεν είχε σχηματίσει προβλέψεις για την Aristo, κάτι που επίσης δικαιολογεί τη μη συμπεριληψη της στη λίστα με τους πελάτες που καταγράφονται τα μεγαλύτερα αυξήσεις προβλέψεων. Ωστόσο, η απόφαση της τράπεζας να μη σχηματίσει προβλέψεις, εγείρει δύσκολα ερωτήματα για τη διαχείριση κινδύνου και την αντιμετώπιση συνδεδεμένων προσώπων από τον όμιλο της Τράπεζας Κύπρου. Εκ των πραγμάτων, ένα συνδεδεμένο πρόσωπο

(Θεόδωρος Αριστοδήμου) έτυχε prima facie προνομιακής μεταχείρισης, ακόμα κι αν παραληφθεί το επιτόκιο (5,85%) που αντιμετώπιζε η Aristo, σύμφωνα με δηλώσεις που η ιστοσελίδα αποδίδει στον κ. Αριστοδήμου.

Σύμφωνα με απόλυτα διασταυρωμένες πληροφορίες, δεν υπήρχε καμία άλλη, εκτός-των-πρακτικών ενημέρωση του Δ.Σ. σχετικά με την έκθεση της τράπεζας στον Όμιλο Aristo ή εξέλιξες που να την αφορούσαν. Επιπλέον, σημειώνεται πως, σύμφωνα με την έκθεση Τσολάκη, στις αρχές του 2013 και πριν από το κούρεμα, η τράπεζα δεν διατηρούσε καμία πρόβλεψη έναντι των δανείων του Ομίλου, παρόλο ότι είχε ήδη εντοπίσει «διαχρονικά» πρόβλημα στην εξυπηρέτηση των υποχρεώσεων του και παρόλο ότι είχε ήδη παρατηρηθεί υποχώρηση στις αξίες των εξασφαλίσεων.

Συνδεδεμένο Πρόσωπο

Προφανές είναι το ερώτημα γιατί δεν κατέληξε η ενημέρωση σχετικά με την Aristo στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας Κύπρου. Από τη στιγμή που ο κ. Θεόδωρος Αριστοδήμου ήταν συνδεδεμένο πρόσωπο, τόσο με τον Όμιλο Aristo, όσο και με την Τράπεζα Κύπρου (πρόεδρος του Δ.Σ.), το ερώτημα παίρνει διαστάσεις που θα πρέπει να απασχολήσουν και τη Γενική Εισαγγελέα.

Σημειώνεται, πάντως, πως στις αρχές του 2013, χρονικό σημείο για το οποίο στοιχειοθετείται η μη ενημέρωση του Δ.Σ., δεν ήταν πλέον στην τράπεζα ο κ. Αριστοδήμου, αφού είχε αποχωρήσει τα τέλη Αυγούστου 2012.

Σημειώνεται επίσης πως ο κ. Αριστοδήμου είχε αποξενωθεί από τις

μετοχές του στην Aristo Developers στις αρχές Απριλίου 2007, όταν ανέλαβε θέση στο Δ.Σ. της Τράπεζας Κύπρου. Ο κ. Αριστοδήμου διέθεσε τις μετοχές του στην Dolphin Capital, διατηρώντας μέχρι το 2009, ένα σημαντικό ποσοστό της τάξης του 15% στην Aristo Developers.

Σημειώνεται ωστόσο, πως ο κ. Αριστοδήμου παρέμεινε συνδεδεμένο πρόσωπο κατά τη συγκεκριμένη περίοδο. Πρώτο, διότι εξακολούθησε να είναι διευθύνων σύμβουλος (CEO) στην Aristo Developers, κάτι που διαφαίνεται από τις Ετήσιες Εκθέσεις της Dolphin Capital. Δεύτερο, διότι ο κ. Αριστοδήμου ήταν ο μεγαλύτερος μέτοχος της Dolphin Capital, με 34,89% (σύμφωνα με άλλες πηγές όπως το Investors' Chronicle, το ποσοστό ήταν 34,19%) όταν η Aristo ήταν πλέον θυγατρική της Dolphin και μέλος του «Ομίλου Aristo» όπως αυτός καταγράφεται στα στοιχεία της Τράπεζας Κύπρου. Τέλος, σημειώνεται πως η επαναγορά της Aristo από την Dolphin έγινε πριν από την αποχώρησή του κ. Αριστοδήμου από την Τράπεζα Κύπρου, τον Ιούνιο 2012. Η επαναγορά, μέσα από την ανταλλαγή των μετοχών που κατείχε ο κ. Αριστοδήμου στην Dolphin (34,14%) έναντι απόσπασης της Aristo, ανακινώθηκε ακόμα νωρίτερα, με πρώτη επίσημη ενημέρωση στις 29 Μαρτίου 2012.

Σημειώνεται πως με την αποκοπή της Aristo, η Dolphin μείωσε αυτόματα τον δανεισμό της κατά 329,1 εκατ. ευρώ (από 453,5 σε 124,4 εκατ. ευρώ), αφού «ένα μεγάλο ποσό του δανεισμού της εταιρείας (Dolphin) αποδίδεται στην Aristo Developers». Έτσι, ο συνολικός δανεισμός της Aristo είναι ακόμα μεγαλύτερος από τα 249 εκατ. ευρώ που καταγράφονται στην Τράπεζα Κύπρου.

Τα καυτά ερωτήματα

Η μη περιλήψη του Ομίλου (όπου συμμετέχουν οι δύο εταιρείες Dolphin Capital, η Venus Rock, η Aristo Developers και η DCI Holdings) στις λίστες είναι εκ πρώτης όψεως δικαιολογημένη: Ο Όμιλος ήταν στην κατηγορία Special Attention C2, και δεν είχε καθόλου προβλέψεις, ενώ δεν κατέστη δυνατή η εξασφάλιση αξιόπιστων στοιχείων για το ύψος των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων του Ομίλου.

Ωστόσο, αυτά τα δεδομένα εγείρουν σοβαρά ερωτήματα: Πρώτο, γιατί δεν τύγχανε ενημέρωσης το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας σχετικά με ένα δανειζόμενο ο οποίος είχε δυσκολίες εξυπηρέτησης, στον οποίο η τράπεζα είχε μεγάλο άνοιγμα (249 εκατ. ευρώ) και ο οποίος ήταν συνδεδεμένο πρόσωπο;

Δεύτερο, γιατί δεν υπήρχαν προβλέψεις για την Aristo, από τη στιγμή που, όπως φαίνεται στα πρακτικά επιτροπών της Τράπεζας Κύπρου, υπάρχει πρόβλημα εξυπηρέτησης των υποχρεώσεων του Ομίλου;

Τρίτο, πώς χειρίστηκε η Τράπεζα έναν δανειολήπτη που, σύμφωνα με δικές του δηλώσεις, είχε υποχρεώσεις 249 εκατ. ευρώ τον Ιούνιο του 2012; Ποιες κινήσεις είχαν γίνει από πλευράς της για αποφυγή του ασυμπίσθαλου και τη συνεχή αύξηση των δανείων;

Τέταρτο, μέσα από ποιες διαδικασίες αντιμετωπιζόταν ο ηθικός κίνδυνος μιας τόσο σοβαρής σύγκρουσης συμφερόντων;

Τέλος, πόσο σοβαρό είναι το ζήτημα από τη στιγμή που η Τράπεζα σήμερα μένει εκτεθειμένη εξαιτίας δανείων που παραχωρήθηκαν σε εταιρείες (Dolphin Capital και Aristo Developers) που είναι συνδεδεμένες με τον πρώην Πρόεδρο του Δ.Σ. της; Κάτω από φυσιολογικές συνθήκες, η οποιαδήποτε συζήτηση των δανείων της Aristo (και Dolphin) με τον πρόεδρο του Δ.Σ. της τράπεζας, κατ' ιδίαν και χωρίς μάρτυρες, θα αποτελούσε αντικείμενο έρευνας από τις αρμόδιες αρχές. Στην προκειμένη, πρόκειται για το ίδιο πρόσωπο (!). Μάλιστα, ο κ. Αριστοδήμου κατείχε τη θέση του προέδρου του Δ.Σ. την περίοδο κατά την οποία αυξήθηκαν δραματικά τα δάνεια του Ομίλου, αφού όπως σημειώνεται από τις μαρτυρίες στην Επιτροπή Πιλά, κατά τη διάρκεια της περιόδου 2006 με 2011, οι εταιρείες που συνδέονταν με τον κ. Αριστοδήμου αύξησαν τα δάνεια τους από 24,54 εκατ. ευρώ σε 198,51 εκατ. ευρώ. Σημειώνεται πως στα μέσα του 2012, τα δάνεια είχαν αυξηθεί περαιτέρω, στα 249 εκατ. ευρώ.

Οι ερωτήσεις που έστειλε η «Κ» στον κ. Θεόδωρο Αριστοδήμου

Στο πλαίσιο του ρεπορτάζ της Καθημερινής, το οποίο θα εκδοθεί την ερχόμενη Κυριακή, σχετικά με την Εταιρική Διακυβέρνηση της Τράπεζας Κύπρου κατά την προ κρίσης περίοδο, προκύπτει από τα στοιχεία που έχει συλλέξει η φημερίδα μας για το πώς το Δ.Σ. της Τράπεζας Κύπρου δεν λάμβανε ενημέρωση σχετικά με την πορεία των δανείων της Aristo Developers.

Για σκοπούς διευκρίνισης των διαφόρων ζητημάτων που προκύπτουν, θα μας ήταν χρήσιμη η επεξήγηση ορισμένων ερωτημάτων που παραμένουν αδιευκρίνιστα.

Ο Όμιλος Aristo (περιλαμβανομένων των δύο εταιρειών με επωνυμία Dolphin, την

DCI, τη Venus Rock κτλ.) είχε ζητήσει αναστολή τόκων για το 2012 και το 2013, σύμφωνα με πρακτικά της τράπεζας. Αντιμετωπιζόταν κάποιο συγκεκριμένο πρόβλημα στην εξυπηρέτηση των υποχρεώσεων του Ομίλου;

Με δεδομένο πως ήσασταν προσωπικά CEO της Aristo, αλλά και μεγαλομέτοχος της Dolphin (34%+) μετά την αποξένωση των μετοχικών σας συμφερόντων στην Aristo, υπήρχε ζήτημα ασυμπίσθατου, με δεδομένη τη μεγάλη έκθεση της τράπεζας σε εταιρείες που ήταν συνδεδεμένες μαζί σας κατά την περίοδο όταν ήσασταν ακόμα πρόεδρος του Δ.Σ. της τράπεζας;

Ποια βήματα είχαν ληφθεί σε διαδικαστικό

επίπεδο για εκ των προτέρων αντιμετώπιση δυναμικού ασυμπίσθατου ή δυναμικών συγκρούσεων συμφερόντων σας ενόσω ήσασταν μέτοχος της Dolphin, επικεφαλής της Aristo και πρόεδρος του Δ.Σ. της Τράπεζας Κύπρου;

Έχετε υπόψη σας ως πρόεδρος του Δ.Σ. της Τράπεζας Κύπρου, γιατί δεν διαμορφώθηκαν προβλέψεις στην τράπεζα έναντι του δανεισμού του Ομίλου Aristo;

Μέχρι και τις αρχές του 2013 δεν είχαν αναληφθεί προσωπικές εγγυήσεις από εσάς έναντι των συγκεκριμένων δανείων του Ομίλου. Αυτό τελικά συνέβηκε σε μεταγενέστερο στάδιο;

Ως πρόεδρος του Δ.Σ. της Τράπεζας Κύπρου,

θεωρήσατε πως οι εξασφαλίσεις που είχαν ληφθεί, μετά και την εκδίωξη της κρίσης, ήταν ικανοποιητικές έναντι των δανείων του Ομίλου Aristo;

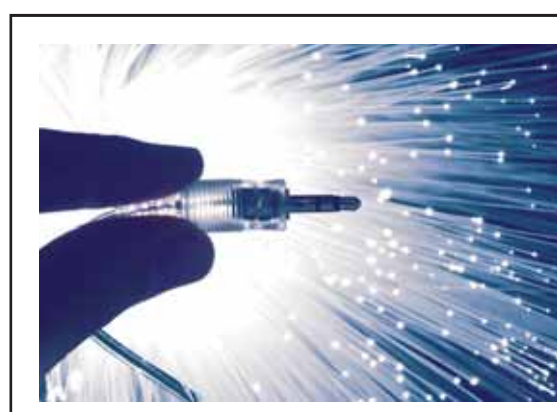
Πόσο ήταν το επιτοκιακό περιθώριο της τράπεζας στα δάνεια της Aristo, και πόσο ήταν κατά μέσο όρο στα επιχειρηματικά δάνεια ενόσω ήσασταν πρόεδρος του Δ.Σ. της τράπεζας;

Σχολιάσατε πρόσφατα πως ο δανεισμός της Aristo είναι 249 εκατ. ευρώ. (2012), ενώ το 2011 ήταν, σύμφωνα με την Επιτροπή Πιλά, 198 εκατ. ευρώ. Κατά την επαναγορά της Aristo από την Dolphin, η δεύτερη ανακοίνωσε πως η εξέλιξη μείωσε τις δανειακές

της υποχρεώσεις κατά 329,1 εκατ. ευρώ, αφού το μεγαλύτερο μέρος των δανείων της Dolphin «αντιστοιχεί στην Aristo». Πόσος ήταν ο συνολικός δανεισμός από την Τράπεζα Κύπρου τα τελευταία χρόνια; Έλαβε ο Όμιλος δάνεια περίπου 50 εκατ. ευρώ μέσα στο 2012, όπως προκύπτει;

Ευχαριστούμε εκ των προτέρων για τις διευκρινίσεις, οι οποίες θα συμβάλουν στην αντικειμενική παρουσίαση ενός σοβαρού ζητήματος.

Είμαστε στη διάθεσή σας,
Φιλικά,
Μιχάλης Περισάνης
Οικονομική Καθημερινή

Αδιάλειπτη συνδεσιμότητα και εντυπωσιακές ταχύτητες μέσω του δικτύου οπτικών ινών της MTN Business

- Αποκλειστική σύνδεση με τη συντομότερη δυνατή δικτύωση • Κάλυψη σε όλες τις αστικές περιοχές της Κύπρου • Μεγάλο εύρος ταχυτήτων έως τα 1000 Mbps (1Gbps)
- Σταθερά υψηλές αποδόσεις σε φωνή, βίντεο και δεδομένα • Απόλυτη διαθεσιμότητα δικτύου • Ενισχυμένη ασφάλεια

Τηλέφωνο επικοινωνίας: 131 (Γραμμή Εξυπηρέτησης Εταιρικών Πελατών)
E-mail: mtnbusiness@mtn.com.cy
www.mtnbusiness.com.cy

Τι απαντά η Aristo στα ερωτήματα της «Κ»

1) Όμιλος Aristo Developers Ltd, δηλαδή η εταιρεία Aristo Developers Ltd και οι θυγατρικές της, εξυπηρετούσε τον δανεισμό της μέχρι τα μέσα του 2012.

Τον Δεκέμβριο του 2012 αιτήθηκε προς όλες τις τράπεζες με τις οποίες συνεργαζόταν την:

- Κεφαλαιοποίηση των τόκων που εκκρεμούσαν για το δεύτερο εξάμηνο του 2012.

- Πληρωμή των μισών τόκων που θα προέκυπταν τα έτη 2013 και 2014 σε εξαμηνιαίες δόσεις (Ιούνιο - Δεκέμβριο) με κεφαλαιοποίηση των άλλων μισών.

- Νέο πρόγραμμα αποπληρωμής τόκων και κεφαλαίου από 2015 και μετέπειτα με μεγαλύτερη διάρκεια, 10 τουλάχιστον ετών.

Ταυτόχρονα προσέφερε:

- Παροχή εξασφαλίσεων με πρόσθετη υποθήκευση ακινήτων για τις ζητούμενες κεφαλαιοποιήσεις αλλά και για τυχόν άνοιγμα που θα μπορούσε να προκύψει από μειώσεις στις εκτιμημένες αξίες υφισταμένων υποθηκών.

- Δέσμευση να μην δοθούν μερίσματα ή δάνεια προς τους μετόχους για την περίοδο αναστολής αποπληρωμής κεφαλαίου στις τράπεζες.

Ως εξήγησε στο αίτημα, δεδομένης της παρατεταμένης περιόδου της κρίσης που μαστίζει τον τομέα ανάπτυξης ακινήτων από το 2008, ακόμη και εταιρείες με μεγάλη καθαρή αξία ως η δική μας (€504εκ στις 30/09/2012 - τελευταία οικονομική ενημέρωση πριν το εν λόγω αίτημα) αντιμετώπιζαν προβλήματα ρευστότητας. Συνεπώς ζητήσαμε την συνεργασία των τραπεζών για να μπορεί να διατηρείται ρευστότητα για τις εργασίες του Ομίλου ώστε να μπορεί να συνεχίζει απρόσκοπτα τη δραστηριότητα του με στόχο να έρθουν μελλοντικά τα αποτελέσματα που θα επιτρέψουν και την κανονική αποπληρωμή των οφειλών στις τράπεζες.

Τονίσαμε την ικανότητα του Ομίλου για πωλήσεις και μετατροπή ακινήτων του σε ρευστό και εξηγήσαμε ότι την περίοδο που εν λόγω αιτήματος υπήρχαν πολύ θετικές ενδείξεις στην αγορά λόγω της προσέλευσης αγοραστών από την Κίνα, που μας επέτρεπαν να πιστεύουμε ότι μετά πάροδο μιας διετίας περίπου, τα πράγματα μπορούσαν να είναι αρκετά καλύτερα.

Το αίτημα είχε γίνει έγκαιρα στα πλαίσια του ορθού κατά την κρίση μας προγραμματισμού ώστε να μην δημιουργηθούν καθυστερήσεις στην εξυπηρέτηση των τραπεζικών διευκολύνσεων του Ομίλου.

Ως γνωστό των Μάρτιου του 2013 τα δεδομένα ανατράπηκαν ξανά. Και πάλι ο Όμιλος στα πλαίσια των προσπαθειών του τον Ιούνιο του 2013 είχε επιτύχει σημαντική συμφωνία για την πώληση μεγάλης ιδιοκτησίας του (έργο Venus Rock) που θα μείωνε δραστικά τον δανεισμό αλλά εν τέλει, η συμφωνία δεν ολοκληρώθηκε για λόγους εκτός του ελέγχου του Ομίλου Aristo.

Ειδικά για την Τράπεζα Κύπρου αναφέρουμε ότι ο Όμιλος δεν μπόρεσε να ανταπεξέλθει στην έγκαιρη καταβολή σημαντικού μέρους των τόκων που προέκυψαν περίξ του εξαμήνου του έτους 2013 και για αυτό προς τα τέλη του 2013 καταγορησιοποιήθηκε ως non-performing. Ουδέποτε προηγουμένως είχε προκύψει θέμα μη καταβολής συμφωνηθέντων ποσών. Στα πλαίσια υπό συζήτηση αναδιοργάνωσης με τη Τράπεζα Κύπρου, καταβάλλονται προσπάθειες πλήρους διευθέτησης του θέματος για να αποκατασταθεί η κατηγοριοποίηση του Ομίλου.

2) Όταν εξελέγηκα Πρόεδρος της Τράπεζας Κύπρου η συμμετοχή μου στην Aristo ήταν με 15% και αυτό σταδιακά μειώθηκε και έπαιρνα ποσοστό στην Dolphin. Ήμουν ταυτόχρονα καταθέτης και μικρός μέτοχος της Τράπεζας. Όταν ανέλαβα την προεδρία της Τράπεζας Κύπρου,

τον Μάιο του 2008, είχα προσωπικές και οικογενειακές καταθέσεις που ξεπερνούσαν τα 115 εκατομμύρια ευρώ. Όταν υπέβαλα την αίτηση μου και όταν έγινε η απομείωση των καταθέσεων είχα καταθέσεις 25 εκατομμυρίων ευρώ και 53,438,776 μετοχές της Τράπεζας Κύπρου, που μου κόστισαν πέραν των 70 εκατομμυρίων ευρώ. Ουσιαστικά από τις μετοχές και την απομείωση των καταθέσεων έχασα πάνω από 80 εκατομμύρια ευρώ. Στο 34% στην Dolphin είχα φτάσει προς το τέλος της περιόδου που αποχώρησα από την Τράπεζα. Δεν υπήρχε θέμα ασυμβίβαστου για την θέση του Προέδρου επειδή δεν ήμουν Εκτελεστικός Πρόεδρος στην τράπεζα και ούτε και Ενεργός Διευθύνων Σύμβουλος στην Aristo στην οποία ήμουν μικρός μέτοχος. Εάν υπήρχε θέμα ασυμβίβαστου θα ετίθετο από την Κεντρική που γνώριζε και έλεγχε όλα τα στοιχεία για όλους τους Διοικητικούς Συμβούλους.

3) Για να μην υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων ή ασυμβίβαστου είχαμε αποφασίσει στην Τράπεζα Κύπρου και μετά και από νομική

συμβουλή, να μην μετέχω στις συζητήσεις και στην λήψη αποφάσεων για οτιδήποτε είχε σχέση για δανειοδοτήσεις στην Aristo ή σε συνδεδεμένες με αυτήν Εταιρείες όπως επίσης και να μην συμμετέχω στις συζητήσεις και στη λήψη αποφάσεων για δάνεια σε ανταγωνιστικές εταιρείες.

4) Μέχρι τον Ιούνιο του 2012 δεν διαμορφώθηκαν προβλέψεις στην Τράπεζα έναντι του ομίλου της Aristo γιατί αφ' ενός όλα τα δάνεια ήταν εξασφαλισμένα με εμπράγματα εξασφαλίσεις αφ' ετέρου δεν υπήρχαν οποιεσδήποτε καθυστερήσεις στον δανεισμό της Aristo.

5) Μέχρι το 2012 δεν είχα προσωπικές εγγυήσεις στον όμιλο ούτε μετέπειτα όταν επανέκτησα το 50,2% της Aristo, γιατί το 49,8% εξακολουθούσε να ανήκει όπως και μέχρι σήμερα σε Δημόσια Εταιρεία εισηγμένη στο Χρηματιστήριο του Λονδίνου την Dolphin και όπως ανέφερα και προηγουμένως τα δάνεια ήταν πλήρως εξασφαλισμένα. Σε προσωπικές μου εταιρείες ήμουν εγγυητής προσωπικά.

6) Το συγκρότημα της Aristo Developers, στο οποίο έχω προσωπική συμμετοχή 50,2%, οφείλει αθροιστικά στην Τράπεζα Κύπρου το ποσό των 194 εκατομμυρίων ευρώ και στην πρώην Λαϊκή 54 εκατομμύρια, τα οποία εξασφαλίζονται πλήρως με εμπράγματα εξασφαλίσεις. Μέχρι τις 11/2/2011 εξυπηρετούντο πλήρως, δηλαδή τόσο οι δόσεις των δανείων όσο και οι τόκοι πληρώνονταν κανονικά χωρίς οποιεσδήποτε καθυστερήσεις και ποσό 48.9 εκατομμυρίων ευρώ είχε πληρωθεί τα τελευταία χρόνια για αποπληρωμή δανείων. Θέλω να επαναλάβω πως για τα δάνεια, που δίνονταν στο συγκρότημα της Aristo από την Τράπεζα Κύπρου, όλες οι διαδικασίες εγκρίσεων γίνονταν νομότυπα από τις επιτροπές δανείων και από το διοικητικό συμβούλιο χωρίς την οποιαδήποτε συμμετοχή μου ή παρεμβολή μου στην λήψη των αποφάσεων. Παρ' όλο που αποχώρησα από την Τράπεζα, και είχα δηλώσει ότι θα είμαστε διατεθειμένοι να καλύψουμε με επιπρόσθετες εξασφαλίσεις για οποιονδήποτε ποσό πιθανό να παρουσιάζετο ως μη εξασφαλισμένο.

Πάντοτε ο δανεισμός του Ομίλου Aristo ήταν πλήρως εξασφαλισμένος και μάλιστα υπήρχε πλεόνασμα εξασφαλίσεων. Πολύ πριν την κρίση του Μαρτίου του 2013 (2010) ο Όμιλος Aristo είχε προσφέρει εμπράγματα εξασφαλίσεις με υποθήκευση ακινήτων του και για την εξασφάλιση του δανεισμού της μητρικής του εταιρείας DCI Holdings Two Ltd, για τον οποίο οι αρχικές εξασφαλίσεις ήταν με ενευρίαση μετοχών.

Και μετά την κρίση όλος ο δανεισμός παρέμεινε πλήρως εξασφαλισμένος με υποθήκες ακινήτων αφού είτε στα πλαίσια των αναδιοργανώσεων που έγιναν, είτε και λόγω επανεκτιμήσεων στις οποίες πρόβλεψαν οι τράπεζες των υποθηκών που διατηρούσαν, προ-

σφέρθηκαν και πρόσθετα ακίνητα προς υποθήκευση ώστε να διασφαλιστεί η πλήρης εξασφάλιση των διευκολύνσεων.

Ουδέποτε αρνήθηκε ο Όμιλος τη συνεργασία με οποιαδήποτε Τράπεζα. Με την Τράπεζα Κύπρου έγιναν και πολύ πρόσφατες εκτιμήσεις (μέσα του 2014) στα πλαίσια της συζητούμενης αναδιοργάνωσης των διευκολύνσεων του Ομίλου.

7) Οι όροι των δανείων σε εξασφαλίσεις, επιτόκια, έξοδα και χρόνος αποπληρωμής δεν ήταν ευνοϊκότεροι των δανείων της αγοράς. Το μέσον επιτόκιο δανεισμού της Aristo την περίοδο της Προεδρίας μου ήταν 5,85% που θεωρώ ότι ήταν ψηλότερο από τον μέσο όρο δανεισμού παρόμοιων επιχειρηματικών δανείων. Ενώ ο μέσος όρος των καταθετικών μας επιτοκίων ήταν χαμηλότερος του αντίστοιχου μέσου όρου για τις ίδιες καταθέσεις.

8) Ο συνολικός δανεισμός του Ομίλου, δηλαδή της εταιρείας Aristo Developers Ltd και των θυγατρικών της, από την Τράπεζα Κύπρου ήταν €88.7εκ το 2010, €96.5 το 2011 και €109.0 το 2012.

Η αύξηση οφείλεται στην σταδιακή εκταμίευση της εγκεκριμένης χρηματοδότησης για το έργο Venus Rock (γήπεδο γκολφ, δρόμοι, υποδομές, κλπ).

Το 2012 στα πλαίσια της συμφωνίας με την οποία επανέκτησα ποσοστό ελέγχου στην Aristo από την Dolphin, ο Όμιλος της Aristo, ανέλαβε την αποπληρωμή και του δανείου της μητρικής DCI Holdings Two Ltd, που στις 31/12/2012 ανερχόταν σε €73.4εκ.

Συνεπώς οι διευκολύνσεις της Τράπεζας Κύπρου προς τον Όμιλο Aristo για το 2012 παρουσιάζονται στα €182.4εκ αλλά ουσιαστικά ο Όμιλος δεν έλαβε καμία νέα χρηματοδότηση στο 2012 παρά μόνο €13.4εκ εκταμιεύσεων για τις εργασίες στο έργο Venus Rock, που συμπεριλαμβάνονται στο πιο πάνω ποσό.

ΠΡΩΤΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

ΜΕ ΑΜΕΣΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

Για όσα συμβαίνουν γύρω μας, στην Ευρώπη, στον κόσμο.

• ΕΙΔΗΣΕΙΣ • ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ • ΣΥΝΔΕΣΕΙΣ • ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ

Με τους Κυριάκο Περιδίη και Σταυριανή Κωνσταντίνου

Επιμέλεια παραγωγής-σκηνοθεσία: Πανίκος Νικολάου, Αντρέας Αντρέου

Στο Δελτίο Ειδήσεων η Αγγέλα Νικηφόρου

ΑΠΟ ΤΙΣ 8 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ ΔΕΥΤΕΡΑ ΜΕ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, 7.00 έως 9.45 το πρωί

www.cybc.com.cy

Η εκπομπή «Καλή σας μέρα» και πάλι μαζί σας, ανανεωμένη και έτοιμη να σας ψυχαγωγήσει, αλλά και να σας ενημερώσει για κοινωνικά θέματα που σας απασχολούν.

Παρουσίαση: **Γαβριέλα Χριστοδούλου**
Μιχάλης Χατζηγεωργίου

Δημοσιογράφος εκπομπής: **Θεόδωλος Κουληαπής**

Επιμέλεια παραγωγής-σκηνοθεσία: **Φάνος Χρυσάνθου**
Άντρεα Αγγελίδου

Γενική επιμέλεια: **Φάνος Χρυσάνθου**

ΑΠΟ ΤΙΣ 8 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ ΔΕΥΤΕΡΑ ΜΕ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
από τις 10 το πρωί έως τις 12 το μεσημέρι

www.cybc.com.cy

Κίνητρα χωρίς επενδυτή στη Μαρίνα Αγ. Νάπας

Ανασταλτικός παράγοντας η αβεβαιότητα στην οικονομία – Επιφυλάξεις για τις επιπτώσεις στις παραλίες της περιοχής

Του ΜΑΡΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ

Δυσκολίες, παρά τα κίνητρα, τα οποία έχουν δοθεί, εξακολουθούν να υπάρχουν όσον αφορά στην εξεύρεση επενδυτή για τη Μαρίνα Αγίας Νάπας, ένα μεγαλεπήβολο έργο, που παραμένει μέχρι στιγμής στα πλάνα. Η εταιρεία M.M. Makronisos Marina Ltd, η οποία κέρδισε την προσφορά για κατασκευή της Μαρίνας Αγίας Νάπας κατέθεσε, τον Απρίλιο του 2013, τα πολεοδομικά σχέδια και τα απαιτούμενα έγγραφα για τη δημιουργία του έργου, το οποίο επί του παρόντος βρίσκεται στο στάδιο της περιβαλλοντικής μελέτης, που παρουσιάστηκε ενώπιον της Επιτροπής Εκτίμησης Επιπτώσεων για το Περιβάλλον και τον δήμο Αγίας Νάπας, τον Αύγουστο του 2014. Εκφράζοντας ανησυχίες, ο δήμος ζήτησε όπως, η περιβαλλοντική και η ακτομηχανική μελέτη που θα διενεργηθεί, να λάβει ιδιαίτερα υπόψη τις παραλίες Nissi Beach, Μακρόνισος και Λάντα, οι οποίες βρίσκονται περίπου στο ένα χιλιόμετρο από τη Μαρίνα. Προς το παρόν, η εταιρεία έλαβε υπόψη μόνο απόσταση 800 μέτρων γύρω από το έργο, ενώ η τοπική αρχή ζητά όπως αυτό απέχει τουλάχιστον ένα έως ενάμισι χιλιόμετρο από τις συγκεκριμένες παραλίες, εξασφαλίζοντας με αυτό τον τρόπο ότι δεν υπάρχει οποιοδήποτε ενδεχόμενο να επηρεαστούν. «Αν πρόκειται να επηρεαστούν αρνητικά οι καλύτερες παραλίες της Αγίας Νάπας λόγω της Μαρίνας, δεν θα επιθυμούσαμε να υλοποιηθεί το έργο», επισημαίνει στην «Κ» ο δήμαρχος, Γιάννης Καρούσος, τονίζοντας ότι ο δήμος προχωρά στην προκήρυξη προσφορών εντός των επόμενων ημερών για εξεύρεση εταιρείας που θα προχωρήσει σε ξεχωριστή μελέτη.

Εκτός από την τοπική αρχή, η εταιρεία που θα κατασκευάσει τη Μαρίνα τυγχάνει ταυτόχρονα και της πλήρους υποστήριξης από

Εκτός από την τοπική αρχή, η εταιρεία που θα κατασκευάσει τη Μαρίνα τυγχάνει ταυτόχρονα και της πλήρους υποστήριξης από πλευράς κυβέρνησης, η οποία χαρακτηρίζει το έργο δημοσίου συμφέροντος.

πλευράς κυβέρνησης, η οποία χαρακτηρίζει το έργο δημοσίου συμφέροντος, την ώρα που ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας δηλώνει ότι ήδη ο στρατηγικός επενδυτής βρίσκεται στο στάδιο έκδοσης αναγκαιών αδειών.

Τον Αύγουστο, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε την περαιτέρω προώθηση του έργου χαρακτηριζόντάς το ως έργο σημαντικό δημοσίου συμφέροντος. Η Μαρίνα Αγίας Νάπας χωροθετείται εξ ολοκλήρου εντός περιοχής του Δικτύου Natura 2000, δηλαδή από την Αγία Θέκλα μέχρι το Λιοπέτρι, και για να μπορέσει να προωθηθεί, σύμφωνα με τη σχετική ευρωπαϊκή Οδηγία, θα πρέπει να χαρακτηριστεί ως έργο σημαντικού δημοσίου συμφέροντος. Βέβαια, η περιοχή για την ανάπτυξη της μαρίνας Αγίας Νάπας επελέγη το 2001 μετά την εκπόνηση περιβαλλοντικής μελέτης, πολύ πριν από την ένταξη της περιοχής στο Δίκτυο Ειδικής Προστασίας Natura 2000. Το ζήτημα για τον δήμο Αγίας Νάπας είναι μεν η εκμετάλλευση από την κατασκευάστρια εταιρεία των δοθέντων κινήτρων για υλοποίηση της Μαρίνας, αλλά και η εξασφάλιση ότι όντως ο επενδυτής θα πραγματοποιήσει τις δεσμεύσεις για επίτευξη του έργου, με την τοποθέτηση αυστηρών χρονοδιαγραμμάτων, σύμφωνα

Η Μαρίνα Αγίας Νάπας θα είναι έργο με έκταση 30.000 τετραγωνικά μέτρα, τόσο με εμπορική όσο και με οικιστική ανάπτυξη, η οποία θα περιλαμβάνει 53 πολυτελείς επαύλεις, 222 διαμερίσματα σε δύο πολυώροφα κτήρια, όπως επίσης και 20 μονοκατοικίες, ενώ θα περιλαμβάνει 600 θέσεις ελλιμενισμού.

με τις οποίες, σε περίπτωση που δεν προχωρήσει το έργο, θα προκληθούν εκ νέου προσφορές. «Δεν επιτρέπεται ένα τόσο φιλόδοξο έργο να μην αρχίζει καν, μιας και υπάρχουν τα αναγκαία κίνητρα, η στήριξη του κράτους και των τοπικών αρχών», αναφέρει ο κ. Καρούσος, σημειώνοντας ότι η έναρξη των εργασιών θα πρέπει να οριστεί αμέσως μετά την έκδοση πολεοδομικής άδειας. Αποτρεπτικό παράγοντα στην εξεύρεση επενδυτή φαίνεται να αποτελεί η αβεβαιότητα και η έλλειψη εμπιστοσύνης τόσο ξένων όσο και ντόπιων επενδυτών προς την κυπριακή οικονομία, η οποία αν και προέκυψε μετά τις αποφάσεις του Eurogroup, τον Μάρτιο του 2013, και επικράτησε για αρκετό διάστημα, ωστόσο, αποκαθίσταται σταδιακά. Όπως τονίζει ο δήμαρχος Αγίας Νάπας, θα είναι τουλάχιστον αδικαιολόγητο να μη βρεθεί ο επενδυτής, ο οποίος θα διοικηθεί από την ίδια κεφάλαια, εντός της φε-

τινής ή της επόμενης χρονιάς, «για το μεγαλύτερο έργο υποδομής που έγινε στην Κύπρο μετά το κούρεμα καταθέσεων», το κόστος του οποίου ενδέχεται να ξεπεράσει τα 230 εκατ. ευρώ.

Ανάπτυξη και πλάνα

Στη Μαρίνα Αγίας Νάπας θα υπάρχουν 600 θέσεις ελλιμενισμού, εκ των οποίων οι 450 θα βρίσκονται εντός της θάλασσας και θα απευθύνονται σε ιδιοκτήτες σκαφών έξι έως 60 μέτρων, ενώ οι υπόλοιπες θα λειτουργούν ως χώρος αποθήκευσης και φύλαξης των σκαφών στην ξηρά. Παράλληλα ή όχι με τη Μαρίνα, ο δήμος Αγίας Νάπας θα προχωρήσει στον σχεδιασμό χώρου ελλιμενισμού με επέκταση του λιμανιού, προκειμένου να μετακινηθούν τα μεγάλα σκάφη σε άλλο χώρο, έτσι ώστε το λιμάνι της περιοχής να διατηρήσει, από την μία την αίσθηση του παραδοσιακού ψαρολιμανιού, και από την άλλη η επέκταση του μώλου

να επιτρέψει την προσέγγιση του δήμου από κρουαζιερόπλοια.

Η Μαρίνα θα είναι έργο με έκταση 30.000 τετραγωνικά μέτρα, τόσο με εμπορική όσο και με οικιστική ανάπτυξη, η οποία θα περιλαμβάνει 53 πολυτελείς επαύλεις, 222 διαμερίσματα σε δύο πολυώροφα κτήρια, όπως επίσης και 20 μονοκατοικίες. Εκτός από τον πρώτο πύργο, που βλέπεται να κτιστεί ακόμα ένα κτήριο, το οποίο θα είναι υπερπολυτελές επτάπλοιο ξενοδοχείο. Ο δήμος Αγίας Νάπας εκφράζει την αντίθεσή του σε ενδεχόμενη αποκλειστική οικιστική ανάπτυξη, σημειώνοντας ότι δεν μπορεί να γίνει αποδεκτός ακόμα ένας ουρανοξύστης γεμάτος με διαμερίσματα ή επαύλεις.

«Η Μαρίνα θα πρέπει να έχει εστιατόρια, καταστήματα, ξενοδοχείο, καζίνο, να είναι χώρος ζωής όχι μόνο ελλιμενισμού και οικιστικής ανάπτυξης», λέει ο δήμαρχος της περιοχής.

Κίνητρα για γκολφ

Εκτός από τη Μαρίνα Αγίας Νάπας, κίνητρα δόθηκαν εν τέλει και για την κατασκευή γηπέδου γκολφ, που θα επιτρέψουν παράλληλα την οικιστική και εμπορική ανάπτυξη γύρω από τα γήπεδο. Τον Φεβρουάριο του 2014 το Υπουργικό Συμβούλιο είχε εγκρίνει τη μίσθωση 59 εκταρίων για 33 χρόνια στο δάσος της Αγίας Νάπας για τη δημιουργία γηπέδου γκολφ, ενώ με πρόσφατη απόφαση παραχωρήθηκαν τα κίνητρα που απαιτούνταν για να καταστεί βιώσιμο το έργο. Η Αγία Napa Forest Golf ανέθεσε στην L.K. Mazeri την κατασκευή του γηπέδου, με αυστηρούς, όμως, όρους, και την προϋπόθεση ότι διατηρεί το δικαίωμα ακύρωσης της συμφωνίας, σε περίπτωση που δεν αρχίσουν οι εργασίες κατασκευής εντός τριών ετών. Κατά τη σύναψη της συμφωνίας, η Αγία Napa φρόντισε να τεθούν οι απαραίτητες ασφαλιστικές δικλίδες, σύμφωνα με τις οποίες οι ξενοδοχείοι που είναι μέλη της εταιρείας θα λάβουν από τον επενδυτή ένα ποσοστό 35% των χρονομεριδίων του γηπέδου γκολφ. Το γήπεδο γκολφ, οι εργασίες του οποίου αναμένονται εντός των δύο επόμενων ετών, θα υλοποιηθεί με βάση διεθνείς προδιαγραφές και θα στοιχίσει 10 έως 12 εκατ. ευρώ. Εντούτοις, στο ποσό αυτό δεν συνυπολογίζεται το κόστος τόσο για την οικιστική όσο και την εμπορική ανάπτυξη του έργου (κατασκευή ξενοδοχείων, διαμερισμάτων, θέρετρων, καταστημάτων, εστιατορίων), για τις οποίες θα ληφθούν αποφάσεις με βάση τις ανάγκες των δύο δήμων, Αγίας Νάπας και Παρλιμνίου.

Τόσο η υλοποίηση της Μαρίνας Αγίας Νάπας όσο και η κατασκευή γηπέδου γκολφ αναμένεται ότι θα αναβαθμίσουν τις υποδομές και το τουριστικό προϊόν της περιοχής, ενώ θα προσελκύσουν εκατοντάδες επενδυτές και επισκέπτες. Για να διατηρηθεί η ανοδική πορεία, την οποία καταγράφει ο δήμος Αγίας Νάπας όσον αφορά στον τουρισμό, χρειάζονται έργα πολεοδομικά, είτε από ευρωπαϊκά κονδύλια είτε από ιδιώτες, όπως είναι η Μαρίνα και το γήπεδο γκολφ, που θα βελτιώσουν την εμπειρία του επισκέπτη. Υπάρχουν προοπτικές τόσο για την Αγία Napa όσο και για τον Πρωταρά για επέκταση της τουριστικής περιόδου κατά ένα μήνα. Ωστόσο, μόνο με την επίτευξη φιλόδοξων επενδύσεων και έργων, όπως η Μαρίνα και το γήπεδο γκολφ, μπορούν οι δύο δήμοι να διευρύνουν την ήδη αυξημένη συμβολή τους στη διαμόρφωση ενός ποιοτικού και ελκυστικού κυπριακού τουριστικού προϊόντος.

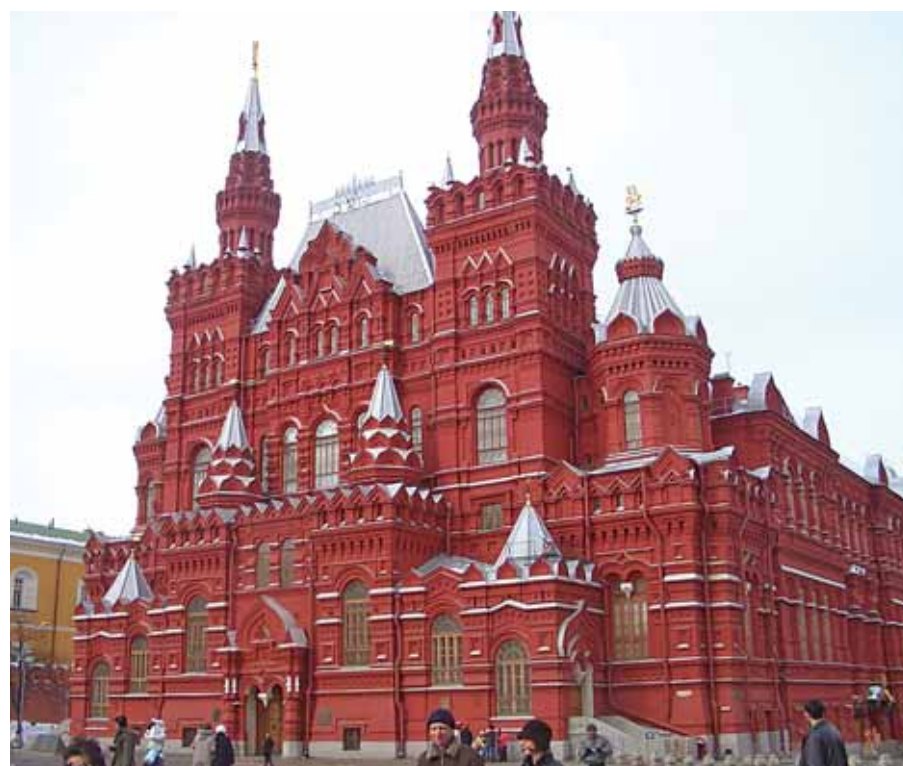
Ντόμινο πτωχεύσεων Ρώσων οργανωτών ταξιδιών

Προβληματισμός στους τουριστικούς φορείς από τα αλληπάλληλα κανόνια, αν και δεν επηρεάζεται άμεσα η Κύπρος

Της ΕΜΙΛΙΑΣ ΜΙΝΤΗ

Στο «μικροκόσμιο» του τουριστικού κόσμου της Κύπρου βρίσκονται οι συνεχείς πτωχεύσεις των ρωσικών οργανωτών ταξιδιών, αφού μέχρι σήμερα έχουνβάλει λουκέτο δεκατέσσερα ταξιδιωτικά γραφεία. Το ντόμινο που παρατηρείται παρόλο που δεν επηρεάζει άμεσα την τουριστική αγορά της Κύπρου, μιας και τα γραφεία που έχουν κλείσει δεν είναι συνεργάτες μας ή έχουν μικρό μερίδιο στην πίτα, (κάποιο εκ των συνεργατών μας πραγματοποιήσαν ήδη τα προγράμματά τους) εντούτοις το όλο σκηνικό δημιουργεί έντονο προβληματισμό και ανησυχία για το τι μέλλει γενέσθαι με τη ρωσική αγορά, κάτι που συναντήσαμε και στην αρχή της σεζόν λόγω της ουκρανικής κρίσης.

Έντονος ανησυχίας σε περίπτωση που ληφθεί πολιτική απόφαση που να επεκτείνει την έκδοση βίζας σε χώρες που βρίσκονται εκτός της ζώνης του Σέγκεν.

Δεκατέσσερα ρωσικά τουριστικά γραφεία έβαλαν λουκέτο μέχρι στιγμής εκ των οποίων τα δώδεκα από τα μέσα Ιουλίου μέχρι σήμερα γεγονός που αποτυπώνει ακόμα πιο έντονα το ντόμινο που ακολουθείται.

σμένη Πέμπτη μεταξύ των τουριστικών φορέων του τόπου, ενώ την ίδια μέρα πραγματοποιήθηκε σύσκεψη στον ΚΟΤ στην οποία συμμετείχαν εκπρόσωποι των ξενοδόχων και του Συνδέσμου Τουριστικών Πρακτόρων Κύπρου προκειμένου να διαπιστωθούν οι επιπτώσεις από τα συνεχή κλεισίματα στην αγορά της Ρωσίας. Κατά τη διάρκεια της σύσκεψης συζητήθηκαν και επιμέρους ζητήματα που αφορούν την προοπτικότητα του τουρισμού αλλά και τον προγραμματισμό για την επόμενη σεζόν.

14 λουκέτα

Δεκατέσσερα ρωσικά τουριστικά γραφεία έβαλαν λουκέτο μέχρι στιγμής εκ των οποίων

τα δώδεκα από τις 16 Ιουλίου μέχρι σήμερα γεγονός που αποτυπώνει ακόμα πιο έντονα το ντόμινο που ακολουθείται. Τα γραφεία που πτώχευσαν είναι τα Voyage Inart, Neva, Windrose Hotel, Expro To-ur, Labirint, IntAer, Nordic Star, Atlas, Milan Tour, Santa Lucia, Aviacharter-DV, Lime Travel, Solvex Tour και ο Southern Cross Travel.

Πάντως, αξίζει να αναφέρουμε ότι σύμφωνα με τα διεθνή μέσα ενημέρωσης, οι διαδοχικές πτωχεύσεις των ρωσικών οργανωτών ταξιδιών δεν ήταν κάτι που δεν αναμενόταν αλλά μια εξέλιξη που διαφαίνονταν ως σοβαρή πιθανότητα για φέτος, αφού οι κραδασμοί στη ρωσική αγορά ξε-

κίνησαν με την πτώση της ισοτιμίας του ρουβλιού έναντι του ευρώ και των άλλων νομισμάτων, ενώ και οι κυρώσεις αποτελούν ένα πρόβλημα που επικρέμαται ως δαμόκλειος σπάθην.

Πολλές επενδύσεις

Για την Κύπρο όμως η αγορά της Ρωσίας είναι ξεχωριστός σμασμός, αφού πέραν της τεράστιας δυναμικής που ανέπτυξε την τελευταία τριετία με τετραπλασιασμό και αύξηση των αφίξεων πέραν του 18%, την ίδια στιγμή οι ρώσοι τουριστικοί πράκτορες διοχετεύουν αρκετά χρήματα στην αγορά είτε με τη μορφή επενδύσεων είτε με τη μορφή χρηματοδότησης για ανακαινίσεις και επεκτάσεις ξενοδοχείων. Κυρίαρχος στον τομέα της ξενοδοχειακής έχει επιδειχθεί ενδιαφέρον για απόκτηση ποσοστού ή πλειοψηφίας στη συμμετοχή ξενοδοχειακών μονάδων, ενώ όπως είναι γνωστό έχουν γίνει και εξαγορές ξενοδοχείων.

Όπως εκτιμούν οι αρμόδιοι τουριστικοί φορείς πέραν του ότι η Ρωσία είναι μια γρήγορη και αναπτυσσόμενη αγορά, από την άλλη οι Ρώσοι έχουν συνδράμει με τρόπο ουσιαστικό και στην αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος μέσα από τις συμφωνίες που συνάπτουν με ξενοδόχους για ανακαινίσεις και επεκτάσεις. Οι Ρώσοι με τη χρηματοδότηση που παρέχουν στους ξενοδόχους για να ανακαινίσουν ή να επεκτείνουν τα ξενοδοχεία τους, έχει λύσει σε ένα μεγάλο βαθμό το πρόβλημα των ξενοδόχων με τη δανειοδότηση, αφού οι τράπεζες λόγω των μεγάλων προβλημάτων δεν προχωρούσαν σε παραχωρήσεις δανείων. Υπολογίζεται ότι γύρω στα 100 εκατ. διοχετεύονται κάθε χειμώνα στην τουριστική και ξενοδοχειακή βιομηχανία υπό τη μορφή προκαταβολών στα συμβόλαια της ερχόμενης σεζόν. Επίσης, οι Ρώσοι προσφέρουν ποσοστό της τάξης του 33% στα συμβόλαια τους επεκτείνοντας τα στους οκτώ μήνες σε σχέση με τους κεντροευρωπαίους που τα κλείνουν για έξι

μήνες. Για ολόκληρο το 2014 οι επιδόσεις της Ρωσίας θα συνεχίσουν να κυμαίνονται σε ικανοποιητικά επίπεδα, αφού φαίνεται ότι θα υπάρχει διέλευση περιηγητών και κατά τον Σεπτέμβριο και Οκτώβριο. Αν και είχε διαφανεί μια μικρή πτώση στις κρατήσεις, εντούτοις το φαινόμενο της τελευταίας στιγμής είναι αναμενόμενο τόσο για τη φετινή όσο και την επόμενη σεζόν.

Την ίδια στιγμή που η αγορά της Ρωσίας ως ποσοστό αφίξεων και κατά κεφαλήν δαπάνης (οι Ρώσοι τουρίστες ξεδοθούν τα περισσότερα με βάση τα στατιστικά στοιχεία) σκορπά χαμόγελα ικανοποίησης και αισιοδοξίας, εντούτοις ο τουριστικός κόσμος με δεδομένες και τις πτωχεύσεις που παρατηρήθηκαν, ενισχύει όλο και περισσότερο τη θέση ότι η Κύπρος θα πρέπει να ανεξαρτηθεί και να στραφεί σε νέες αγορές.

Ωστόσο, η στροφή σε νέες αγορές δεν μπορεί να θεωρηθεί και μια τόσο εύκολη υπόθεση, μιας και κάποιες που μπορεί να είναι μικρότερες δυσκολεύονται να αναπτυχθούν π.χ. προς την εξασφάλιση δωμάτιου με αποτέλεσμα να δυσκολεύονται να καταρτιστούν το πρόγραμμά τους. Το κύριο ζητούμενο για τον κυπριακό τουρισμό είναι, σε περίπτωση που υπάρξει πτώση από την αγορά της Ρωσίας, η Κύπρος να είναι έτοιμη να απορροφήσει τουρίστες από άλλες περιοχές που έχουν προοπτική για την Κύπρο και αυτό νοσημένο ότι θα υπαχθούν κάποιες συγχροές γιατί το ποσοστό των Ρώσων ξεπερνά τις 700 χιλ.

Σύμφωνα με τις ενδείξεις που υπάρχουν ενώπιον του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού, υπάρχουν κάποιες αγορές στην Κεντρική Ευρώπη όπως είναι η Πολωνία που δείχνουν κάποια δυναμική αλλά δεν είναι αγορές που μπορεί να φέρουν τέτοια ποσοστά. Ακόμα και το 2013 όταν έγινε το κούρεμα η Κύπρος κατάφερε να προσελκύσει περίπου 630 χιλ. τουρίστες από τη Ρωσία κάτι που θεωρείται πολύ μεγάλη επιτυχία με δεδομένη την αβεβαιότητα και την κρίση που ακολούθησε.

ΕΙΔΙΚΕΣ • ΕΚΔΟΣΕΙΣ

www.sppmedia.com

«Πρέπει να είσαι η αλλαγή που θέλεις να έρθει»

Μαχάμα Γκάντι (1869-1948)

Ο ΜΟΝΑΔΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΜΜΕ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΜΕ ΤΗ ΔΙΕΘΝΗ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

INVESTORS
IN PEOPLE

Η διαμεσολάβηση στους χώρους εργασίας

Φόρουμ για την ανάγκη εκπαίδευσης των μάντζερ ως διαμεσολαβητών για επίλυση των συγκρούσεων

Της **ΧΡΙΣΤΙΝΑΣ ΔΑΜΟΥΛΙΑΝΟΥ**

Μπορεί οι σημερινές συνθήκες της οικονομικής ύφεσης και τα μέτρα λιτότητας να τροφοδοτούν γενναιόδωρα τις συνθήκες συγκρούσεων στους εργασιακούς χώρους, ωστόσο το φαινόμενο είναι παλιό και δεδομένο, μόνο που η αντιμετώπιση και οι «θεραπευτικές» μέθοδοι που εφαρμόζονται –στην περίπτωση που εφαρμόζονται– είναι παλιομοδίκες και αναποτελεσματικές. Οι ξαφνικές αλλαγές που λαμβάνουν χώρα μέσα στους οργανισμούς, ο ανταγωνισμός για λιγότερες θέσεις εργασίας, οι μειωμένες αποδοχές και το επαγγελματικό άγχος των εργαζομένων, δεν είναι δυνατόν να αντιμετωπίζονται από τη διοίκηση και ειδικότερα από τα τμήματα του Ανθρώπινου Δυναμικού μέσα από τις ίδιες «παραδοσιακές» λειτουργίες τους. Ομως, «για τους οργανισμούς εκείνους που είναι σοβαροί απέναντι στο θέμα της δέσμευσης των εργαζομένων τους, επιβάλλεται επειγόντως να αναθεωρήσουν τον τρόπο που χειρίζονται τις διαφορές και τις συγκρούσεις στον χώρο της εργασίας τους».

Χαιρετισμούς

Την επόμενη Τετάρτη 10 Σεπτεμβρίου 2014 σε κεντρικό ξενοδοχείο της Αθήνας θα πραγματοποιηθεί το 4th EAP Forum με θέμα «The Art of Workplace Mediation: From Conflict to Engagement», με κεντρικό ομιλητή τον πιστοποιημένο και διαπιστευμένο διαμεσολαβητή, εκπαιδευτή, ακαδημαϊκό και συγγραφέα κ. Τόνι Μπάον. Χαιρετισμούς θα απευθύνουν ο υφυπουργός Υγείας κ. Κατερίνα Παπακώστα - Σιδηροπούλου, ο κ. Αντώνης Χριστοδούλου, αναπληρωτής προϊστάμενος Γεν. Δ/νσης Συνθηκών Υγιεινής της Ερ-

γασίας του υπ. Εργασίας, ο κ. Κώστας Αγραπιδάς, προϊστάμενος Δ/νσης Αμοιβής Εργασίας του υπ. Εργασίας και ο πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας Διοικήσεως Επιχειρήσεων, κ. Κωνσταντίνος Λαμπρινόπουλος.

Τον συντονισμό του συνεδρίου έχει η καθηγήτρια Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, κ. Νάνσυ Παπαλεξανδράκη, και το θέμα θα αναπτύξουν με τις επίκαιρες ομιλίες τους η κ. Αναστασία Π. Rush, CEO Hellas EAP, η κ. Μαίρη Γεωργιάδου, Human Capital Director PwC, πρόεδρος Διοικούσας Επιτροπής ΕΙΜΑΔ ΕΕΔΕ, η κ. Ευτυχία Κασελάκη, γενική διευθύντρια Ανθρώπινου Δυναμικού & Οργανωσιακής Μάθησης Ομίλου και Δικτύου Καταστημάτων, Ομίλος Τράπεζας Πειραιώς, ο κ. Θεόδωρος Κ. Κωνσταντινίδης, ειδικός Ιατρός Εργασίας, καθηγητής Ιατρικής ΑΠΘ, πρόεδρος ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε., η κ. Μάρθα Μυλωνά, HR director Southeastern Europe Group DDB, πρόεδρος Δ.Σ. ΣΔΑΔΕ (www.hellaseap.gr).

Επίλυση συγκρούσεων

Το συνέδριο είναι υπό την αιγίδα της «International Association Employee Assistance Programs» και το διοργανώνει η EAP Hellas, το έργο της οποίας είναι πολύπλευρα χρήσιμο και αποδοτικό. Ο ρόλος της διαμεσολάβησης ως μέσον πρόληψης και επίλυσης των συγκρούσεων στον εργασιακό χώρο με διακριτικό τρόπο, είναι διαπιστωμένος. Οι οργανισμοί που εφαρμόζουν τα «εργαλεία» στα οποία έχουν καταλήξει οι έρευνες και οι μελέτες των ειδικών, έχουν διασφαλίσει τη δέσμευση των εργαζομένων, ιδιαίτερα όταν οι καιροί είναι δύσκολοι και οι αντιξοότητες και αντιθέσεις εμφανίζονται αεθφύρωτες.

Ο έμπειρος διαμεσολαβητής Ντέ-

Ανάμεσα στις προϋποθέσεις που πρέπει να τηρηθούν για την προετοιμασία προκειμένου να ενταχθεί η διαμεσολάβηση με επιτυχία, είναι και να συμμετέχουν όλοι οι συμβαλλόμενοι – συνδικαλιστικοί φορείς, υπεύθυνοι Ανθρώπινου Δυναμικού, μάντζερ, εκπρόσωποι φορέων επαγγελματικής υγείας κ.ά.

βιντ Λιντλ, πρόεδρος της Professional Mediators' Association στη Βρετανία, αναφέρει σε μελέτη του ότι το ετήσιο κόστος των συγκεκριμένων συγκρούσεων για τις εταιρείες στη χώρα του έχει υπολογισθεί σε 33 εκατ. λίρες. Ενώ, σύμφωνα και με την Ομοσπονδία Βρετανικών Βιομηχανιών, αναλώνει το 20% του χρόνου της διοίκησης. Υπογραμμίζει ωστόσο την αντίφαση που υπάρχει στον ρόλο των υπευθύνων του Ανθρώπινου Δυναμικού. Ενώ δηλαδή στον ρόλο τους εμπίπτει και η ενδυνάμωση της δέσμευσης των εργαζομένων, με τους τρόπους που επιλέγουν να το επιτύχουν, γίνονται οι υποστηρικτές ενός συστήματος επίλυσης διαφορών, που κατακερματίζει τις σχέσεις στους χώρους εργασίας. Αναφέρει ως καλές πρακτικές, περιπτώσεις γνωστών ορ-

γανισμών που «απέρριψαν τον παραδοσιακό τρόπο σκέψης για την επίλυση των διαφορών» και υπογραμμίζει ότι ο σκοπός της διαμεσολάβησης είναι να βοηθήσει τα εμπλεκόμενα μέρη να αναγνωρίσουν και να διασφαλίσουν ένα αποτέλεσμα που είναι αμοιβαία αποδεκτό. «Οι διαμεσολαβητές δεν προτείνουν λύσεις, δεν κάνουν κριτική για το ποιος έχει δίκιο και ποιος όχι. Δεν αξιολογούν τις εννοχές είτε τις κατηγορίες».

Οι διαμεσολαβητές μπορεί να εκπαιδευτούν ως «εσωτερικοί» είτε ως «εξωτερικοί». Ωστόσο, ιδιαίτερα αποτελεσματική είναι η διαμεσολάβηση όταν την αναλαμβάνουν οι μάντζερ και οι ηγέτες στην εστία της συγκρούσεως. Κάτι που έχουν εφαρμόσει με μεγάλη επιτυχία συγκεκριμένοι οργανισμοί που αναφέ-

Οι διαμεσολαβητές μπορεί να εκπαιδευτούν ως «εσωτερικοί» είτε ως «εξωτερικοί». Ωστόσο, ιδιαίτερα αποτελεσματική είναι η διαμεσολάβηση όταν την αναλαμβάνουν οι μάντζερ και οι ηγέτες στην εστία της συγκρούσεως.

ρονται. Συνιστάται δε στους υπευθύνους του Ανθρώπινου Δυναμικού –αλλά και στους ηγέτες των οργανισμών– να εντάξουν τη διαμεσολάβηση ως ζωτικό στοιχείο της στρατηγικής που εφαρμόζουν για τη δέσμευση των εργαζομένων. «Η διαμεσολάβηση είναι κάτι περισσότερο από επίλυση των διαφορών. Είναι τρόπος σκέψης. Σημαίνει το να μπορώ να δέχομαι και να μπορώ να ακούω. Σου δίνει φωνή αλλά και την ευκαιρία να δέχεται την πρόκληση είτε να προκαλείς εσύ κάποιον άλλον, αλλά με αξιοπρέπεια και σεβασμό».

Προϋποθέσεις

Όσο για την προετοιμασία προκειμένου να ενταχθεί η διαμεσολάβηση με επιτυχία, χαρακτηρίζεται «απλή», αρκεί να τηρηθούν ορισμένες προϋποθέσεις. Μεταξύ των οποίων είναι και οι εξής:

- Να συμμετέχουν όλοι οι συμβαλλόμενοι – συνδικαλιστικοί φορείς, υπεύθυνοι Ανθρώπινου Δυναμικού, μάντζερ, εκπρόσωποι φορέων επαγγελματικής υγείας κ.ά.

- Να εκπαιδευτούν οι μάντζερ και οι ομάδες Ανθρώπινου Δυναμι-

κού, ώστε να καταστούν κατάλληλοι για την αντιμετώπιση των συγκρούσεων. Κάτι που δεν απαιτεί πολύ χρόνο.

- Να αντικατασταθεί η έως τώρα ισχύουσα διαδικασία, ώστε να καταστεί ορατή η διαμεσολάβηση ως επιλογή για την αντιμετώπιση δύσκολων καταστάσεων.

- Να δημιουργηθεί ομάδα πιστοποιημένων διαμεσολαβητών, οι οποίοι να μπορούν να παρέχουν στήριξη και βοήθεια στην περίπτωση που οι μάντζερ και οι υπεύθυνοι του Ανθρώπινου Δυναμικού δεν είναι σε θέση να χειριστούν την κατάσταση. Μπορούν επίσης να βοηθήσουν στην περίπτωση που τα διαπλεκόμενα μέρη απαιτούν έναν ανεξάρτητο και αμετοχο διαμεσολαβητή.

- Να είναι ευρέως αντιληπτή η προώθηση της διαμεσολάβησης και να εντάσσεται στον «κορμό» κάθε δραστηριότητας που αφορά στη δέσμευση και στην ευφορία των εργαζομένων, όπως και σε κάθε διοικητική αλλαγή.

Η απόδοση των επενδύσεων Η έρευνα επισημαίνει ότι εκεί όπου άνω του 90% των διαφορών επιλύθηκαν μέσω της διαμεσολάβησης, τα οφέλη ήταν εμφανή τόσο για τους οργανισμούς όσο και για τις σχέσεις των εργαζομένων αλλά και για την ευφορία τους. «Υποθέσεις που θα απαιτούσαν εβδομάδες είτε και μήνες για να αντιμετωπισθούν, επιλύθηκαν με τη διαμεσολάβηση μέσα σε μία ημέρα. Δεν χρειάστηκε νομική συμβουλή ούτε διεξαγωγή ερευνών για την τακτοποίησή τους. Απλώς, οι εργαζόμενοι γύρισαν αμέσως πίσω στις εργασίες τους. Στα αντιμαχόμενα μέρη δόθηκε φωνή και ευκαιρία να ακούσουν ο ένας τον άλλον, χωρίς τα γνωστά επίπεδα εχθρότητας και αμυντικής επιθετικότητας, που συνήθως συνυπάρχουν».

στη χώρα του γιατι

Όλοι μαζί, πάμε και αυτή τη χρονιά πιο δυνατά!

Τίποτε δεν μας φοβίζει φτάνει να είμαστε μαζί!

Παίζουν οι ηθοποιοί:
Πέτρος Κονόμου,
Χρήστος Γρηγοριάδης,
Ντόρα Μακρυγιάννη

Κείμενα:
Γιαννούλα Κλεάνθους,
Χρήστος Γρηγοριάδης,
Πέτρος Κονόμου

Επιμέλεια παραγωγής
-Σκηνοθεσία:
Βούλα Αντωνίου

Με νέους στόχους, νέα δεδομένα!

ΑΠΟ ΤΙΣ 17 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ
ΚΑΘΕ ΤΕΤΑΡΤΗ 3.45μ.μ.
και σε επανάληψη κάθε Κυριακή στις 12.15 το μεσημέρι

ΡΙΚ2
www.cybc.com.cy

ΠΕΤΡΙΝΟ ΠΟΤΑΜΙ

Μια βεντέτα στοίχειωσε τις ζωές τους και τους σημάδεψε για πάντα.

Β' ΚΥΚΛΟΣ

ΠΡΕΜΙΕΡΑ ΜΕ ΔΙΠΛΟ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ
ΚΥΡΙΑΚΗ 14 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 9:30μ.μ.

ΚΑΙ ΑΠΟ 15 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ
ΔΕΥΤΕΡΑ ΜΕ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 9:05μ.μ.

ΡΙΚ1
www.cybc.com.cy

«Λουκέτο» σε 988 καταστήματα έβαλαν οι συστημικές τράπεζες

Σε βάθος 4ετίας θα διακοπεί η λειτουργία επιπλέον 300 καταστημάτων

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΠΑΔΟΓΙΑΝΝΗ**

Σε διακοπή λειτουργίας 988 καταστημάτων στην εγχώρια αγορά έχουν προχωρήσει τα τελευταία χρόνια οι τέσσερις συστημικές τράπεζες: Εθνική, Πειραιώς, Eurobank και Alpha. Στο τέλος Ιουνίου οι παραπάνω τράπεζες διέθεταν 2.523 καταστήματα έναντι 3.513 που ήταν πριν από την κρίση. Αν συνοπολογιστεί και η διακοπή λειτουργίας καταστημάτων και των μικρότερων τραπεζών τότε η συνολική μείωση του δικτύου ανέρχεται στα 1.200 σημεία. Με άλλα λόγια, περίπου 1 από τα 3 καταστήματα, που λειτουργούσαν στην προ κρίσης εποχή, σήμερα δεν λειτουργεί. Σύμφωνα με στελέχη τραπεζών, σε βάθος 4ετίας θα διακοπεί η λειτουργία επιπλέον 300 καταστημάτων.

Αναλυτικότερα, ο όμιλος Πειραιώς που απορρόφησε συνολικά 6 τράπεζες, από 1.354 καταστήματα που διέθετε στο τέλος του 2012, σήμερα διαθέτει περίπου 873 καταστήματα, δηλαδή έχουν διακόψει τη λειτουργία 481. Επιπλέον η διοίκηση του ομίλου αναθεώρησε τον στόχο για το δίκτυο καταστημάτων στα 800 σημεία. Παράλληλα έχει μειωθεί το προσωπικό του ομίλου κατά 2.700 άτομα και σήμερα αριθμεί τους 16.541 εργαζόμενους από 19.238 στο τέλος του 2012. Οι κινήσεις αυτές έχουν άμεση επί-

Περίπου 1 από τα 3 καταστήματα, που λειτουργούσαν στην προ κρίσης εποχή, σήμερα δεν λειτουργεί.

δραση στις δαπάνες και είναι χαρακτηριστικό ότι στο α' εξάμηνο η μείωση του λειτουργικού κόστους ανήλθε στο 13% σε ετήσια βάση.

Η Alpha Bank έχει περιορίσει το δίκτυο καταστημάτων της κατά 187 σημεία και σήμερα (Ιούνιος 2014) αριθμεί περί τα 607 έναντι 794 που ήταν τον Δεκέμβριο του 2008. Για την περίοδο 2008-2014 η μείωση επαναλαμβανόμενων λειτουργικών δαπανών θα διαμορφωθεί στο 27%.

Σύμφωνα με εκτιμήσεις, μετά την υλοποίηση του προγράμματος εθελουσίας εξόδου, το οποίο αναμένεται να γίνει άμεσα, η συνολική μείωση του λειτουργικού κόστους

θα διαμορφωθεί στο 35%. Όπως σημειώνουν στελέχη της τράπεζας, η Alpha Bank παραδοσιακά διατηρούσε υψηλό δείκτη αποτελεσματικότητας κοντά στο 40% που οδήγησε σε σημαντικές αποδόσεις ιδίων κεφαλαίων. Το σχέδιο αναδιοργάνωσης προβλέπει την πλήρη αποκατάσταση του εν λόγω δείκτη αποτελεσματικότητας στα προ κρίσης επίπεδα.

Η Εθνική Τράπεζα έχει προχωρήσει στη διακοπή της λειτουργίας 181 καταστημάτων. Έτσι από 709 (μαζί με την Probank και την FBB) που διέθετε σήμερα το δίκτυό της έχει περιοριστεί στα 528 σημεία. Τα λειτουργικά έξοδα της ΕΤΕ από

το επίπεδο των 1,31 δισ. ευρώ που ήταν το 2008 έχουν περιοριστεί σήμερα στα περίπου 950 εκατ. ευρώ. Σωρευτικά στην περίοδο α' εξάμηνο 2010 - α' εξάμηνο 2014 η μείωση του κόστους φτάνει το 32%, ενώ οι δαπάνες προσωπικού έχουν περιοριστεί κατά 39%. Η Eurobank έχει μειώσει το δίκτυο καταστημάτων της κατά 139 σημεία. Συγκεκριμένα από 656 που ήταν στο τέλος του 2008 σήμερα αριθμεί περί τα 517 σημεία. Στόχος της διοίκησης της Eurobank είναι ο αριθμός των καταστημάτων στην Ελλάδα να μην ξεπερνά τα 500 ως το τέλος του 2018.

Σημειώνεται ότι πριν από την κρίση λειτουργούσαν στη χώρα 19 τράπεζες, ενώ σήμερα ο αριθμός τους έχει μειωθεί σε 7 (Εθνική Τράπεζα, Τράπεζα Πειραιώς, Alpha Bank, Eurobank, Attica Bank, HSBC Bank και Πανελλήνια Τράπεζα). Από τον εγχώριο τραπεζικό χάρτη έχουν διαγραφεί η Αγροτική Τράπεζα, η Εμπορική Τράπεζα, η Marfin Egnatia Τράπεζα, η Τράπεζα Κύπρου, η Ελληνική Τράπεζα, το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο, η Millennium Bank, η Proton Bank, η Probank και η FBBank. Επιπλέον υπό διαγραφή βρίσκονται η Geniki Bank, η οποία, όπως έχει ανακοινωθεί, θα απορροφηθεί από την Τράπεζα Πειραιώς, καθώς και η Citibank, η οποία εξαγοράστηκε από την Alpha Bank.

Δίκτυο καταστημάτων τραπεζών

Τράπεζα Πειραιώς
-481
καταστήματα

ΔΕΚ. 2012
1.354

ΑΥΓ. 2014
873

Alpha Bank
-187
καταστήματα

ΔΕΚ. 2008
794

ΙΟΥΝ. 2014
607

Εθνική Τράπεζα
-181
καταστήματα

ΔΕΚ. 2008
709

ΙΟΥΝ. 2014
528

Eurobank
-139
καταστήματα

ΔΕΚ. 2008
656

ΙΟΥΝ. 2014
517

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

DB: Δεν βλέπει αυξήσεις κεφαλαίου

Την εκτίμηση ότι το stress test της ΕΚΤ δεν θα οδηγήσει σε κεφαλαιακές απαιτήσεις για τις ευρωπαϊκές, διατυπώνει η Deutsche Bank.

Όπως τονίζουν οι αναλυτές της γερμανικής τράπεζας, οι όποιες κεφαλαιακές ανάγκες προκύπτουν με βάση τα στοιχεία του 2013 έχουν ήδη καλυφθεί από τις αυξήσεις κεφαλαίου καθώς και άλλες ενέργειες για την ενίσχυση των ισολογισμών (πωλήσεις περιουσιακών στοιχείων)

που έχουν πραγματοποιηθεί. Για τις εγχώριες τράπεζες, σημειώνει ότι με βάση τους ισολογισμούς του 2013 η Τράπεζα Πειραιώς και η Eurobank εμφάνισαν κεφαλαιακές ανάγκες ύψους 495 εκατ. ευρώ και 167 εκατ. αντίστοιχα.

Ωστόσο οι ανάγκες αυτές έχουν υπερκαλυφθεί με τις αυξήσεις κεφαλαίου, ύψους 1 δισ. που πραγματοποιήσε η Πειραιώς και 2,86 δισ. η Eurobank.

ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΧΟΡΗΓΗΜΑΤΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΑΡΧΗΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΕΚΤΑΚΤΗΣ ΕΚΛΟΓΙΚΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΧΟΡΗΓΗΜΑΤΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ Α.Τ.Κ.

Η Έκτακτη Εκλογική Γενική Συνέλευση του Ταμείου, που ήταν προγραμματισμένη για την Τρίτη 16.09.2014, αναβάλλεται για την Τρίτη 07.10.2014, στις 08:30, στο Αμφιθέατρο των Κεντρικών Γραφείων της ΑΤΗΚ στη Λευκωσία. Μοναδικό και αποκλειστικό θέμα στην ημερήσια διάταξη θα είναι η εκλογή τριών αιρετών μελών της Διαχειριστικής Επιτροπής του Ταμείου, όπως προβλέπουν και οι νέοι Κανονισμοί του Ταμείου*1.

Όσα από τα Μέλη του Σχεδίου επιθυμούν να υποβάλουν υποψηφιότητα για εκλογή στη Διαχειριστική Επιτροπή του Ταμείου παρακαλούνται να συμπληρώσουν το σχετικό Έντυπο Υποβολής Υποψηφιότητας και να το παραδώσουν δια χειρός είτε να το αποστείλουν με τηλεομοιότυπο ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, μέχρι τις 08:30 της Πέμπτης 02.10.2014, στον Γραμματέα της απερχόμενης Διαχειριστικής Επιτροπής κ. Νίκο Μιχαηλίδη (Email : nicos.michaelides@cyta.com.cy, Fax: 22707080 Τηλ.: 22701708). Έντυπα Υποβολής Υποψηφιότητας είναι διαθέσιμα από τον Γραμματέα της Διαχειριστικής Επιτροπής.

Σε περίπτωση που δεν θα υποβληθούν πέραν των τριών υποψηφιοτήτων, η Έκτακτη Εκλογική Γενική Συνέλευση θα ανακηρύξει τους υποψήφιους ως εκλεγέντες. Σε αντίθετη περίπτωση η Έκτακτη Εκλογική Γενική Συνέλευση θα εκλέξει ΠΕΝΤΕ (5) Τριμελείς Εφορευτικές Επιτροπές για να εποπτεύουν τη διεξαγωγή της ψηφοφορίας η οποία θα διεξαχθεί αυθημερόν και θα διαρκέσει από τις 12:00 μέχρι τις 17:30. Θα λειτουργήσουν πέντε Εκλογικά Τμήματα ως ακολούθως:

- Κεντρικά Γραφεία ΑΤΗΚ Λευκωσία – Οδός Τηλεπικοινωνιών 1, 2014 Στρόβολος (Αμφιθέατρο)
- Κεντρικά Γραφεία ΑΤΗΚ Λεμεσού – Οδός Αθηνών 89, 3601 Λεμεσός
- Κεντρικά Γραφεία ΑΤΗΚ Λάρνακας – Οδός Ζήνωνος Περίδη 7, 6023 Λάρνακα
- Κεντρικά Γραφεία ΑΤΗΚ Πάφου – Λεωφ. Γρίβα Διγενή 11, 8100 Πάφος
- Κεντρικά Γραφεία ΑΤΗΚ Παραλιμνίου – Λεωφ. Ελευθερίας 124, 5380 Δερύνεια

Σημειώνουμε ότι δικαίωμα ψήφου έχουν όλα τα Μέλη του Σχεδίου. Το κάθε Μέλος ψηφίζει αυτοπροσώπως, με την επίδειξη Πολιτικής Ταυτότητας. Οι εν ενεργεία υπάλληλοι ψηφίζουν στο εκλογικό κέντρο της επαρχίας στην οποία είναι υπηρεσιακά τοποθετημένοι από την ΑΤΗΚ. Οι συνταξιούχοι ψηφίζουν στο εκλογικό κέντρο της επαρχίας όπου είναι η δηλωμένη διεύθυνση διαμονής τους (στην οποία η ΑΤΗΚ ταχυδρομεί τη μηνιαία σύνταξή τους).

Από τη Διαχειριστική Επιτροπή Ταμείου Συντάξεων Υπαλλήλων ΑΤΗΚ

*1 Οι νέοι Κανονισμοί του Ταμείου βρίσκονται στον ακόλουθο σύνδεσμο:
<http://www.mof.gov.cy/mof/gpo/gpo.nsf/All/7452F23D6FBC99EBC2257D20002C30C5?OpenDocument> (σελ.1385-1447).

Εργαστήριο Εικαστικών Τεχνών

artlab

Ζωγραφική

- προετοιμασία Portfolio για Foundation και Β.Α.
- προετοιμασία για εξέταση Ο' και Α' Level
- παιδικό δημιουργικό εργαστήριο
- εικαστικά εργαστήρια για ενήλικες
 - σχέδιο / χρώμα / ψηφιακή εικόνα
 - τεχνικές υλικών και κατασκευών

Φωτογραφία

- βασικές αρχές φωτογραφίας
- καλλιτεχνική φωτογραφία
- ειδικά σεμινάρια

Για πληροφορίες:
Μυρτώ Αριστείδου
99720068
vmartlaboratory@gmail.com
www.facebook.com/artlabcy
www.artlab.com.cy
Ευριπίδου 3Α, Αγλαντζιά
όπισθεν Δημοσιογραφικής Εστίας

ΑΝΑΛΥΣΗ
Του PAUL KRUGMAN

Το μέλλον μιας ανεξάρτητης Σκωτίας

Σε λίγες ημέρες θα διεξαχθεί στη Σκωτία δημοψήφισμα σχετικά με την απόσχιση της από τη Βρετανία. Οι δημοσκοπήσεις εμφανίζουν αυξημένο το ποσοστό υπέρ της ανεξαρτητοποίησης της, καθώς τα κόμματα που διεξήγαγαν την εκστρατεία, κατόρθωσαν να μειώσουν τον «παράγοντα του φόβου», την ανησυχία για τους οικονομικούς κινδύνους του εγχειρήματος.

Εκώ ένα μήνυμα για τους Σκωτσέζους: Να φοβάστε, να φοβάστε πολύ. Οι κίνδυνοι είναι τεράστιοι. Ίσως πιστεύετε πως η Σκωτία μπορεί να γίνει σαν τον Καναδά, αλλά μάλλον θα καταλήξει σαν την Ισπανία χωρίς τον λαμπερό ήλιο. Ο Καναδάς όπως και η Σκωτία είναι μια σχετικά μικρή οικονομία που συναλλάσσει εμπορικά κυρίως με τη γειτονική πολύ μεγαλύτερη του χώρα. Όπως και η Σκωτία, άλλωστε, είναι από πολιτικής απόψεως στα αριστερά του γιγάντιου γείτονα.

Με οικονομικούς όρους, η δημοσιονομική και τραπεζική ενοποίηση αποτελούν στοιχειώδη συστατικά μιας σωστής νομισματικής ζώνης.

Ο Καναδάς ευνοείται, έχει σταθερή οικονομία (αν και εγκυμονεί κινδύνους του υψηλού επιπέδου χρέους των νοικοκυριών του και η φούσκα της αγοράς στέγης), ενώ έχει εφαρμόσει επιτυγχών πολιτικές πολύ πιο αριστερές από του νότιου γείτονα του. Έχει καταβάλει ο Καναδάς κάποιο τίμημα για την ανεξαρτησία του; Μάλλον ναι. Η παραγωγικότητα της εργασίας ανέρχεται στα 3/4 εκείνης των ΗΠΑ και το χάσμα μπορεί να αντανακλά εν μέρει το μικρό μέγεθος της καναδικής αγοράς. Και πάλι μπορεί να υποστηρίξει κανείς πως ο Καναδάς τα πηγαίνει καλά.

Όστόσο, ο Καναδάς έχει δικό του νόμισμα, επομένως η κυβέρνηση δεν μπορεί να μείνει χωρίς χρήματα, μπορεί να στηρίξει τις τραπεζές της αν χρειαστεί και πολλά άλλα. Αυτό δεν ισχύει για τη Σκωτία. Θα μπορούσε η Σκωτία να έχει δικό της νόμισμα; Ίσως, αν και η οικονομία της είναι πολύ πιο άρρηκτα συνδεδεμένη με της υπόλοιπης Βρετανίας από όσο η οικονομία του Καναδά με την αμερικανική και θα ήταν δύσκολο να επιχειρήσει ένα δικό της νόμισμα. Το κίνημα ανεξαρτησίας της Σκωτίας έχει διακρύξει με σαφήνεια πως προτίθεται να διατηρήσει τη στερεότητα ως εθνικό νόμισμα. Όμως ο συνδυασμός της πολιτικής ανεξαρτησίας με ένα κοινό νόμισμα είναι συνταγή για καταστροφή.

Αν η Ισπανία και όσες χώρες εγκατέλειψαν τα νομίσματά τους για να υιοθετήσουν το ευρώ ανήκαν σε μια αληθινή ομοσπονδία με κοινούς κρατικούς θεσμούς, η πρόσφατη οικονομική της ιστορία θα ήταν παρόμοια με αυτή της πολιτείας της Φλόριντα. Οι δύο οικονομίες γνώρισαν μια τεράστια φούσκα στην αγορά στέγης από το 2000 έως το 2007. Τόσο η μία όσο και η άλλη έδωσαν να σκάει αυτή η φούσκα με θεαματικό τρόπο. Γνώρισαν, έτσι, και οι δύο μια ραγδαία ύφεση, κατά συνέπεια και οι δύο γνώρισαν κάταρρευση των φορολογικών εσόδων και εκτίναξη των δαπανών για επιδόματα ανεργίας. Στη συνέχεια, όμως, οι πορείες τους ήταν διαφορετικές. Στη Φλόριντα, οι δημοσιονομικές επιπτώσεις της ύφεσης επιβαρύνουν κυρίως όχι την τοπική κυβέρνηση αλλά την Ουάσινγκτον, που εξακολούθησε να καλύπτει το κόστος της κοινωνικής ασφάλισης, καθώς και των επιδομάτων ανεργίας. Η Φλόριντα δέχθηκε, άλλωστε, βοήθεια μεγάλης κλίμακας.

Η Ισπανία, αντιθέτως, ανέλαβε όλο το κόστος της φούσκας της αγοράς στέγης και το αποτέλεσμα ήταν μια δημοσιονομική κρίση που επιδεινώθηκε από τον φόβο μιας τραπεζικής κρίσης μη διαχειρίσιμης για την ισπανική κυβέρνηση που θα είχε κυριολεκτικά μείνει από ρευστό. Εκτινάχθηκε το κόστος δανεισμού της Ισπανίας και η κυβέρνηση αναγκάστηκε να καταφύγει σε βάρβαρη λιτότητα. Ακολούθησε τρομερή ύφεση με ανεργία των νέων άνω του 50%. Ακόμη και χώρες της Ευρωζώνης με συνετά οικονομικά, όπως η Φινλανδία και η Ολλανδία, επλήγησαν από μια βαθύτατη και παρατεταμένη ύφεση.

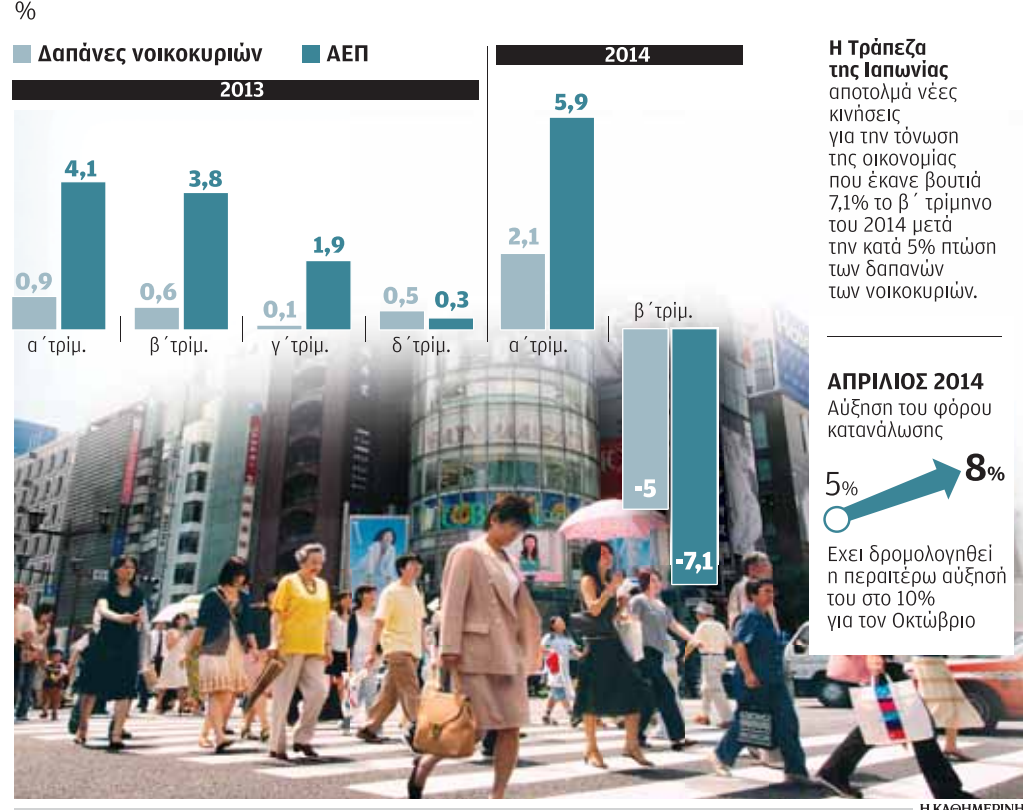
Εν ολίγοις όλα όσα συνέβησαν στην Ευρώπη από το 2009 και μετά κατέδειξαν ότι ένα κοινό νόμισμα είναι πολύ επικίνδυνο χωρίς κοινή κυβέρνηση. Με οικονομικούς όρους, η δημοσιονομική και τραπεζική ενοποίηση αποτελούν στοιχειώδη συστατικά μιας σωστής νομισματικής ζώνης. Και μια ανεξάρτητη Σκωτία που θα χρησιμοποιεί τη βρετανική στερεότητα θα είναι σε χειρότερη κατάσταση από τις χώρες της Ευρωζώνης που τουλάχιστον έχουν κάποιο λόγο στην ΕΚΤ.

Ακραία ποσοτική χαλάρωση από το Τόκιο με ενέσεις ρευστότητας

Η κεντρική τράπεζα της Ιαπωνίας αγοράζει ομόλογα σε τιμή υψηλότερης ονομαστικής αξίας

Σε ακαρτογράφητη περιοχή φαίνεται να μπαίνει η Τράπεζα της Ιαπωνίας καθώς, αποφασισμένη να τονώσει την παραπαιούσα ιαπωνική οικονομία και να δώσει ώθηση στον πληθωρισμό, προχωρεί σε αγορές εντόκων γραμμάτων του ιαπωνικού δημοσίου με αρνητικό επιτόκιο. Καταβάλλει εν ολίγοις τίμημα μεγαλύτερο από εκείνο που θα εισέπραττε κατά τη λήξη των εντόκων γραμματίων. Αυτό σημαίνει πως η σαφώς παράτολμη για το ευρωπαϊκά δεδομένα Τράπεζα της Ιαπωνίας πληρώνει ουσιαστικά την αγορά για να μπορεί να τη δανειστεί. Μολονότι η Τράπεζα

Καταστροφική η αύξηση του φόρου κατανάλωσης

Η Τράπεζα της Ιαπωνίας απολαμβάνει νέες κινήσεις για την τόνωση της οικονομίας που έκανε βουτιά 7,1% το β' τρίμηνο του 2014 μετά την κατά 5% πτώση των δαπανών των νοικοκυριών.

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2014
Αύξηση του φόρου κατανάλωσης
5%
8%
Εχει δρομολογηθεί η περαιτέρω αύξηση του στο 10% για τον Οκτώβριο

Η ριψοκίνδυνη κίνηση της Τράπεζας της Ιαπωνίας έχει ως στόχο να τονώσει τη ρευστότητα στην παραπαιούσα ιαπωνική οικονομία.

της Ιαπωνίας υπήρξε πρωτοπόρος στην «ποσοτική χαλάρωση» επικεντρώνοντας τη νομισματική της πολιτική στις ενέσεις ρευστότητας στην οικονομία από τις αρχές της δεκαετίας του 2000, οι αγορές εντόκων γραμματίων με αρνητικά επιτόκια αποτελούν κάτι πραγματικά καινούργιο και άγνωστο για την Τράπεζα, που ήδη αγοράζει το 70% όλων των καινούργιων εκδόσεων χρέους.

Όπως επομαίνεται το Reuters, η κίνηση αυτή της Τράπεζας της Ιαπωνίας μπορεί, άλλωστε, να εκληφθεί ως επιδότηση των ιαπωνικών τραπεζών καθώς τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που αγοράζουν χρέος από την κυβέρνηση έχουν την ευκαιρία να αντλήσουν εύκολο κέρδος όταν η κυβέρνηση πληρώνει περισσότερα από την αξία των τίτλων. Ιάπωνες αξιωματούχοι που προτίμησαν την ανωνυμία δηλώνουν ότι γνωρίζουν το σκεπτικό της Τράπεζας και υποστηρίζουν πως η τελευταία αυτή κίνηση της δεν σημαίνει ότι θα

αναγκαστεί σύντομα να αλλάξει πολιτική. Όπως τόνισαν μιλώντας στο Reuters, οι αρνητικές αποδόσεις αποτελούν το αποτέλεσμα των μαζικών αγορών τίτλων που αποβλέπουν στο να δώσουν τέλος σε 15 χρόνια αποπληθωρισμού με τον διπλασιασμό του χρήματος που κυκλοφορεί στην οικονομία και παράλληλα με σκοπό την ενίσχυση των πληθωρισμού στο 2%.

Μέχρι στιγμής τα στελέχη της Τράπεζας της Ιαπωνίας δεν έχουν επιβεβαιώσει τις αγορές με αρνητικό επιτόκιο, που σύμφωνα με το Reuters έγιναν στο πλαίσιο αγορών βραχυπρόθεσμου χρέους συνολικού ύψους 500 δις. γιεν. Είναι, πάντως, σαφές πως η Τράπεζα δεν προβληματίζεται για τη νέα κίνηση της, ενώ ο πρώην αντιπρόεδρος της, Κικιού Ιβάτα, δήλωσε ότι δεν βλέπει «κανένα πρόβλημα». Αλλά, από την αρχή του προγράμματος ποσοτικής χαλάρωσης η Τράπεζα έχει προειδοποιήσει πως ίσως κάποια στιγμή προχωρήσει σε ακραία μέτρα.

Η ευελιξία στην επίτευξη δημοσιονομικών στόχων οξύνει τη γαλλογερμανική κόντρα

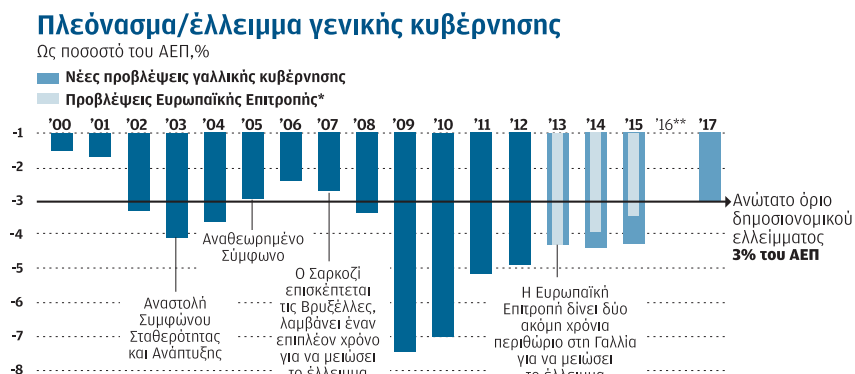
Του ΚΩΣΤΑ ΚΑΡΚΑΓΙΑΝΝΗ

Φωτιά στην αντιπαράθεση της Γερμανίας με τη Γαλλία σχετικά με την οικονομική πολιτική που θα πρέπει να ακολουθήσει τα επόμενα χρόνια η Ευρωζώνη, θα μπορούσε να βάλει η παραδοχή, της γαλλικής κυβέρνησης ότι δεν θα καταφέρει να μειώσει το δημοσιονομικό της έλλειμμα κάτω από το όριο του 3% του ΑΕΠ παρά μόνο το 2017 και όχι το 2015. Την ίδια στιγμή που το Παρίσι ζητούσε ευελιξία στην εφαρμογή των κανόνων για μείωση

Η Κομισιόν θα αποφασίσει τον Νοέμβριο εάν δικαιολογείται η γαλλική δημοσιονομική αστοχία. Αν κρίνει πως δεν δικαιολογείται, μπορεί να επιβάλει, για πρώτη φορά στην ιστορία, πρόστιμο στη Γαλλία ίσο με το 0,2% του ΑΕΠ της.

του ελλείμματος, η Γερμανίδα καγκελάριος Άγκελα Μέρκελ επαναλάμβανε ότι τα κράτη-μέλη πρέπει να τηρήσουν τις δεσμεύσεις τους και διακήρυξε πως «ο,τι ισχύει για τη Γερμανία, ισχύει, επίσης, απαραίλακτο για την Ευρώπη».

Ο Γάλλος υπουργός Οικονομικών Μισέλ Σαπέν ανακοίνωσε ότι αναθεωρεί επί τα χείρω τις προβλέψεις για την ανάπτυξη της γαλλικής οικονομίας, γεγονός που σε συνδυασμό με τον πολύ χαμηλό πληθωρισμό της Ευρωζώνης μεταφράζεται σε αδυναμία επίτευξης του δημοσιονομικού στόχου για το 2014 και το 2015. Ο κ. Σαπέν διαβεβαίωσε ότι η κυβέρνηση θα τηρήσει τη δεσμεύση της για μείωση των κρατικών δαπανών κατά 21 δις. ευρώ το 2015 και συνολικά κατά 50 δις. ευρώ έως και το 2017, ωστόσο

Άγκελα Μέρκελ: «Ο,τι ισχύει για τη Γερμανία, ισχύει, επίσης, απαραίλακτο για την Ευρώπη».

επέμεινε ότι οι κανόνες που προβλέπουν ανώτατο δημοσιονομικό έλλειμμα ύψους 3% του ΑΕΠ θα πρέπει να εφαρμοστούν με ευελιξία. «Η θέση της γαλλικής κυβέρνησης είναι σαφής: στον ευρωπαϊκό δημόσιο διάλογο που διεξάγεται τώρα, δεν επιδιώκουμε αλλαγή των ευρωπαϊκών κανόνων, δεν επιδιώκουμε την αναστολή τους, ούτε την εξαιρέση της Γαλλίας ή άλλων χωρών. Ζητάμε να λάβουν οι πάντες υπόψη τους την οικονομική πραγματικότητα που όλοι μας αντιμετωπίζουμε, ότι δηλαδή η ανάπτυξη είναι υπερβολικά αδύναμη και ο πληθωρισμός υπερβολικά χαμηλός», είπε ο Γάλλος υπουργός Οικονομικών. Ο κ. Σαπέν επέμεινε ότι δεν πρόκειται ναβάλει νέους φόρους το 2015 και συνεντός το δημοσιονομικό έλλειμμα αναμένεται να δια-

μορφωθεί στο 4,4% το 2014, να μειωθεί στο 4,3% το 2015 και μόνο στο τέλος του 2017 να υποχωρήσει στο 3%. Σύμφωνα με τις νέες προβλέψεις, η ανάπτυξη στη Γαλλία αναμένεται να φτάσει μόλις το 0,4% του ΑΕΠ το 2014 (από πρόβλεψη για 1%) και στο 1% το 2015 (από 1,7% προηγούμενος). Η Γαλλία έλαβε το 2013 νέα προθεσμία δύο χρόνων, ώστε να μειώσει το έλλειμά της στο 3% μέχρι το τέλος του 2015, ωστόσο ήταν εμφανές από πέρυσι το φθινόπωρο ότι είναι απίθανο να πετύχει τον στόχο.

Λίγη ώρα μετά τις ανακοινώσεις Σαπέν, η κ. Μέρκελ απευθυνόμενη στο γερμανικό Κοινοβούλιο κάλεσε τα κράτη-μέλη της Ευρωζώνης, χωρίς να κατονομάσει τη Γαλλία, να εφαρμόσουν τις δεσμεύσεις που έχουν αναλάβει, τασόμενη στην

ουσία κατά του γαλλικού και ιταλικού αιτήματος για ευελιξία στην εφαρμογή των δημοσιονομικών κανόνων. «Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει δικαιοσύνη στην επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων και στην εφαρμογή διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων. Η Γερμανία υποστηρίζει την Κομισιόν σε αυτό... Ο,τι ισχύει για τη Γερμανία, ισχύει, επίσης, απαραίλακτο για την Ευρώπη», είπε η κ. Μέρκελ. Επέμεινε, δε, ότι η εφαρμογή των δημοσιονομικών κανόνων θα πρέπει να γίνει το σήμα κατατεθέν της Ευρώπης και ότι η παραβίαση των δημοσιονομικών κανόνων αποτελεί «τεράστια απειλή για την ανάκαμψη». Πάντως την Τετάρτη η απόδοση των γαλλικών δεκαετών κρατικών ομολόγων παρέμεινε αμετάβλητη στο 1,36%, σημάδι ότι οι επενδυτές δεν ανησύχησαν, τουλάχιστον όχι ακόμη, για τις γαλλικές «παρασπονδιές».

Η δε Κομισιόν μάλλον τπρεί στάση αναμονής. Οι νέοι δημοσιονομικοί στόχοι της Γαλλίας «είναι προφανές ότι δεν ακολουθούν τις συστάσεις που υιοθετήθηκαν... τον Ιούνιο του 2013», σχολίασε ο κ. Σάιμον Ο' Κόννορ, εκπρόσωπος Τύπου της Κομισιόν, καλώντας το Παρίσι να περιλάβει «αξιοπίατα μέτρα» μείωσης του ελλείμματος στο προσεχέδιο του προϋπολογισμού για το 2015 που θα στείλει για έλεγχο στην Κομισιόν τον Οκτώβριο. Πρόσθεσε ότι σύμφωνα με το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης και τους νέους, αυστηρότερους, δημοσιονομικούς κανόνες που υιοθετήθηκαν τα χρόνια της κρίσης επιτρέπει η αναθεώρηση των δημοσιονομικών στόχων που έχει προτείνει η Επιτροπή και έχει εγκρίνει το Eurogroup, αν η ανάπτυξη αποδειχτεί ότι ήταν χαμηλότερη από το αναμενόμενο ή αν το κράτος μέλος έλαβε μέτρα, τα οποία ωστόσο δεν απέδωσαν τ' αναμενόμενα. Η Κομισιόν θα αποφασίσει τον Νοέμβριο εάν δικαιολογείται η γαλλική δημοσιονομική αστοχία. Αν κρίνει πως δεν δικαιολογείται, μπορεί να επιβάλει, για πρώτη φορά στην ιστορία, πρόστιμο στη Γαλλία ίσο με το 0,2% του ΑΕΠ της.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Του MOHAMED EL-ERIAN / BLOOMBERG

Στο προσκήνιο οι αγορές νομισμάτων

Οι αγορές νομισμάτων έχουν επανέλθει στο προσκήνιο με την απότομη άνοδο του δολαρίου έναντι του ευρώ και του γιεν, ενώ το κλίμα αναταραχής που επικρατεί σχετικά με το ενδεχόμενο ανεξαρτησίας της Σκωτίας έχει πλήξει τη στερλίνα. Μέχρι στιγμής, όμως, αναλυτές έχουν παραβλέψει μία ενδεχόμενη επίπτωση από αυτές τις διακυμάνσεις. Ελλοχεύει ο κίνδυνος να κλονιστεί η σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος, που οι κεντρικές τράπεζες πάσχισαν τόσο να διασφαλίσουν.

Η τρέχουσα μεταβλητότητα των αγορών είναι ένα φαινόμενο που θα επιμείνει και αντανάκλα τη διαφοροποίηση των οικονομικών επιδόσεων, πολιτικών συνθηκών και νομισματικών πολιτικών ανάμεσα στην Ιαπωνία, στις ΗΠΑ και στην Ευρώπη. Στην περίπτωση της Ευρώπης, ειδικότερα, το πολιτικο-οικονομικό σκηνικό μπορεί να γίνει ακόμη πιο περίπλοκο εάν οι διαπραγματεύσεις με τη Ρωσία για την Ουκρανία δεν οδηγήσουν σε αποκλιμάκωση της κρίσης.

Η μεγάλη εγγύηση που επικρατεί για το δημοψήφισμα της Σκωτίας είναι ένας ακόμη παράγοντας που ενισχύει τη μεταβλητότητα των αγορών. Η στερλίνα χρησιμοποιείται ως μοχλός άσκησης πιέσεων από το στρατόπεδο εκείνων που αντιτίθενται στην απόσχιση της Σκωτίας και θέλουν να αποθαρρύνουν τους Σκωτσέζους να ψηφίσουν υπέρ της έπειτα από 307 χρόνια.

Αυτήν την εβδομάδα, ο Μαρκ Κάρνεϊ, διοικητής της Τράπεζας της Αγγλίας, έλαβε μένος σε αυτήν τη διαμάχη, υποστηρίζοντας πως «μια νομισματική ένωση δεν είναι συμβατή με την εθνική ανεξαρτησία». Ορθά ο κ. Κάρνεϊ ισχυρίζεται πως μια ανεξάρτητη Σκωτία θα αναλάμ-

βανε μεγάλες οικονομικές και χρηματοοικονομικές προκλήσεις εάν συνέδεε ένα νέο νόμισμα με τη στερλίνα ή εάν υιοθετούσε τη στερλίνα ως εθνικό της νόμισμα χωρίς τη σύμπραξη μιας δημοσιονομικής σύγκλισης με τη Βρετανία. Δεν είναι λογικό εκείνοι που υποστηρίζουν την ανεξαρτησία της Σκωτίας να τη συνδέουν με τη διατήρηση της στερλίνας εάν οι ψηφοφόροι επιλέξουν τελικά την απόσχιση από τη Βρετανία.

Ολοι αυτοί οι πολιτικοί και οικονομικοί παράγοντες έχουν οδηγήσει σε μια κατά 4% ενίσχυση του δολαρίου έναντι των νομισμάτων των μεγαλύτερων εμπορικών εταιρών των ΗΠΑ από τις αρχές του τρέχοντος τριμήνου μέχρι σήμερα. Ενάντι του ευρώ, του γιεν και της στερλίνας, το αμερικανικό νόμισμα έχει παρουσιάσει ακόμη μεγαλύτερη άνοδο. Η μεταβλητότητα των ισοτιμιών μπορεί να επηρεάσει τις υπόλοιπες αγορές με διάφορους τρόπους. Μπορεί να μεταβάλει το προφίλ κινδύνου και αποδόσεων σε διασυννοιακές επενδύσεις όπως είναι το carry trade, δηλαδή η διασφάλιση αποδόσεων από τη διαφορά ανάμεσα στα επιτόκια των δύο νομισμάτων μιας ισοτιμίας. Μπορεί να οδηγήσει σε απόψεις από έκθεση σε μετοχές χωρίς την αντιστάθμιση του συναλλαγματικού κινδύνου. Οσο μεγαλύτερη είναι η μεταβλητότητα, τόσο μεγαλύτερες οι επιπτώσεις. Και όσο περισσότερο διαρκεί αυτή η μεταβλητότητα, τόσο μεγαλύτερη είναι η απειλή για τους κεντρικούς τραπεζίτες, αλλά και η δυσκολία τους να δαμάσουν την οποία μεταβλητότητα, είτε θεωρητικά είτε στην πραγματικότητα. Κατά συνέπεια θα υποβάθμιζε την αποστολή των κεντρικών τραπεζών στις ανεπτυγμένες οικονομίες, η οποία έχει ωφελήσει και τις χρηματοοικονομικές αγορές.

Η Σκωτία θυμίζει το Grexit

Εκροές κεφαλαίων και ρήτρες απόσχισης ενόψει του κρίσιμου δημοψηφίσματος

Αβεβαιότητα και ανασφάλεια, που θυμίζουν όσα συνέβαιναν στην Ελλάδα όταν βρισκόταν μια ανάσα πριν την έξοδο από την Ευρωζώνη, γνωρίζει τώρα η Σκωτία ενόψει του δημοψηφίσματος για την απόσχιση της από τη Βρετανία. Τα δύο ηχηρότερα ονόματα του τραπεζικού κλάδου της Σκωτίας, που παράλληλα είναι και οι μεγαλύτερες επιχειρήσεις στη χώρα, οι Royal Bank of Scotland (RBS) και η Lloyds προειδοποιούν για το ενδεχόμενο να μεταφέρουν την

Μεγάλες τράπεζες εξετάζουν το ενδεχόμενο μεταφοράς της έδρας τους στο Λονδίνο, ενώ οι συναλλαγές στην αγορά ακινήτων έχουν παγώσει.

έδρα τους στο Λονδίνο σε περίπτωση απόσχισης της. Την ίδια στιγμή, παράλυση επικρατεί στην αγορά της Σκωτίας, καθώς η προοπτική ανεξαρτητοποίησής της λειτουργεί ανασταλτικά σε κάθε οικονομική δραστηριότητα από τη χορήγηση δανείων και τη χρηματοδότηση συμφωνιών μέχρι την ενοίκιαση ακινήτων και την υλοποίηση οικοδομικών σχεδίων. Εκεί μάλιστα ανασταλεί κάθε αγορά κατοικίας αξίας άνω των 600.000 στερλινών (752.500 ευρώ).

Σε σχετική ανακοίνωσή της η RBS, έδρα της οποίας είναι η Σκωτία από το 1727, τονίζει πως «θεωρεί αναγκαίο να μετατοπίσει την έδρα της», αλλά ο διευθύνων

Η Royal Bank of Scotland αποτελεί μία από τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις της Σκωτίας και διατηρεί την έδρα της στη χώρα από το 1727. Παρ' όλα αυτά, εξετάζει πολύ σοβαρά τη μετεγκατάστασή της στο Λονδίνο σε περίπτωση που επικρατήσει το «Ναι» για την απόσχιση από το Ηνωμένο Βασίλειο.

σύμβουλος της έσπευσε να καθησυχάσει το προσωπικό, τονίζοντας με επιστολή του ότι η τράπεζα δεν σχεδιάζει τη μετακίνηση δραστηριοτήτων της ή θέσεων εργασίας, καθώς και ότι η αλλαγή έδρας δεν θα επηρεάσει τις καθημερινές εργασίες της.

Σε ανάλογες ανακοινώσεις προέβη και η Lloyds, που επίσης τόνισε ότι «δεν θα υπάρξουν άμεσες αλλαγές σε ζητήματα που επηρεάζουν τις επιχειρήσεις μας ή την πελατεία μας». Έχει προηγηθεί δήλωση του Μαρκ Κάρνεϊ, επικεφαλής της Τράπεζας της Αγγλίας, ότι έχουν εξετασθεί διεξοδικώς οι οικονομικές επιπτώσεις μιας ενδεχόμενης απόσχισης της Σκωτίας και ότι η Τράπεζα της Αγγλίας

διαθέτει σχέδια για την περίπτωση μαζικών εκροών κεφαλαίων από τη Σκωτία. Εξέφρασε, μάλιστα, την εκτίμηση πως η Τράπεζα της Σκωτίας θα χρειαστεί κεφάλαια ύψους τουλάχιστον 25% ίσως και περισσότερο από το 100% του ΑΕΠ της χώρας για διαθέσιμα αν αποσχιθεί η Σκωτία, αλλά διατηρήσει τη στερλίνα.

Εξάλλου, μεσιτικές και συμβολοί της αγοράς στέγης αναφέρουν πως στα συμβόλαια για την αγορά ακινήτων εισάγονται τελευταία «ρήτρες εξόδου» που δίνουν στους αγοραστές τη δυνατότητα να ακυρώσουν ή να επαναδιαπραγματευτούν το τίμημα σε περίπτωση απόσχισης της Σκωτίας. Παράλληλα, βρετα-

νικές εταιρείες ακινήτων αναβάλλουν τις αποφάσεις τους, ενώ μεγάλες κατασκευαστικές και εργολάβοι δεν δεσμεύονται για την ανανέωση συμβολαίων ενοικίασης.

Μετριοπαθείς εκτιμήσεις

Στελέχη της εταιρείας διαπραγμάτευσης στεγαστικών δανείων London & Country εκτιμούν πως καθοριστικές στη μελλοντική στάση των τραπεζών θα είναι οι ρυθμίσεις στις οποίες θα υποκεινται στεγαστικά δάνεια από βρετανικές τράπεζες σε περίπτωση απόσχισης. Το κρίσιμο ζήτημα θα είναι το κατά πόσον θα γίνουν οι όροι τους πολύ πιο περίπλοκοι ως προς το νόμισμα στο οποίο θα εκδίδονται τα δάνεια, οι ρυθμίσεις τους και άλλες τεχνικές πλευρές. Δεν λείπουν, πάντως, και οι τράπεζες που ενώ έχουν σημαντικές δραστηριότητες στη Σκωτία προεξοφλούν πως οι επιχειρήσεις θα ανακάμψουν και θα επανέλθει ισορροπία όποιο κι αν είναι το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος. Η ανουσία δεν έχει, άλλωστε, αποθαρρύνει τους πάντες. Η εταιρεία Orion Capital Partners αγόρασε στην αρχή της εβδομάδας το εμπορικό κέντρο East Kilbride από την RBS και την Delancey έναντι 180 εκατ. στερλινών, ποσό αντίστοιχο των 225,7 εκατ. ευρώ.

Ο Νικ Σκοτ, συνεργάτης εταιρείας νομικών Brodies υποστηρίζει πως στον ίδιο δεν έχει τύχει κανένα συμβόλαιο με ρήτρες εξόδου, ενώ ο Σάιμον Μπράουν, συνεργάτης της συμβουλευτικής ακινήτων CKD Galbraith, τονίζει πως ο αντίκτυπος στην αγορά αγροτικής γης και αγροτικών κατοικιών είναι πολύ περιορισμένος.

Επανάμιση

ΕΠΙΚΑΙΡΙΚΟ πρόγραμμα

Η επικαιρότητα... οι πρωταγωνιστές... η αλήθεια... με υπογραφή.

Παρουσίαση: **Αιμιλία Κενεβέζου**
Επιμέλεια παραγωγής-σκηνοθεσία: **Σάββας Αριστοδήμου**

ΑΠΟ ΤΙΣ 9 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ ΚΑΘΕ ΤΡΙΤΗ 9.45μ.μ.

PLK1
www.cybc.com.cy

μαζί στο ΡΙΚ

Παρουσίαση: **Ελίτα Μιχαηλίδου**

Δημοσιογραφική ομάδα: **Μαρίνα Κωλέττα Μελινιώτου Έλενα Σοφοκλέους**

Επιμέλεια παραγωγής: **Χρίστος Κανικλήδης**

Σκηνοθεσία: **Μαρίνος Γιαννάκης**

Εποπτεία: **Εύη Παπαμιχαήλ**

ΑΠΟ ΤΙΣ 15 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ ΔΕΥΤΕΡΑ ΜΕ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 3.30μ.μ.-5.00μ.μ.

PLK1
www.cybc.com.cy

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ Real Estate

ΚΥΡΙΑΚΗ 14 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2014

ΣΥΝΤΟΜΑ

ΦΩΤΟ: ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝ

Με τις άδειες που εκδόθηκαν το πρώτο εξάμηνο του 2014 αναμένεται να ανεγερθούν 1351 οικιστικές μονάδες, 942 λιγότερες ή 41% σε σύγκριση με το πρώτο εξάμηνο της περσινής χρονιάς.

Υποχώρηση 5,2% στις άδειες οικοδομής το πρώτο εξάμηνο

Μείωση 5,2% κατέγραψε ο αριθμός των αδειών οικοδομής που εκδόθηκαν την περίοδο Ιανουαρίου - Ιουνίου 2014 σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2013, καθώς ανήλθαν στις 2.560. Η συνολική αξία των αδειών έφτασε στα 432.455 εκατ. ευρώ από 648.111 εκατ. ευρώ, σημειώνοντας πτώση σε ποσοστό 33,3%, ενώ το συνολικό εμβαδόν διαμορφώθηκε στα 392.464 τετραγωνικά μέτρα (τ.μ.) από 585.766 τ.μ., καταγράφοντας μείωση 33%. Με τις άδειες που εκδόθηκαν το πρώτο εξάμηνο του έτους αναμένεται να ανεγερθούν 1351 οικιστικές μονάδες, 942 λιγότερες ή 41% σε σύγκριση με το πρώτο εξάμηνο της περσινής χρονιάς.

Όπως ανακοίνωσε η Στατιστική Υπηρεσία, ο αριθμός των αδειών οικοδομής που εκδόθηκαν από τις δημοτικές αρχές και τις επαρχιακές διοικήσεις κατά τον μήνα Ιούνιο 2014 ανήλθε στις 463. Η συνολική αξία των αδειών που εκδόθηκαν έφτασε τα 70,7 εκατομμύρια ευρώ, ενώ το συνολικό εμβαδόν διαμορφώθηκε στις 66.300 χιλιάδες τ.μ. Με τις άδειες που εκδόθηκαν τον έκτο μήνα του 2014 προβλέπεται να ανεγερθούν 277 οικιστικές μονάδες. Οσον αφορά στις επαρχίες, τον φετινό Ιούνιο εκδόθηκαν συνολικά 167 άδειες οικοδομής στη Λευκωσία, όπου αναμένεται να ανεγερθούν 65 οικιστικές μονάδες, 14 στην Αρμόκωστο, όπου εκτιμάται να ανεγερθούν 4 μονάδες και 64 στη Λάρνακα, όπου υπολογίζεται να ανεγερθούν 38 μονάδες. Παράλληλα, στην επαρχία Λεμεσού εκδόθηκαν 119 άδειες, από τις οποίες θα προκύψουν 63 οικιστικές μονάδες, ενώ ο αριθμός των αδειών στην επαρχία Πάφου έφτασε στις 99 και αναμένεται να ανεγερθούν 107 μονάδες.

Κατά την περίοδο Ιανουαρίου - Ιουνίου 2014, στην επαρχία Λευκωσίας οι άδειες οικοδομής μειώθηκαν στις 967 από 977 την αντίστοιχη περίοδο του 2013, ενώ η αξία τους ανήλθε στα 135.628 εκατ. ευρώ από 195.075 εκατ. ευρώ. Το εμβαδόν των αδειών που εκδόθηκαν το πρώτο φετινό εξάμηνο έφτασε τα 126.789 τ.μ., σημειώνοντας πτώση 34,2% σε σχέση με το αντίστοιχο περσινό εξάμηνο. Με τις άδειες που εκδόθηκαν τους πρώτους έξι μήνες της φετινής χρονιάς προβλέπεται να ανεγερθούν 395 οικιστικές μονάδες, από 676 που εκτιμάται να ανεγερθούν το αντίστοιχο περσινό διάστημα. Στην επαρχία Αρμόκωστου εκδόθηκαν 120 άδειες οικοδομής, το πρώτο εξάμηνο του 2014, από 177 το πρώτο εξάμηνο του 2013, η αξία τους υποχώρησε στα 19.180 ευρώ από 54.533 ευρώ, ενώ το εμβαδόν μειώθηκε από 21.251 τ.μ. στα 57.369 τ.μ. Με τις εκδοθείσες άδειες προβλέπεται να ανεγερθούν 57 οικιστικές μονάδες, από 361 που προβλεπόταν να ανεγερθούν την αντίστοιχη περσινή περίοδο. Ο αριθμός των αδειών οικοδομής στην επαρχία Λάρνακας ανήλθε, το πρώτο εξάμηνο της χρονιάς, στις 366, σε σχέση με 395, το πρώτο εξάμηνο του 2013, η συνολική αξία υποχώρησε στα 89.090 εκατ. ευρώ από 165.054, ενώ το εμβαδόν διαμορφώθηκε στα 67.680 τ.μ., από 114.667 τ.μ. Με τις άδειες που εκδόθηκαν στην επαρχία την εν λόγω περίοδο εκτιμάται ότι θα ανεγερθούν 193 μονάδες, από 310, την αντίστοιχη περσινή περίοδο. Οσον αφορά στην επαρχία Λεμεσού, οι άδειες οικοδομής που εκδόθηκαν, την περίοδο Ιανουαρίου - Ιουνίου 2014, έφτασαν τις 642, σε σχέση με 714 την αντίστοιχη περίοδο της προηγούμενης χρονιάς, η αξία διαμορφώθηκε στα 107.687 εκατ. ευρώ από 152.031 εκατ. ευρώ, ενώ το εμβαδόν υποχώρησε στα 98.279 τ.μ. από 135.578 τ.μ. Σε αντίθεση με τις υπόλοιπες επαρχίες, στην Πάφο ο αριθμός των αδειών οικοδομής παρουσίασε αύξηση το πρώτο φετινό εξάμηνο, φτάνοντας στις 465 από 438, το πρώτο περσινό εξάμηνο. Βέβαια, η συνολική αξία των αδειών υποχώρησε στα 80.870 εκατ. ευρώ από 81.418 εκατ. ευρώ, ενώ το εμβαδόν διαμορφώθηκε στα 78.465 τ.μ., από 85.266 τ.μ. Με τις άδειες που εκδόθηκαν το πρώτο εξάμηνο του 2014 προβλέπεται να ανεγερθούν 385 οικιστικές μονάδες, από 471, το πρώτο εξάμηνο του 2013.

Συνωστισμός εκατομμυριούχων στο πριγκιπάτο του Μονακό

Στα ύψη η ζήτηση από ευπόρους για τα λιγοστά πολυτελή ακίνητα

Το «φορολογικό κυνήγι» των ευπόρων σε πολλές χώρες της Ευρώπης και η σταδιακή διάβρωση του τραπεζικού απορρήτου της Ελβετίας τροφοδοτούν την αγορά πολυτελών κατοικιών του Πριγκιπάτου του Μονακό, ενός από τους λιγοστούς φορολογικούς παραδείσους της Ευρώπης, ο οποίος έχει το πρόσθετο πλεονέκτημα του μεσογειακού κλίματος και ασφαλώς της διεθνούς αίγλης. Το πρόβλημα όμως που έχει δημιουργηθεί αφορά την έλλειψη προσφοράς κατοικιών, καθώς το Μονακό έχει συγκεκριμένα όρια και είναι εξαιρετικά δύσκολη η επέκτασή πέραν αυτών.

Ως εκ τούτου, τα λιγοστά ακίνητα που αναπτύσσονται διατίθενται σε εξωφρενικές τιμές. Παρ' όλα αυτά, η ζήτηση είναι τέτοια, που οι αγοραστές δεν είναι δύσκολο να βρεθούν. Σύμφωνα με σχετικά στοιχεία της εταιρείας Savills, η επιβολή νέων φόρων στις πολυτελείς κατοικίες στο Λονδίνο, αλλά και τις ΗΠΑ, οδηγεί αρκετούς επενδυτές και

Το **ρετιρέ** του πύργου Tour Odeon, που κατασκευάζεται κοντά στην παραλία του Μονακό, συνολικής επιφάνειας 3.300 τ.μ., πωλείται έναντι του ιλιγγιώδους ποσού των 300 εκατ. ευρώ, δηλαδή σχεδόν 91.000 ευρώ/τ.μ.

Τα λιγοστά ακίνητα που αναπτύσσονται, διατίθενται σε εξωφρενικές τιμές.

εύπορους επιχειρηματίες στο Μονακό, όπου υπολογίζεται ότι σχεδόν ένας στους τρεις κατοίκους (επί συνόλου 38.000 ανθρώπων) είναι εκατομμυριοστές.

Το αποτέλεσμα της συσσώρευσης τόσων ανθρώπων υψηλής αγοραστικής

δύναμης, αλλά και της έλλειψης οικοπέδων για νέες αναπτύξεις, σημαίνει ότι οι τιμές πώλησης των λιγοστών σε αριθμό νέων κατοικιών συγκαταλέγονται μεταξύ των υψηλότερων παγκοσμίως. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα του πύργου Tour Odeon, ενός διπλού

ουρανοξύστη που κατασκευάζεται από την εταιρεία Groupe Marzocco, κοντά στην παραλία του Μονακό. Το ρετιρέ του εν λόγω πύργου, συνολικής επιφάνειας 3.300 τ.μ., πωλείται έναντι του ιλιγγιώδους ποσού των 300 εκατ. ευρώ, δηλαδή σχεδόν 91.000 ευρώ/τ.μ.! Το εν

λόγω διαμέρισμα συνοδεύεται από πισίνα και άλλες σχεδιαστικές καινοτομίες. Πάντως, είναι αξιοσημείωτο ότι έχουν ήδη προπωληθεί οι 26 από τις συνολικά 36 υπερπολυτελείς κατοικίες του συγκροτήματος, το οποίο είναι το πρώτο των πωληθέντων διαμερισμάτων έχει αποκτηθεί από πολίτες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης, ενώ τα διαμερίσματα στους κάτω ορόφους έχουν αγοραστεί από το ίδιο το κράτιδιο του Μονακό, ώστε να διατεθούν σε πολίτες του πριγκιπάτου.

Η ζήτηση στο πριγκιπάτο αφορά κυρίως μεγάλα διαμερίσματα, καθώς αρκετοί επιθυμούν να μετακομίσουν όλη τους την οικογένεια. Ωστόσο, η έλλειψη ακινήτων σημαίνει ότι οι αγοραπωλησίες είναι ελάχιστες. Το 2013 πωλήθηκαν μόλις 15 νέα διαμερίσματα, με τη μέση τιμή να αγγίζει τα 9,3 εκατ. ευρώ, έναντι μέσης τιμής μόλις 2,9 εκατ. ευρώ πριν από δύο χρόνια. Η μέση τιμή πώλησης κατοικιών με πέντε υπνοδωμάτια αυξήθηκε κατά 24% κατά τη διάρκεια του τελευταίου χρόνου, δείγμα της υψηλής ζήτησης για τα εν λόγω ακίνητα. Σε κάθε περίπτωση, η έλλειψη οικοπέδων σημαίνει ότι η μόνη λύση για τις εταιρείες ανάπτυξης ακινήτων είναι η ανέγερση ακινήτων με πολλούς ορόφους ή η ανακαίνιση πρώην εμπορικών ακινήτων, όπως το πρώην ξενοδοχείο «Μιραμπό», όπου δύο διαμερίσματα προσφέρονται προς πώληση αντί 45 και 55 εκατ. ευρώ αντίστοιχα.

Περιορίζεται σταδιακά ο κίνδυνος κατάρρευσης των τιμών στην Ελβετία

Καθουοαστική για το ενδεχόμενο κατάρρευσης των τιμών στην αγορά κατοικίας της Ελβετίας εμφανίζεται η τράπεζα UBS σε σχετική της ετήσια έκθεση, τονίζοντας ότι, από τον Ιανουάριο του τρέχοντος έτους και καθ' όλη τη διάρκεια της ημέρας διάρκειά του, η «φούσκα» των τιμών έχει αρχίσει να περιορίζεται σταδιακά, με αποτέλεσμα να απομακρύνεται ο σχετικός κίνδυνος.

Την ίδια στιγμή, οι παράγοντες της αγοράς αναμένουν με μεγάλο ενδιαφέρον την επόμενη τριμηνιαία έκθεση της Κεντρικής Τράπεζας της Ελβετίας, η οποία θα εκδοθεί εντός του μήνα και θα δίνει μεγάλη έμφαση στις τιμές των κατοικιών.

Σύμφωνα πάντως με τη UBS, τα μέτρα που έχουν ληφθεί μέχρι σήμερα έχουν αποδώσει, καθώς για πρώτη φορά από το 2013 δεν κα-

Οι **τιμές** παραμένουν σε πολύ υψηλό σημείο, έστω κι αν η ανοδική τους πορεία φαίνεται να έχει αναχαιπιστεί.

ταγράφονται περιοχές της χώρας όπου να είναι εμφανής η επικινδυνότητα να σπάσει η «φούσκα» των τιμών των κατοικιών. Τα εν λόγω μέτρα αφορούν κυρίως την επιβολή αυστηρότερων κριτηρίων δανειοδοτήσεων στην αγορά στεγαστικής πίστης, όπως επίσης και στη λήψη πρόσθετων μέτρων κεφαλαιακής θωράκισης των τραπεζών, μέσω της αύξησης των αποθεματικών για τυχόν επισφαλδή δάνεια.

Πάντως, οι τιμές παραμένουν σε πολύ υψηλό σημείο, έστω κι αν η ανοδική τους πορεία φαίνεται να έχει αναχαιπιστεί.

Τα πολύ χαμηλά επιτόκια, η εισροή πολλών μεταναστών υψηλής οικονομικής επιφάνειας και η ελκυστικότητα της χώρας ως ασφαλούς επενδυτικού προορισμού εξακολουθούν να τροφοδοτούν τη ζήτηση.

Μαγνήτης» τα ξενοδοχεία στην Ισπανία

Εντον αποδεικνύεται η επενδυτική δραστηριότητα στον κλάδο των ξενοδοχείων της Ισπανίας κατά το φετινό πρώτο εξάμηνο. Όπως προκύπτει από σχετική έρευνα της CBRE, κατά τη διάρκεια του φετινού πρώτου τριμήνου επενδύθηκαν συνολικά κεφάλαια 724 εκατ. ευρώ για την αγορά ξενοδοχειακών ακινήτων στη χώρα της Ιβηρικής Χερσονήσου. Ενδεικτικό της εκτόξευσης των επενδύσεων είναι το ότι, στο σύνολο του 2013, είχαν τοποθετηθεί κεφάλαια ύψους 665 εκατ. ευρώ.

Βασικός λόγος της ανόδου αυτής είναι η αισθητή βελτίωση του τουριστικού ρεύματος προς την Ισπανία. Κατά το φετινό πρώτο εξάμηνο, στη χώρα καταγράφηκαν 124,5 εκατ. διανυκτερεύσεις, ενώ η αύξηση της ζήτησης δωματίων αυξήθηκε κατά 3%. Η Μαδρίτη, η οποία εστιάζει κυρίως στον συνεδριακό τουρισμό, σημείωσε άνοδο των διανυκτερεύσεων της τάξεως του 12,5%. Αύξηση κατά 6,6% σημείωσαν και οι διανυκτερεύσεις στη Βαρκελώνη. Οσον αφορά την προέλευση των τουριστών, τη μεγαλύτερη άνοδο σε ετήσια βάση καταγράφουν οι αφίξεις από τη γειτονική Πορτογαλία, τη Φινλανδία και την Πολωνία, ενώ οι παραθαλάσσιοι προορισμοί της Καστεγιόν, της Βαλένθια και της Κόστα Τροπικάλ είναι οι δημοφιλέστεροι.

Σημάδια σταθεροποίησης της πορτογαλικής αγοράς κατοικιών

Αυξημένη είναι η ζήτηση των επενδυτών για απόκτηση ακινήτων στην αγορά της Πορτογαλίας, αναφέρουν πλέον όλοι και περισσότερο φορείς της αγοράς. Το γεγονός ότι οι τιμές πώλησης κατοικιών, αλλά και άλλων κατηγοριών ακινήτων, όπως κτίρια γραφείων και εμπορικά καταστήματα, είναι σε ιδιαίτερα χαμηλό επίπεδο, έχει προσελκύσει πολλούς ξένους ενδιαφερόμενους. Σύμφωνα με τον δείκτη τιμών που επιμελείται η Deloitte, οι τιμές των κατοικιών στην Πορτογαλία συγκαταλέγονται μεταξύ των πλέον προσιτών σε όλη την Ευρώπη. Ως εκ τούτου, η εν λόγω αγορά, μαζί με εκείνη της Γερμανίας και της Δανίας, αποτελεί μια από τους τρεις δημοφιλέστερους προορισμούς για απόκτηση ακινήτων.

Σε ανάλογο συμπέρασμα καταλήγει και η Banco Comercial Portugues SA, η οποία ανέφερε ότι από τον Μάιο και μετά καταγράφεται βελτίωση των συνθηκών στην αγορά ακινήτων. Οι πωλήσεις κατασκευθέντων ακινήτων της τράπεζας αυξήθηκαν σε αξία κατά 2,6% κατά τη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου του 2014, αγγίζοντας τα 119 εκατ. ευρώ, σε σχέση με την αντίστοιχη περσινή περίοδο. Η βελτίωση της ζήτησης στην αγορά έχει επιτρέψει στην τράπεζα να πωλήσει όλες τις κατοικίες που είχε κατασχεήσει σε Λισσαβόνα. Οπότε και στο νότιο τμήμα του Αλγκάρβε, χρησιμοποιώντας διαδικτυακή πλατφόρμα πωλήσεων, πλειστηριασμούς και συνεργασίες με μεσσιτικά γραφεία για την

προώθηση των εν λόγω ακινήτων. Πάντως, η συνολική αξία των κατασκευθέντων ακινήτων της τράπεζας εξακολουθεί να αγγίζει το 1,39 δισ. ευρώ.

Σύμφωνα με μεσσιτικά γραφεία της χώρας, από τις πλέον κινητικές ομάδες αγοραστών κατοικιών στην Πορτογαλία είναι οι Βρετανοί. Πέραν των χαμηλών τιμών, οι ενδιαφερόμενοι προσελκύονται στη χώρα της Ιβηρικής Χερσονήσου και λόγω του ότι όλες οι ενδείξεις συγκλίνουν προς την κατεύθυνση της σταθεροποίησης των τιμών. Σύμφωνα με την τελευταία έρευνα της RICS/Ci, καταγράφονται ισχυρά σημάδια σταθεροποίησης των αξιών, για πρώτη φορά ύστερα από τέσσερα χρόνια. Μάλιστα, σύμφωνα με την έρευνα, οι τιμές πώ-

λησης νεόδμητων κατοικιών σημειώνουν άνοδο, ενώ, σε αρκετές περιοχές της χώρας, αυξητικά κινούνται και οι τιμές πώλησης μεταχειρισμένων κατοικιών, κυρίως στη δημοφιλή τουριστικά περιοχή του Αλγκάρβε.

Στην εν λόγω περιοχή της Πορτογαλίας, οι τιμές παραμένουν 32% χαμηλότερες, κατά μέσο όρο, από τις αντίστοιχες τιμές των κατοικιών στη Βρετανία.

Μάλιστα, αν συνεκτιμηθεί και η συναλλαγματική ισοτιμία που επί του παρόντος ευνοεί τους Βρετανούς, η πραγματική αξία των κατοικιών είναι ακόμα χαμηλότερη, επιτρέποντας την πραγματοποίηση αγορών είτε για λόγους χρήσης ως εξοχικού είτε για επενδυτικούς σκοπούς.

Από τις πλέον κινητικές ομάδες αγοραστών κατοικιών στην Πορτογαλία είναι οι Βρετανοί.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ • ΕΠΙΣΤΗΜΗ • ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

ΚΥΡΙΑΚΗ 14 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2014

Το Κέντρο φιλοξενεί στους τέσσερις ορόφους του περισσότερα από 1000 έργα τέχνης, 6000 εκδόσεις και μία ενδιαφέρουσα συλλογή από ενδυμασίες και ενθυμιάματα των τελευταίων 300 χρόνων της κυπριακής ιστορίας.

Γέφυρα πολιτισμού και συμφιλίωσης

Το Κέντρο Εικαστικών Τεχνών και Έρευνας ανοίγει αύριο επίσημα τις πύλες του στην καρδιά της Παλιάς Λευκωσίας

Του ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

300 χρόνια κυπριακής ιστορίας, περισσότερα από 1000 ανεκτίμητα έργα τέχνης και πάνω από 6000 σπάνιες, παλαιότερες και πιο σύγχρονες εκδόσεις θα στεγάζει το νεότευκτο Κέντρο Εικαστικών Τεχνών και Έρευνας της οδού Ερμού στην Παλιά Λευκωσία. Το Κέντρο εγκαινιάζεται αύριο από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας κ. Νίκο Αναστασιάδη και εκεί θα παραστεί και η 87χρονη σήμερα θυγατέρα του τελευταίου κυβερνήτη της Κύπρου, η οποία παραχώρησε στο Κέντρο αντικείμενα του πατέρα της.

Ένα εξαιρετικής σημασίας Κέντρο Πολιτισμού και Τεχνών, που σε τέσσερις διαφορετικούς χώρους-ορόφους συγκεντρώνει μέσα από τα εκθέματά του μεγάλο μέρος της σύγχρονης ιστορίας της Κύπρου από τον 18ο μέχρι και τον 20ο αιώνα. Αυτός

Στο Κέντρο γίνεται μια ειδική αναφορά στην Αικατερίνη Κορνάρο, την τελευταία βασίλισσα της Κύπρου με έργα τέχνης που αναπαριστούν την ίδια αλλά και ομοιάμά της.

Το κτήριο του Κέντρου είναι έργο των αρχιτεκτόνων Ανδρέας και Ζωής Λόρδου και βρίσκεται στην οδό Ερμού στην Παλιά Λευκωσία.

66

Το νέο πολιτιστικό στολίδι της πρωτεύουσας πέραν της ερευνητικής και μουσειακής του ιδιότητας αποτελεί και ένα χώρο προώθησης της εθνοϊστορικής συμβίωσης στην Κύπρο που οραματίζεται γέφυρες συμφιλίωσης μεταξύ των δύο κοινοτήτων.

ο πολιτιστικός θησαυρός αποτελεί την υλοποίηση του οράματος του Ιδρύματος Κώστα και Ρίτας Σεβέρη να στεγάσουν σε έναν ενιαίο χώρο τις ιδιωτικές συλλογές τους που αποτελούνται από πλήθος έργων τέχνης, ενδυμασίες, αναμνηστικά αντικείμενα και χιλιάδες σπάνια, παλαιότερα και σύγχρονα βιβλία τόσο στην ελληνική όσο και στην τουρκική και αγγλική γλώσσα. Ταυτόχρονα, όμως, οι συλλογές και τα αντικείμενα των συλλογών αποκτούν με την έκθεσή τους διαδραστικό χαρακτήρα, αφού είναι διαθέσιμα για τους σύγχρονους και κυρίως τους μελλοντικούς μελετητές της ιστορίας, ηθογραφίας, λαογραφίας και τέχνης της Κύπρου. Το νέο πολιτιστικό στολίδι της πρωτεύουσας πέραν της ερευνητικής και μουσειακής του ιδιότητας αποτελεί και ένα χώρο προώθησης της εθνοϊστορικής συμβίωσης στην Κύπρο που οραματίζεται γέφυρες συμφιλίωσης μεταξύ

Ομοίωμα του Άγγλου Κυβερνήτη της Κύπρου Sir Garnet Joseph Wolseley με την αυθεντική στολή του.

Ελληνοκύπριοι με σκούρα ρούχα και Τουρκοκύπριοι της εποχής με ανοιχτόχρωμες ενδυμασίες, αφού ανήκαν στην άρχουσα τάξη της εποχής.

Η σύγχρονη κυπριακή ιστορία σε 4 ορόφους

Το Κέντρο, που βρίσκεται στην καρδιά της παλιάς Λευκωσίας, έχει ανεγερθεί στον χώρο όπου βρισκόταν παλαιότερα το παλιό χάνι και αργότερα παλιός αλευρόμυλος της οδού Ερμού. Το κτήριο αυτό μετατράπηκε με ενθουσιασμό και αφοσίωση σε ένα χώρο πολιτισμού και έρευνας που φιλοξενεί στους τέσσερις ορόφους του περισσότερα από 1000 έργα τέχνης, 6000 εκδόσεις και μία ενδιαφέρουσα συλλογή από ενδυμασίες και ενθυμιάματα των τελευταίων 300 χρόνων της κυπριακής ιστορίας. Μελετώντας τα έργα, ο επισκέπτης θα μπορέσει να ταξιδέψει νοερά από την Κύπρο του 18ου αιώνα στην Κύπρο του 20ού αιώνα, όπως καταγράφκε μέσα από τη ματιά και τα πινέλα ξένων περιηγητών καλλιτεχνών, ενώ στην πορεία της ξενάγησης του θα μπορεί να θαυμάσει το δημιουργικό συναπάντημα των ανθρώπων που έζησαν στο νησί μέσα από την ιστορία του τόπου σε ένα ενιαίο χώρο. Η εξέλιξη του νησιού μέσα από την αρχιτεκτονική, την τοπογραφία, τις σκηνές καθημερινής ζωής αλλά και των συλλογών από αφίσες και πολιτικών γελοιογραφιών γίνεται κατανοητή μέσα από τους πίνακες. Οι επιρροές που δέχτηκε η ενδυμασία στην Κύπρο

από την Ανατολή και τη Δύση γίνονται εμφανείς από την πληθώρα κοστούμιών όλων των εποχών, ενώ μια ειδική αναφορά στην Κατερίνα Κορνάρο, την τελευταία βασίλισσα της Κύπρου, την Ερευνητικό Κέντρο, που λειτουργεί ήδη εκεί και καταλογογραφεί ήδη τον τεράστιο όγκο σπάνιων βιβλίων τέχνης και ιστορίας, καλωσορίζει καθένα που θέλει να μελετήσει, να ερευνήσει ή απλώς να γνωρίσει καλύτερα την Κύπρο, την Ελλάδα, την Τουρκία αλλά και την Εγγύς Ανατολή. Στο Κέντρο, όπως ενημέρωσε η κ. Σεβέρη τους δημοσιογράφους θα διοργανώνονται εκπαι-

Ο επισκέπτης θα έχει τη δυνατότητα να απολαύσει το ποτό του στο Roof Terrace με θέα την παλιά πόλη.

δευτικά προγράμματα, θα φιλοξενούνται περιοδικές εικαστικές εκθέσεις, ενώ θα υπάρχει δυνατότητα για παραχώρηση του χώρου σε τρίτους για διοργάνωση επιλεγμένων εκδηλώσεων. Αξίζει να σημειωθεί πως ο επισκέπτης θα έχει το βράδυ την δυνατότητα να απολαύσει το ποτό του στο Roof Terrace με θέα την παλιά πόλη ή κατά την διάρκεια της ημέρας, ένα καφέ ή ελαφρύ σνακ στην καφετέρια Balthazar στο ισόγειο του κτηρίου. Παράλληλα, το Κέντρο διαθέτει πωλητήριο στο οποίο ο επισκέπτης μπορεί να βρει διάφορα αναμνηστικά σχετικά με τις συλλογές, επίσης συμπεριλαμβάνονται και αναπαραγωγές από τουριστικές αφίσες της αποικιοκρατικής περιόδου, βιβλία για την Κύπρο, αντικείμενα για το σπίτι, κοσμήματα, οπτικές μαρμελάδες και παιχνίδια.

Info: Τα εγκαινία του Κέντρου θα πραγματοποιηθούν αύριο Δευτέρα στις 7:00 μ.μ. Οι ώρες λειτουργίας κατά την καλοκαιρινή περίοδο είναι Δευτέρα - Σάββατο 9:30 π.μ.-4:30 μ.μ. Κατά τη χειμερινή περίοδο είναι Τρίτη - Κυριακή 9:30 π.μ.-4:30 μ.μ. Το Δευτέρα παραμένει κλειστό. Η είσοδος είναι 5 ευρώ, παιδιά και μαθητές δωρεάν. Πληρ. 22300999 www.severis.org

των δύο κοινοτήτων, Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων. Την προηγούμενη εβδομάδα το Κέντρο άνοιξε τις πόρτες του και υποδέχτηκε τον ανθρώπινο Τύπου για μια πρώτη επαφή και ξενάγηση στους υπέροχους χώρους του.

Η ίδια η κ. Ρίτα Σεβέρη, εκτελεστική διευθύντρια, πραγματοποίησε την ξενάγηση με ενθουσιασμό αλλά και συγκίνηση, αφού ένα όνειρο ζωής έγινε πραγματικότητα. Το Ίδρυμα Κώστα & Ρίτας Σεβέρη, στο οποίο υπάγεται το Κέντρο, αποτελεί έναν μη κυβερνητικό, μη κερδοσκοπικό οργανισμό που στοχεύει στην προώθηση του πολιτισμού και κυρίως της εθνοϊστορικής συμβίωσης στη χώρα μας. Για αυτόν ακριβώς τον λόγο, όπως μας εξήγησε η κ. Σεβέρη, αναγέρθηκε στην καρδιά της Λευκωσίας, στην οδό Ερμού, το Κέντρο Εικαστικών Τεχνών και Έρευνας για να φέρει ταυτόχρονα κοντά τις δύο κοινότητες. Να σημειωθεί ότι το έργο υλοποιήθηκε με την οικονομική στήριξη του Ιδρύματος Σεβέρη, του USAID, των EEA Grants Norway και του προγράμματος De Minimis.

Ατζέντα

Ε Π Ι Λ Ο Γ Ε Σ

14.9-20.9.14

Επιμέλεια: ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ
art@kathimerini.com.cy

ΣΥΝΑΥΛΙΑ

Αλεξίου - Τσανακλίδου

Χάρης Αλεξίου και **Τάνια Τσανακλίδου** θα βρεθούν μαζί επί σκηνής στην Κύπρο για δύο μεγάλες συναυλίες. Μαζί τους και οι Nouveau Sextet για ένα πρόγραμμα γεμάτο με μεγάλες επιτυχίες από τις δύο ερμηνεύτριες. Πέμπτη 18 Σεπτεμβρίου, Αμφιθέατρο Λακατάμιας, Λευκωσία και Παρασκευή 18 Σεπτεμβρίου, Πατικίεο Αμφιθέατρο Λάρνακας στις 9:00 μ.μ. Εισιτήρια 25 ευρώ. Πληρ. 99306626.

ΧΟΡΟΣ

Η θρυλική «Ζιζέλ» στα «Κύπρια»

Για τους λάτρεις του κλασικού μπαλέτου η υπέροχη, γεμάτη φαντασία ιστορία της Ζιζέλ ανεβαίνει στην Κύπρο από το διάσημο θέατρο Ρωσικό Μπαλέτο της Αγίας Πετρούπολης που ιδρύθηκε το 1990. Η Ζιζέλ είναι μία ιστορία αιώνιας αγάπης, προδοσίας, εκδίκησης και συγχώρεσης που αφηγείται την ιστορία μιας νεαρής χωρικής, της Ζιζέλ, που ερωτεύεται τον Άλμπερτ χωρίς να γνωρίζει τη βασιλική του καταγωγή. Η καταδικασμένη αυτή σχέση τελειώνει με την αποκάλυψη της αλήθειας και τον θάνατο της Ζιζέλ, μεταφέροντάς μας μετά σε ένα μυθικό κόσμο με υπερφυσικά πλάσματα. Παρασκευή 19 Σεπτεμβρίου, Αμφιθέατρο Σχολής Τυφλών Λευκωσία στις 8.30μμ. Επίσης 20/9, Πατικίεο Δημοτικό Αμφιθέατρο Λάρνακας και 21/9 Δημοτικό Κηποθέατρο Λεμεσού. Εισιτήρια 10 και 5 ευρώ. Πληρ. 70007705.

Το ρωσικό μπαλέτο έχει ολοκληρώσει περισσότερες από 70 παγκόσμιες περιοδείες και έχει συμμετάσχει σε 17 διεθνή φεστιβάλ μπαλέτου.

ΜΑΤΙΕΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΛΟΝΔΙΝΟ ΘΕΑΤΡΟ

St James Theatre

www.stjamestheatre.co.uk

«Breeders». Η καινούργια κωμωδία του Μπεν Οκρεντ (γνωστός από έργα που κέρδισαν το ενδιαφέρον κοινού και κριτικής, όπως το «The Great Game: Afghanistan») βάζει στο στόχαστρο τις αποκαλούμενες «οικογένειες νέου τύπου». Η Αντρέα και η Καρολάιν, ομόφυλο ζευγάρι σταθερό και οικονομικά «βολεμένο», θέλουν απεγνωσμένα να αποκτήσουν παιδί. Απορρίπτοντας την υιοθεσία, επιλέγουν την τεχνητή γονιμοποίηση, και η Αντρέα, «κυρίαρχη» σύντροφος στο ζευγάρι, προτείνει τον αδελφό της, τον Τζίμι, ως ιδέωδη δωρητή σπέρματος για την Καρολάιν. Υποστηρίζει επιπλέον ότι ο Τζίμι και η κοπέλα του, η Σάρρον, πρέπει να έλθουν να μείνουν μαζί τους και, σε αντάλλαγμα για τη δωρεάν φιλοξενία (που την έχουν ανάγκη καθώς είναι αμφότεροι άνεργοι), να βοηθήσουν στην ανατροφή του μωρού. Ολα περιπλέκονται, βέβαια, και η εξέλιξη του έργου αναδεικνύει το ταλέντο του Μπεν Οκρεντ στην κωμωδία. Εως τις 4 Οκτωβρίου.

ΛΥΩΝ

ΜΠΙΕΝΑΛΕ

Biennale de la Danse

www.biennaledeladanse.com

Η 16η Μπιενάλε Χορού της Λυών περιλαμβάνει στο πρόγραμμά της μια πλειάδα παραστάσεων, ανάμεσά τους και παγκόσμιες πρεμιέρες, με τη συμμετοχή καλλιτεχνών από όλο τον κόσμο. Ο Μπενζαμίν Μιλπιέ, ο οποίος αναλαμβάνει καθήκοντα διευθυντή της παρισιανής Opera Ballet από την 1η Νοεμβρίου, παρουσιάζει σε πρεμιέρα τη χορογραφία που δημιούργησε για το L.A. Dance Project, η Νοτιοαφρικανική χορεύτρια και χορογράφος Ντάντα Μαζίλο συμμετέχει με μια νέα χορευτική δασκαλεία της όπερας του Ζορζ Μπιζέ «Κάρμεν» (φωτ.), ενώ θα παρουσιαστεί και το 8ωρο έργο του Γιαν Φαμπρ «Troubleyn». Επίσης, στις ιδιαίτερα ενδιαφέρουσες παρουσίες στην Μπιενάλε συγκαταλέγονται ο Λόνι Νιούζον και η ομάδα του, DV8 Physical Theatre, ο Κλάουντιο Στελάτο, η χορεύτρια και χορογράφος φλαμένκο Ροσίο Μολίνα και η νοτιοαφρικανική χορευτική ομάδα Soweto's Finest. Εως τις 30 Σεπτεμβρίου.

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ

ΕΚΘΕΣΗ

Whitney Museum

www.whitney.org

«Jeff Koons: A Retrospective». Ο Τζεφ Κουνς είναι ένα από τα διασημότερα αλλά και τα πιο αμφισβητούμενα πρόσωπα στο σύγχρονο καλλιτεχνικό στερέωμα. «Πίγονος» του κινήματος της pop art, ο 59χρονος Αμερικανός καλλιτέχνης πειραματίστηκε με μορφές και σύμβολα της μαζικής κουλτούρας, προχώρησε σε καινοτόμους εφαρμογές της αντίληψης για το readymade (το «έτοιμο» προϊόν ως συστατικό της καλλιτεχνικής δημιουργίας) και συνέβαλε, συχνά με προκλητικό τρόπο και αφιφώντας τον κίνδυνο γελοιοποίησης, στην αλλαγή της σχέσης των καλλιτεχνών με τα media και την αγορά, μια τακτική που αποδείχτηκε ιδιαίτερα κερδοφόρα για τον ίδιο [πρόσφατα, το έργο του Balloon Dog (Orange) πωλήθηκε για 58,4 εκατ. δολάρια σε δημοπρασία του οίκου Κρίστις, σπάζοντας το ρεκόρ για έργο ζώντος καλλιτέχνη]. Αν και πολλοί τον έχουν χαρακτηρίσει δεξιοτέχνη του κίτς και των δημοσίων σχέσεων, υπάρχει ωστόσο μια σημαντική μερίδα φιλότινων που θεωρούν αξιόλογη τη συνεισφορά του στην τέχνη των καιρών μας. Εως τις 19 Οκτωβρίου.

ΜΟΥΣΙΚΗ

Tradition Reloaded με τους Τατ-Τναμπάρ

Μία όμορφη μουσική περιδιάβαση με τους βραβευμένους Τατ-Τναμπάρ στα μονοπάτια της κυπριακής μουσικής παράδοσης σε συνδυασμό με επιλεγμένα ποιήματα του Κώστα Μόντη στο πλαίσιο του φετινού φεστιβάλ «Τα Κύπρια». Μια πρόταση με την οποία επιχειρείται η εκτέλεση γνωστών παραδοσιακών κυπριακών τραγουδιών, με μια προσέγγιση σύγχρονη, μέσα από όργανα εντελώς ασύμβατα με τα καθιερωμένα, κατασκευασμένα από ανακυκλώσιμα υλικά, ακόμα και από λαχανικά, παραμένοντας όμως πιστοί στο πρότυπο μουσικό άκουσμα, αλλά παράλληλα διαμορφώνοντας για το κάθε τραγούδι μια ακουστική πορεία πρωτότυπη και μοναδική. Τετάρτη 17 Σεπτεμβρίου, Δημοτικό Αμφιθέατρο Δερύνειας στις 8:30 μ.μ. Επίσης 22/9 Αμφιθέατρο Μακαρίου Γ' Λευκωσία, 23/9 Πατικίεο Αμφιθέατρο Λάρνακας και 24/9 Δημοτικό Κηποθέατρο Λεμεσού. Εισιτήρια 10 και 5 ευρώ. Πληρ. 70007705.

Μία σύγχρονη καλλιτεχνική δημιουργία, ένα μουσικό ταξίδι στη λαϊκή μουσική μας παράδοση, με πχόκρωμα στο οποίο αναδεικνύεται η συνύπαρξη του παλιού με το σύγχρονο.

ΜΟΥΣΙΚΗ

Ο Γιάννης Χαρούλης στη Λευκωσία

Ο Κρητικός τραγουδοποιός Γιάννης Χαρούλης θα βρεθεί αυτή την εβδομάδα στην Κύπρο για μία μόνο συναυλία. Ο Γιάννης Χαρούλης ασχολείται ιδιαίτερα στη δουλειά του με την κρητική παραδοσιακή μουσική και τη μεταφορά της στο σήμερα και είναι ιδιαίτερα αγαπητός από το κυπριακό μουσικόφιλο κοινό. Σάββατο 20 Σεπτεμβρίου, Σκαλί Αγλαντζιάς, Λευκωσία στις 8:00 μ.μ. Εισιτήρια: 20 ευρώ. Πληρ. 22430121.

ΣΥΝΑΥΛΙΑ

Νταλάρας με «Ρεμπέτικο Unplugged»

Ο Γιώργος Νταλάρας παρουσιάζει ένα μεγάλο μουσικό ταξίδι-αφιέρωμα στο ρεμπέτικο. Ένα είδος που ο ερμηνευτής έχει προσεγγίσει όλα αυτά τα χρόνια με συνέπεια και γνώση. Τετάρτη, 17 Σεπτεμβρίου, Αρχαίο Θέατρο Κουρίου και Πέμπτη 18 Σεπτεμβρίου Αμφιθέατρο Σχολής Τυφλών Λευκωσίας στις 9:00 μ.μ. Εισιτήρια: 20 και 25 ευρώ. Πληρ. 22314507.

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

Οι Εθελοντές Γιατροί πάνε σινεμά

Ο μεγαλύτερος φορέας κινηματογράφων στην Κύπρο το K Cineplex, προσφέρει εξ ολοκλήρου την πρώτη προβολή της αμερικανικής κωμωδίας του καλοκαιριού «Chef» στην οργάνωση «Εθελοντές Γιατροί-Κύπρος». Η ταινία είναι ένα παραμύθι με χαρούμενο τέλος, δηλαδή ο σκηνοθέτης της ταινίας Τζον Φαβρό. Μετά από μια παρεξήγηση ο Καρλ Κάσπερ (Τζον Φαβρό) απολύεται από το γκουρνέ εστιατόριο στο οποίο δουλεύει ως шеφ. Πέμπτη, 18 Σεπτεμβρίου, στις 8:00 μ.μ. στο K Cineplex Στροβόλου, Λευκωσία. Εισιτήριο 8 ευρώ.

ΘΕΑΤΡΟ

Οι φόνισσες της Παπαδιαμάντη

Η σπαρταριστή κωμωδία των Αλέξανδρου Ρήγα και Δημήτρη Αποστόλου θα βρεθεί στην Κύπρο στο πλαίσιο του φεστιβάλ «Τα Κύπρια» για δύο παραστάσεις. Οι φόνισσες της Παπαδιαμάντη είναι μία σουρεαλιστική κωμωδία που μέσα από τόσα ακραία στοιχεία και «πέραν του κανονικού» χαρακτηριστικά των ηρωίδων της φιλοδοξεί να φέρει πέρα από το χαμόγελο και ένα «μήνυμα» ελπίδας ότι τίποτα δεν τελειώνει... μέχρι να σφυρίξει η μοίρα τη λήξη του αγώνα. Δευτέρα 15 Σεπτεμβρίου, Πατικίεο Δημοτικό Αμφιθέατρο Λάρνακας και Τρίτη 16 και Τετάρτη 17 Σεπτεμβρίου Σχολή Τυφλών Λευκωσίας στις 8:30 μ.μ. Εισιτήρια 10 και 5 ευρώ. Πληρ. 70007705.

ΕΠΙΣΗΣ | Τον ΚΩΣΤΑ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ

Μία σακούλα καραμέλες

Αναμένω με περιέργεια να μάθω το που θα κτυπήσει και με τι αποτελέσματα, η ηλιακή καταγίδα, για την οποία η NASA ανακοίνωσε ότι θα καταφθάσει στη γη το σαββατοκύριακο. Βλέπετε, έχω από τα φοιτητικά μου χρόνια μια έντονη επισημονική υποψία: ότι οι ακτινοβολίες που καταφέρνουν να ξεφύγουν από την ακτινοσκοπώστρα ατμοσφαιρική ασπίδα και βομβαρδίζουν ζώντες οργανισμούς, είναι οι κυρίως υπεύθυνες για τις μεταλλάξεις που οδήγησαν και οδηγούν την εξέλιξη των όντων. Πάντως, άμεσα αποτελέσματα επί του ανθρώπινου γένους μην αναμένετε... Η τρέχουσα παγκόσμια κυριαρχία των Άπλστον με τη διαχρονική συνεισφορά της τεράστιας μάζας των Ηλιθίων, δεν κινδυνεύει από ένα νέο εξελιγμένο υποείδος ανθρώπου. Η κάθε Ρώμη της ιστορίας καταλύεται από τον ίδιο της τον εκμαυλισμένο εαυτό, παρασύροντας μαζί της στην καταστροφή και το πλήθος των εκάστοτε αθών... Προς επίρρωση της διαχρονικότητας της βλακείας που μας καταστρέφει, θα

μοιραστώ μαζί σας ένα κείμενο του ευφούς Βραζιλιάνου μουσικολόγου, ποιητή και συγγραφέα, Mario de Andrade (1893 - 1945). Μου το «προώθησε» η αδερφή μου - η Στελλίνα - και διαπίστωσα ότι κυκλοφορεί εδώ και χρόνια στο διαδικτυο από ομογενωμόντες. Αξίζει να το «σπρώξουμε»:
«Μέτρησα τα χρόνια μου και συνειδητοποίησα, ότι μου υπολείπεται λιγότερος χρόνος ζωής απ' ό,τι έχω ζήσει έως τώρα... Αισθάνομαι όπως αυτό το παιδάκι που κέρδισε μια σακούλα καραμέλες: τις πρώτες τις καταβρόχθισε με λαίμαργία αλλά όταν παρατήρησε ότι του απέμειναν λίγες, άρχισε να τις γεύεται με βαθιά απόλαυση.
Δεν έχω πια χρόνο για ατέρμονες συγκεντρώσεις όπου συζητούνται, καταστατικά, νόρμες, διαδικασίες και εσωτερικοί κανονισμοί, γνωρίζοντας ότι δεν θα καταλήξει κανείς ποθενά. Δεν έχω πια χρόνο για να ανέχομαι παράλογους ανθρώπους που παρά τη χρονολογική τους ηλικία, δεν έχουν μεγαλώσει. Δεν

έχω πια χρόνο για να λογομαχώ με μετριότητες. Δεν θέλω να βρίσκομαι σε συγκεντρώσεις όπου παρελαύνουν παραφουσκωμένοι εγωισμοί. Δεν ανέχομαι τους χειριστικούς και τους καιροσκόπους.
Με ενοχλεί η ζήλια και όσοι προσπαθούν να υποτιμήσουν τους ικανότερους για να οικειοποιηθούν τη θέση τους, το ταλέντο τους και τα επιτεύγματά τους. Μισώ να είμαι μάρτυρας των ελαττωμάτων που γεννά η μάχη για ένα μεγαλοπρεπές αξίωμα. Οι άνθρωποι δεν συζητούν πια για το περιεχόμενο... μετά βίας για την επικεφαλιά. Ο χρόνος μου είναι λίγος για να συζητώ για τους τίτλους, τις επικεφαλίδες. Θέλω την ουσία, η ψυχή μου βιάζεται... Μου μένουν λίγες καραμέλες στη σακούλα...
Θέλω να ζω δίπλα σε πρόσωπα με ανθρώπινη υπόσταση. Που μπορούν να γελούν με τα λάθη τους. Που δεν επαινούνται για τον θρίαμβό τους. Που δεν θεωρούν τον εαυτό τους εκλεκτό, πριν από την ώρα τους. Που δεν αποφεύγουν τις ευθύνες τους. Που υπερασπίζονται

την ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Και που το μόνο που επιθυμούν είναι να βαδίζουν μαζί με την αλήθεια και την ειλικρίνεια. Το ουσιαστικό είναι αυτό που αξίζει τον κόπο στη ζωή.
Θέλω να περιτριγυρίζομαι από πρόσωπα που ξέρουν να αγγίζουν την καρδιά των ανθρώπων... Άνθρωποι, τους οποίους τα σκληρά κτυπήματα της ζωής τους διδάξαν πώς μεγαλώνει κανείς με απαλά αγγιγμάτα στην ψυχή. Ναι, βιάζομαι, αλλά μόνο για να ζήσω με την ένταση που μόνο η ωριμότητα μπορεί να σου χαρίσει.
Σκοπεύω να μην πάει χαμένη καμιά από τις καραμέλες που μου απομένουν... Είμαι σίγουρος ότι ορισμένες θα είναι πιο νόστιμες απ' όσες έχω ήδη φάει. Σκοπός μου είναι να φτάσω ως το τέλος ικανοποιημένος και σε ειρήνη με τη συνείδησή μου και τους αγαπημένους μου. Εύχομαι και ο δικός σου (σκοπός) να είναι ο ίδιος, γιατί με κάποιον τρόπο θα φτάσεις κι εσύ... στο τέλος, όπως όλοι... Άξιος!

Η τρέλα με την ανακάλυψη της Αμφίπολης

Δύο καθηγητές πανεπιστημίου ερμηνεύουν το φαινόμενο. Τα αίτια του ενδιαφέροντος είναι δύσκολο να αποσαφηνιστούν

Της **ΧΡΙΣΤΙΝΑΣ ΣΑΝΟΥΔΟΥ**

Ενθουσιασμός για μία σημαντική αρχαιολογική ανακάλυψη, απόρροια της ανάγκης για ισχυρά σύμβολα σε μία εποχή θεσμικής και αξιακής κρίσης ή μήπως ακόμα ένα παράδειγμα συλλογικής εμμονής με ό,τι μπορεί να ενισχύσει την εθνική αφήγηση; Εδώ και πάνω από ένα μήνα, η ανασκαφή στην Αμφίπολη μονοπωλεί την προσοχή του κοινού, παραμένοντας σταθερά μεταξύ των πιο δημοφιλών ειδήσεων και αποσπώντας καθημερινά δεκάδες σκόλια διαδικτυακών αναγνωστών. Ωστόσο, τα αίτια αυτού του ενδιαφέροντος είναι δύσκολο να αποσαφηνιστούν: αφενός πρόκειται για ένα μοναδικό, τουλάχισ-

το υλικό κατάλοιπο του παρελθόντος, που εμφανίζονται στα μάτια μας ως αναντίρρητα τεκμήρια της κυρίαρχης ιστορίας», τονίζει ο κ. Δημήτρης Πλάντζος, καθηγητής Κλασικής Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών. Όμως αυτό που συμβαίνει στην Αμφίπολη «είναι κάτι διαφορετικό», καθώς το ενδιαφέρον του κοινού «δεν εστιάζεται στο να μάθουμε κάτι που δεν γνωρίζαμε για τη συγκεκριμένη περίοδο, αλλά στο πώς αυτό το νέο στοιχείο θα επηρεάσει την παρούσα κατάσταση. Συνδέεται, δηλαδή, η Αμφίπολη με τη σημερινή συγκυρία». Αυτή η σύνδεση καλλιεργήθηκε και από τις δηλώσεις του πρωθυπουργού - «δηλώσεις που δημιουργούν την εντύπωση πως η εθνική ταυτότητα των σύγχρονων Ελλήνων, η εδαφική ακεραιότητα της χώρας ή ακόμα και η έξοδος από την κρίση εξαρτώνται από την ανεύρεση καταλοίπων ενός παρελθόντος, που συνθηθίζουμε να αποκαλούμε «ένδοξο».

Μολονότι δεν επιθυμεί να μειώσει τη σημασία του ευρήματος, ο κ. Πλάντζος εκτιμά ότι «έτσι όπως εκτυλίσσεται η υπόθεση της Αμφίπολης σήμερα, εν μέσω οικονομικής κρίσης, τη στιγμή που η προοπτική της χώρας στο όραμα του εκσυγχρονισμού αμφισβητείται», η ανασκαφή «εμφανίζεται ως ένα μέσο φανταστικής διαφυγής προς ένα καλύτερο μέλλον». Εκτός από την πολιτική ηγεσία, και οι αρχαιολόγοι έχουν επιτρέψει -πθελμένα ή όχι- την καλλιέργεια προσδοκιών ανατίστοιχων «της αποστολής της συγκεκριμένης ανασκαφής», υποστηρίζει ο καθηγητής. «Έχουμε ξαφνικά βρεθεί να μιλάμε για το αν τελικά ο Αλέξανδρος τάφηκε στην Αμφίπολη, το οποίο είναι ιστορικά άπιθανο», διευκρινίζει,

Μία από τις δύο Καρυάτιδες που αποκαλύφθηκαν στον λόφο «Καστά». Η υπόθεση της Αμφίπολης έχει προκαλέσει τεράστιο ενδιαφέρον στο ευρύ κοινό, μεγάλο ενθουσιασμό, διαφωνίες, αλλά και θεωρίες συνωμοσίας. Νοσταλγία για το «ένδοξο παρελθόν» ή «προκτά μυθολογία»;

επισημαίνοντας πως είναι πολύ νωρίς για την απόδοση του μνημείου σε συγκεκριμένους αρχιτέκτονες ή «επώνυμους» νεκρούς.

Σύμφωνα με τον κ. Πλάντζο, το φαινόμενο της υπερβολικής έκθεσης είχε εν πολλοίς αποφευχθεί όταν ξεκίνησαν οι ανασκαφές στη Βεργίνα. Φυσικά, τότε «δεν υπήρχε Internet, δεν υπήρχε αυτή η αίσησηon reality show», αλλά «πρέπει να αναγνωρίσουμε πως το προστάτεψε και ο Ανδρόνικος» και η ηγεσία της εποχής. Στο διάστημα που μεσολάβησε, «η εξέλιξη του μακεδονικού ζητήματος» οδήγησε

στη γέννηση της «αρχαιολογίας της εθνικής ταυτότητας» και ενός «παράλληλου αφηγήματος περί πολιτισμικού αυτοχθονισμού», βασισμένου σε θεωρίες συνωμοσίας. Σήμερα, οι ανασκαφές της Αμφίπολης είναι αναγκασμένοι να τροφοδοτούν τη «ζήτηση» για συνεχή ενημέρωση, αφού διαφορετικά κινδυνεύουν να κατηγορηθούν ότι αποσιωπούν στοιχεία.

Ανάγκη για πρότυπα

Το «φαινόμενο Αμφίπολη» δεν σχετίζεται αποκλειστικά με ζητήματα εθνικής ταυτότητας, υποστη-

ρίζει από την πλευρά του ο κ. Παναγής Παναγιωτόπουλος, επικύριος καθηγητής Κοινωνιολογίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Αντίθετα, προκύπτει και από «μια διαρκή και οικουμενική ανάγκη για το μνημειώδες», η οποία προφανώς οξύνεται σε περιόδους αμφισβήτησης των θεσμών.

«Οι μεγάλες θεσμικές, γεωπολιτικές, κοινωνικές και πολιτισμικές οριζούσες βρίσκονται, τουλάχιστον από την 11η Σεπτεμβρίου και μετά -και έπειτα από συμβολικά και πραγματικά χτυπήματα- σχεδόν στον βαθμό μηδέν», εξηγεί. «Οι ισχυρές μορφές του παρελθόντος -το κράτος, οι ηγέτες, η Ε.Ε., η αμερικανική στρατιωτική παρουσία κ.ο.κ.- βρίσκονται σε πολύ μεγάλη κρίση». Ταυτόχρονα, πέρα από την «ισοπέδωση των θεσμών, των προσώπων, της πολιτικής βούλησης, της πολιτικής ικανότητας της Δημοκρατίας να αντιμετωπίσει την παγκοσμιοποίηση», οι άνθρωποι στις ευρωπαϊκές -και όχι μόνο- κοινωνίες πλέον δυσκολεύονται να εντοπίσουν τη θέση τους στον παγκόσμιο χάρτη και κυρίως «να προβάλουν τον εαυτό τους στο μέλλον». Κατά συνέπεια, επιστρέφουμε στην ανάγκη για πρότυπα, στα οποία μπορούμε είτε να συμμορφωθούμε είτε να αντιπαρεταθούμε.

Χωρίς να παραβλέπει την παράμετρο «που έχει να κάνει με ιστορικό παρελθόν συγκρότησης της ελληνικής Μακεδονίας και με τον αλυτρωτισμό που υπάρχει εκατέρωθεν στην περιοχή», ο κ. Παναγιωτόπουλος θεωρεί πως το ενδιαφέρον της κοινής γνώμης για την ανασκαφή απορρέει ακριβώς από τη βαθύτερη αναζήτηση για νέα, σταθερά σημεία αναφοράς, και από την προσπάθεια «ανασυγκρότησης μιας αφήγησης του προ-

σωπικού εαυτού μέσα από την προβολή της σ' ένα ιστορικό παρελθόν». Σε αντίθεση «με κάποιες, παρωχημένες πλέον αντιλήψεις, που επικαλούνται την ίση αξία ενός κουκουτσιού ελιάς 2.500 ετών με έναν φαραωνικών διαστάσεων τάφο, η δική μου αίσθηση είναι ότι το μνημειώδες των μεγεθών είναι αυτό που έρχεται να φωτίζει εικόνες, αγωνίες, προσδοκίες». Επομένως, «μικρή η σημασία του ενοίκου του τάφου, όσο το μεγαλείο του ίδιου του μνημείου».

Όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο η πολιτεία προσεγγίζει τις αρχαιολογικές έρευνες στον τύμβο Καστά, η θέση του κ. Παναγιωτόπουλου είναι πως για μία ακόμη φορά «έχουμε τη σύγχρονη επικοινωνιακή διαχείριση που θα περίμενε κανείς να έχει το ελληνικό κράτος για όλα τα ζητήματα». Από αυτή τη σκοπιά, η επίσκεψη «του πρωθυπουργού σε μία τόσο σημαντική ανασκαφή, δεν έχει τις ιδιότητες που της έχουν αποδοθεί. Το κράτος, «σε αναζήτηση σημείων «αντιστήριξης», είναι απολύτως αναμενόμενο να επενδύει και να διαχειρίζεται αυτήν την υπόθεση. Περιέργως πως ορισμένοι φρίττουν με τον «εθνικισμό του τάφου» τη στιγμή που εδώ και χρόνια η δημόσια σφαίρα παραπέμπει σε αρένα κατασπάραξης «λιγότερο Ελλήνων, δωσίλογων» κτλ.».

Το μεγάλο στοίχημα σε παγκόσμιο και τοπικό επίπεδο είναι η αναπόφευκτη «ενίσχυση του authority, που σε πλανητικό επίπεδο τροφοδοτεί το αίτημα για το μνημειώδες και αυξάνει τη ζήτηση για Ιστορία με κεφαλαίο Ι», να μην υλοποιηθεί με τον χειρότερο τρόπο, αλλά να «παραμείνει μέσα στο πλαίσιο των δημοκρατικών αρχών», καταλήγει ο καθηγητής.

“
Ανάγκη για ισχυρά σύμβολα σε μια εποχή αξιακής κρίσης ή ένα παράδειγμα εμμονής με ό,τι μπορεί να ενισχύσει την εθνική αφήγηση;

στον για τα ελληνικά δεδομένα, μνημείο, εντυπωσιακό χάρη στο μέγεθος όσο και στον περίτεχνο διάκοσμό του. Αφετέρου ο τύμβος συνδέθηκε εξ αρχής με ζητήματα εθνικής ταυτότητας αφού -παρά τις επιστημονικές κοινότητες- προβλήθηκε ευρέως ως ο «τάφος του Αλεξάνδρου» ή έστω κάποιου κοντινού του προσώπου.

Είναι κάτι διαφορετικό

«Η αρχαιολογία συγκινεί την κοινή γνώμη γιατί προσφέρει την ψευδαίσθηση της επαφής με τα

COOP KIDS FESTIVAL

Ζωγραφική

Κατασκευές

Διαδραστικά παιχνίδια

Yoga

Δραστηριότητες

Το μεγαλύτερο ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΟ φεστιβάλ για μικρούς & μεγάλους!

Ελάτε να διασκεδάσουμε, να παίξουμε και να γευτούμε γαστρονομικές δημιουργίες με χορό και μουσική!

Όλα τα έσοδα θα διατεθούν στο

ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ
Αρ. Μητρώου / Registered Charity No. 323

Μαγειρική

Graffiti

Αφηγήσεις παραμυθιών

Μουσική

Μαθαίνω τα μουσικά όργανα

Μουσική-Χορός

5 Κυριακή
Οκτωβρίου

Στην κεντρική αυλή του Πανεπιστημίου Κύπρου
(Καλλιπόλεως 75, Λευκωσία)

Από 10.00 μέχρι 18.00

Είσοδος €5
(μόνο για παιδιά)

Η Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα στο πλαίσιο της Εταιρικής Κοινωνικής της Ευθύνης διοργανώνει παιδικό φεστιβάλ που θα πραγματοποιηθεί την Κυριακή 05/10 από τις 10.00 μέχρι 18.00 για μικρούς και μεγάλους. Όλα τα έσοδα θα διατεθούν μέσω φιλανθρωπίας στο ίδρυμα Βαγόνι Αγάπης. Στόχος είναι η δημιουργία μιας παιδικής εκδήλωσης που θα αναπτύσσει τις καλλιτεχνικές, αθλητικές και άλλες ψυχαγωγικές δραστηριότητες των παιδιών, παρέα φυσικά με τους γονείς! Η Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα θα στήσει στο χώρο του Πανεπιστημίου διάφορους «σταθμούς» όπου θα πωλείται φαγητό και ροφήματα, χειροποίητα είδη, παραδοσιακά κυπριακά προϊόντα, παιδικά βιβλία και πολλά άλλα. Τις δραστηριότητες θα αναπτύξουν δημιουργικές ομάδες, καλλιτέχνες, εμψυχωτές που δραστηριοποιούνται στο χώρο της παιδικής ψυχαγωγίας, αθλητές αλλά και επαγγελματίες καλλιτέχνες που διακρίνονται για την ευαισθησία και το χιούμορ τους από την Κύπρο και την Ελλάδα.

- Δημήτρης Μπασλάμ
- Συμφωνική Μπάντα Δήμου Στροβόλου-Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου
- Μορφές Έκφρασης
- Παραμυθίες
- Kids Yoga & Cooking με τη Χάρης
- Γιώργος Κόφτης graffiti
- Βασιλική Αναστασίου

Διοργανωτής:

ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΛΤΔ
ΚΕΝΤΡΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

www.ccb.coop.com.cy

Στηρίζουν τα Ταμεία Αναψυχής Υπαλλήλων Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας.

Όλα τα χρήματα της εκδήλωσης θα διατεθούν στο:

Χορηγοί φιλοξενίας:

Υποστηρικτές:

Χορηγοί επικοινωνίας:

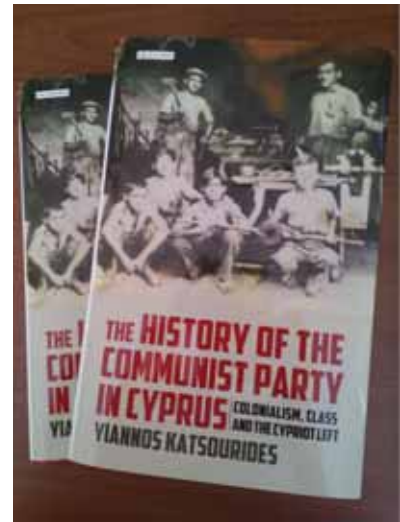
ΚΡΙΤΙΚΗ / Του ΜΙΧΑΗΛ Η. ΜΙΧΑΗΛ

Η αριστερά στην Κύπρο

ΓΙΑΝΝΟΥ ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗ
The History of the Communist Party in Cyprus. Colonialism, Class and the Cypriot Left
εκδ. I.B.Tauris, Λονδίνο 2014

Το βιβλίο του Γιάννου Κατσοουρίδη για την ιστορία και δράση του Κομμουνιστικού Κόμματος Κύπρου (ΚΚΚ) αποτελεί μία ολοκληρωμένη προσπάθεια ανάλυσης των κοινωνικών και πολιτικών πραγματικοτήτων στο νησί για την περίοδο που αρχίζει το 1922, λίγο πριν από την ίδρυση του κόμματος, και τελειώνει στις αρχές της δεκαετίας του 1940, με την ίδρυση του διάδοχου κόμματος (ΑΚΕΛ).

νέο πολιτικό πλαίσιο που έφερε στο νησί η αποικιακή διοίκηση, ειδικότερα τα νεωτερικά του χαρακτηριστικά, όπως η δημιουργία αντιπροσωπευτικών θεσμών και η διεξαγωγή εκλογών. Η διαπίστωση για την ανάπτυξη ενός πελατειακού συστήματος στο οποίο οι εκλογές και η αντιπροσώπευση ουσιαστικά λειτουργούν ως εργαλείο νομιμοποίησης της αποικιακής πραγματικότητας, σπριζείται και τεκμηριώνεται με ανάλυση όλων των πιο πάνω δεδομένων.

ώνεται ότι αυτά εμφανίστηκαν και ως αποτέλεσμα των αντιθέσεων μεταξύ των οπαδών του εθνικισμού. Προς τα τέλη της δεκαετίας του 1910 και κυρίως στη δεκαετία του 1920, οι πρώτοι σοσιαλιστικοί κύκλοι κάνουν την εμφάνισή τους στο νησί και μετά τη δημιουργία διαφόρων σοσιαλιστικών πολιτικών σχηματισμών, ιδρύεται το 1926 το ΚΚΚ. Οι τάσεις που ενυπάρχουν μέσα στο νεοϊδρυθέν κόμμα εξετάζονται στο τέταρτο κεφάλαιο του βιβλίου, στο οποίο συμπεριλαμβάνεται και πλήρης ανάλυση του προγράμματος, όπου ξεχωρίζουν τα τμήματα που αναφέρονται στην πολιτική του κόμματος σε σχέση με το αίτημα της Ένωσης και την Εκκλησία της Κύπρου.

βαθμό σε όλη την κυπριακή κοινωνία, Ελληνοκύπριους και Τουρκοκύπριους. Σε μία εκτεταμένη ανάλυση, εξετάζονται από τον συγγραφέα όλες οι οργανωτικές πτυχές του κόμματος όπως η δράση του σε σχέση με τη νεολαία, το συνδικαλιστικό κίνημα, η κυκλοφορία εφημερίδων, το πλαίσιο εγγραφής μελών. Εξετάζεται ακόμα, η προσπάθεια διεθνοποίησης του κόμματος μέσα από τη σχέση του με κομμουνιστικά κέντρα όπως η Κομιντέρν. Στο τελευταίο κεφάλαιο, ο συγγραφέας εξετάζει την περίοδο παρανομίας του κόμματος, μετά τα Οκτωβριανά του 1931. Αναδεικνύεται η σημασία των συντεχνιών ως του μέσου δράσης ενός κόμματος που βρίσκεται στην παρανομία ενώ προχωρώντας προς την περίοδο διαδοχής του ΚΚΚ από το ΑΚΕΛ, ο συγγραφέας επισημαίνει ότι αυτό λειτουργήσει και ως ένα άνοιγμα προς την κοινωνία. Στο σημαντικότερο ίσως μέρος ενός βιβλίου, τα συμπεράσματα, ο συγγραφέας συναρθρώνει τη βασική προβληματική της εργασίας του σημειώνοντας ότι το ΚΚΚ υπήρξε ένα πολιτικό κίνημα με συγκεκριμένο πρόγραμμα ριζοσπαστικής μεταρρύθμισης στην Κύπρο της αποικιοκρατίας και η ίδρυσή του σηματοδότησε μια μεγάλη αλλαγή στην πολιτική ζωή στο νησί. Εντάσσοντας το ΚΚΚ στο θεωρητικό του πλαίσιο, ο συγγραφέας επισημαίνει το γεγονός ότι εφόσον η αστική τάξη και η Εκκλησία της Κύπρου δεν είχαν σημαντικές αντιθέσεις μεταξύ τους, αυτό επέτρεψε στο ΚΚΚ να αποτύχει έντονες διασπάσεις. Κατά τη γνώμη μου ο συγγραφέας θεμελιώνει την εργασία του πάνω σε μια ουσιαστική αναζήτηση των συνθηκών εντός ενός αποικιοκρατούμενου χώρου αλλά και των εξελίξεων σε διεθνή κλίμακα που οδήγησαν στην ίδρυση του ΚΚΚ, προσφέροντας με τον τρόπο αυτό μια εργασία που μπορεί με επιτυχία να καλύψει το κενό στην ιστοριογραφία που διαπιστώθηκε στην αρχή. Είναι ίσως από τις λιγότερες εργασίες που αφορούν την ιστορία της Κύπρου αυτής της περιόδου, όπου η μεγάλη πλειοψηφία των ανθρώπων που προέρχονται από τις χαμηλότερες τάξεις του κυπριακού πληθυσμού τοποθετείται στο επίκεντρο της Ιστορίας. Η κοινωνία η ίδια, εξετάζεται όχι ως παθητικό υποκείμενο αλλά ως το ενεργητικό μέρος της ιστορικής διαδικασίας. Άλλωστε, μια μελέτη για το ΚΚΚ με υπόβαθρο την μαρξιστική ανάλυση της ιστορίας, δεν θα μπορούσε παρά να εστιάσει την προσοχή της στον άνθρωπο και στην κοινωνία ως τον άμεσο δημιουργό της Ιστορίας.

500 ΛΕΞΕΙΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΕΝΗ ΚΑΤΣΑΜΑ

Γεννήθηκε στην Αθήνα. Σπούδασε δημοσιογραφία και υποκριτική, αρθρογράφησε σε περιοδικά και εφημερίδες, υπήρξε κριμενογράφος σε διαφημιστικές εταιρείες. Τα τελευταία δέκα χρόνια εργάζεται στο παιδικό τμήμα των εκδόσεων Παπαδόπουλου ως υπεύθυνη εκδόσεων. Με την εικονογράφο Μυρτώ Δεληβοριά και τον συγγραφέα Αντώνη Παπαθεοδούλου δημιούργησαν το ηλεκτρονικό περιοδικό για την παιδική λογοτεχνία «Παπάκι στην μπανιέρα» (www.papakistimpianiera.gr). Από τις εκδόσεις Πατάκη κυκλοφορούν τα βιβλία της «Σαν τα χελιδόνια», «Κοσμοδρόμιο» και «Γορίλλας στο φεγγάρι» (2014).

νησε; Το «Οφσάιντ», που περιγράφει ένα περιστατικό από τη ζωή του Ματίας Ζίντελαρ, εκδόσεις Κόκκινο. Η ποιητική συλλογή του Θωμά Τσαλαπάτη «Το Ξημέρωμα είναι σφαγή κύριε Κρακ», εκδόσεις Εκάτη. Ποιο είναι το χειρότερο βιβλίο που έχεις διαβάσει; «Το χαρούμενο σκυράκι». Ποιο είναι ένα κλασικό βιβλίο που δεν έχεις διαβάσει; «Το κλασικό βιβλίο που δεν έχεις διαβάσει», γι' αυτό ντρέπομαι πολύ συχνά, ντρέπομαι συνεχώς. Να, ασ πούμε δεν έχω διαβάσει καθόλου Τολστόι. Πότε κατάλαβες ότι θέλεις να γίνεις συγγραφέας και πώς; Μέχρι και σήμερα δεν μου έχει περάσει από το μυαλό να γίνω συγγραφέας. Κάθε φορά που τελειώνω ένα βιβλίο νομίζω πως θα είναι και το τελευταίο. Μπορώ όμως να σου πω πως ξεκίνησα να γράφω κι ύστερα πού συνέχισα. Μια φίλη μου στο δημοτικό μου έκανε δώρο ένα ημερολόγιο κι εκεί άρχισα να γράφω λογής ασυναρτησίες, στη συνέχεια να γράφω στον κρατητήριο. Κι έπειτα πήρα θάρρος από μερικές συμπαθητικές εκθέσεις, ύστερα έπεσε στα χέρια μου η προκήρυξη ενός διαγωνισμού μυθιστορημάτων, ήρθε η διάκριση και τελικά σκέφτηκα πως ίσως αυτά που γράφω μπορεί και να ενδιαφέρουν κάποιους. Ετσι. Πόσο επηρεάζει τον τρόπο οπτικής και γραφής σου η μπρόντα; Εάν η μπρόντα μου επέτρεπε να γράψω, τότε ενδεχομένως να επηρεάζε τον τρόπο γραφής μου! Για να είμαι ειλικρινής όμως, γράφοντας δραπέτευα από την πραγματικότητα, την οποιαδήποτε πραγματικότητα.

Ποια βιβλία έχεις αυτόν τον καιρό πλάι στο κρεβάτι σου; «Αλλάζοντας θέσεις» του Ντέιβιντ Λοτζ, «Grammatica italiana per tutti», «Τι να περιμένεις τον 1ο, 2ο και 3ο χρόνο των παιδιών σου», αλλά απ' ό,τι φαίνεται, αυτό που με περιμένει είναι πέρα από κάθε βιβλίο, πέρα κι από κάθε φαντασία! Και ποια είναι τα αγαπημένα σου βιβλία όλων των εποχών; «Πάπια Ιωάννα», «Ο Μπαρ και η Μαργαρίτα», «Περσέπολις», «Χριστουγεννιάτικη ιστορία», «Μεγάλες προσδοκίες», «Ιστορίες για παιδιά» του Σίνγκερ, «Ασκητική». Με ποιον συγγραφέα θα ήθελες να διηγήσεις; Με τον Στέφανο Δάνδολο επειδή είναι ωραίος και με τον Αντώνη Παπαθεοδούλου επειδή έχω μέρες να τον δω και μου 'χει λείψει. Ποιο ήταν το τελευταίο βιβλίο που σε έκανε να θυμώσεις; Το «Κατάλογος Επαγγελματιών Αίγινας, 2013», γιατί είχε λάθος όλα τα τηλέφωνα των υδραυλικών. Και το τελευταίο που σε συγκίνησε;

Πρώτα σε πωλήσεις

ΜΕΛΕΤΕΣ, ΛΕΥΚΩΜΑΤΑ, ΒΙΟΓΡΑΦΙΕΣ

- 1 Ο δρόμος της πνευματικότητας του Χόρχε Μπουκάι (opera).
2 Οι βασικοί νόμοι της ανθρωπίνης πληθιότητας του Κάρλο Τσιπόλα (Κέδρος).
3 Η τέχνη της πρακτικής σκέψης του Ρολφ Ντομπέλι (Πατάκης).
4 Η χρησιμότητα του άχρηστου του Νούτσιο Ορντινε (Αγρα).
5 Το άορατο ρήγμα του Αρίστου Δοξιάδη (Ικαρος).

Λογοτεχνία

- 1 Τίτλοι τέλους - Ο επίλογος του Πέτρου Μάρκαρη (Γαβριλίδης).
2 Νίκη του Χρήστου Χωμενίδη (Πατάκης).
3 Με μολύβι φάμπερ νούμερο δύο της Αλκς Ζέη (Μεταίχιμο).
4 Η κότα που ονειρευόταν να πετάξει της Σουν Μιν Χουάνγκ (Διόπτρα).
5 Η καρδερίνα της Ντόνα Ταρτ (Λιβάνης).

Αυτή την εβδομάδα τα στοιχεία προέρχονται από τα βιβλιοπωλεία «Ευρηπίδης» (Χαλάνδρι, Κηφισιά).

Συλλέκτης εφιαλτών

ΠΕΤΡΟΣ ΒΟΥΝΙΣΕΑΣ
Η ζωή είναι ένα σύνολο από εκδ. Κέδρος, σελ. 80

της ΛΙΝΑΣ ΠΑΝΤΑΛΕΩΝ

Μια γυναίκα με πυρωμένο πρόσωπο τρέμει από το κρύο γιατί περιμένει καιρό κάποιον, που όσο αργοπορεί τόσο περισσότερο την καταψύχει, ένας άντρας αποζητά στη θάλασσα τη λύτρωση από τις ανάλατες ημέρες του, ένας άλλος υποφέρει από την ακατασίγαστη δίψα «που φέρνει το παραπάνω αλάτι της ζωής σε ανθρώπους που παλεύουν μονίμως με τα κύματα», δύο αντικριστές ερωτευμένες ρωγμές αδμονούν για την ένωση τους, που θα γκρεμίσει τα πάντα, μια πατροκτονία ματαιώνεται όταν το παιδί αντί να πυροβολήσει τον τερατώδη πατέρα, σημαδεύει το φεγγάρι, που γεννά λυκανθρώπους,

ένας άντρας παρεπιδημεί σε παγκάκια με κολημένες τσιχλες, συλλέγοντας τις μυρωδιές ξένων στομάτων, αναζητώντας κείλη με άρωμα φρούτα του πάθους, η αιχμή της κορυφής του πύργου του Αϊφελ τρυπά ένα δάχτυλο, που ακουμπά ένα επώδυνο γράμμα ματώνοντάς το και αφήνοντάς στις γραμμές το ίχνος της σκουριάς, σημάδι ενός οξειδωμένου συναισθήματος, αβάσταχτου για τον παραλήπτη.

Ο Πέτρος Βουνισέας (γεν. 1974), μετεωριζόμενος επιδέξια ανάμεσα στην πύκνωση της ποίησης και την ευθυβολία του διηγήματος, γράφει για θαύματα, άλλοτε ζοφερά, άλλοτε ευφρόσυνα, που διεμβολίζουν την πεζότητα της αληθινής ζωής. Στη σκοτεινότητα των ιστοριών διαλάμπει η ερω-

νεία, που περιγελά τη μακάρβια συγκομιδή του συγγραφέα. Ο προσφυής τίτλος αποφεύγει εντέχνως να προσδιορίσει το «σύνολο» που συνιστά τη ζωή. Πιθανές λύσεις αυτής της αναβλημένης εξίσωσης αναλαμβάνουν να προτείνουν τα είκοσι πέντε πεζά, η συναρμογή των οποίων θυμίζει καλειδοσκόπιο, που κάθε του περιστροφή σκορπά απόκοσμες ανταύγειες, φευγαλέες αστραπές ενός εκτυφλωτικού εφιάλτη. Τι ακριβώς συμβαίνει στα πρόσωπα του βιβλίου; Απλώς η ζωή, στις πιο απρόσμενες, όμως, εκδηλώσεις της. Τα τερόμορφα δράματα της επιβίωσης μεταμφιέζονται σε παράξενες συμφορές, υποβάλλοντας τα πρόσωπα σε βάσανα, που επαληθεύουν τους πιο φαντασιόπληκτους τρόμους τους.

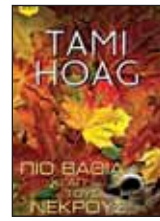
ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΞΕΝΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ
VILMOS KONDOR
Εγκλημα στη Βουδαπέστη μετ. Φίλιππος Χρυσόπουλος εκδ. Κέδρος, σελ. 304

Βουδαπέστη, Οκτώβριος 1936. Ο ακροδεξιός Ούγγρος πρωθυπουργός Γκιούλα Γκέμπεκ πεθαίνει πριν προλάβει να εκπληρώσει τη φιλοδοξία του να εγκαθιδρύσει ένα φρασιστικό καθεστώς. Ο αστυνομικός ρεπόρτερ Ζίγκμοντ Γκόνρντον ανακαλύπτει σε μια κακόφημη γειτονιά το πτώμα μιας κομμουνιστικής κοπέλας με ένα εβραϊκό προσευχτήριο στην τσάντα της. Η έρευνα θα οδηγήσει τον Γκόνρντον στον υπόκοσμο της πόλης όπου δρουν συνδικατάκια εγκληματίας και πυρρίνες παράνομων κομμουνιστών.

ΞΕΝΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ
TAMI HOAG
Πιο βαθιά κι απ' τους νεκρούς μετ. Εφη Τσιρώνη εκδ. Bell, σελ. 528

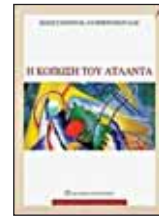
Τρέχοντας στο δάσος μετά το σχολείο, τέσσερα παιδιά ανακαλύπτουν μισοθαμμένο το πτώμα μιας νέας γυναίκας της οποίας το στόμα και τα μάτια είναι κλεισμένα με κόλλα. Η Άνν Ναβάρ, δασκάλα των παιδιών, φτάνει αμέσως και από εκείνη τη στιγμή η ζωή όλων θα αλλάξει δραματικά καθώς αντιλαμβάνονται ότι αναμεταξύ τους κυκλοφορεί ένας κατά συρροή δολοφόνος. Πρωτοπόρος ερευνητής του FBI, ο Βινς Λέονε αναλαμβάνει τη διερεύνηση της υπόθεσης προσπαθώντας να σκιαγραφήσει το εγκληματολογικό προφίλ του δολοφόνου.

ΜΕΛΕΤΗ
ΔΗΜΗΤΡΗΣ Ν. ΜΑΡΩΝΙΤΗΣ
Επος και δράμα Από το χθες στο αύριο εκδ. Αγρα, σελ. 192

Η γενεαλογία του κακού στην «Ιλιάδα» η μνήμη και η λήθη ως η μηχανή της ποίησης ο φόνος και η ικεσία το «σκάνδαλο» του αφανισμού των εταίρων του Οδυσσέα οι τόποι και οι τρόποι του νόστου η Ελένη και η Κλυταιμνήστρα ο Οδυσσέας και ο Οιδίποδας. Μεταφραστές και μελετητές της «Ιλιάδας» και της «Οδυσσειας», του «Αιντα» ή του «Οιδίποδα επί Κολωνών», ο Δ.Ν. Μαρωνίτης συγκεντρώνει στον τόμο αυτόν δοκίμια από το 1955 μέχρι σήμερα. Κείμενα μεγάλης διαύγειας και ώριμης σκέψης, που γράφτηκαν χωρίς υποσημειώσεις.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ
Η κόπωση του Ατλάντα εκδ. Παπαζήση - σελ. 240

Στις αρχές του αιώνα ήταν τέτοια η ισχύς και η ακτινοβολία των ΗΠΑ που πολλοί μιλούσαν για την έναρξη του αμερικανικού αιώνα. Μόλις 20 χρόνια μετά την κατάρρευση της ΕΣΣΔ η ισχύς των ΗΠΑ εμφανίζει σημάδια κόπωσης. Αποσύρεται από τον Ιράκ, κάνει τον έλεγχο σε Πακιστάν και Αφγανιστάν, σπινάζει με αμυχάνια την αραβική άνοιξη και πυροδοτεί μια παγκόσμια οικονομική κρίση που αδυνατεί να ελεγχθεί. Αυτά τα πρώτα χρόνια της αμερικανικής παντοδυναμίας χαρτογραφεί ο συγγραφέας του βιβλίου.

ΔΟΚΙΜΙΟ
M.H. ABRAMS
Τι είναι μια ανθρωπιστική κριτική; μετ. Αρης Μπερλής εκδ. ΜΙΕΤ, σελ. 98

Διαδικτικός και μεθοδικός, και αφού θυμίζει ότι κριτική δεν σημαίνει πολεμική, ο μεγάλος θεωρητικός Μ.Η. Εϊμπαρμς αναλαμβάνει να αναλύσει βασικές θέσεις των μεταστρουκτουραλιστικών θεωριών, ιδέες και πρακτικές και να δείξει τόσο τις εσωτερικές τους αντιθέσεις όσο και τις συνέπειές τους. Θα εξετάσει ορισμένες κριτικές θεωρίες εκ των έσω, θα δει ποια στοιχεία και ποιοι παράγοντες τις έχουν κάνει να φαίνονται όχι μόνον αξιόπιστες αλλά και πειστικές σε ανθρώπους νοήμονες.

Ταξιδιωτική λογοτεχνία και εθνική εικόνα

Κύπρος και Ελλάδα μέσα από τις γραπτές μαρτυρίες των ξένων περιηγητών

Της Δρ **ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ ΛΑΜΠΡΟΥ**

«**Η γης δεν έχει** κρικέλια για να την πάρουν στον ώμο και να φύγουν», έγραφε ο Γιώργος Σεφέρης. Όμως, η δημόσια εικόνα της Κύπρου και της Ελλάδας ταξίδεψε μέσα από τη μαρτυρία των ξένων περιηγητών, που αποτύπωσαν τις εντυπώσεις τους σε χρονικά-ημερολόγια, όταν δεν υπήρχαν ακόμη ο φωτογραφικός φακός και τα σύγχρονα έντυπα και ηλεκτρονικά ΜΜΕ. Η λογοτεχνία λειτουργεί ως ένας ισχυρός κώδικας επικοινωνίας λαών και πολιτισμών, ιδιαίτερα η λεγόμενη «ταξιδιωτική». Από τον 15ο αι. μέχρι τα τέλη του 19ου αι., οι ξένοι περιηγητές ενέτασσαν τη σημερινή ελληνική και κυπριακή επικράτεια στα ταξίδια τους στην επονομαζόμενη τότε «Ανατολή» (Orient).

Η ξένη αντίληψη για τον Ελληνισμό δομείται μέσα από τις ταξιδιωτικές εντυπώσεις, με κεντρικό άξονα τη «συνάντηση» της τότε σύγχρονης Ευρώπης με την αρχαία Ελλάδα, οπότε τα «ταξιδιωτικά» κείμενα αναδεικνύονται σε ένα πολύτιμο υλικό για την έρευνα λειτουργίας της ευρωπαϊκής διαμεσολάβησης στην κατασκευή μιας δημόσιας εθνικής εικόνας, αλλά και για τη μελέτη της ίδιας της ευρωπαϊκής ιστορίας, πολιτικής, φιλολογίας και τέχνης. Οι περιηγητές του 19ου αιώνα κατέπλεαν στην Κύπρο, από τη θαλάσσια οδό του Αιγαίου, εντάσσοντάς την στα μέρη που κατοικούσε ο Ελληνισμός και ενώνονταν άρρηκτα σε μία κοινή γέφυρα αρχαίας καταγωγής και πολιτισμού.

Ο François-René de Chateaubriand σε ένα ταξίδι τα έτη 1806-1807 (Itinéraire de Paris à Jérusalem et de Jérusalem à Paris, 1811) περιγράφει πως πέρασε την καλοκαιρινή νύχτα πάνω στο κατάστρωμα του πλοίου παραπλέοντας στην Κύπρο. Ο Alphonse Marie Louis de Prat de Lamartine αποτύπωσε τις εντυπώσεις του σε οκτώ

Τετράδια (Voyage en Orient, 1832). Εκπλήσσεται δυσάρεστα από την τουρκοκρατούμενη εικόνα της Ελλάδας και στην Κύπρο παρατηρεί ότι η νήσος «μοιάζει εξ ολοκλήρου με όλα τα μαδημένα, μονότονα, γυμνά νησιά του Αρχιπελάγους. Είναι το κουφάρι ενός από αυτά τα μαγεμένα νησιά όπου η αρχαιότητα τοποθέτησε τη σκηνή των πιο ποιητικών δογμάτων της». Διαφορετική ματιά έχει ο Βρετανός δονδής Alexander Kinglake (Eothen or Traces of travel brought home from the East, 1844), ο οποίος έφθασε στην Κύπρο το 1834 και ομολογεί πως «το νησί είναι ωραιότατο. Προχώρησα στην άκρη ανθισμένων αγρών, μέχρι τις πλαγιές του κιονισμένου Ολύμπου, με τα βαθιά ρέματα πνιγμένα στις μυρτιές και τους σκίνους. Ο αέρας, ζεστός και ευωδιαστός, έφτανε στα χείλη μου σαν την αρωματισμένη αναπνοή της θεάς Αφροδίτης και αισθάνθηκα την μυστικιστική δύναμή της να με κυριεύει». Αργότερα, στον 20ό αιώνα, περιγραφές φιλελλήνων λογοτεχνών, όπως του Sir Patrick Michael Leigh Fermor και του Jacques Lacarrière, διαδίδουν μία θετική εθνική εικόνα.

Ο Lacarrière σημειώνει: «Έκανα το πρώτο μου ταξίδι στην Ελλάδα στα 1947, και το τελευταίο το φθινόπωρο του 1966. Η τελευταία εικόνα μου: ένα νησί του Αιγαίου, άδεντρο, μ' ένα μοναδικό χωριό-τοπίο απογυμνωμένο με τη μιζέρια και την ομορφιά συναρμωσμένες σα δυο πλαγιές του ίδιου λόφου. Μιζέρια και ομορφιά. Σύζευξη των αντιθέτων, όπως η φράση του Ηράκλειτου που τα κυκλαδίτικα τοπία δεν παύουν να συλλαβίζουν μέσα στο φως τους: Αρμονία κόσμου παλίτροπος». Έλληνες επίσης λογοτέχνες του 20ού αι. εντάσσουν συχνότατα την Κύπρο στις ταξιδιωτικές εμπειρίες τους, πάντα με έντονο το στοιχείο των δεσμών εθνικής ταυτότητας. Ο Σοφιστός Χρυσοστομίδης (Ταξιδιωτικά ούτως ειπείν, 2004) επισκέπτεται την Κύπρο το 1984: «Είναι πολύ καυτός ο ήλιος στη Λευκωσία τον Ιούλιο. Και, αν θελήσεις μέρα μεσημέρι να περπατήσεις στους δρόμους της, η άπνοια και η ακτινοβολία του τσιμέντου θα σε κυνηγούν παντού. Συ όμως (όπως και οι άλλοι συνάδελφοι από την Αθήνα) δεν βρίσκεις εδώ για να περιγράψεις την πόλη. Και, αν υποθεθεί ότι έχεις κλίση στα 'οδοπορικά' και τα 'περιγραφικά', η προχθεσινή μέρα ήρθε να σου θυμίσει τη σκληρή πραγματικότητα: Ναι, πέρα ακριβώς 10 χρόνια από τότε. Από τότε που ο Αττίλας-1 εισέβαλε στο νησί για να καρφώσει τη σημαία του στο 37% του κυπριακού εδάφους». Παλιότερες και νεότερες «ταξιδιωτικές εντυπώσεις» συχνά ανιχνεύουν τη «μήτρα» από την οποία αναδύεται η εθνική εικόνα του Ελληνισμού και συμβάλλουν στην αυτογνωσία και τη συνομιλία με άλλους λαούς, πέρα από απλοϊκές περιγραφές «couleur local».

Η κ. Λάμπρου ασχολείται με θέματα Πολιτιστικής Πολιτικής, Διαχείρισης και Επικοινωνίας, Σύμβουλος Τύπου και Επικοινωνίας στην Πρεσβεία της Ελλάδος στην Κύπρο.

Ο Στέφανος Κορκολής και ο Τάκης Σωτηρέλλης.

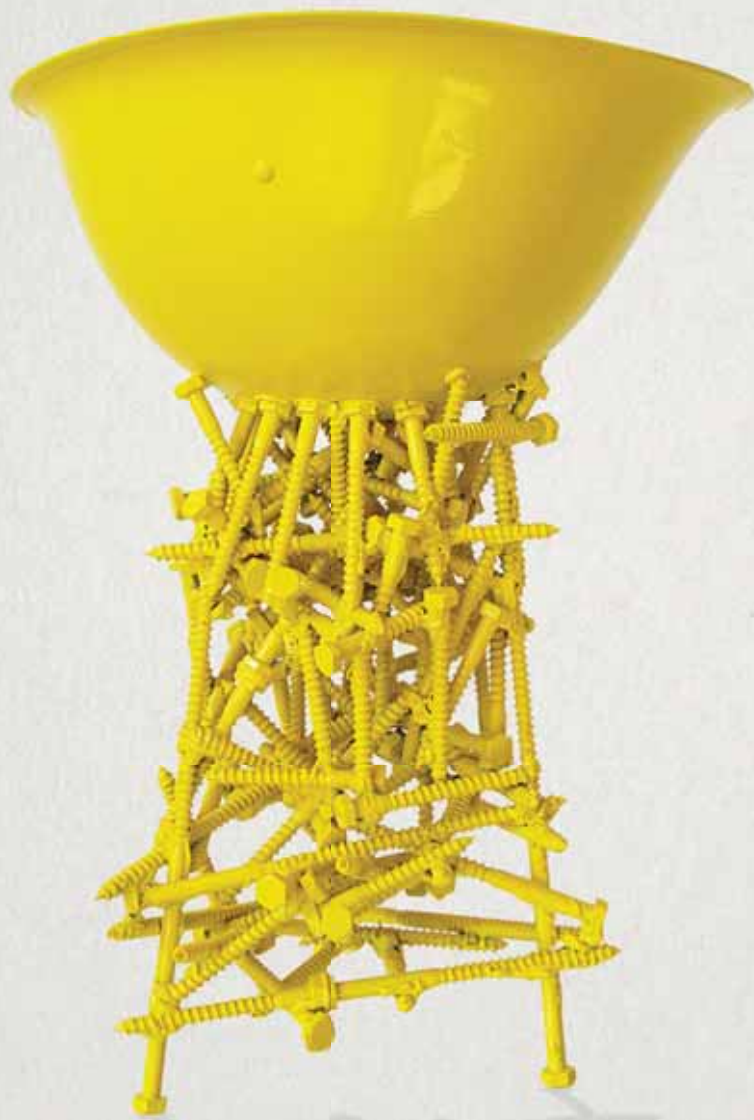
Ο Στέφανος Κορκολής με παρέα στο Κούριο

«Όταν ένας καλλιτέχνης ερμηνεύσει στο Κούριο, τότε γνωρίζει ότι έφτασε σε ένα κομβικό σημείο στην εντός Κύπρου πορείας του» και η συναυλία της Παρασκευής, 19 Σεπτεμβρίου 2014, επικυρώνει τη λεχθέντα, αφού οι σπουδαστές καλλιτέχνες που θα παρουσιαστούν το βράδυ εκείνο διαθέτουν το χάρισμα και το ταλέντο να σταθούν δίπλα στον μεγάλο συνθέτη Στέφανο Κορκολή. Από τους σημαντικότερους συνθέτες της νέας γενιάς, ο Στέφανος Κορκολής έχει αποδείξει περήφρανα πολλά χρόνια τώρα το απαραίτητο της μουσικής του ευφυΐας και ικανότητας τόσο στο κλασικό όσο και στο μοντέρνο μουσικό στερέωμα. Μαζί του η πολύ ταλαντούχα ερμηνεύτρια Σοφία Μανουσάκη στην οποία ο συνθέτης εμπιστεύτηκε τα νέα του τραγούδια. Ο Μυτιληναίος αγαπημένος όλων τραγουδοποιός Τάκης Σωτηρέλλης που με το «Ταξίδι Στην Βροχή» έδωσε στο κοινό μια από τις σπουδαιότερες και πολυτραγουδισμένες μελωδίες, θα μας συνοδέψει να το τραγουδήσουμε όλοι μαζί κάτω από τον έναστρο ουρανό της Κύπρου. Αποκάλυψη για την Κύπρο

τα τελευταία χρόνια θεωρείται το αντρικό φωνητικό κουαρτέτο, «Avanti 4». Το Crossover αυτό κουαρτέτο ανακατασκευάζει τραγούδια από πολλές γλώσσες, ανάμεσα τους και Κυπριακά και με τον δικό τους εξαιρετικό φωνητικό αποτέλεσμα επιτυγχάνει μια μοναδική και πρωτότυπη διασκευή. Έχει να επιδείξει μέσα σε τρία μόνο χρόνια, μία εξαιρετικά γρήγορη ανεκτικτική πορεία στο πλαίσιο της οποίας παρουσιάστηκαν σε όλη την Κύπρο σε ασφκτικά γεμάτα θέατρα και συνεργάστηκαν με σπουδαία ονόματα και χορωδίες. Τέλος η επιτυχία της σοπράνο Αλίκης Χρυσού και ο λαμπρός της δρόμος είναι αδιαμφισβήτητα. Μετά την τέρση της επιτυχίας στο «Βρετανία έχει ταλέντο» έχει παρουσιαστεί σε πάρα πολλές χώρες σε γεμάτες αίθουσες και δικαίως έχει μια θέση στη συναυλία που θα γίνει στο Κούριο την προσεχή Παρασκευή στις 8:30 μ.μ. **Info:** Παρασκευή, 19 Σεπτεμβρίου, Αρχαίο Θέατρο Κουρίου στις 8.30μμ. Εισπήρια προς 10 ευρώ μέσω της soldout tickets ή 15 ευρώ κατά το βράδυ της συναυλίας, Πληρ. 97880767.

His not gallery
ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ ΤΟΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗ
ΣΤΑΥΡΟ ΛΟΪΖΟΥ ΠΑΟΥ
STEEL - RECYCLE ART
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, 10 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ ΣΤΙΣ 19:30

ΔΙΑΡΚΕΙΑ 10-25 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2014 | Ώρες Λειτουργίας: 10:00-12:45 | 17:00-20:00

ΤΑ ΕΓΧΑΝΙΑ ΘΑ ΤΕΛΕΣΕΙ Ο ΕΝΤΙΜΟΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ & ΕΡΓΩΝ Κ^{ος} ΜΑΡΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ
Η ΕΚΘΕΣΗ ΤΕΛΕΙ ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΓΙΔΑ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΟΙΚΟΛΟΓΩΝ - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΣΤΩΝ

is not gallery
Οδούσας 11, 1017 Πλάκα Λευκωσία
+3572439070 | +3579949498
art@isnotgallery.com | www.isnotgallery.com

ΧΩΡΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΙΑΣ
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

23 χρόνια ΚΑΝΑΛΙ 5
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΝΤΑΛΛΑΡΑΣ
UNPLUGGED
ΡΕΜΒΕΤΙΚΟ
ΤΕΤΑΡΤΗ 17/09 ΠΕΜΠΤΗ 18/09
ΣΤΟ ΑΡΧΑΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΚΟΥΡΙΟΥ ΛΕΥΚΩΣΙΑ, ΑΜΦ. ΣΧΟΛΗΣ ΤΥΦΛΩΝ
ΟΙ ΠΟΡΤΕΣ ΑΝΟΙΓΟΥΝ 20:30

ΑΣΠΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ • ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΟΡΑΚΑΚΗΣ
ΑΘΗΝΑ ΛΑΜΠΙΡΗ

ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ
ΤΑΜΕΙΟ ΚΗΠΟΘΕΑΤΡΟΥ
25343341

ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ
ΤΑΜΕΙΟ «ΕΙΡΗΝΗΣ 158»
25878744

www.tickethour.com.cy
ΚΑΙ ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ **77777040**

ΤΑ ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΤΩΝ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ ΤΗΣ ΣΥΝΑΥΛΙΑΣ, ΘΑ ΔΟΘΟΥΝ ΣΤΟ ΙΔΡΥΜΑ ΘΕΟΤΟΚΟΣ

Ο τραπεζικός
συνεργάτης που
εμπιστεύεστε

2014
WINNER
CIPA
International
Investment
Awards
hosted by
Gold
MAGAZINE

Ηγετικό Χρηματοπιστωτικό Ίδρυμα στην Κύπρο

RCB Bank Ltd

RCB Bank Ltd. Ιδιωτική Εταιρεία.
Αριθμός εγγραφής: 72376. Εγγεγραμμένη έδρα:
Αμαθούνας 2, 3105, Λεμεσός, Κύπρος.

Ωράριο λειτουργίας Υποκαταστημάτων:
Δευτέρα-Παρασκευή, 09:00-17:00.
www.rcbcy.com

800 00722
+357 25 355 722